LETTERLIJKE EN PRACTICALE VERKLARING VAN HET NIEUWE TESTAMENT

1 EN 2 THESSALONISENZEN – 1 EN 2 TIMOTHEÜS – TITUS - FILÉMON

DOOR

MATTHEW HENRY

OPNIEUW UIT HET ENGELSCH VERTAALD

VERMEERDERD MET EEN VOORREDE VAN DR. H. BAVINCK

TWEEDE DRUK

UITGAVE VAN J. H. KOK TE KAMPEN.

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2012

EEN VERKLARING MET PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE

EERSTE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN DE THESSALONICENSEN

Thessalonica was eertijds de hoofdstad van Macedonië. Het heet nu Saloniki, en is de meestbevolkte stad en een van de voornaamste handelssteden in den Levant. De apostel, verhinderd zijnde in zijn voornemen om in het zogenaamde Klein-Azië te gaan, en op buitengewone wijze geroepen om het Evangelie in Macedonië te verkondigen, Handelingen 16:9, 10, begaf zich in gehoorzaamheid aan Gods bevel van Troas naar Samotrace, vandaar naar Neápolis, en zo naar Filippi, waar zijn bediening zeer gezegend werd. Hij ondervond daar echter harde behandeling, werd met zijn deelgenoot in arbeid en gevaren, Silas, in de gevangenis geworpen, maar wonderlijk daaruit verlost. Daarna vertroostten zijde broederen en reisden verder.
Zij gingen door Amphipolis en Apollonia en kwamen te Thessalonica, waar de apostel ene gemeente stichtte, die bestond uit enige gelovige Joden en vele bekeerde heidenen, Handelingen 17:1-4. Maar de ongelovige Joden en het lagere en leeglopende deel van de bevolking verwekten een oploop, zodat Paulus en Silas, veiligheidshalve, bij nacht naar Beréa gebracht werden. Daarna werd Paulus naar Athene begeleid, maar liet Silas en Timotheüs achter, met aanwijzing dat die zo spoedig mogelijk zich daar bij hem voegen moesten.
Toen zij aangekomen waren, werd Timotheüs naar Thessalonica gezonden, om naar hun welstand te vernemen en hen te versterken in het geloof, 1 Thessalonicenzen 3:2. Toen hij tot Paulus, die hem te Athene wachtte, terugkwam, werd hij opnieuw, nu met Silas, uitgezonden om de gemeenten van Macedonië te bezoeken. Paulus, alleen te Athene achtergebleven, 1 Thessalonicenzen 3:1, begaf zich vandaar naar Corinthe, waar hij anderhalf jaar bleef.
In die tijd keerden Silas en Timotheüs uit Macedonië tot hem weer, Handelingen 18:5 en toen schreef hij deze brief aan de gemeente van Christus te Thessalonica.
Deze brief is in den canon gerangschikt achter de andere brieven van Paulus, maar wordt ondersteld het eerst van alle geschreven te zijn en wel omstreeks het jaar 51.

Het voorname doel is de dankbaarheid van de apostel uit te drukken voor de zegen op zijn prediking onder hen; de gemeente te versterken in het geloof en haar op te wekken tot heilige wandel.

THESSALONISENZEN

HOOFDSTUK I.

Paulus, en Silvanus, en Timotheüs, aan de Gemeente der Thessalonicenzen, welke is in God den Vader, en den Heere Jezus Christus: genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus. 2 Wij danken God altijd over u allen, uwer gedachtig zijnde in onze gebeden; 3 Zonder ophouden gedenkende het werk uws geloofs, en den arbeid der liefde, en de verdraagzaamheid der hoop op onzen Heere Jezus Christus, voor onzen God en Vader; 4 Wetende, geliefde broeders, uw verkiezing van God; *enz.*

Na de inleiding, vers 1, begint de apostel met dankzegging aan God voor de zegeningen van zaligmaking hun geschonken, vers 2-5. Daarop vermeldt hij zijn zekerheid van de goede loop van het Evangelie onder hen, die in verscheidene andere plaatsen algemeen bekend en beroemd was, vers 6-10.
In deze inleiding hebben wij:

1 Thess. 1:1
In deze inleiding hebben wij:
I. Het opschrift, en daarin
1. De personen, van wie de brief kwam, of door wie hij geschreven was. Paulus was de geïnspireerde apostel en schrijver van deze brief, hoewel hij geen melding maakt van zijn apostelschap, hetgeen door de Thessalonicenzen niet betwijfeld werd of onder hen door valse leraren bestreden. Hij voegt Silvanus (of Silas) en Timotheüs bij zich (die nu tot hem gekomen waren met een verslag van de voorspoed der gemeenten van Macedonië); en toont daardoor zijn nederigheid en hoe begerig hij was om ook die dienaren van Christus te eren, die van lager rang waren dan hij. Dat is een goed voorbeeld voor de dienaren, die van groter invloed en bekendheid zijn dan de anderen.
2. De personen, aan wie deze brief gericht is, namelijk: de gemeente van Thessalonica; de bekeerde Joden en heidenen in Thessalonica; en het is opmerkenswaard dat deze gemeente gezegd wordt te zijn *in God de Vader en de Heere Jezus Christus*; dat zij gemeenschap had met de Vader en met zijn Zoon Jezus Christus, 1 Joh. 1:3. Zij waren een Christelijke gemeente omdat zij geloofden in God de Vader en in de Heere Jezus Christus. Zij geloofden de beginselen beide van de natuurlijke en van de geopenbaarde godsdienst. De heidenen onder hen waren van de afgoden tot God gekeerd, en de Joden onder hen geloofden in Jezus als de beloofden Messias. Zij allen waren gewijd en opgedragen aan God de Vader en de Heere Jezus Christus; aan God als hun hoogste Goed en doel; aan Jezus Christus als hun Heere en Middelaar Gods en der mensen. God de Vader is de Oorsprong en het Middelpunt van alle natuurlijke godsdienst, Jezus Christus de Bewerker en het Middelpunt van alle geopenbaarde godsdienst. *Gij gelooft in God*, zegt onze Zaligmaker, *gelooft ook in Mij*, Joh. 14:1.

II. De begroeting of apostolische zegen: *Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en de Heere Jezus Christus*, **vers 1.** Deze is van inhoud dezelfde als die der overige brieven. Genade en vrede behoren bij elkaar; want de vrije genade of gunst van God is de bron of fontein van allen vrede en voorspoed, die wij kunnen genieten. En wanneer

deze genadige gaven de onze zijn, mogen wij hopen op vredevolle gedachten in onze harten. Beide, genade en vrede, evenals alle geestelijke zegeningen, komen tot ons van God de Vader en de Heere Jezus Christus; van God als de Oorsprong alles goeds en van de Heere Jezus, die het voor ons verworven heeft; van God in Christus, en daardoor onze Vader in het verbond, want Hij is de God en Vader van onze Heere Jezus Christus. Gelijk alle goed van God komt, zo kan geen zondaar op enig goed hopen dan van God in Christus. En het beste mogen wij van God als van onze Vader verwachten om Christus' wil.

1 Thess. 1:2-5

I. De apostel begint met *dankzegging* aan God. Daar hij vermelden wil de dingen, die voor hem een reden van blijdschap waren, en zeer prijzenswaardig in hen en grotelijks in hun voordeel, kiest hij daarvoor de weg van dankzegging aan God, die de bewerker is van alle goed, dat tot ons komt of te eniger tijd door ons verricht wordt. God is het voorwerp van alle godsdienstige verering, aanbidding of dankzegging. En dankzegging aan God is een grote plicht, die altijd en voortdurend vervuld moet worden. Ook wanneer wij God niet letterlijk met woorden dankzeggen, moeten wij een dankbaar gevoel voor Gods goedheid in onze harten hebben. Dankzegging moet dikwijls herhaald worden; en niet alleen moeten wij dankbaar zijn voor de gunsten, die wijzelf ontvangen, maar ook voor de zegeningen aan anderen geschonken, aan onze medemensen en mede-Christenen. De apostel zegt dank niet alleen voor hen, die zijn bijzondere vrienden of die bijzonder door God gezegend waren, maar voor allen.

II. Hij voegt *gebed* bij zijn dankzegging. Wanneer wij in enige zaak door gebeden en smekingen onze begeerten aan God kenbaar maken, moeten wij daar dankzegging bijvoegen, Phil 4:6. En wanneer wij voor enige zegening dankzeggen, moeten wij er gebed bijvoegen. Wij moeten altijd en zonder ophouden bidden; niet alleen voor onszelf maar ook voor anderen, voor onze vrienden, en hen noemen in onze gebeden. Soms kunnen wij hun namen noemen en wij moeten melding maken van hun lot en toestand; tenminste hun weg en toestand moeten ons voor de aandacht staan en wij moeten die zonder ophouden gedenken. En gelijk er veel is waarvoor wij, voor onszelf of voor onze vrienden, hebben te danken, zo is er veel gelegenheid voor aanhoudend gebed om nieuwe gaven.

III. Hij vermeldt in bijzonderheden waarom hij zo dankbaar is. En wel:
1. De zaligmakende zegeningen hun geschonken. Deze waren de grond en reden van zijn dankzegging.

A. *Hun geloof en het werk huns geloofs.* Hij zegt hun dat hun geloof luidbaar was in alle plaatsen, **vers 8.** Dat is de oorspronkelijke genade; en hun geloof was waar en levend, want het was een werkend geloof. Waar een waarachtig geloof is, daar zal het werkzaam zijn en invloed hebben op hart en leven; het zal ons aandrijven om te werken voor God en voor onze eigen zaligheid. Wij hebben vertroosting van ons eigen geloof en van dat van anderen, wanneer wij het werk des geloofs bewerken. *Toon mij uw geloof uit uw werken*, Jak. 2:18.

B. *Hun liefde en de arbeid der liefde*. Liefde is een van de voornaamste genaden; zij is ons in dit leven van groot nut en zal in het volgende leven blijven en volkomen worden. *Geloof werkt door liefde*; het openbaart zich in de uitoefening van liefde tot

God en tot onze naasten; gelijk liefde zich tonen zal in arbeid; zij zal de moeiten en bezwaren aan onze belijdenis verbonden, graag dragen.

C. Hun hoop en de verdraagzaamheid van die hoop. *Wij zijn in hope zalig*. De hoop wordt vergeleken bij de helm van de krijgsman en het anker van de zeevaarder, en is ons van groot nut in tijden van gevaar. Waar een wèlgegronde hoop op het eeuwige leven is, daar zal ze zich openbaren in verdraagzaamheid, in het geduldig dragen van de bezwaren van de tegenwoordige tijd en een lijdzaam wachten op de heerlijkheid, die geopenbaard zal worden. *Want indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid*, Rom. 8:25.

2. De apostel vermeldt niet alleen deze drie grote gaven, geloof, hoop en liefde, maar evenzo spreekt over:
A. Het voorwerp en de oorsprong van deze genaden, namelijk onze Heere Jezus Christus.
B. Van hun oprechtheid: *voor God onze Vader*. De grote beweegreden voor oprechtheid is de wetenschap, dat Gods oog altijd op ons rust; en het is een teken van onze oprechtheid, wanneer wij tonen dat wij in alles Gode welbehagelijk wensen te zijn, en dat ons recht is wat in Gods ogen recht is. Dan zijn het werk des geloofs, de arbeid der liefde en de verdraagzaamheid der hoop oprecht, wanneer ze geschieden als onder Gods oog.
C. Hij noemt de bron, waaruit deze genaden vloeien, namelijk Gods verkiezende liefde. *Wetende, geliefde broeders, uw verkiezing van God*, vers 4. Hij gaat terug tot de oorsprong van de stroom, en die is Gods eeuwige verkiezing. Sommigen verstaan onder deze verkiezing enkel hun tijdelijke afzondering van de ongelovige Joden en heidenen, door hun bekering, maar die geschiedde toch *naar het voornemen desgenen, die alle dingen werkt naar de raad van zijn wil*, Ef. 1:11. Sprekende van hun verkiezing noemt hij hen: *geliefde broeders*; want de oorsprong van de broederschap der Christenen en van de betrekking, die zij op elkaar hebben, is hun verkiezing. En er is een goede reden, waarom wij *elkaar moeten liefhebben*, in gelegen, want wij zijn allen geliefden Gods, en werden door Hem in Zijn raad geliefd alvorens in ons nog iets was om lief te hebben. De verkiezing van de Thessalonicensen was aan de apostel bekend, en daarom mocht zij henzelf bekend zijn; en dat wel door haar vruchten en uitwerkselen; hun oprecht geloof en hoop en liefde, door de gezegende verkondiging van het Evangelie onder hen.
Merk op:
a. Allen, die in de volheid des tijds werkelijk geroepen en geheiligd worden, waren van eeuwigheid verkoren tot zaligheid.
b. De verkiezing Gods is naar Zijn welbehagen en genade; en niet om enige verdiensten onzerzijds werden wij verkozen.
c. De verkiezing Gods wordt aan de vruchten kenbaar.
d. Wanneer wij God dankzeggen voor zijn genade, ons en anderen bewezen, moeten wij opgaan tot de bron, en God danken voor Zijn verkiezende liefde, die ons onderscheiden heeft.

3. Een andere reden voor des apostels dankzegging is gelegen *in de zegen op zijn bediening onder hen.* Hij was dankbaar zowel om hunnentwil, als om zijnentwil, dat hij niet vergeefs onder hen gewerkt had. Hij had daarin het zegel en bewijs van zijn apostelschap, en grote aanmoediging in zijn werk en lijden. Hun gewillige aanneming en naleving van het door hem verkondigde Evangelie was een bewijs, dat zij door God

verkoren waren. Daardoor wist hij hun verkiezing. Het is waar, dat hij in de derden hemel geweest was, maar daar had hij niet de dingen der eeuwigheid doorzocht of hun verkiezing gevonden; die kende hij aan de vruchten van het Evangelie onder hen, vers 5; en hij nam dat met dankbaarheid aan.

A. Het Evangelie was dus tot hen gekomen niet alleen in woorden, maar in *kracht;* zij hadden niet alleen de klank er van aangehoord, maar zich ook aan zijn invloed onderworpen. Het streelde niet alleen hun oor en prikkelde hun verbeelding; het vulde niet voor een poos hun hoofden met stellingen en hun zielen met aangename aandoeningen; maar het bewerkte hun harten; een Goddelijke macht ging er van uit, die hun gewetens overtuigde en hun leven veranderde. Hieraan kunnen wij onze verkiezing van God weten, dat wij niet enkel over de Goddelijke dingen spreken als papegaaien, maar de invloed van die dingen in onze harten gevoelen; waardoor onze lusten gedood en wij der wereld gespeend en voor hemelse dingen opgewekt worden.

B. Het kwam in de *Heilige Geest,* dat is: met de machtige werking van de Goddelijke Geest. Waar ook het Evangelie met kracht komt, daar geschiedt dat door de werking des Heiligen Geestes; en indien de Geest Gods niet het Woord Gods vergezelt om het door zijn macht werkzaam te maken, dan zal het laatste voor ons een dode letter blijven. En de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

C. Het Evangelie kwam tot hen *in vele verzekerdheid.* Zij onderhielden het dus door de macht des Heiligen Geestes. Zij waren volkomen overtuigd van de waarheid ervan, en werden dus niet gemakkelijk geschokt door tegenwerpingen en twijfelingen; zij waren gewillig om alles voor Christus te verlaten en hun zielen en eeuwige zaligheid alleen toe te vertrouwen aan de waarachtigheid der openbaring van het Evangelie. Het Woord was hun niet, gelijk de gevoelens van sommige wijsgeren, een zaak van twijfelachtige bespiegeling, maar het voorwerp van hun geloof en de grond van hun verzekerdheid. Hun geloof was een *bewijs der dingen, die zij niet zagen*. De Thessalonicensen wisten dus welke mensen de apostel en zijn medearbeiders waren, wat zij om hunnentwille gedaan hadden en met welk gevolg.

1 Thess. 1:6-10

In deze woorden hebben wij het bewijs van de zegen op des apostels werk onder de Thessalonicensen, die bekend en beroemd was in verscheidene plaatsen. Want:

I. Zij waren zorgvuldig in hun heiligen wandel om het voorbeeld van de apostelen en van de goede dienaren van Christus na te volgen, **vers 6.** De apostel droeg zorg dat hij zich wel gedroeg, niet alleen voor zijn eigen goeden naam, maar ook ten zegen van anderen, en dat zijn wandel met zijn leer overeenkwam; opdat hij niet met de andere hand zou afbreken wat hij met de een gebouwd had. En de Thessalonicensen, die bemerkten welke mannen onder hen verkeerden, hoe hun leven sloot op hun prediking, toonden grote zorg om hun navolgers te zijn en hun goede voorbeeld na te leven. Hierdoor werden zij ook navolgers des Heeren, die het volmaakte voorbeeld is, hetwelk wij allen moeten trachten te volgen; en wij mogen geen navolgers van anderen zijn *dan voor zover deze de Heere volgen,* 1 Cor. 11:1. De Thessalonicensen handelden alzo, niettegenstaande hun verdrukking; de vele verdrukkingen, waaraan de apostelen en zijzelf blootgesteld waren. Zij waren gewillig om in de beproevingen te delen, die de aanneming en belijdenis van het Christendom vergezellen. Zij onderhielden het Evangelie, ongeacht de moeiten en kwellingen, die zijn verkondigers

en belijders wachten. Wellicht maakten die hun het Woord des te dierbaarder, duur-gekocht; en het voorbeeld der apostelen straalde heerlijk onder hun verdrukkingen; zodat de Thessalonicensen hun woord graag aannamen, en met blijdschap het voorbeeld van de lijdende apostelen volgden; *met blijdschap des Heiligen Geestes*; die deugdelijke, geestelijke, blijvende blijdschap, waarvan de Heilige Geest de bewerker is, en die, wanneer onze droefenissen overvloedig zijn, onze vertroostingen nog meer overvloedig maakt.

II. Hun ijver groeide zo aan, dat zijzelf voorbeelden geworden waren voor allen rondom hen, **vers 7, 8.**
Merk hier op:
1. Hun voorbeeld was zeer nuttig om goeden indruk op anderen te maken. Zij waren *tupoi*, stempels of werktuigen om indrukken mede te maken. Zij hadden zelf een goede indruk ontvangen van de prediking en de wandel der apostelen; en nu maakten zij een goeden indruk en hun voorbeeld had invloed op anderen. Christenen behoren zo goed te zijn, dat hun voorbeeld invloed op anderen heeft.
2. Dat was zeer uitgebreid en reikte buiten de grenzen van Thessalonica, zelfs tot de gelovigen van geheel Macedonië, ja verder, in Achaje. De Filippensen en anderen, die het Evangelie vroeger ontvangen hadden dan de Thessalonicensen, werden door hun voorbeeld gesticht. Sommigen, die het laatst in de wijngaard gehuurd zijn, munten uit boven hen, die er vóór hen waren en worden de voorbeelden van die vroegere.
3. Het was zeer luidbaar. Het Woord des Heeren en zijn merkwaardige uitwerking op de Thessalonicensen was luidbaar, klonk ver, was wèl bekend, in alle omstreken van die stad, en *in alle plaatsen*; niet stipt genomen alle plaatsen, maar hier en daar, over ‘t algemeen door ‘t gehele land; zodat door de goeden loop des Evangelies onder hen velen aangemoedigd werden om het aan te nemen en, indien zij daartoe geroepen werden, gewillig gemaakt om er voor te lijden. Hun geloof was rondom bekend.

A. De bereidheid van hun geloof was allerwegen beroemd. Deze Thessalonicensen namen het Evangelie aan zodra het hun verkondigd werd, zodat het de aandacht trok van allen welke ruime deur de apostel daar geopend was, bijvoorbeeld geheel anders dan te Filippi, waar het geruime tijd duurde alvorens veel vrucht gezien werd.

B. De uitwerking van hun geloof was beroemd.
a. Zij verlieten de afgoderij; zij keerden hun afgoden de rug toe en verlieten allen valse godsdienst, waarin zij opgevoed waren.
b. Zij gaven zichzelf aan God, aan de levende God en wijdden zich aan Zijn dienst.

C. Zij verwachtten de Zoon van God uit de hemel, **vers 10.** Dit is een van de bijzonderheden van onze heilige godsdienst, de wederkomst van Christus te verwachten, als mensen die geloven dat hij komen zal en tot hun vreugde komen zal. De gelovigen onder het Oude Testament wachtten op de komst van de Messias; en de gelovigen van deze bedeling wachten op Zijn wederkomst; Hij is wederkomende. En er is goede reden om te geloven dat Hij wederkomen zal, want God heeft Hem van de doden opgewekt en daardoor verzekering gegeven aan alle mensen dat Hij ten gerichte komen zal, Hand. 17:31. En wij hebben goede reden om te hopen en te wachten op die wederkomst, omdat Hij ons van de toekomende toorn verlost heeft. Hij kwam om verlossing te verwerven, en zal bij zijn wederkomst verlossing medebrengen, gehele en volkomen bevrijding van zonden en dood, en hel, en van de toorn, die is op de

ongelovigen en die eens gekomen op hen blijft, want het is een *eeuwig vuur*, dat de duivel en zijn engelen bereid is, Matth. 25:41.

HOOFDSTUK II

In dit hoofdstuk brengt de apostel de Thessalonicenzen voor de aandacht de wijze, waarop hij onder hen predikte, vers 1-6. Daarna de wijze van zijn omgang onder hen, vers 7-12. Verder de uitslag van zijn bediening zo voor hemzelf als voor hen, vers 13-16; en de redenen van zijn afwezigheid, vers 17-20.

1 Thess. 2:1-6
Hier hebben wij een voorstelling van Paulus' wijze van prediken en zijn vertroostende terugblik op zijn werken onder de Thessalonicenzen. Hij had het getuigenis van zijn geweten betreffende zijn oprechtheid; en dus kon hij zich op de Thessalonicenzen beroepen hoe getrouw hij, en Silas en Timotheüs, zijn helpers in het werk des Heeren, hun dienst vervuld hadden.

Gij weet zelf, broeders, onze ingang tot u, **vers 1.** Het is een groot voorrecht voor een dienaar, zo zijn geweten en de gewetens van anderen getuigen dat hij goed gehandeld heeft, met goede bedoelingen en uit goede beginselen. En daarbij dat de *prediking niet ijdel* geweest was, of zoals anderen lezen: niet *in ijdelheid*, dat is: niet tevergeefs. De apostel vindt hier troost in de uitslag van zijn bediening, dat die niet ijdel of vruchteloos geweest is; of dat die met het oog op de oprechtheid zijner prediking niet ijdel, ledig, bedrieglijk was. Het onderwerp van des apostels prediking was niet ledige en ijdele bespiegeling over nutteloze nietigheden en dwaze vragen, maar gezonde en deugdelijke waarheid, die het meest dienstig was ten voordele van zijn hoorders. Dat is een goed voorbeeld ter navolging voor alle dienaren. De prediking des apostels was ook zelf niet ledig of bedrieglijk. Hij kon tot deze Thessalonicenzen, evenals tot de Corinthiërs zeggen: *Wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het woord Gods vervalsende*, 2 Cor. 4:2. Hij had geen duistere of wereldse bedoelingen met zijn prediking. Hij herinnert hen dat die was:

I. Met moed en beslistheid. *Wij hebben vrijmoedigheid gebruikt in onze God om het Evangelie van God tot u te spreken*, **vers 2.** De apostel was bezield met heilige vrijmoedigheid en niet ontmoedigd door de verdrukkingen, die hem overkomen waren, of de tegenstand, die hij ondervonden had. Hij had te Filippi slechte behandeling ondergaan, zoals deze Thessalonicenzen wel wisten. Daar waren hij en Silas schandelijk mishandeld, en daarna in de stok gesloten; toch, nauwelijks waren zij weer op vrije voeten gesteld, of ze begaven zich naar Thessalonica, en predikten daar het Evangelie met evenveel vrijmoedigheid als vroeger. Lijden ter wille van een goede zaak behoort onze heilige beslistheid aan te wakkeren, en niet te verstompen. Het Evangelie van Christus ontmoette, bij zijn intrede in de wereld, zulken tegenstand, en zij, die het verkondigden, deden dat onder veel bestrijding, met grote angst, zoals blijkt uit des apostels streven in de verkondiging en zijn strijd tegen de weerstand, die hem geboden werd. Maar Paulus' troost was: hij was nooit neergeslagen door zijn werk, of er van uitgedreven.

II. Met grote eenvoudigheid en Goddelijke oprechtheid. *Onze vermaning is niet geweest uit verleiding, of uit onreinheid, of met bedrog*, **vers 3.** Dit was zonder twijfel een van de voornaamste vertroostingen van de apostel: de overtuiging van zijn eigen oprechtheid, en het was een der oorzaken van zijn welslagen. Het was het zuivere, onverminkte Evangelie, dat hij verkondigde, en dat hij hen vermaand had te geloven en te gehoorzamen. Zijn bedoeling was niet een partij te stichten of de mensen tot een partij over te halen, maar de zuivere waarheid, onbevlekt voor God en de Vader te verkondigen. Het Evangelie, dat hij predikte, was zonder bedrog; het was getrouw en geloofwaardig, niet vals, geen kunstig-verdichte fabel. Ook niet uit onreinheid. Zijn Evangelie was rein en heilig, waardig de heiligen gever ervan, en bedoelende alle onreinheid der mensen te bestraffen. *Het Woord van God is zuiver*. Er mogen geen bedorvenheden door gemengd worden; en, gelijk het onderwerp van des apostels vermaning waar en rein was, zo was ook de wijze van spreken zonder smet. Hij wendde niets anders voor dan hij werkelijk bedoelde. *Hij had geloofd, daarom sprak hij*. Hij had geen duistere en bijzondere bedoelingen en wensen, maar was in werkelijkheid zoals hij zich voordeed. De apostel handhaaft niet alleen zijn oprechtheid, maar geeft er ook de redenen en de bewijzen voor op. De redenen vinden wij in vers 4.

1. Zij waren huisbezorgers, wie het Evangelie *toevertrouwd* was; en in een huisbezorger wordt vereist dat hij getrouw is. Het Evangelie, hetwelk Paulus predikte was niet het zijne, maar dat van God. Aan de dienaren is grote gunst bewezen en zij zijn met veel eer bekleed, terwijl hun veel toebetrouwd is. Zij moeten daarom niet wagen het Woord Gods te bederven; zij moeten vlijtig gebruik maken van hetgeen hun toebetrouwd is; en wel op de wijze als God bepaald en bevolen heeft, wetende dat zij ter verantwoording zullen geroepen worden als hun dienst geëindigd is.

2. Hun wens was God te behagen en niet de mensen. God is een God der waarheid en eist waarheid in het binnenste; en indien de oprechtheid ontbreekt kan geen onzer daden Gode behagen. Het Evangelie van Christus schikt zich niet naar de ijdele inbeeldingen en lusten der mensen om hun begeerlijkheden en hartstochten te bevredigen. Integendeel, het is bestemd om hun bedorven neigingen te doden en hen te verlossen van de macht der ijdelheid, opdat zij mogen gebracht worden onder de macht des geloofs. *Indien ik nog mensen behaagde, zo zou ik geen dienstknecht van Christus zijn*, Gal. 1:10.

3. Zij handelden onder de indruk van Gods alwetendheid; onder het oog van *Hem, die de harten beproeft*. Dat is inderdaad de grote beweegreden tot oprechtheid, te overwegen dat God niet alleen alles ziet wat wij doen, maar onze gedachten van verre kent en onze harten doorzoekt. Hij is evengoed bekend met onze plannen en voornemens als met onze daden. En het is van die God, die de harten beproeft, dat wij onze vergelding zullen ontvangen. De bewijzen van des apostels oprechtheid volgen hier; zij zijn deze:

A. Hij vermeed vleierij. *Wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan*, **vers 5,** *gelijk gij weet*. Hij en zijn medearbeiders verkondigden Christus en die gekruisigd, en deden nooit moeite om een deel van de genegenheid der mensen voor zichzelf te winnen, door hen te verheerlijken, te vleien of te bewieroken. Hij was daar verre vandaan; hij vleide de mensen niet in hun zonden; hij predikte hun niet dat zij

naar hun goeddunken mochten leven indien zij slechts tot zijn partij behoorden. Hij vleide hen niet met valse hoop, en duldde hun boze werken en levenswandel niet, hun daarbij het leven belovende, en dus *pleisterende met loze kalk*.

B. Hij vermeed de gierigheid. Hij maakte van zijn bediening geen *bedeksel*, geen overkleed, *voor de gierigheid. God is getuige!* Zijn begeerte was niet zichzelf te verrijken door de verkondiging van het Evangelie; dat was zo ver buiten zijn bedoeling, dat hij voor zijn levensonderhoud geen voorwaarden stelde. Hij was niet gelijk de valse apostelen, die *door gierigheid, met gemaakte woorden, een koopmanschap maakten* van de mensen, 2 Petrus 2:3.

C. Hij vermeed menscheneer en valse heerlijkheid. *Noch zoekende eer van mensen, noch van u noch van anderen*, **vers 6.** Zij verlangden niet naar de beurzen of de begroetingen der mensen; zij wilden niet door hen verrijkt worden, of vereerd, of Rabbi genoemd. De apostel vermaande de Galatiërs, 5:26, *niet te zijn zoekers van ijdele eer*; zijn zoeken was te verkrijgen *de eer die van God is*, Joh. 5:44. Hij zegt hun dat hij groter macht had kunnen gebruiken als apostel des Heeren, en groter achting had kunnen eisen, en levensonderhoud had kunnen vorderen; want dat wordt bedoeld *met u tot last zijn*; maar dan zouden sommigen wellicht die last te zwaar om te dragen gevonden hebben.

1 Thess. 2:7-12

In deze woorden herinnert de apostel de Thessalonicenzen aan zijn wijze van omgang met hen.
I. Hij wijst op de vriendelijkheid van hun gedrag: *Wij zijn vriendelijk geweest in het midden van u*, **vers 7.** Hij, die met het gezag van een apostel van Christus had kunnen optreden, had grote zachtheid en vriendelijkheid getoond. Zulk een gedrag is een grote aanbeveling voor de godsdienst en geheel overeenkomstig Gods genadige behandeling van zondaren in en door het Evangelie. Deze grote apostel, vleierij verafschuwende en vermijdende, was toch de meest-meegaande van alle mensen. Hij schikte zich naar ieders eigenaardigheden en *werd allen alles*. Hij toonde de tederheid en zorg van een voedster, die haar kinderen koestert. Dit is de wijze om de harten te winnen; veel meer dan een regeren met gestrengheid. Het Woord van God is inderdaad krachtig; en het komt dikwijls met vreeslijke macht over de zielen der mensen, want het is altijd voldoende om van elk onpartijdig oordeel te overtuigen. Maar het komt ook met aangename kracht, wanneer de dienaren van het Evangelie zichzelf aangenaam maken aan de gewetens der mensen. En gelijk een zorgende moeder de ondeugendheden van haar kind verdraagt en het de geringste diensten bewijst, het drukt aan de borst en op haar schoot liefkoost, zo behoren ook de dienaren van Christus zich jegens de mensen te gedragen. *Een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen en verdraagzaam*, 2 Tim. 2:24. Deze vriendelijkheid en goedheid toonde de apostel op verscheiden wijzen.

1. Door vurig verlangen naar hun welzijn.
Tot u zeer genegen zijnde, **vers 8.** De apostel had zeer grote liefde voor hen en zoekt hen, niet het hun; henzelf, niet hun goed. Hij zocht hen te winnen; niet opdat hij van hen winst zou behalen of een koopmanschap van hen maken; hij was ernstig verlangende naar hun geestelijk en eeuwig welzijn.

2. Door grote bereidwilligheid om hun goed te doen; genegen om hun mede te delen *niet alleen het Evangelie van God, maar ook onze eigen zielen*, **vers 8.** Ziehier de wijze van Paulus' prediking. Hij spaarde daarin geen moeite. Hij was gewillig gevaren te lopen en zijn leven te wagen in de verkondiging van het Evangelie. Hij was gewillig ten koste gegeven te worden voor de zielen der mensen; en gelijk van hen, die uit het ware beginsel hun brood met de hongerigen delen, gezegd wordt dat zij in hun gave hun ziel mededelen, Jes. 58:10, zo deden de apostelen desgelijks in de uitreiking van het brood des levens; zo dierbaar waren in het bijzonder deze Thessalonicenzen de apostel en zo groot was zijn liefde voor hen.

3. Door eigen arbeid om hun niet te laste te zijn, opdat zijn bediening hun niet kostbaar en lastig zou vallen. *Want gij gedenkt, broeders, onze arbeid en moeite, want nacht en dag werkende*, enz., **vers 8 en 9.** Hij ontzegde zichzelf de vrijheid om bezolding van de gemeenten aan te nemen. Bij het werk van zijn bediening voegde hij dat van zijn beroep, tentenmaker, om zijn dagelijks brood te verdienen. Wij behoeven niet aan te nemen, dat de apostel voortdurend dag en nacht werkte voor zijn levensonderhoud, want dan zou hij geen tijd overgehouden hebben voor het werk zijner bediening. Maar hij besteedde een deel van de nacht, zowel als van de dag aan dit werk; en was bereid een deel van zijn nachtrust op te offeren om tijd over te houden voor het werk zijner bediening overdag. Hier ontvangen de dienaren van het Evangelie een goed voorbeeld om ijverig te zijn voor het behoud der zielen; hoewel er niet uit volgt dat zij altijd zonder bezolding moeten prediken. Er kan hier geen algemene regel gesteld worden; zomin dat de dienaren nooit met de handen mogen werken om in hun levensonderhoud te voorzien, als dat zij verplicht zijn dat altijd te doen.

4. Door de heiligheid van hun omgang, waaromtrent hij zich niet alleen op hen beroept, maar ook op God, **vers 10.** *Gij zijt getuigen, en God*. Zij hadden zijn uitwendig gedrag in het openbaar opgemerkt, en God was getuige van hun gedrag in het geheim en van de beginselen, waaruit zij handelden. Hun gedrag was heilig jegens God en rechtvaardig jegens de mensen, onbestraffelijk, zonder aanleiding te geven tot schandaal; en zij waren zorgzaam om geen belediging aan te doen hun die buiten waren of hun die geloofden; opdat zij geen slecht voorbeeld zouden geven, en bij hen leer en leven één geheel zouden vormen. Hierin, zegt de apostel, *oefen ik mijzelf om altijd een onergerlijk geweten te hebben voor God en de mensen*, Hand. 24:16.

II. Hij vermeldt de getrouwe uitoefening van het werk der bediening, **vers 11, 12.** Dienaangaande kon hij zich op hen als getuigen beroepen. Paulus en zijn medearbeiders waren niet alleen goede Christenen, maar ook getrouwe dienaren. En wij moeten niet alleen over het algemeen goede Christenen zijn, maar ook in onze bijzondere roepingen en betrekkingen. Paulus vermaant de Thessalonicenzen, niet enkel door hen te wijzen op hun plichten, maar ook door hen aan te sporen en op te wekken, door geschikte middelen en bewijsvoeringen, om ze getrouw te vervullen. En daarbij vertroostte hij hen, door te trachten hun zielen te verkwikken en te ondersteunen onder de moeilijkheden, die over hen kwamen. En dat deed hij niet alleen in het openbaar, maar ook in het bijzonder van huis tot huis, Hand. 20:20; zich tot ieder hunner persoonlijk richtende, zoals een vader ieder zijner kinderen afzonderlijk naar eigen aanleg leidt en vermaant. De uitdrukking geeft te kennen de hartelijke en liefdevolle raadgevingen en vertroostingen, welke de apostel gaf. Hij was hun geestelijke vader, en terwijl hij hen als een voedster koesterde, vermaande hij hen

als een vader, meer met vaderlijke toegenegenheid dan met vaderlijk gezag. *Als mijn lieve kinderen vermaan ik u*, 1 Cor. 4:14. Deze wijze van vermanen behoren de dienaren in het bijzonder goed te bestuderen om de apostel daarin na te volgen; zij moeten de bedoeling daarvan ook met aandacht opmerken: *Opdat gij zoudt wandelen waardiglijk Gode, die u roept tot Zijn koninkrijk en heerlijkheid*, **vers 12.**
Merk hier op:

1. Wat is ons grote voorrecht door het Evangelie? Dat God ons roept tot Zijn koninkrijk en heerlijkheid. Het Evangelie roept ons in het koninkrijk en de staat van heerlijkheid hier en hiernamaals; tot de hemel en zijn gelijkzaligheid als doel en tot de heiligheid als middel.
2. Wat is onze grote Evangelische roeping? Dat wij wandelen waardiglijk Gode; dat de gesteldheid onzer zielen en de houding onzes levens aan deze roeping beantwoorden en met dit voorrecht overeenstemmen. Wij moeten ons aansluiten aan de bedoeling van het Evangelie en leven overeenkomstig onze belijdenis en voorrechten, onze hoop en onze verwachtingen; gelijk zulken betaamt, die zo hoge en heilige roeping ontvangen hebben.

1 Thess. 2:13-16

Merk hier op:
I. De apostel vermeldt de gevolgen van zijn bediening onder de Thessalonicensen, vers 13 en wel:
1. De wijze waarop zij het Woord Gods ontvangen hebben, *Als gij het woord der prediking van God van ons ontvangen hebt, hebt gij dat aangenomen niet als der mensen woord, maar, gelijk het waarlijk is, als Gods woord*, **vers 13.**

A. Het woord des Evangelies wordt verkondigd door mensen gelijk wij zijn; mensen met dezelfde zwakheden en gebreken als de anderen; *Wij hebben deze schat in aarden vaten*. Het woord van God, dat deze Thessalonicensen ontvingen, hoorden zij van de apostelen.
B. Echter is het in waarheid Gods woord. Dit was het woord door de apostelen door Goddelijke ingeving verkondigd, en dat is het woord dat zij door Goddelijke ingeving in schrift nagelaten hebben; en dat is het woord hetwelk in onze dagen gepredikt wordt; want dat bevat, en is met bewijzen gegrond op, en is ontleend aan de heilige Schriften.
C. Zij zijn grotelijks te bestraffen, die hun eigen verzinselen of uitleggingen uitgeven voor het woord van God. Dit is de schandelijkste wijze om een volk te verwarren en ontrouw te behandelen.
D. Ook zijn zij zeer te bestraffen, die, het woord horende, niet verder zien dan de bediening door mensen, of de woorden van mensen; zij, die alleen of voornamelijk gehecht zijn aan schoonheid van stijl, of sierlijkheid van zinsbouw, of stem en wijze waarop gepredikt wordt, en daaruit enig voordeel verwachten.
E. Wij moeten het woord van God ontvangen als Gods woord, met de genegenheid verschuldigd aan Zijn heiligheid, wijsheid, waarheid en goedheid. De woorden van mensen zijn zwak en vergankelijk, gelijk zijzelf; en meermalen vals, dwaas en leugenachtig; maar Gods woord is heilig, getrouw, wijs en recht en zal, gelijk zijn spreker, in eeuwigheid blijven. Laat ons het als zodanig aannemen en achten.

2. De wondervolle uitwerking van het door hen aangenomen woord. *Dat ook werkt in u die gelooft*. Dezen, die het woord aannemen, ondervinden dat het werkt. Het doet goed aan degenen, die in oprechtheid wandelen, en door zijn wonderlijke werking bewijst het zelf Gods woord te zijn. Het bekeert hun ziel, verlicht hun verstand, verheugt hun hart, Ps. 19, en zij, die het inwendig getuigenis van de waarachtigheid der heilige Schrift, het Woord Gods, hebben, bezitten daarin voor zichzelf het beste bewijs van zijn Goddelijken oorsprong; hoewel dat niet voldoende is om anderen te overtuigen, die er vreemd tegenover staan.

II. Hij vermeldt de goede uitwerking, welke deze gezegende prediking had.
1. Op hemzelf en zijn medearbeiders. Het was een voortdurende reden van dankzegging. *Daarom danken wij ook God zonder ophouden*, **vers 13.** De apostel drukt zijn dankbaarheid aan God om deze reden zo dikwijls uit, dat hij, naar 't schijnt, meent God nooit genoeg te kunnen danken omdat Hij hem getrouw gemaakt heeft en in de bediening gesteld, en daarna zijn werk vrucht heeft doen dragen.

2. Op hen. Het woord wrocht krachtig in hen, niet alleen om voor anderen voorbeelden in geloof en goede werken te zijn (hetgeen hij vroeger vermeld had), maar evenzo in standvastigheid en lijdzaamheid onder moeiten en lijden voor de zaak des Evangelies. *Gij zijt navolgers geworden der gemeenten Gods, die in Judea zijn, en hebt hetzelfde geleden als zij*, vers 14, en met gelijke moed, met gelijke standvastigheid, lijdzaamheid en hoop. Het kruis is van een Christen onderscheidings-teken; indien wij tot lijden geroepen worden, worden wij alleen geroepen om navolgers te zijn van de gemeenten Gods; *want alzo hebben zij vervolgd de profeten, die vóór u geweest zijn*, Matth. 5:12. Het is een goede uitwerking van het Evangelie, wanneer wij waardig geacht worden er voor te lijden. De apostel noemt het lijden van de gemeenten Gods, welke *in Judea zijn in Christus Jezus*. Die in Judea hoorden het eerst het Evangelie en waren ook de eersten, die er voor leden, want de Joden waren de bitterste vijanden van het Christendom en voornamelijk woedend tegen hun landgenoten, die het Christendom omhelsd hadden. Bittere ijver en vinnige vervolging zet landgenoten tegen elkaar op en verbreekt alle natuurlijke banden zowel als zij alle regelen van godsdienst onder de voet treedt. In elke stad, waar de apostel predikte, hitsten de Joden de ingezetenen tegen hem op. Zij waren in alle plaatsen de belhamels der vervolging, en met name in Thessalonica, Hand. 17:5. *Maar de Joden, die ongehoorzaam waren, dit benijdende, namen tot zich enige boze mannen uit de marktboeven en maakten dat het volk te hoop liep, en beroerden de stad*. Bij deze gelegenheid geeft de apostel een tekening van de ongelovige Joden, **vers 15,** genoeg om hun uiteindelijke verwerping, de verwoesting van hun stad, en tempel, en volk, welke aanstaande waren, te rechtvaardigen.

A. *Zij hebben gedood de Heere Jezus*, en aanmatigend en roekeloos gewenst, dat Zijn bloed over hen en hun kinderen komen mocht.
B. Zij doodden *hun eigen profeten*; zo deden zij en zo hadden hun vaderen gedaan; zij waren een vervolgend geslacht.
C. Zij haatten de apostelen, en deden hun zoveel leed als zij konden. Zij vervolgden hen en joegen hen van plaats tot plaats; en dat is geen wonder, indien zij de Heere Jezus doodden, dat ze zijn volgelingen vervolgden.
D. *Zij behaagden God niet*. Zij hadden nagenoeg alle gevoel voor godsdienst verloren en alle plichtgevoel jegens God. Het was een noodlottige vergissing van hen, te denken dat zij Gode een dienst deden door Zijn dienaren te doden. Moord en

vervolging zijn afschuwelijk in Gods ogen en kunnen onder geen voorwendsel goed genoemd worden; zij zijn zo het tegenovergestelde van allen natuurlijken godsdienst, dat geen ijver voor enige ware of voorgewende instelling van godsdienst ze ooit kunnen verontschuldigen.
E. Zij waren *allen mensen tegen*. Hun vervolgingszin was een geest van tegenstand; tegen het licht der rede en tegen de menselijkheid, tegen het welzijn van alle mensen en tegen de gevoelens van alle mensen, die geen slaven van dweepzucht waren.
F. Zij hadden ingekankerde vijandschap tegen de heidenen en benijdden hun de aanbieding van het Evangelie. *Zij verhinderen ons te spreken tot de heidenen, dat zij zalig mochten worden*, **vers 16.** De middelen tot zaligheid waren vroeger tot de Joden beperkt. *De zaligheid is uit de Joden*, zegt onze Zaligmaker. En zij waren jaloers van de heidenen en verbitterd, nu ook hun gelegenheid gegeven werd om deel te krijgen aan de zaligheid. Niets vertoornde hen meer dan hetgeen onze Zaligmaker over dit onderwerp hun gezegd had. De Joden te Jeruzalem werden woedend tegen Paulus, toen die in zijn verdediging, Hand. 22:21, hun mededeelde *dat hij tot de heidenen gezonden was*. Zij hoorden hem geduldig aan tot deze woorden, maar toen konden zij het niet langer uithouden, doch *verhieven hun stemmen en riepen: Weg van de aarde met zulk een! Het is niet behoorlijk dat hij leve!* Zo vervulden de Joden hun zonden, en niets strekt voor een volk of een mens meer om de maat der zonden vol te maken dan verzet tegen het Evangelie, tegenwerking tegen zijn voortgang en verhindering van de zaligheid der zielen. Om deze redenen is de *toorn over hen gekomen tot het einde*; dat is: de toorn was over hen besloten en zou spoedig losbarsten. Niet vele jaren later werd Jeruzalem verwoest en aan het Joodse volk door de Romeinen een einde gemaakt. Wanneer de maat van iemands ongerechtigheid vol is en zijn zonden de hoogste trap bereikt hebben, dan komt de toorn, en dat ook in de hoogste graad.

1 Thess. 2:17-20

In deze woorden geeft de apostel rekenschap van zijn afwezigheid. Merk op:
1. Zegt hij dat hij tegen zijn zin van hen verwijderd is. *Wij, broeders, zijn van u beroofd geweest*, **vers 17.** Dat was door de woede van zijn vervolgers. Hij was tegen zijn wil des nachts naar Berea gezonden, Hand. 17:10.
2. hoewel hij afwezig was naar het aangezicht, was hij het niet naar het hart. Hij had hen gedurig in gedachten en droeg grote zorg voor hen.
3. Maar zijn lichamelijke tegenwoordigheid was slechts voor een kleine wijle tijds afgebroken. De tijd is kort, al onze tijd op aarde is kort en onzeker, hetzij wij met onze vrienden verenigd of van hen afwezig zijn. Deze wereld is de plaats niet om altijd, of zelfs lang, bij elkaar te zijn. In de hemel zullen de heilige zielen elkaar ontmoeten om niet weer te scheiden.
4. Hij begeerde ernstig en trachtte er naar om hen te zien. *Wij hebben ons te overvloediger benaarstigd om uw aangezicht te zien, met grote begeerte*, **vers 17.** De apostel besloot ten laatste, dat zijn afwezigheid slechts korten tijd zou duren. Hij begeerde en benaarstigde zich om zo spoedig mogelijk naar Thessalonica weer te keren. Maar mensen van zaken zijn niet meester van hun tíjd. Paulus kon niet meer doen dan zich sterk benaarstigen, **vers 18.** Hij zegt hun dat de Satan zijn terugkomst belet heeft, vers 18, dat is: een vijand of sommige vijanden; of de grote vijand der mensen, die tegenstand tegen Paulus verwekte, hetzij in zijn terugkeren naar Thessalonica, toen hij daartoe besloten was; hetzij door troebelen en beroerten in de plaats waar hij was, en waardoor zijn blijven noodzakelijk werd. De Satan is de

voortdurende vijand van het werk Gods en doet al wat in zijn vermogen is om het te verhinderen.

5. Hij verzekert hen van zijn genegenheid en grote achting voor hen, hoewel hij voor 't ogenblik niet, naar zijn verlangen, in hun midden kon zijn. Zij waren zijn *hoop, blijdschap en kroon des roems; zijn heerlijkheid en blijdschap*. Dat zijn uitdrukkingen van de tederste liefde en de hoogste achting. Het is gelukkig wanneer dienaren en gemeente zulke wederkerige liefde en achting voor elkaar gevoelen; en voornamelijk wanneer zij zich zo in elkaar verheugen; die zaait en die oogst zullen zich tezamen verblijden; en dat *voor onze Heere Jezus Christus in zijn toekomst*, **vers 19.** De apostel vestigt hier de aandacht der Thessalonicensen er op, dat hoewel hij thans niet tot hen komen kon, en al zou hij nooit weer instaat zijn om tot hen te komen, toch onze Heere Jezus Christus komen zal zonder dat iets Hem verhindert. En verder: wanneer Hij komt, moeten allen voor Hem verschijnen. Dienaren en gemeente moeten voor Hem verschijnen; en alle gelovigen zullen de blijdschap en heerlijkheid van getrouwe dienaren zijn in die grote en heerlijken dag.

HOOFDSTUK III

In dit hoofdstuk geeft de apostel verder bewijs van zijn liefde voor de Thessalonicenzen, vermeldende dat hij Timotheüs tot hen gezonden heeft met het doel om hen te sterken, vers 1-5. Hij zegt hun verder hoezeer hij bij de terugkomst van Timotheüs voldaan was geweest over de goede tijdingen hun aangaande, vers 6-10. En besluit met vurig gebed voor hen, vers 11-13.

1 Thess. 3:1-5

In deze woorden geeft de apostel een verslag van zijn zending van Timotheüs aan de Thessalonicenzen. Hoewel hij verhinderd was zelf tot hen te komen, was zijn liefde voor hen zo groot, dat hij niet kon nalaten Timotheüs tot hen te zenden. Alhoewel Timotheüs hem van veel nut was en hij hem niet goed missen kon, was Paulus gewillig, voor hun welzijn, te Athene alleen gelaten te worden. Die dienaren hebben niet de ware liefde voor de stichting en het welzijn hunner gemeenten, die zich daarvoor niet in vele dingen kunnen verloochenen. Merk op:

I. De getuigenis, die hij aangaande Timotheüs geeft. *Timotheüs onze broeder*. Elders noemt hij hem zijn zoon, hier noemt hij hem *zijn broeder*. Timotheüs was jonger dan Paulus; hij had minder gaven en genaden; hij was in lager rang in de bediening, want Paulus was apostel en Timotheüs was evangelist; maar toch noemt Paulus hem broeder. Dat was een teken van des apostels nederigheid, en toont zijn begeerte om Timotheüs te eren en hem in de achting der gemeenten aan te bevelen. Hij noemt hem ook *een dienaar Gods*.

Dienaren van het Evangelie van Christus zijn dienaren van God en bevorderen het Evangelie van God onder de mensen. Hij noemt hem verder *zijn medearbeider in het Evangelie van Christus*. Dienaren van het Evangelie moeten zichzelf beschouwen als arbeiders in de wijngaard des Heeren; zij hebben een eervolle dienst en veel werk, maar goed werk. *Dit is een getrouw woord: zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk*, 1 Tim. 3:1. En de dienaren moeten op elkaar toezien, elkanders handen versterken, niet twisten of strijden met elkaar en daardoor hun werk verhinderen, maar met elkaar er naar streven om het grote werk te

volvoeren, waartoe zij geroepen zijn: de verkondiging van het Evangelie en de bekering van de mensen daartoe.

II. Het doel, waarmee Paulus Timotheüs zond.
Om u te versterken en u te vermanen van uw geloof, **vers 2.** Paulus had hen bekeerd tot het Christelijk geloof, en nu verlangde hij dat zij er in bevestigd en versterkt mochten worden; dat ze versterkt mochten worden in de keuze van de Christelijke godsdienst en vertroost door de belijdenis en naleving daarvan. Hoe meer wij vertroost worden des te meer zullen wij bevestigd worden. Indien wij een vermaak hebben in de wegen Gods, zullen wij daardoor aangespoord worden om er in te blijven wandelen. De begeerte van Paulus was de Thessalonicensen te versterken en te vermanen (of te vertroosten) met hun geloof; het voorwerp van hun geloof, namelijk, de waarheden van het Evangelie, en voornamelijk dat Jezus Christus de Zaligmaker der wereld is, en zo wijs en goed, zo machtig en getrouw, dat zij zich op Hem konden verlaten; -van de beloning huns geloofs, die meer dan overvloedig was om al hun verliezen te vergoeden en al hun arbeid te belonen.

III. De beweegreden, die Paulus had om Timotheüs tot dat doel te zenden, was een heilige vrees en jaloersheid, dat niemand hunner van het geloof van Christus mocht bewogen worden, **vers 3.** Hij wenste dat niemand hunner zou worden bewogen of geschokt, en dat zij niet zouden afvallen van of wankelen in het geloof.

1. Hij zag daar gevaar voor en vreesde voor de gevolgen.
A. Er was gevaar:

a. Door de *verdrukkingen* en vervolgingen ter wille van het Evangelie, **vers 3.** Deze Thessalonicensen zagen welke verdrukkingen de apostelen en verkondigers van het Evangelie overkwamen, en dat zou hen kunnen afschrikken. Ook werden ongetwijfeld alle belijders van het Evangelie en ook dus deze Thessalonicensen verdrukt.

b. Door de listen en de boosheid van de verzoeker. De apostel was bevreesd dat misschien de verzoeker hen zou verzocht hebben, **vers 5.** De duivel is een listige en onvermoeide verzoeker, die elke gelegenheid waarneemt om ons te bedriegen en te verwoesten, en alle voordelen tegen ons gebruikt, zowel in tijden van voorspoed als van tegenspoed; en hij is dikwijls wèl geslaagd bij mensen in verdrukking. Hij heeft dikwijls de zielen der mensen tegen het Evangelie ingenomen door hen te wijzen op de verdrukkingen van zijn belijders. Wij hebben daarom reden om nauwkeurig op onszelf en op anderen te letten, dat wij niet door hem verstrikt worden.

B. Het gevolg, waarvoor de apostel vreesde, was dat zijn arbeid ijdel zou wezen. En dat zou hij geweest zijn, indien de verzoeker hen verzocht had en voordeel op hen behaald had door hen af te trekken van het geloof. Zij zouden verloren hebben wat zij verkregen hadden, en de apostel zou verloren hebben wat hij gewerkt had. Het is de bedoeling van de duivel om de goede vruchten van de prediking des Evangelies te verhinderen, en wanneer hij de dienaren niet kan beletten hun werk te verrichten, dan zal hij zo mogelijk de gevolgen van hun werk verwoesten. Getrouwe dienaren stellen veel belang in de vruchten van hun werk. Geen hunner arbeidt graag tevergeefs, en de dienaren besteden hun kracht en moeite en tijd niet graag zonder goeden uitslag.

2. Om dit gevaar te voorkomen, met zijn kwade gevolgen, zegt de apostel hun welke zorg hij nam om hun Timotheüs te zenden.

A. Om hen te herinneren aan hetgeen hij hun voorzegd had omtrent de verdrukkingen, die hem treffen zouden, **vers 4.** Hij zegt, vers 3, *Gij weet zelf dat wij hiertoe gesteld zijn*, dat is tot het ondergaan van verdrukkingen. Het is de wil en de beschikking Gods, *dat wij door vele verdrukkingen zullen ingaan in Zijn koninkrijk*. Hun verdrukkingen en moeiten kwamen niet bij geval, niet enkel door de toorn en de boosaardigheid van hun vijanden, maar door de beschikking Gods. Alles kwam alleen zoals God het bepaald had; en zij wisten dat hij hun tevoren dit gezegd had; zodat zij niet moesten denken dat hen iets vreemds overkwam. Zij waren vooraf gewaarschuwd en dus vooraf gewapend. Het was verre van de apostelen om de mensen te vleien met de verwachting van aardse voorspoed door de godsdienst; integendeel: zij zegden hun ronduit dat ze veel verdrukking in het vlees zouden hebben. En hierin volgden zij het voorbeeld van hun grote Meester, de bewerker van het geloof. Bovendien was het een bevestiging voor hun geloof, wanneer zij bemerkten, dat het gebeurde zoals hun voorzegd was.

B. Om hun geloof te verstaan, zodat hij de apostel mocht berichten dat zij standvastig bleven onder al hun lijden, en dat hun geloof niet wankelde; omdat, wanneer zij staande bleven in het geloof, zij instaat zouden zijn om de verzoeker en al zijn verzoekingen het hoofd te bieden; hun geloof zou hen zijn *een schild, met hetwelk zij al de vurige pijlen des bozen zouden kunnen uitblussen*, Ef. 6:16.

1 Thess. 3:6-10

Hier zien wij Paulus' grote voldoening bij de terugkomst van Timotheüs met goede berichten aangaande de Thessalonicensen, waarin wij kunnen opmerken:

I. Het gunstige verslag, dat Timotheüs omtrent hen uitbracht, **vers 6.** Zonder twijfel was hij een zeer gewillig boodschapper van deze goede tijding. *Betreffende hun geloof*, dat is: betreffende hun standvastigheid in het geloof; dat zij niet waren geschokt in hun zielen of afgedreven van de belijdenis van het Evangelie. Evenzo was *hun liefde* gebleven; hun liefde voor het Evangelie en voor de dienaren des Evangelies. Want zij hadden altijd goede gedachtenis van de apostel. De naam van de apostel was hun zeer dierbaar, en de gedachte aan hem en aan hetgeen zij van hem genoten hadden, niet minder, zodat zij zeer *begerig waren om hem te zien* en enige geestelijke gave van hem te ontvangen. En geen liefde was verloren, want ook de apostel was begerig hen te zien. Het is gelukkig wanneer er zo wederkerige liefde tussen dienaren en gemeente bestaat. Dit strekt tot verhoging van de godsdienst en van de zegen des Evangelies. De wereld haat hen en daarom moeten zij elkaar des te meer liefhebben.

II. De grote troost en voldoening, welke de apostel genoot door die goede berichten omtrent hen, **vers 7, 8.** *Zo zijn wij daarom, broeders, over u in al onze verdrukking en nood vertroost geweest door uw geloof*. De apostel achtte dat goede nieuws voldoende om tegen al zijn moeilijkheden op te wegen. Het viel hem gemakkelijk verdrukkingen en vervolging en aanvechting van buiten te verdragen, toen hij de goeden uitslag van zijn bediening en de standvastigheid van hen, die door hem tot het Christendom gebracht waren, vernam. zijn droefheid door zijn vrees, dat hij misschien tevergeefs

zou gearbeid hebben, was nu voorbij, nu hij hun geloof en standvastigheid daarin vernomen had. Dit gaf de apostel opnieuw leven en geestkracht, en maakte hem ijverig en sterk in het werk voor de Heere. Hij was daardoor niet alleen vertroost, maar ook grotelijks verblijd. *Want nu leven wij, indien gij vast staat in de Heere,* **vers 8.** Het zou voor de apostel een dodelijk ding geweest zijn, indien de belijders van het Evangelie onstandvastig geweest waren of afvallig geworden; terwijl niets hem meer levenskracht gaf dan hun standvastigheid.

III. De gevolgen daarvan waren dankzegging aan en gebed tot God om hunnentwil. Merk op:

1. Hoe dankbaar de apostel was, **vers 9.** *Hij was vervuld met blijdschap, prijs en dankzegging.* Wanneer wij het meest verblijd zijn, behoren wij het dankbaarst te wezen. Wat ons verheugt moet ons tot dankzegging brengen. Dat is ons verblijden in God, onze blijdschap geestelijk maken. Paulus spreekt alsof hij niet onder woorden kon brengen hoe dankbaar hij jegens God was, en hoe hij zich om hunnentwil verblijdde. Maar hij was bezorgd dat God de heerlijkheid niet zou ontberen voor de vertroosting, welke het welzijn zijner vrienden hem geschonken had. Zijn hart was vervuld met liefde tot hen en met dankzegging voor God. Hij was gewillig om zowel het een als het andere tot uitdrukking te brengen. Wat de dankbaarheid aan God aangaat, die voornamelijk is in onze tegenwoordige toestand altijd onvolkomen, maar eenmaal in de hemel zullen wij die beter betonen dan ons ooit hier mogelijk is.

2. *Hij bad voor hen nacht en dag,* **vers 10;** avond en morgen; zeer dikwijls, midden onder de werkzaamheden van de dag of in slapeloze uren des nachts hief hij het hart tot God voor hen omhoog. Zo moeten wij zonder ophouden bidden. En Paulus' gebeden waren vurig. Hij bad met nadruk en was ernstig in zijn smekingen. Wanneer wij het dankbaarst zijn, moeten wij ons het meest tot het gebed begeven; en zij, voor wie wij dankzeggen, hebben tegelijkertijd behoefte aan onze gebeden. Zij, over welke wij ons het meest verheugen en die ons het meest tot vertroosting verstrekken, moeten voorwerpen van onze bestendige zorg zijn, omdat zij leven in een wereld van verzoeking en onvolmaaktheid.
Er ontbrak ook nu nog iets aan hun geloof, want Paulus *begeerde hun aangezichten te mogen zien, om te volmaken hetgeen aan hun geloof ontbrak,* vers 10. Bij de beste mensen ontbreekt iets aan het geloof; hetzij aan het voorwerp des geloofs, dat sommige verborgenheden of leerstellingen niet voldoende gekend en geloofd worden; hetzij aan de helderheid en vastheid des geloofs, dat er enige duisterheid en twijfel overgebleven is; hetzij tenminste aan de vruchten en werkzaamheden des geloofs, dat die niet zo volkomen en zo merkbaar zijn als ze wezen konden. De bediening van het woord en der sacramenten kan daaraan verhelpen, en is begeerlijk en nuttig om te volmaken wat aan ons geloof ontbreekt.

1 Thess. 3:11-13

In deze woorden vinden wij het ernstig gebed van de apostel. Hij verlangt het werktuig te mogen zijn om meerderen zegen aan de Thessalonicensen te brengen; en het enige middel daartoe is, nu hij zo ver van hen verwijderd is, het gebed, vergezeld van zijn schrijven aan hen. Hij begeert dat zij mogen volmaakt worden, hoewel hij daar persoonlijk de bewerker niet van zijn kon. Hij gaf niet voor over hun geloof te heersen, of hun het geloof te kunnen geven, en daarom bad hij voor hen. Merk op:

I. wie hij bad: *God en de Heere Christus.* Bidden is een gedeelte van de Godsverering, en alle waarachtige godsdienstige verering komt alleen God toe. Het gebed wordt hier opgezonden aan onze *God en Vader zelf* en aan onze *Heere Jezus Christus*. Dus is Jezus Christus onze Heere God, evenals God onze Vader God is. Het gebed moet gericht worden tot God als onze Vader. Zo leerde Christus zijn discipelen bidden, en zo leert de Geest der aanneming ons bidden en roepen: *Abba Vader!* Het gebed moet niet alleen opgezonden worden in de Naam van Christus, maar ook tot Christus zelf, als onze Heere en Zaligmaker.

II. Waar hij om bidt, zowel *voor zichzelf en zijn medearbeiders,* als voor de Thessalonicensen.

1. Hij bidt dat hij en zijn medearbeiders door de wil van God spoedig tot hen mogen komen; dat *God hun weg richte tot hen*, **vers 11.** Men zou denken, dat de reis naar de een of andere plaats iets was, dat van de wil des mensen afhing en in zijn eigen macht stond, en dat Paulus daarom niet behoefde te bidden. Maar de apostel wist dat wij *in God leven, ons bewegen en zijn*; dat wij van God afhankelijk zijn in al onze bewegingen en daden, zowel als voor de voorduur van ons leven; dat de Goddelijke Voorzienigheid al onze zaken regelt, en dat het alleen aan haar te danken is wanneer wij daarin voorspoedig zijn; dat God onze Vader bestuurt waar Zijn kinderen zullen gaan en wat zij zullen doen; en dat in het bijzonder Jezus Christus de daden regelt van Zijn getrouwe dienaren, die Hij als sterren in Zijn rechterhand houdt. Laat ons God erkennen in al onze wegen en Hij zal onze paden recht maken.

2. Hij bidt om de voorspoed der Thessalonicensen. Hetzij hij gelegenheid moge krijgen om tot hen te komen of niet; ernstig bidt hij om het welzijn hunner zielen. En er zijn twee dingen, die hij voor hen begeert, en welke wij moeten begeren voor onszelf en voor onze vrienden.

A. Dat zij overvloedig gemaakt worden in de liefde, **vers 12;** in liefde tot elkaar en tot alle mensen. Wederzijdse liefde is een vereiste voor alle Christenen, en niet alleen dat zij elkaar liefhebben, maar dat ze ook genegenheid voelen voor en levendig belangstellen in het welzijn van alle mensen. De liefde is uit God, en de vervulling van het Evangelie zowel als van de wet. Timotheüs bracht goede tijding omtrent hun geloof, hoewel het niet volmaakt was; en omtrent hun liefde, hoewel de apostel bidt dat die moge vermeerderen en overvloedig worden. Wij hebben reden om te verlangen naar wasdom in elke genade, en behoeven de invloed des Geestes om te wassen in de genade; en de weg om die te verkrijgen is het gebed. Wij ontvingen niet alleen de genade, die eerst ons deel werd, van God, maar moeten ook de vermeerdering daarvan alleen van Hem verwachten. En terwijl wij bidden, moeten wij ons benaarstigen. Om daartoe de Thessalonicensen aan te sporen, vermeldt de apostel hun opnieuw zijn liefde, zijn overvloedige liefde voor hen.

B. Dat zij mogen bevestigd worden *onberispelijk in heiligheid,* **vers 13.** Deze geestelijke zegening wordt vermeld als een gevolg van het toenemen en overvloedig worden in de liefde. *Opdat Hij* (de Heere) uw *harten versterke*. Hoe meer wij groeien en overvloedig worden in de genade, en voornamelijk in de genade der liefde, des te meer zullen wij er in bevestigd en vastgesteld worden. Heiligheid wordt vereist in allen, die ten hemel willen gaan, en daarin moeten wij onberispelijk zijn; dat is: wij

moeten in alle dingen zo handelen, dat wij in geen enkel opzicht in tegenspraak zijn met onze belijdenis van heiligheid. Ons verlangen moet zijn, dat onze harten worden bevestigd in heiligheid voor God; en bewaard worden tot de toekomst van onze Heere Jezus Christus; en dat wij mogen onberispelijk zijn voor God de Vader en eenmaal onbestraflijk gesteld voor de troon Zijner genade, wanneer de Heere Jezus zal komen met al zijn heiligen. Merk op:

a. De Heere Jezus zal zeker komen, en komen in zijn heerlijkheid;
b. Wanneer Hij komt, zal Hij komen met al Zijn heiligen; zij zullen met Hem in heerlijkheid verschijnen;
c. Dan zal de voortreffelijkheid zowel als de noodzakelijkheid van heiligheid aan het licht treden; omdat zonder deze onze harten in die dag niet zullen kunnen bestaan, of iemand onbestraflijk zijn en de eeuwige veroordeling ontkomen.

HOOFDSTUK IV

In dit hoofdstuk geeft de apostel ernstige vermaningen om overvloedig te worden in heiligheid; met een waarschuwing tegen onzedelijkheid, met verscheidene bewijsredenen, vers 1-8. Daarna noemt hij de grote plichten van broederlijke liefde en bereidheid en ijver in onze dagelijkse plichten, vers 9-12. En besluit met hen te vertroosten, die rouwdragen over in de Heere ontslapen familiebetrekkingen en vrienden, vers 13-18.

1 Thess. 4:1-8
Hier hebben wij:

I. een vermaning om toe te nemen in heiligheid; daarin *meer en meer overvloedig te worden,* **vers 1, 2.**

1. De wijze, waarop de vermaning gegeven wordt, is zeer liefderijk. De apostel behandelt hen als broederen; hij noemt hen zo en heeft hen als zodanig lief. Omdat hij hen zo innig liefheeft, is zijn vermaning zo ernstig. *Wij bidden en vermanen* u. De apostel wenste geen weigering te ontvangen en herhaalt daarom zijn vermaning telkens en telkens.

2. De reden van deze vermaning; dat zij meer overvloedig mogen worden in heiligen wandel; of uitnemend in alle dingen, die goed zijn. Hun geloof was terecht alom beroemd; en zij waren reeds voorbeelden der gemeenten; toch wenste de apostel dat zij nog uitnemender mochten worden en nog groter vorderingen in heiligheid maken.
A. Ook de uitnemendsten komen tekort in volmaking. Juist de besten onder ons *moeten de dingen vergeten, die achter zijn, en zich uitstrekken naar de dingen, die voor zijn.*
B. Het is niet genoeg dat wij blijven in het geloof des Evangelies; wij moeten overvloedig worden in de werken des geloofs. Wij moeten niet alleen volharden tot het einde; maar wij moeten beter worden en meer en meer in gemeenschap met God wandelen.

3. De argumenten, waarmee Paulus deze vermaning aandringt.

A. Hun plicht is hun bekend gemaakt. Zij wisten de wil van hun hemelse Meester en konden ter verontschuldiging geen onwetendheid voorwenden. Evenals het geloof is de kennis dood zonder de werken. Zij hadden van degenen, die hen tot het Christendom gebracht of hen daarin onderwezen hadden, vernomen *hoe zij moeten wandelen*. De bedoeling van het Evangelie is niet enkel de mensen te leren wat zij hebben te geloven, maar ook hoe zij moeten leven; niet zozeer de hoofden der mensen op te vullen met regelen dan wel hun geest en gedrag te veranderen. De apostel leerde hen hoe te werken, niet hoe te praten. Mooi praten zonder goed werken zal ons niet nader tot de hemel brengen; de eigenaardigheid van hen, die in Christus Jezus zijn, is: *Zij wandelen niet naar het vlees, maar naar de Geest*.

B. Een andere beweegreden is dat de apostel hen geleerd en vermaand had in de naam en op gezag van de Heere Jezus Christus. Hij was Christus' dienaar en gezant, die hun verklaarde wat de wil en het bevel van de Heere Jezus was.

C. Verder: Hierdoor zouden zij God behagen. Heilige wandel is de heilige God welbehagelijk, want *Hij is heerlijk in heiligheid*. Dat moet het doel en het verlangen van ieder Christen zijn, Gode te behagen en door Hem aangenomen te worden. Wij moeten niet zijn mensenbehagers of behagers van het vlees, maar wij moeten zo wandelen dat wij God behagen.

D. De regel naar welke zij moesten wandelen was: *de bevelen, welke wij u gegeven hebben door de Heere Jezus*, **vers 2.** Dat waren de bevelen van de Heere Jezus zelf; door zijn wil en gezag gegeven en derhalve hem aangenaam. De apostelen van Jezus Christus waren door Hem afgevaardigd alleen om de mensen te leren onderhouden *alles, wat Hij hun geboden had*, Matth. 28:20. hoewel zij door Christus met groot gezag bekleed waren, was dat alleen om de mensen te leren wat Christus geboden had, niet om uit zichzelf bevelen te geven. Zij mochten niet handelen als heerschappij voerend over het erfdeel des Heeren. 1 Petrus 5:3; en dat mag niemand onder voorwendsel van hun opvolger te zijn. De apostel kon zich op de Thessalonicensen beroepen, die wisten dat hij hun geen andere bevelen gegeven had, dan die hij van de Heere Jezus had ontvangen.

II. Een waarschuwing tegen onzedelijkheid; een zonde, die zo lijnrecht tegenover heiligmaking staat en het tegenovergestelde is van de heilige wandel, waartoe hij hen zo ernstig vermaande.

1. Zij is vervat in deze woorden: *Dat gij u onthoudt van de hoererij*, **vers 3,** waaronder wij te verstaan hebben alle onzedelijkheid zowel in de huwelijken staat als daarbuiten. Overspel is daarin natuurlijk ook begrepen, hoewel alleen hoererij genoemd wordt. En alle andere soorten van onzedelijkheid worden hier evenzeer verboden; waarvan het zelfs schande is te spreken, hoewel ze door maar al te velen in het geheim gepleegd worden. Al wat staat tegenover kuisheid van hart, mond en gedrag is tegen Gods gebod in de wet en tegen de heiligheid, die het Evangelie vordert.

2. Er zijn verscheidene redenen om deze vermaning te steunen.

A. Deze tak van heiligmaking is in het bijzonder de wil van God, **vers 3.** Het is in het algemeen Gods wil, dat wij heilig zullen zijn, omdat *Hij die ons roept, heilig is*; en omdat wij *tot de zaligheid geroepen zijn door heiligmaking des Geestes*. En niet alleen

eist God heiligheid des harten, maar ook reinheid des lichaams, en dat wij ons zullen reinigen van *alle onreinheid beide des lichaams en des geestes*, 2 Cor, 7:1. Waar het lichaam is, gelijk het behoort te zijn, gewijd aan God, en voor Hem en Zijn dienst afgezonderd, daar moet het rein en heilig voor Zijn dienst bewaard blijven. En gelijk de kuisheid een deel van onze heiligmaking is, zo is zij ook door God geboden in zijn wet, en wordt zij door genade gewerkt in de harten Zijner gelovigen.

B. Dat zal ons grotelijks tot eer verstrekken, zoals duidelijk is aangetoond in **vers 4.** Het tegenovergestelde brengt ons zeer grote oneer. *Zijn smaad zal niet uitgewist worden*, Spr. 6:33. Het lichaam wordt hier genoemd het vat der ziel, welke daarin woont, 1 Sam. 21:5; en het moet vrijgehouden worden van bezoedelende lusten. Ieder moet in dit opzicht zorgvuldig zijn, indien hij zijn eigen eer op prijs stelt en zich niet veroordelenswaardig maken wil, dat zijn lagere lusten en hartstochten niet de overhand verkrijgen, zijn reden en geweten tiranniseren en de betere vermogens zijner ziel tot hun slaven maken. Want wat kan voor een redelijke ziel groter oneer zijn dan dat ze slavin wordt van lichamelijke aandoeningen en dierlijke lusten?

C. De zonden der onzedelijkheid toelaten is leven en handelen gelijk de heidenen. *Gelijk de heidenen, die God niet kennen*, **vers 5.** De heidenen, en wel met name de Grieken, stonden schuldig aan verscheidene zonden van onzedelijkheid, die niet zo duidelijk door het licht der rede verboden zijn. Maar zij kenden God en Zijn wil en Zijn gebod niet, zoals de Christenen hem kennen en behoren te kennen, namelijk dat de zedelijkheid in hart en wandel een voornaam deel van onze heiligmaking is. Het wekt daarom niet zoveel verwondering indien de heidenen hun vleselijke lusten en begeerten inwilligen; maar Christenen mogen niet wandelen als onbekeerde heidenen in *ontuchtigheden, begeerlijkheden, wijnzuiperijen, brasserijen, drinkerijen en gruwelijke afgoderijen*, 1 Petrus 4:3, omdat *zij, die van Christus zijn, het vlees gekruisigd hebben met zijn lusten en begeerlijkheden*.

D. De zonde van onzedelijkheid, vooral de hoererij, is een grote belediging van God, die er de wreker van is. Dat toch is de zin der woorden in **vers 6.** *Dat dan niemand zijn broeder vertrede of bedriege in zijn handeling; en tooi pragmati*; in *deze* handeling, waarvan de apostel in het voorgaande en de volgende verzen spreekt, namelijk in de zonde der onzedelijkheid. Sommigen verstaan deze woorden als waarschuwing en vermaning tegen onrecht en verdrukking, bedrog en oneerlijkheid in onze omgang met mensen, en deze zonden zijn ook zeker zeer boos en tegen het Evangelie. De Christenen mogen geen misbruik maken van de onwetendheid of de nooddruft van degenen, met wie zij in aanraking komen, en hen op die wijze onderdrukken; evenmin mogen zij door misleiding of leugen hun schade berokkenen. Ook moeten zij bedenken, dat een leugen soms lang verborgen blijven kan en daardoor niet door de mensen bestraft worden, maar dat in elk geval een rechtvaardig God de vergelding geven zal.
Maar de bedoeling hier is, dat er dikwijls onrecht en vertreding plaatsvindt door de zonden van onzedelijkheid. Niet alleen zijn hoererij en andere zonden van onzedelijkheid misdrijven tegen het lichaam van hem, die ze begaat, 1 Cor. 6:18; niet alleen zijn ze zeer nadelig voor lichaam en ziel beide van de zondaar zelf; maar ze zijn niet minder beledigend en onrechtvaardig jegens anderen; voornamelijk jegens de echtgenoten en de nakomelingschap van de overtreders. En daar deze zonde van zo kwaadaardige aard is, zal God als wreker optreden. *Hoereerders en overspelers zal God oordelen*, Hebr. 13:4. Dit had de apostel gewaarschuwd en vastgesteld door zijn

Evangelie, hetwelk, evenals het grote en heerlijke beloften bevatte, zo ook *van de hemel openbaarde de toorn Gods tegen alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen*, Rom. 1:18.

E. De zonde der onzedelijkheid is tegen de natuur en het doel van onze Christelijke roeping: *Want God heeft ons niet geroepen tot onreinheid, maar tot heiligmaking*, **vers 7.** De wet van God verbiedt alle onreinheid, en het Evangelie eist de hoogste reinheid; het roept ons van onreinheid tot heiligmaking.

F. De toorn Gods wordt daarover zowel in wet als in Evangelie geopenbaard. *Hij, die dat veracht, veracht God*. Sommigen mogen het wellicht niet zo nauw nemen met de voorschriften van reinheid en heiligheid, omdat zij die van mensen vernamen, die met hen gelijk staan; maar de apostel brengt hun ter kennis dat het Gods geboden zijn, en dat de verkrachting daarvan gelijk stond met het verwerpen van God zelf. Hij voegt er aan toe: *God heeft ons Zijn Heiligen Geest gegeven*; en duidt daarmee aan dat alle onreinheid in bijzondere mate de Heilige Geest beledigt, en Hem tergt om zich aan ons te onttrekken. De Heilige Geest werd ons gegeven om ons te wapenen tegen deze zonde en ons te helpen in het doden van deze daden des lichaams, opdat wij mogen leven, Rom. 8:13.

1 Thess. 4:9-12
In deze woorden vermeldt de apostel de volgende grote plichten:

I. Broederlijke liefde. Hij vermaant hen om hierin meer en meer toe te nemen. De vermaning wordt ingeleid, niet met een compliment, maar met een aanbeveling, omdat zij uitmuntten in de beoefening daarvan, welke het minder nodig maakte dat hij er over schreef, **vers 9.** Dus door zijn goede gedachten over hen beval hij zich aan in hun genegenheid en ging daarna over tot zijn vermaning. Wij moeten goed opmerken het goede, dat in anderen is, en hen daarover prijzen, ten einde zo de weg te banen voor de aanmoediging om daarin meer en meer overvloedig te worden. Merk op:

1. Wat de apostel in hen prijst. Dat was niet zozeer hun eigen deugd als Gods genade; maar toch merkt hij op het bewijs, dat zij gaven van de genade Gods in hun harten.

A. Het was Gods genade, waaraan hij vooral zijn aandacht wijdt: God had hun deze goede les geleerd: *Want gijzelf zijt van Godgeleerd om elkaar lief te hebben*, **vers 9**. Welk goeds wij ook doen, God heeft ons geleerd het te doen en Hem komt de heerlijkheid ervan toe. Allen, wie God zaligmakend onderwees, hebben van Hem geleerd om elkaar lief te hebben. Dat is het kenmerk van de leden van Christus. Merk op: Het onderwijs van de Heilige Schrift overtreft het onderwijs van mensen; en gelijk niemand leren mag tegen de lering Gods in, zo kan niemand zo krachtdadig leren; en het onderwijs van mensen is vruchteloos indien ook God niet onderwijst.

B. De Thessalonicensen gaven goede bewijzen, dat zij door God geleerd waren, door *hun liefde voor al de broederen, die in geheel Macedonië waren*, **vers 10.** Zij hadden niet alleen de broederen in hun eigen stad en hun eigen gemeente lief, of alleen hen die dichtbij en het geheel met hen eens waren, maar hun liefde was veelomvattend. De ware Christelijke liefde strekte zich uit tot al de heiligen, hoewel die op verren afstand zijn en van elkaar in opvattingen en manieren van ondergeschikt belang mogen verschillen.

2. De vermaning zelf spoort aan tot al meer en meer toenemen in deze grote genade van broederliefde, **vers 10.** hoewel deze Thessalonicensen in zekere zin geen behoefte hadden aan de vermaning tot broederlijke liefde, alsof die ontbrak, toch moesten zij aangevuurd worden tot gebed om meer en naarstigheid om er in toe te nemen. Niemand hier op aarde heeft volkomen lief. Zij, die in een of andere genade uitmunten, hebben behoefte om daarin toe te nemen en te volharden.

II. Stilheid en ijver in hun beroep. Merk op:

1. De apostel vermaant tot deze plichten, dat zij *zich zouden benaarstigen om stil te zijn*, **vers 11.** Het is zeer begeerlijk een kalme en rustige gemoedsgesteldheid te hebben, en zich vredelievend en stil te gedragen. Dit helpt veel tot het geluk van onszelf en van anderen, en Christenen moeten zich benaarstigen rustig te zijn. Wij moeten ijverig zijn om kalm en rustig van geest te worden; onze zielen in lijdzaamheid te bezitten en kalm tegenover anderen te zijn; van een zachte, vriendelijke en vredelievende aard, die twist en strijd vermijdt. Satan is zeer bezig om ons te verontrusten, en er is veel in onze harten, dat ons geschikt maakt om verontrust te worden; laat ons daarom ons benaarstigen om rustig te zijn.
Er volgt: *en uw eigen dingen te doen*. Wanneer wij daarbuiten gaan, stellen wij ons aan zeer veel verontrusting bloot. Bemoeiallen, die zich altijd in de zaken van anderen mengen, hebben slechts weinig rust in hun zielen en veroorzaken grote verontrusting aan hun naasten. En dikwijls letten zij zeer weinig op de vermaning om ijverig te zijn in hun eigen zaken, en *te werken met hun eigen handen*; hetgeen de apostel hun juist krachtig aanbeval en hetgeen ook van ons geëist wordt. Het Christendom ontslaat ons niet van het werk en de plichten van ons eigenaardig beroep, maar verlangt dat wij daarin ijverig zullen zijn.

2. De vermaning wordt aangedrongen met een dubbele beweegreden.

A. Dan zullen wij eerlijk wandelen. Wij zullen daardoor eerlijk, bescheiden en aanbevelenswaardig wandelen tegenover degenen, die buiten zijn, **vers 12.** Dat zal een handelwijze overeenkomstig het Evangelie zijn en een goed gerucht overbrengen aan hen, die het niet kennen of er vijandig tegen zijn. Het is een sieraad voor onze godsdienst, wanneer zijn belijders een milde en rustige geest tonen, vlijtig zijn in hun eigen werk en zich niet met anderer zaken bemoeien.

B. Wij zullen een gerust leven hebben en geen ding van node hebben, **vers 12.** Dikwijls brengen de mensen door eigen nalatigheid zich in moeilijke omstandigheden en tot grote ontberingen; terwijl zij, die in hun eigen zaken ijverig zijn, geen gebrek hebben en geen ding ontberen, dat hun nodig is. Zij zijn niet lastig voor hun vrienden en geen aanstoot voor vreemden. Zij winnen hun eigen brood en hebben daarin het grootste genoegen.

1 Thess. 4:13-18
In deze woorden vertroost de apostel de Thessalonicensen, die treurden over de dood van hun familieleden en vrienden, die in de Heere ontslapen waren. Zijn voornemen is om hen te bewaren voor buitensporige smart of onevenredige droefheid daarover. *Alle* droefheid over de dood van vrienden is ver van laakbaar; wij mogen in elk geval wenen over onszelf al bewenen wij hun lot niet; wij mogen ons eigen verlies betreuren

al is dat ook voor hen gewin. Maar toch moet onze droefheid niet ongematigd zijn; want:

I. Dat zou zijn alsof wij geen hoop hadden, **vers 13.** Het zou zijn alsof wij heidenen waren, die geen hoop hebben op een beter leven na dit leven; terwijl wij, als Christenen, de meest-vaste hoop hebben, de hoop op een eeuwig leven, *hetwelk God, die niet liegen kan, ons beloofd heeft*. En die moet al onze vreugde en al onze droefheid over enig aards ding matigen. Deze hoop is meer dan voldoende om op te wegen tegen al onze smarten en ellenden van de tegenwoordige tijd.

II. Het zou een bewijs zijn van onwetendheid betreffende de toestand van de afgestorvenen, **vers 13.** Er zijn sommige dingen betreffende de ontslapenen, waaromtrent wij niet anders dan onwetend kunnen zijn, want het land, waarheen zij gingen, is een land van duisternis, waaromtrent wij weinig weten en waarmee wij geen gemeenschap hebben. In de dood gaan, is gaan, wij weten niet waarheen en voortleven, wij weten niet hoe. De dood is een onbekend ding en omtrent de staat van de dood, of liever de staat na de dood, zijn wij grotendeels in het duister. Maar toch zijn er enkele dingen, bepaaldelijk betreffende hen, die in de Heere ontslapen zijn, waaromtrent wij niet behoeven en niet behoren onwetend te zijn. En indien deze dingen goed verstaan en behoorlijk beschouwd worden, zijn zij voldoende om onze smart omtrent hen te lenigen.

1. Zij zijn ontslapen in Jezus. Zij zijn ontslapen, **vers 13.** Zij zijn *in Christus in slaap gevallen*, 1 Cor. 15:18. De dood heeft hen niet vernietigd; hij is voor hen slechts een slaap. Hij is hun rust, hun ongestoorde rust. Zij zijn uit deze moeitevolle wereld vertrokken, om van al hun arbeid en zorgen te rusten, en zij slapen in Jezus**, vers 14.** Zij zijn met Hem verenigd; zij slapen in Zijn armen, onder Zijn bijzondere zorg en bescherming. Hun zielen zijn in zijn tegenwoordigheid; hun stof is onder Zijn bewaring en macht, zodat zij niet verloren zijn; zij hebben door de dood niets verloren maar veel gewonnen; en hun weggaan uit deze wereld was overplaatsing in een betere.

2. Zij zullen uit de dood opgewekt worden en opwaken uit hun slaap, want *God zal hen wederbrengen met Hem*, vers 14. Zij zijn nu bij God en daar beter dan zij hier waren, en wanneer God komt zal Hij hen wederbrengen met Hem. De leer van de wederopstanding en van de wederkomst van Christus is het grote behoedmiddel tegen de vrees voor de dood en tegen onmatige droefheid over de dood van onze Christelijke vrienden. En van deze leer hebben wij volle zekerheid, omdat wij geloven *dat Jezus gestorven en opgestaan is*, vers 14. Het wordt als zeker aangenomen, dat alle Christenen dat weten en geloven. De dood en de opstanding van Christus zijn de grondwaarheden van het Christelijk geloof en geven ons hoop op een zalige opstanding, want *Christus, opgewekt van de doden, is de eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn*, en *daarom zijn ook niet verloren degenen, die in Hem ontslapen zijn*, 1 Cor. 15:18, 20. Zijn verrijzenis is de volkomen bevestiging van al wat in het Evangelie gezegd is, en van al wat de Heere zelf gezegd heeft; en Hij heeft *het leven en de onverderflijkheid aan het licht gebracht*.

3. Hun staat en toestand zal bij de wederkomst van Christus heerlijk en gelukkig zijn. Dit zegt de apostel de Thessalonicensen *door het woord des Heeren*, **vers 15,** door Goddelijke openbaring van de Heere Jezus. Want hoewel de opstanding der doden en een staat van toekomstig geluk ook deel uitmaken van het geloof der Oud-

Testamentische heiligen, zijn deze in en door het Evangelie toch veel duidelijker geopenbaard. Door dit woord des Heeren weten wij:

A. Dat de Heere Jezus van de hemel zal nederkomen in al de heerlijkheid en majesteit van de betere wereld, **vers 16.** *Want de Heere zelf zal met een geroep nederdalen van de hemel*. Hij voer naar de hemel op na zijn opstanding en ging door de hemelen door tot in de derden hemel, die Hem moest ontvangen tot de wederoprichting aller dingen; en dan zal Hij wederkomen en verschijnen in zijn heerlijkheid. Hij zal van de hemel nederdalen in onze lucht, **vers 17.** De verschijning zal zijn met kracht en heerlijkheid; met een *geroep*; het geroep van een koning; met de macht en het gezag van een groot koning en overwinnaar; met *de stem des archangels*; en een ontelbaar heir van engelen die Hem volgen. Wellicht zal *een* hunner, als aanvoerder van deze heirscharen des Heeren, het teken van zijn nadering geven, en de heerlijke verschijning van deze grote Verlosser en Rechter aankondigen en bekendmaken met het blazen *van de bazuin Gods. Want de bazuin zal slaan*; en dat zal allen doen ontwaken, die in het stof der aarde slapen, en de gehele wereld oproepen om voor de Rechter te verschijnen.

B. Want de doden zullen opgewekt worden. *Die in Christus gestorven zijn zullen eerst opstaan*, **vers 16,** alvorens *zij, die levend overgebleven zijn*, bij de wederkomst des Heeren *veranderd worden*; en daardoor zullen dus *zij, die levend overblijven zullen tot de toekomst des Heeren, niet voorkomen degenen, die ontslapen zijn*, **vers 15.** De eerste zorg van de Verlosser in die dag zal Zijn heiligen betreffen. Hij zal de gestorven heiligen opwekken alvorens de levend-overgeblevenen de grote verandering ondergaan, zodat zij, die niet ontslapen zijn, geen groter voorrecht zullen hebben dan zij, die in Jezus ontslapen zijn.

C. Zij, die levend overbleven, zullen dan veranderd worden. Zij *zullen tezamen met de anderen opgenomen worden in de wolken, de Heere tegemoet in de lucht*, **vers 17.** Bij, of onmiddellijk vóór, deze opneming in de wolken zullen zij, die levend overbleven, een machtige verandering ondergaan, die gelijk zal staan met sterven. Deze verandering is zo geheimzinnig, dat wij haar niet begrijpen kunnen; wij weten er weinig of niets van, 1 Cor. 15:51. Alleen in het algemeen: dit *sterflijke moet onsterflijkheid aandoen*, en deze lichamen moeten geschikt gemaakt worden om het koninkrijk Gods te beërven, waartoe vlees en bloed niet instaat zijn. De verandering zal geschieden in één ogenblik, in één punt des tijds, 1 Cor. 15:52; tegelijk met of niet lang na de verrijzenis van hen, die in Jezus ontslapen zijn. Zij, die opstonden en zij, die veranderd werden, zullen elkaar ontmoeten in de wolken en aldaar verenigd worden met hunnen Heere, om Zijn komst mede te vieren, de kroon der heerlijkheid te ontvangen, welke Hij geven zal aan hen die in Hem geloven, en deel te nemen aan zijn rechtspraak; goedkeurende en toejuichende het vonnis, dat Hij zal vellen over de vorst der duisternis en over al de godlozen, die veroordeeld zullen worden tot verwoesting met de duivel en zijn engelen.

D. de zegen van de heiligen in die dag. *Alzo zullen wij altijd met de Heere wezen*, **vers 17.** Het zal een deel van hun geluk uitmaken, dat al de heiligen elkaar zullen ontmoeten en altijd met elkaar zijn; maar de voornaamste zaligheid van de hemel is deze: *te zijn met de Heere*, Hem te zien, met Hem te leven, zich in Hem te verblijden, eeuwiglijk. Dit moet de heiligen vertroosten over de dood hunner vrienden, dat, hoewel de dood een scheiding gemaakt heeft, hun zielen en lichamen weer verenigd zullen worden; wij met hen verenigd zullen worden; wij en zij met al de heiligen voor

altijd met de Heere zijn zullen; zonder ooit enige scheiding meer te duchten te hebben. En de apostel wil dat wij *elkaar vertroosten met deze woorden*, **vers 18.** Wij moeten ons benaarstigen elkaar in tijden van droefheid te steunen: niet elkanders geestkracht neerslaan; niet elkanders handen slap maken; maar elkaar vertroosten. En dat kan geschieden door nauwlettende overweging en bespreking van de goede lessen, die geleerd kunnen worden van de leer der opstanding van de doden, de wederkomst van Christus en de heerlijkheid van de heiligen in die dag.

HOOFDSTUK V

De apostel, na in het tweede gedeelte van het vorige hoofdstuk de opstanding der heiligen en de wederkomst van Christus besproken te hebben, gaat voort met het aantonen hoe nutteloos het is onderzoek te doen naar de juiste tijd van Christus' wederkomst, die plotseling geschieden zal, verschrikkelijk zijn voor de goddelozen, maar troostvol voor de heiligen, vers 1-5. Hij vermaant hen tot de plichten van waakzaamheid, matigheid en geloofsoefening, tot liefde en hoop, zoals hun betaamt, vers 6-10. In de volgende woorden vermaant hij hen tot verschillende deugden, jegens anderen en jegens elkaar te betrachten, vers 11-15. Daarna tot verscheiden andere Christelijke plichten van groot belang, vers 16-22; en sluit daarna de brief, vers 23 - 28.

1 Thess. 5:1-5
In deze woorden letten wij op:

I. De apostel zegt de Thessalonicensen, dat het onnodig en nutteloos is onderzoek in te stellen naar de juiste tijd van Christus' wederkomst. *Van de tijden en gelegenheden, broeders, hebt gij niet van node, dat men u schrijve*, **vers 1.** Het is zeker dat Christus wederkomt, en de tijd daarvoor is vastgesteld; maar er was geen noodzaak dat de apostel daarover schreef; en daarom was hem dienaangaande geen openbaring gegeven. Ook moeten wij, zomin als hij, onderzoek instellen naar deze tijdsbepaling, *die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft. Van die dag en die ure weet niemand*. Christus zelf openbaarde dat niet toen Hij op aarde was, dat behoorde niet tot zijn roeping als de grote profeet van de gemeente; ook openbaarde hij het niet aan zijn apostelen, want er bestond geen noodzaak toe. Er zijn tijden en gelegenheden voor ons, om daarin ons werk te doen; het is onze plicht en ons belang die te kennen en waar te nemen; maar wij weten niet de tijd en de gelegenheid, waarop wij rekenschap afleggen moeten: en het is niet noodzakelijk dat wij die weten. Er zijn vele dingen, welke onze ijdele nieuwsgierigheid verlangt te weten, waarvan in 't geheel geen noodzaak voor ons bestaat, en waarvan de wetenschap ons ook geen goed zou doen.

II. Hij vertelt ons dat de wederkomst van Christus plotseling zal geschieden en voor de meeste mensen een grote verrassing zal zijn, **vers 2.** En dat is iets wat zij wel zeer goed weten, of behoorden te weten; want onze Heere zelf heeft het ook gezegd: *In welke ure gij het niet meent zal de Zoon des mensen komen* Matth. 24:44. Zie ook Mark. 13:35, 36. *Zo waakt dan, want gij weet niet wanneer de heer des huizes komen zal; opdat hij niet onvoorziens kome en u slapende vinde*. En zonder twijfel had de apostel hun niet alleen meegedeeld dat Christus wederkomen zal, maar ook dat Zijn wederkomst onverwacht zal zijn, want dat is de bedoeling van Zijn komst *als een dief in de nacht*, Openb. 16:15. De dief komt gewoonlijk in het stilste uur van de nacht,

wanneer hij het minst verwacht wordt. Zulk een *verrassing* zal de dag des Heeren zijn; zo plotseling en verrassend zal Zijn verschijning wezen. De wetenschap daarvan kan nuttiger zijn dan de wetenschap van de juiste tijd, want dat kan maken dat wij wakende zijn en op wacht staan, om gereed te zijn wanneer Hij komt.

III. Hij zegt hun hoe verschrikkelijk die wederkomst van Christus zal zijn voor de godlozen, vers 3. Die dag des Heeren zal hun ondergang zijn. De rechtvaardige God zal verderf brengen over zijn en Zijns volks vijanden, en dit verderf zal algeheel en onherstelbaar zijn.

1. Het zal haastig zijn. Het zal over hen komen en hen overvallen te midden van hun vleselijke gerustheid en vrolijkheid, wanneer zij zullen zeggen: *Het is vrede en zonder gevaar*; wanneer zij dromen van voorspoed en zich vermaken met de ijdelheden van hun verbeelding, en hun zinnen en er niet aan denken: *gelijk de barensnood een bevruchte vrouw*; op de gezette tijd misschien, maar altijd onverwacht en zonder dat er veel voor gevreesd wordt.

2. Het zal een onontkoombare verwoesting zijn. *Zij zullen het geenszins ontvlieden*; er is geen mogelijkheid om er aan te ontkomen. Geen middel kan uitgevonden worden om de verschrikking en de straf van die dag te ontsnappen. Er zal geen plaats zijn, waar de *werkers der ongerechtigheid zich zullen kunnen verbergen*; geen schuilplaats tegen de storm, geen schaduw tegen de hitte, die de godlozen verteren zal.

IV. Hij zegt hun hoe troostvol deze dag voor de rechtvaardigen zijn zal, **vers 4, 5.** Merk hier op: hun karakter en voorrecht. Zij zijn niet in de duisternis; zij zijn kinderen des lichts. Dat was de gelukkige toestand van de Thessalonicensen en is het van alle ware Christenen. Zij zijn niet in een toestand van zonde en duisternis als de heidenwereld. Zij waren *eertijds duisternis, maar nu zijn zij licht in de Heere*. Zij werden begunstigd met de Goddelijke openbaring van dingen, die onzichtbaar en eeuwig zijn; met name betreffende de wederkomst van Christus en hare gevolgen. Zij waren *kinderen des dags*; want de Morgenster was over hen opgegaan, ja de Zon der gerechtigheid had hen beschenen met genezing onder hare vleugelen. Zij verkeerden niet langer in de duisternis van het heidendom, noch onder de schaduwen der wet, maar onder het Evangelie, dat het leven en de onverderflijkheid aan het licht bracht, 2 Tim. 1:10. Hun groot voordeel daardoor: *die dag zou hen niet als een dief bevangen*, **vers 4.** Het zou tenminste hun eigen schuld zijn indien zij door die dag overvallen werden. Zij waren behoorlijk gewaarschuwd en hadden overvloedige hulp verkregen om tegen die dag te voorzien en te mogen hopen met vertroosting en vertrouwen voor de Zoon des mensen te zullen staan. Het zou zijn een *tijd van verkoeling (van verfrissing) voor het aangezicht des Heeren*, waarin zij, *die Hem verwachten zonder zonden, zullen openbaar worden tot zaligheid*. En die zal dus tot hen komen als een vriend bij dag en niet als een dief in de nacht.

1 Thess. 5:6-10

Op hetgeen hij gezegd heeft, bouwt de apostel vermaningen tot verscheiden nodige deugden.

I. Tot waakzaamheid en nuchterheid, **vers 6.** Deze deugden zijn onderscheiden van, maar nauw verbonden met elkaar. Want aangezien wij aangevochten worden door zoveel verzoekingen tot onmatigheden en buitensporigheden, moeten wij nuchter

blijven; anders zullen wij niet waakzaam zijn; en tenzij wij ons nuchter houden, zullen wij niet lang waken kunnen.

1. *Zo laat ons dan niet slapen als de anderen, maar laat ons waken*; wij mogen niet zeker en zorgeloos zijn, ons niet overgeven aan geestelijke luiheid en ijdelheid. Wij moeten onze wacht niet verlaten, maar voortdurend waken tegen de zonde en de verzoeking daartoe. Over het algemeen zijn de mensen te zorgeloos voor hun verplichtingen en te onoplettend tegenover hun geestelijke vijanden. Zij zeggen: *"Vrede en geen gevaar!"* terwijl zij in het grootste gevaar zijn; sluimeren de kostbare ogenblikken weg, waaraan hun eeuwigheid hangt, brengen die door in ijdele dromen, en hebben niet meer gedachten of zorg voor een andere wereld dan mensen, die vast in slaap zijn, hebben kunnen. Zij beschouwen de dingen van de andere wereld in 't geheel niet, omdat zij diep in slaap zijn, of zij beoordelen ze geheel verkeerd, omdat zij dromen. Maar laat ons waken en ons gedragen als mensen, die wakker zijn en op wacht staan.

2. Laat ons ook *nuchter* zijn; gematigd en ingetogen. Laat ons onze natuurlijke begeerten en verlangens naar de aardse dingen binnen de behoorlijke perken houden. Nuchterheid is gewoonlijk de tegenstelling van overdaad in eten en drinken, en wordt hier bepaald tegenover dronkenschap gesteld; maar ze strekt zich ook uit tot alle aardse dingen. Zo waarschuwde onze Zaligmaker zijn discipelen: *Wacht uzelf, dat uw harten niet te eniger tijd bezwaard worden met brasserij en dronkenschap, en zorgvuldigheden dezes levens, en dat u die dag niet onvoorziens overkome*, Luk. 21:34.
Onze bescheidenheid derhalve, in alle aardse dingen, *moet allen mensen bekend zijn, want de Heere is nabij*. Buitendien zijn waakzaamheid en nuchterheid betamelijk voor de Christen, want hij *is een kind des dags en die slapen, slapen des nachts, en die dronken zijn, zijn des nachts dronken*, **vers 7.** Het is schandelijk voor een gezond mens om overdag te slapen, want dat is de tijd om te werken en niet om te slapen. En niet minder schandelijk is het om overdag dronken te zijn, als aller oog op hem gevestigd is om zijn verlaging te zien. Het was niet vreemd dat zij, die het voorrecht van een Goddelijke openbaring misten, zich door de duivel in de slaap van vleselijke gerustheid lieten sussen, en dat deze de teugels op de nek van hun vleselijke lusten wierpen en zich daardoor lieten vervoeren naar allerlei uitspatting en overdaad; want voor hen was het nacht. Zij waren niet gevoelig voor hun gevaar en daarom sliepen ze; zij hadden geen begrip van hun plichten en daarom waren ze dronken; maar het is voor Christenen ten hoogste verkeerd ook zo te handelen. Hoe zullen Christenen, wie het volle licht van het Evangelie in het aangezicht straalt, zorgeloos zijn voor hun zielen en geen aandacht geven aan de betere wereld? Zij, op wie zo menig oog gevestigd is, behoren zich met meer dan gewone bedachtzaamheid te gedragen.

II. Teneinde gewapend zowel als waakzaam te zijn, moeten wij de gehele wapenrusting Gods aandoen. Dat is noodzakelijk voor de nuchterheid, die ons betaamt, en zal de beste voorbereiding voor de dag des Heeren zijn, want onze geestelijke vijanden zijn talrijk, machtig en kwaadaardig. Zij halen menigeen tot zich over, en houden hem vast, en maken hem zorgeloos, gerust en bevooroordeeld, door hem dronken te maken; dronken met hoogmoed en met hartstocht, dronken en zinneloos met zelfbedrog, dronken met inwilliging der begeerlijkheden. Wij moeten daarom ons tegen hen wapenen, door het geestelijk borstwapen aan te doen om ons hart te beschermen, de geestelijken helm op te zetten om ons hoofd te bedekken; en

deze geestelijke wapenrusting bestaat uit de drie voorname Christelijke deugden: *geloof, liefde en hoop,* **vers 8.** Wij moeten leven door het geloof, en dat zal ons waakzaam en nuchter maken. Indien wij geloven dat het oog van God, die een geest is, altijd op ons gevestigd is; dat wij met geestelijke vijanden te worstelen hebben; dat er een wereld der geesten is, waarvoor wij moeten voorbereid worden; dan zal dat ons een reden wezen om waakzaam en nuchter te zijn. Het geloof zal onze beste verdediging tegen de aanvallen van onze vijanden zijn.

1. Wij moeten een door liefde ontvlamd hart hebben, en dat zal ook een verdedigingsmiddel zijn. Oprechte en vurige liefde tot God en de Goddelijke dingen zal ons waakzaam en nuchter houden en ons bewaren voor afval in tijden van droefheid en verzoeking.

2. Wij moeten op de zaligheid onze hoop stellen, en daarop een levende hoop hebben. Deze zekere hoop, door genade op het eeuwige leven, zal als een helm zijn om het hoofd te verdedigen, en ons verhinderen om dronken te worden door de vermaken onzer zinnen, die slechts voor een tijd zijn. Indien wij op de zaligheid hopen, laat ons dan zorgzaam zijn dat wij niets doen dat onze hoop kan schokken, of ons onwaardig of onbekwaam maken voor de grote zaligheid, waarop wij hopen. Na de zaligheid en de hoop daarop vermeld te hebben, toont de apostel aan welke grond de Christenen hebben om op deze zaligheid te hopen. Dienaangaande merken wij op. Hij zegt niet dat zij het verdiend hebben. Neen, de leer van onze verdienste is onschriftuurlijk en tegenschriftuurlijk; daarin kan geen goede grond voor enige hoop gevonden worden. Onze hoop moet gevestigd zijn:

A. Op Gods verkiezing. *Want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid,* **vers 9.** Wanneer wij onze zaligheid in haar wortel willen opsporen, moeten wij teruggaan tot Gods uitverkiezing. Zij, die leven en sterven in duisternis en onwetendheid, die slapen en dronken zijn alsof het nacht ware, zijn - het is slechts al te duidelijk - *gesteld tot toorn*. Maar zij, die kinderen des dags zijn, indien zij waken en nuchteren zijn, leveren daardoor het bewijs, dat zij zijn *verkoren om de zaligheid te verkrijgen*. En de zekerheid en vastheid van de Goddelijke verkiezing zijn de grote steun en aanmoediging voor onze hoop. Indien wij de zaligheid moesten verkrijgen door onze eigen verdiensten of kracht, dan zouden wij er slechts weinig of geen hoop op mogen stellen. Maar nu wij zien dat wij ze verkrijgen door kracht van Gods verkiezing, waarvan wij zeker weten dat ze niet wankelen kan, *(want het voornemen, dat naar de verkiezing is, staat vast)*, nu bouwen wij daarop onze onwankelbare hoop. Voornamelijk wanneer wij beschouwen:

B. De verdiensten en genade van Christus, en de zaligheid die daar is in onze Heere Jezus Christus, die voor ons stierf. Onze zaligheid is daarom te danken aan, en onze hoop op haar is gevestigd op, de verzoening door Christus, zowel als op de verkiezing Gods. Indien wij denken aan Gods genadig voornemen, moeten wij het niet minder doen aan Christus' lijden en sterven, opdat *hetzij wij waken, hetzij wij slapen* (hetzij wij leven of dood zijn, want de dood is voor de gelovigen slechts een slaap, zoals de apostel tevoren heeft aangeduid) *wij met Christus leven zouden*; leven in vereniging met Hem in heerlijkheid voor eeuwig. En gelijk de zaligheid, waarop de Christenen hopen, bestaat in het *altijd bij de Heere zijn*, zo is de grondslag van deze hoop onze eenheid met Hem. Indien zij met Christus verenigd zijn' en leven in Hem, en leven voor Hem, dan zal de slaap des doods geen inbreuk maken op hun geestelijk leven, en

nog veel minder op het leven in heerlijkheid hiernamaals. Integendeel, Christus stierf voor ons, opdat wij, hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, de zijn zouden zijn, opdat wij leven voor Hem zolang wij hier zijn, en eens leven met Hem wanneer wij daar komen.

1 Thess. 5:11-15
In deze woorden wekt de apostel de Thessalonicensen op tot verscheidene plichten.
I. Jegens hen, die nauw met hen verwant waren. deze moeten elkaar vertroosten, opwekken en stichten, **vers 11.**

1. Zij moeten elkaar vertroosten of vermanen; het oorspronkelijke woord heeft deze beide betekenissen. Zij zijn waarschijnlijk meestal het best geschikt om anderen te troosten, die zichzelf vertroosten kunnen, en daarom is de beste wijze om onszelf te vertroosten of anderen troost toe te dienen, de vermaning door het Woord. Wij moeten niet enkel zorgdragen voor ons eigen welzijn en onze eigen troost, maar ook trachten de troost en het welzijn van anderen te bevorderen. Hij is een Kaïn, die zeggen kan: *Ben ik mijns broeders hoeder? Wij moeten elkanders lasten dragen en alzo de wet van Christus vervullen*.

2. Zij moesten elkaar stichten. *Wij moeten najagen hetgeen tot de stichting onder elkaar dient*, Rom. 14:19. De Christenen zijn levende stenen, opgebouwd tot een geestelijk huis, dus moeten zij trachten het welzijn der gemeente te bevorderen door elkaar in het werk der genade op te bouwen. En het is de roeping van een ieder onzer, goed na te gaan wat kan strekken tot stichting van hen met wie wij omgaan, teneinde alle mensen tot hun wezenlijk nut te behagen. Wij moeten onze kennis en ondervinding aan elkaar mededelen. Wij moeten ons met elkaar verenigen in gebed en dankzegging. Wij moeten elkaar een goed voorbeeld geven. En het is de plicht voornamelijk van hen, die gezamenlijk in dezelfde omgeving of in hetzelfde gezin leven, om elkaar te stichten; dat is de beste nabuurschap en het beste middel om te beantwoorden aan het doel der samenleving. Zij, die nauw met elkaar in betrekking staan en liefde voor elkaar hebben, verkrijgen daardoor de beste gelegenheid, en liggen derhalve onder de grootste verplichting, om elkaar deze vriendelijkheid te bewijzen. Deze Thessalonicensen deden dat *(gelijk gij ook doet)*; en derhalve werden zij vermaand om daarin voort te gaan en toe te nemen. Zij, die het goede doen, behoeven opwekkingen om verder en meer goed te doen, en om voort te gaan in hetgeen waarmee zij bezig zijn.

II. Hij toont hen hun plicht jegens hun dienaren, **vers 12, 13.** Hoewel de apostel van hen verwijderd was, hadden zij anderen die onder hen arbeidden en aan welke zij dezelfde plichten te vervullen hadden. De apostel vermaant hen op te merken:

1. Wat de dienaren in hun werk is voorgeschreven. Zij moeten meer waarde hechten aan het werk en de plicht, waartoe zij geroepen zijn, dan aan eerbiedwaardige en eervolle titels. Hun werk is zeer gewichtig, zeer eerbiedwaardig en nuttig.

A. Dienaren moeten onder hun gemeenteleden werken met ijver en aanhoudend. *Zij moeten arbeiden in het woord en in de leer*, 1 Tim. 5:17. Zij worden arbeiders genoemd en mogen geen luiaards zijn. Zij moeten in hun gemeente arbeiden, om te onderrichten, te vertroosten en te stichten. En:

B. Dienaren moeten hun gemeente regeren, 1 Tim. 5:17. Zij moeten regeren, niet met kracht, maar met liefde. Zij moeten geen heerschappij voeren als tijdelijke heren, maar regeren als geestelijke gidsen, door goede voorbeelden aan de kudde te geven. Zij zijn over de gemeente des Heeren; maar moeten zich onderscheiden van aardse overheidspersonen, en ook laten uitkomen dat zij slechts dienaren onder Christus zijn, door Hem aangesteld, en die Zijn volk moeten regeren naar zijn wetten, en niet naar hun eigen inzettingen. Dat moet het einddoel van al hun dienst en arbeid zijn: de dienst en de eer des Heeren.

C. Zij moeten de mensen vermanen, niet alleen in het openbaar, maar ook bij elke gelegenheid in het bijzonder. Zij moeten hen leren het goede te doen, en bestraffen als zij kwaad verrichten. Het is hun plicht niet alleen goeden raad te geven, maar ook te vermanen; de kudde voor dreigende gevaren te waarschuwen en te bestraffen over verzuimen en misslagen.

2. Wat de plicht is der gemeente jegens de dienaren. Er is wederzijdse verplichting tussen dienaren en gemeente. Indien de dienaren onder de gemeenteleden zullen werken dan:

A. Moet de gemeente hen kennen. Gelijk de herder de schapen moet kennen, moeten de schapen de herder kennen. Zij moeten zijn persoon kennen, zijn stem horen, hem voor hun herder erkennen, en aandacht tonen voor zijn lering, bestiering en vermaning.

B. Zij moeten hun dienaren in liefde hoogachten; zij moeten de dienst zijner bediening hogelijk waarderen; hun dienaren eren en liefhebben, en hun achting en genegenheid bij alle gelegenheden tonen; en dat om huns werks wil; omdat hun roeping is de eer van Christus en het welzijn der zielen te bevorderen. Getrouwe dienaren moeten om hun werk niet licht geteld, maar daarentegen in hoge achting gehouden worden. Het werk der bediening is ver van minder waardigheid te geven aan hen, die om andere redenen achting verdienen; het strekt integendeel tot eer voor hen, die zeer getrouw en ijverig zijn, hoewel zij anders op eer geen aanspraak kunnen maken; en zal hun van goede gemeenten die eer en achting doen verwerven, welke zij overigens niet konden verwachten.

III. Hij geeft verschillende vermaningen betreffende de verplichtingen, welke Christenen jegens elkaar hebben.

1. *Zijt vreedzaam onder elkaar*, **vers 13.** Sommigen menen (met het oog op enkele afschriften) dat deze vermaning aan de gemeente is gericht ten opzichte van haar dienaren; om vreedzaam met hen te leven, en nooit verschil te verwekken of aan te vuren tussen dienaar en gemeente; hetgeen zeker een hindernis zou zijn voor het werk van de dienaar en de stichting der gemeente. Dit is zeker, dat dienaren en gemeente alles hebben te vermijden wat verkoeling van hun wederzijdse genegenheid zou kunnen veroorzaken. En de gemeenteleden moeten vreedzaam onder elkaar zijn; al doen wat zij kunnen om te voorkomen dat er verschillen onder hen ontstaan en blijven bestaan, en alle middelen aanwenden om vrede en harmonie te bevorderen.

2. *Vermaant de ongeregelden*, **vers 14.** In alle gezelschappen zullen enigen zijn, die ongeregeld wandelen, die buiten hun roeping en plaats gaan; en het is niet enkel de

plicht van de dienaren, maar van alle Christenen, om dezulken te waarschuwen en te vermanen. Dezulken moeten om hun zonden bestraft worden, gewaarschuwd voor het gevaar, en zonder omwegen gewezen op het nadeel, dat zij hun eigen zielen berokkenen, en de schade, die zij aan anderen kunnen veroorzaken. Hun moet voorgehouden worden wat zij behoren te doen, en zij moeten bestraft worden indien zij anders handelen.

3. *Vertroost de kleinmoedigen*. Door deze worden bedoeld de bedeesden en zwakken van hart; of zulken die neergebogen en bedroefd van geest zijn. Sommigen zijn lafhartig, bevreesd voor moeilijkheden, ontzenuwd door de gedachte aan gevaren, verliezen en beproevingen. Zij moeten aangemoedigd worden; wij mogen hen niet verachten, maar moeten hen vertroosten; en wie weet wat een goed en vertroostend woord nog kan uitwerken!

4. *Ondersteunt de zwakken*. Sommigen zijn niet goed instaat om hun werk te verrichten, of hun lasten behoorlijk te dragen; wij moeten hen daarom ondersteunen, helpen in hun zwakheden, een deel van hun lasten dragen, en zo hen voorthelpen. Zeker, het is de genade van God, die dezulken moet ondersteunen en kracht geven; maar wij moeten hen wijzen op die genade en trachten hen aan die genade te doen deelkrijgen.

5. *Zijt lankmoedig jegens allen*. Wij moeten dragen en verdragen. Wij moeten lankmoedig zijn, en onze toorn onderdrukken, wanneer die opkomt bij het vermoeden van beledigingen; tenminste wij moeten ten spoedigste onze toorn inbinden. En deze plicht moet betracht worden jegens alle mensen, goede en slechte, aanzienlijke en geringe. Wij moeten niet hoog zijn in onze verwachtingen en eisen; niet ruw in onze terechtwijzingen; niet hard in onze onderstellingen; maar trachten van alles de lichtzijde te zien, en van ieder het beste te denken wat wij kunnen.

6. *Ziet, dat niemand kwaad voor kwaad iemand vergelde*. Hier moeten wij op toezien en er zeer zorgzaam in zijn. Wij moeten in elk geval vermijden, dat wij onszelf zouden wreken. Indien anderen ons onrecht aandoen, geeft dat ons geen recht om het hun te vergelden, door hetzelfde of enig ander onrecht hun aan te doen. Het betaamt ons te vergeven als dezulken, die van God vergeving hebben ontvangen of hopen te ontvangen.

7. *Jaagt ten allen tijde het goede na*. Over het algemeen moeten wij er op letten om onze plicht te vervullen, Gode te behagen, onder alle omstandigheden, om het even of de mensen ons goed of slecht daarvoor vergelden; wat de mensen ons ook aandoen, wij moeten hun goeddoen. Wij moeten altijd trachten zegen te verspreiden en dienstig te zijn aan het welzijn van anderen; zowel onder de onze in de eerste plaats, als zijnde *de huisgenoten des geloofs*; en daarna, *zoveel in ons is, aan alle mensen*, Gal. 6:10.

1 Thess. 5:16-22

Hier vinden wij verscheiden korte vermaningen, die gemakkelijk te onthouden zijn; maar waarvan wij groot nut zullen hebben indien wij er onze harten en ons leven naar regelen; want die plichten zijn van groot belang, en het is goed op te merken hoe ze met elkaar verbonden zijn en van elkaar afhangen.

1. *Verblijdt u te allen tijd*, **vers 16.** Men moet hieronder verstaan geestelijke blijdschap; want van aardse blijdschap mogen wij genieten als niet-blijde zijnde; wij hebben niet vele jaren te leven en mogen ons in die jaren verblijden; maar de blijdschap in God duurt eeuwig. Door Hem wordt onze blijdschap vervuld en het is onze eigen schuld indien wij niet voortdurend in feestelijke stemming zijn. Ook indien wij over enige aardse zaak in droefheid zijn, mogen wij ons toch verblijden, 2 Cor. 6:10. Een godvruchtig leven is een aangenaam leven; een leven van voortdurende blijdschap.

2. *Bidt zonder ophouden*, **vers 17.** Het middel om ons altijd te verblijden, is zonder ophouden te bidden. Wij zouden ons meer verblijden indien wij meer baden. Wij moeten onze vaste tijden voor het gebed hebben, èn voortdurend in gebed aanhouden. Wij moeten altijd bidden en niet vertragen; bidden zonder verflauwing en voortgaan met bidden, tot wij komen in de wereld, waar het gebed wordt opgelost in dankzegging. De bedoeling is niet dat de mensen nooit iets anders doen moeten dan bidden, maar dat niets van hetgeen wij overigens doen, ons mag terughouden van het gebed op zijn tijd. Bidden zal ons helpen, en niet hinderen, in alle goede werk en nuttige bezigheid.

3. *Dankt God in alles*, **vers 18.** Terwijl wij bidden zonder ophouden, moeten wij niet verzuimen steeds te danken en *in alles*; wij zullen er ook steeds reden voor hebben. Wij moeten in alles onze begeerten met bidden en smeken Gode bekendmaken, maar daarbij de dankzegging niet verwaarlozen, Fil. 4:6. Wij moeten dankbaar zijn in alle omstandigheden, zowel in tegenspoed als in voorspoed. Het staat nooit zo slecht met ons of het kon nog erger zijn. Indien wij ook nog zoveel reden hebben om onze nederige klachten Gode bekend te maken, nooit hebben wij reden om ons over God te beklagen; maar altijd reden tot veel lof en dank. De apostel zegt: *Dat is de wil van God in Christus Jezus over* u. God is met ons verzoend door Christus Jezus; in Hem, door Hem, en om Zijnentwil vergunt Hij ons dat wij ons voortdurend verblijden, en zegt ons dat wij in alles Hem danken zullen. Dat is Gode aangenaam.

4. *Blust de Geest niet uit*, **vers 19,** want het is de Geest der genade en der gebeden, die onze zwakheden te hulp komt, die ons in onze gebeden en dankzeggingen bijstaat. Van de Christenen wordt gezegd, dat zij *gedoopt zijn met de Heilige Geest en met vuur*. Hij werkt als vuur, door de zielen der mensen te verlichten, te bezielen en te reinigen. Wij moeten zorgdragen dat wij dit heilige vuur niet uitblussen. Een vuur wordt uitgeblust door het brandstof te onthouden; zo blussen wij de Geest uit, indien wij onze zielen en al wat binnen in ons is niet opwekken om met de bewegingen van deze goeden Geest overeen te komen. Een vuur wordt uitgeblust door er water op te gieten of door er een grote hoeveelheid vuil op te werpen; zo moeten wij zorgen dat wij de Geest niet uitblussen door toegeven aan zinnelijke lusten en bewegingen en door aardse dingen te bedenken.

5. *Veracht de profetieën niet*, **vers 20;** want indien wij de middelen der genade verachten, doen wij de Geest der genade smaadheid aan. Onder *profetieën* moeten wij hier verstaan de prediking van het Woord; de uitlegging en toepassing der Schrift; en die mogen wij niet verachten, maar moeten wij op prijs stellen en waarderen, want dat is de instelling Gods, door Hem gegeven voor onze voortgang en wasdom in kennis en genade, in heiligheid en vertroosting. Wij moeten de prediking niet verachten, hoewel ze eenvoudig is en niet opgesmukt met woorden van menselijke wijsheid, en hoewel

ons niets gezegd wordt dan hetgeen wij reeds wisten. Het is nuttig, en menigmaal noodzakelijk, dat onze zielen opgewekt en onze genegenheid en besluiten aangewakkerd worden, voor de dingen, waarvan wij weten dat ze ons belang en onze plicht zijn.

6. *Beproeft alle dingen, behoudt het goede*, **vers 21.** Dit is een nodige vermaning, alle dingen te beproeven, want, hoewel wij waarde hechten moeten aan de prediking, moeten wij geen ding aannemen op gezag van de prediker, maar wat hij zegt toetsen aan de wet en aan het getuigenis. Wij moeten de Schriften onderzoeken om te weten of hetgeen hij zegt waar is. Wij moeten niet een iegelijke geest geloven, maar de geesten beproeven. Maar wij moeten niet eindeloos beproeven zonder te beslissen; ten laatste moeten wij beslissen en hetgeen goed is vasthouden. Wanneer wij overtuigd zijn dat iets recht, en waar, en goed is, dan moeten wij het behouden en niet laten ontglippen; welke tegenstand of welke vervolging wij daarom ook mochten ondervinden. De leerstellingen van menselijke onfeilbaarheid, blind geloof en onvoorwaardelijke gehoorzaamheid zijn geen Bijbelse leerstellingen. Iedere Christen heeft, en behoort te hebben, het oordeel des onderscheids en moet hebben *geoefende zinnen om te onderscheiden wat goed en wat kwaad is*, Hebr. 5:13, 14. Wij moeten alle dingen beproeven teneinde te behouden wat goed is. Wij moeten niet altijd zoekers blijven, en niet altijd van gedachten veranderen, want dan worden wij gelijk *kinderen van de vloed ginds en weer bewogen*.

7. *Onthoudt u van alle schijn des kwaads*, **vers 22.** Dat is een goed middel om te voorkomen, dat we bedrogen worden door valse leerstellingen of onbestemd in het geloof zijn; want onze Zaligmaker heeft gezegd, Joh. 7:17: *Zo iemand wil deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen dat zij uit God is*. Verkeerde neigingen bederven het hart, en kwade praktijken, toegelaten in het leven, zullen grotelijks bijdragen om schadelijke dwalingen in de geest te brengen; terwijl reinheid van hart en oprechtheid van wandel de mens geschikt maken om de waarheid aan te nemen en lief te hebben. Wij moeten daarom afstand doen van het kwade en van allen schijn des kwaads; van zonde en van hetgeen zich als zonde voordoet, er toe leidt en er ons toe verlokt. Hij, die de schijn des kwaads niet schuwt en de gelegenheid tot zondigen niet vermijdt, niet voor de verzoekingen en de naderingen der zonde uit de weg gaat, zal niet lang weerstand bieden kunnen eer hij de zonden pleegt.

1 Thess. 5:23-28

In deze woorden, waarmee de brief besloten wordt, hebben wij het volgende op te merken:

I. Paulus' gebed voor hen, **vers 23.** Hij had hun in het begin van de brief gezegd, dat hij hunner altijd in zijn gebeden herdacht, en nu zegt hij wat hij voor hen bidt. Let op:

1. Wie de apostel bidt: de *God des vredes*. Hij is de God der genade en de God des vredes en der liefde. Hij is de bewerker des vredes en bemint de eendracht; en door hun vredesgezindheid en enigheid, waarvan God de bewerker was, zouden de dingen waarom hij bad het best verkregen worden.

2. De zaken, waarom hij God voor de Thessalonicensen bidt, zijn hun heiligmaking, dat God zelf *hen geheel en al heilige*; en Hij beware u; dat ze mochten *onberispelijk bewaard* worden. Hij bidt dat zij geheel geheiligd mogen worden; de gehele mens geheiligd, geest, ziel en lichaam; en dan onberispelijk bewaard. Of hij bidt dat zij meer volkomen geheiligd mogen worden; want de beste heiligen zijn het in deze wereld nog slechts ten dele; en daarom moeten wij bidden en aanhouden op meer

volmaakte heiliging. Waar een goed werk van genade begonnen is, daar zal het voortgezet, beschermd en bewaard worden. En allen, die in Christus Jezus geheiligd zijn, zullen bewaard worden tot de toekomst van onze Heere Jezus Christus. Indien God het goede werk niet in de ziel wrocht, dan zou het mislukken; en daarom moeten wij God bidden om het te volmaken, en ons te *bewaren onberispelijk*, vrij van zonden en onreinheid, tot wij ten laatste zonder vlek of rimpel voor de troon Zijner heerlijkheid mogen verschijnen met uitnemende blijdschap.

II. Zijn stellige verzekering, dat God zijn gebed zou verhoren. *Hij, die u roept, is getrouw, die het ook doen zal*, **vers 24.** Gods vriendelijkheid en liefde waren hun geopenbaard in hun roeping tot de kennis der waarheid, en de getrouwheid Gods was hun de waarborg, dat zij tot het einde zouden bewaard worden; en daarom verzekert de apostel hun dat God zou doen wat hij van Hem begeerde; Hij zou volbrengen wat Hij beloofd had; Hij zou al het welbehagen van Zijn goedheid jegens hen doen. Onze getrouwheid aan God is het uitvloeisel van Zijn getrouwheid aan ons.

III. Zijn verzoek om hun voorbeden. *Broeders, bidt voor ons*, **vers 25.** Wij moeten voor elkaar bidden en als broeders op die wijze onze broederlijke liefde tonen. De grote apostel achtte het niet beneden zich om de broederen te Thessalonica te vragen om voor hem te bidden. Dienaren hebben nodig dat de gemeente voor hen bidt; en hoe meer de gemeente voor de dienaren bidt, des te meer zullen goede dienaren ontvangen van God, en des te meer zegen zal de gemeente van hun bediening hebben.

IV. Zijn groeten. *Groet al de broederen met een heiligen kus*, **vers 26.** De apostel zendt op die wijze een vriendelijke groet van hemzelf, van Silvanus en van Timotheüs; en wil dat zij elkaar in hun naam zullen groeten. En hij wenst dat zij elkaar hun wederkerige liefde en genegenheid zullen tonen door de kus der liefde, 1 Petrus 5:14; welke hier de heilige kus genoemd wordt, om aan te tonen hoe voorzichtig tegen alle onreinheid zij moesten zijn in het volvoeren van deze ceremonie, die toen algemeen toegepast werd, zodat het niet de verraderlijke kus van een Judas zou worden, of de onreine kus van een overspeelster, Spr. 7:13.

V. Zijn plechtige opdracht om deze brief te lezen, **vers 27.** Dit is niet alleen een vermaning, maar een bezwering bij de Heere. Deze brief moest gelezen worden voor al de heilige broederen. Het is niet alleen geoorloofd dat de gemeenteleden de Schrift lezen; en was nooit verboden; maar het is hun onafwijsbare plicht en zij moeten er toe aangespoord worden. Daarom moeten de heilige bladen niet verzegeld gehouden worden in een onbekende taal, maar vertaald worden in de gewone talen, opdat allen, geroepen om de Schrift te leren kennen, instaat mogen zijn haar te lezen, en met haar bekend te raken. De openbare lezing van de wet was een deel van de godsdienstoefening der Joden op de sabbat, in hun synagogen, en de Schrift moet gelezen worden in de openbare samenkomsten der Christenen.

VI. De apostolische zegen; die is gelijk in de overige brieven. *De genade van onze Heere Jezus Christus zij met ulieden, Amen!* Wij hebben niets meer nodig om ons gelukkig te gevoelen dan te weten, dat de genade, welke onze Heere Jezus Christus heeft geopenbaard en betoond, ons deel is; de genade, die Hij ons heeft verworven, en die in Hem als het hoofd van de gemeente woont. Dat is de eeuwig vloeiende en overvloeiende fontein van genade, die in al onze behoeften voorziet.

EEN VERKLARING MET PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE TWEEDE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS

AAN DE THESSALONICENSEN

Deze tweede brief werd geschreven kort na de eerste, en schijnt te hebben moeten dienen om een misverstand weg te nemen, dat ontstaan was naar aanleiding van sommige uitdrukkingen in de eerste brief, betreffende de wederkomst van Christus, alsof die aanstaande ware.
De apostel is in deze brief zeer zorgzaam om enig verkeerd gebruik te voorkomen, dat sommigen hunner mochten maken van deze zijn uitdrukkingen, die gelijkenis hadden met de profetieën van het Oude Testament; en deelt hun mee dat er nog vele daarvan moesten vervuld worden, voordat de dag des Heeren kwam, hoewel hij gesproken had alsof die aanstaande was, omdat hij zeker was komende.
Verder schrijft hij een en ander voor hun vertroosting onder het Men, en enige vermaningen en opwekkingen.

HOOFDSTUK I.

Na de inleiding, vers 1, 2, begint de apostel de brief met de verklaring van zijn hoge achting voor deze Thessalonicenzen, vers 3, 4. Hij vertroost hen onder hun verdrukkingen en vervolgingen, vers 5-10; en zegt hen dat zijn gebeden voor hen tot God opstijgen, vers 11, 12.

Paulus, en Silvanus, en Timotheüs, aan de gemeente van de Thessalonicensen, welke is in God, onze Vader, en de Heere Jezus Christus; 2. Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en de Heere Jezus Christus. 3 Wij moeten God te allen tijd danken over u, broeders, gelijk billijk is, omdat uw geloof geer wast, en dat de liefde eens iegelijken van u allen jegens elkander overvloedig wordt; 4. Alzo dat wij zelf van u roemen in de gemeenten Gods, over uw lijdzaamheid en geloof in al uw vervolgingen en verdrukkingen, die gij verdraagt. Enz.

Wij hebben hier:
I. De inleiding, **vers 1, 2,** in dezelfde woorden als in de vorige brief; waaruit wij zien dat de apostel het niet verdrietig vond dezelfde dingen nogmaals te schrijven, Fil. 3: 1. In zijn brieven gaf hij dezelfde dingen als in zijn prediking, en zo schreef hij graag aan de andere gemeente hetzelfde wat hij aan de een geschreven had. Het gebruiken van dezelfde woorden in deze brief als in de vorige, toont ons dat dienaren niet zozeer moeten letten op verscheidenheid en schoonheid van stijl als wel op de waarheid en nuttigheid van de leer, die zij verkondigen. En vooral moet er tegen gewaakt worden dat zij, door voorliefde voor nieuwheid van zegswijze en zinsbouw, nieuwe gedachten of Leerstellingen zouden binnenvoeren, die strijdig zijn met de natuurlijke of de geopenbaarde godsdienst, waarop deze gemeente van de Thessalonicensen was gebouwd, evenals alle ware gemeenten; namelijk in God onze Vader en in de Heere Jezus Christus.

II. De apostel betuigt de grote achting, welke hij voor hen gevoelt. Hij had niet enkel grote genegenheid voor hen (zoals hij in zijn vorige brief had gezegd, en nu in zijn ernstige wens om genade en vrede voor hen opnieuw doet blijken) maar hij gevoelt

grote achting voor hen; waaromtrent wij het volgende opmerken:
1. Hoe hij die achting voor hen te kennen geeft:

A. Hij verheerlijkte God met het oog op hen. *Wij moeten God te allen tijd over u danken, broeders, gelijk billijk is*. Hij gaf er de voorkeur aan om over hetgeen in hen prijzenswaard was te spreken in de vorm van dankzegging aan God, dan door prijzen van hen. En hetgeen hij noemt als reden van blijdschap, was hem een oorzaak van dankzegging. En zo behoort het ook te zijn, want wij zijn Gode dankbaarheid schuldig voor alles goeds, dat in ons of in anderen gevonden wordt; en het is niet alleen een daad van vriendelijkheid jegens onze mede-Christenen, maar ook onze plicht, God daarvoor te danken.

B. *Wij zelf roemen van u in de gemeenten Gods*, **vers 4.** De apostel vleide zijn vrienden nooit, maar hij vond het aangenaam hen te prijzen, wèl van hen te spreken, ter ere Gods en ter aanmoediging van anderen. Paulus roemde niet in zijn eigen gaven, noch in zijn arbeid onder hen, maar hij roemde in de genade Gods, die hun geschonken was, en daarom was zijn roem goed; want alle prijs die hij hun gaf en al de blijdschap, die hij zelf had, verenigde zich tot prijs en verheerlijking Gods.

2. Waarvoor hij hen achtte en God dankte: namelijk de toeneming van hun geloof, en liefde, en lijdzaamheid. In zijn vorige brief, 1:3, had hij gedankt voor hun geloof, liefde en lijdzaamheid; hier dankt hij voor het toenemen van deze drie genaden; zij waren niet alleen oprechte Christenen, maar zij waren ook groeiende Christenen. Waar de waarheid der genade is, daar zal ze ook groeien. *Het pad der rechtvaardigen is een schijnend licht, voortgaande en schijnende tot* de *vollen dag*. En waar toeneming van genade is, moet God er alle eer voor ontvangen. Wij zijn Hem evenveel verschuldigd voor de wasdom der genade en de voortgang van het goede werk, als wij waren voor de aanvang der genade en haar eerste begin. De verzoeking kan over ons komen om te denken, dat wij onszelf niet goed maken konden toen wij slecht waren; maar dat wij nu gemakkelijk onszelf verbeteren kunnen; doch wij zijn voor het toenemen der genade even afhankelijk van God als voor haar aanvang. De reden voor Paulus' dankzegging ten opzichte van de Thessalonicensen was:

A. *Dat hun geloof zeer opwaste*, **vers 3.** Zij werden meer en meer bevestigd in de waarheid van de openbaring des Evangelies en in de beloften des Evangelies, en hadden levendige verwachting van de toekomende wereld. De groei van hun geloof bleek uit de werken des geloofs; en waar het geloof groeit, nemen alle andere genaden naar verhouding toe.

B. Hun liefde werd overvloedig; *hun liefde voor God en de mensen.* Wanneer het geloof groeit, zal de liefde overvloedig worden; want het geloof werkt door de liefde; en niet alleen de liefde van sommigen onder hen, maar *van u allen* werd overvloedig. Er waren onder hen niet zoveel partijen als in andere gemeenten.

C. Hun lijdzaamheid zowel als hun geloof groeiden, in al hun vervolgingen en verdrukkingen. En de lijdzaamheid heeft een volmaakt werk, wanneer zij zich uitstrekt tot alle beproevingen. De Thessalonicensen moesten veel vervolgingen verdragen voor de zaak der rechtvaardigheid, zowel als andere moeilijkheden, die hen in dit kommervol leven overvielen; maar zij verdroegen ze, door het geloof *ziende de Onzienlijken*, en verwachtende *de vergelding des loons*. Zij verdroegen ze met

lijdzaamheid; niet met ongevoeligheid, maar met de lijdzaamheid, die haar oorsprong heeft in de Christelijke beginselen, welke hen kalm en onderworpen deden zijn, en inwendig aangordden met kracht en draagkracht.

2 Thess. 1:5-10
Na hun vervolgingen en verdrukkingen vermeld te hebben, die zij ondergingen om de zaak van Christus, gaat de apostel er toe over om hun, tot hun troost, verscheidene dingen onder de aandacht te brengen.

I. Hij spreekt over het tegenwoordig geluk en voordeel van hun lijden, **vers 5**. Hun geloof werd er door beproefd, hun lijdzaamheid geoefend; zij werden door het lijden verbeterd, en zij *werden waardig geacht het koninkrijk Gods*. Hun lijden was een sterk bewijs daarvoor, dat zij waardig waren Christenen te heten, aangezien zij leden ter oorzake van het Christendom. En in waarheid, indien de godsdienst iets waard is, dan is hij alles waard; en zij, die in 't geheel geen godsdienst hebben, of die niet weten te waarderen, of een godsdienst hebben die de moeite niet waard is, zullen nooit bereid gevonden worden om er voor te lijden. Bovendien, hun geduldig lijden leverde het bewijs, dat naar het rechtvaardig oordeel Gods zij de hemelse heerlijkheid waardig geacht zouden worden; niet door de waardigheid van hun gedrag, maar in overeenstemming daarmee; zij konden de hemel niet verdienen, maar zij werden voor de hemel bereid gemaakt. Wij kunnen evenmin door ons lijden als door onze werken de hemel verdienen, maar door onze lijdzaamheid onder onze verdrukkingen worden wij bereid gemaakt voor de heerlijkheid, die toegezegd is aan geduldige lijders voor de zaak van God.

II. Hij zegt hun welke toekomstige vergelding gegeven zal worden aan vervolgers en vervolgden.
1. In de toekomst zal:
A. Straf toegepast worden op de vervolgers. *God zal verdrukking vergelden dengenen, die u verdrukken*, **vers 6.** Er is niets dat een mens onfeilbaarder voor het eeuwig verderf voorbereidt dan de geest der vervolging en vijandschap tegen de naam en het volk van God. Het geloof, de lijdzaamheid en de standvastigheid der heiligen zijn hun een zaad van eeuwige rust en vreugde. Evenzo zijn de hoogmoed, boosheid en kwaadaardigheid van hun vervolgers voor deze een bron van eeuwige ellende. Want ieder mens draagt in zich, en zal de wereld uitdragen, zijn eigen hemel of hel. God zal vergelding doen en verdrukken hen, die Zijn volk verdrukken. Dit heeft Hij soms in deze wereld gedaan, zoals men zien kan aan het verschrikkelijk uiteinde van menig vervolger; maar voornamelijk zal Hij dit doen in de toekomende wereld, waar het deel van de godlozen zal zijn *wening en knersing der tanden*.

B. Een vergelding voor hen, die vervolgd worden. God zal hun verdrukking vergelden met verkwikking, **vers 7.** Er blijft een rust over voor het volk van God; een ruste van de zonde en de smart. hoewel thans de tegenspoeden des rechtvaardigen vele zijn, zal God hem uit alle deze verlossen. De toekomstige rust zal overvloedige vergelding zijn voor al hun tegenwoordige moeiten. Het lijden van deze tegenwoordige tijd is niet waardig gewaardeerd te worden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden. Er is in de hemel genoeg om ons alles te vergoeden wat wij hier om de naam van Christus moeten lijden en verliezen. De apostel zegt: *U, die verdrukt wordt, verkwikking met ons*. In de hemel zullen dienaren en gemeente tezamen rusten en zich tezamen verblijden, gelijk zij tezamen geleden hebben; en de geringste Christen zal

verkwikt worden gelijk de grootste apostel. Ja, meer nog, indien wij met Christus lijden, dan zullen wij ook met Hem heersen, 2 Tim. 2:12.

2. Ten aanzien van de toekomstige vergelding valt verder op te merken:
A. Haar zekerheid, die gestaafd wordt door de rechtvaardigheid en gerechtigheid Gods. *Het is recht bij God*, **vers 6,** ieder te vergelden naar zijn werken. De gedachte daaraan moet verschrikkelijk zijn voor de godlozen en de vervolgers; en een grote steun voor de rechtvaardigen en de vervolgden; want omdat er een rechtvaardig God is zal er rechtvaardige vergelding zijn. Het lijdende volk van God zal door zijn lijden niets verliezen, en hun vijanden zullen niets winnen door de voordelen, die zij nu op hen behalen.

B. De tijd, waarop die rechtvaardige vergelding geschieden zal. *In de openbaring van de Heere Jezus van de hemel*, **vers 7.** Dat zal zijn de dag *der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods*; want dan zal God de wereld in gerechtigheid oordelen door een man, die Hij daartoe gesteld heeft, Jezus Christus de rechtvaardige Rechter. De rechtvaardigheid Gods wordt allen mensen niet zo duidelijk in de beschikkingen Zijner voorzienigheid als ze dat worden zal in de grote oordeelsdag. De Schrift leert ons dat het oordeel komen zal, en wij hebben de openbaring aan te nemen die ons hier omtrent Christus gegeven wordt:
a. De Heere Jezus zal op die dag geopenbaard worden van de hemel. Nu bevatten de hemelen Hem; zij verbergen Hem; maar dan zal Hij geopenbaard worden en zich vertonen. Hij, *op wie wij zien als onze Zaligmaker*, zal komen in al de pracht en heerlijkheid van de hogere wereld.
b. Hij zal geopenbaard worden met Zijn machtige engelen, **vers 7,** of de engelen Zijner kracht; deze zullen Zijn lijfwacht zijn om de dag Zijner verschijning op te luisteren; zij zullen de uitvoerders van Zijn gerechtigheid zowel als van Zijn genade zijn; zij zullen de misdadigers ter rechtbank dagen; de uitverkorenen vergaderen; en het gevelde vonnis uitvoeren.
c. Hij zal komen met vlammend vuur, **vers 8.** Een vuur gaat voor Zijn aangezicht en het steekt Zijn wederpartijders rondom aan brand. De aarde en al de werken, die daarin zijn, zullen verbranden, en de elementen zullen brandende versmelten. Dat zal een beproevend vuur zijn, waarin ieders werk beproefd wordt; een louterend vuur, om de heiligen te reinigen, die deel zullen hebben aan de reinheid en het geluk van de nieuwen hemel en de nieuwe aarde; en een verterend vuur voor de godlozen. Zijn licht zal doordringend zijn en zijn gloed verterend, voor allen die in die dag bevonden worden kaf te zijn.
d. Het gevolg van zijn verschijning zal voor de een vreeslijk en voor de ander vreugdevol zijn.

Ten eerste. Het zal vreeslijk zijn voor velen; want Hij zal wraak nemen over de godlozen.
1. Over hen, die zondigden tegen de beginselen van de natuurlijken godsdienst en in opstand waren tegen het licht der rede, *die God niet kennen*, **vers 8,** hoewel Zijn onzienlijke dingen geopenbaard worden in de dingen die gezien worden.
2. Over hen, die zich verzetten tegen het licht der openbaring, die *het Evangelie van onze Heere Jezus Christus ongehoorzaam zijn*. En dit is het oordeel, dat het licht in de wereld gekomen is en de mensen de duisternis liever hebben dan het licht. Dat is de grote misdaad van de meerderheid: *het Evangelie is hun geopenbaard en zij willen het niet geloven;* of, indien zij voorgeven het te geloven, willen zij het niet gehoorzamen.

Het geloof aan de waarheden van het Evangelie moet het gehoorzamen van zijn voorschriften bewerken; de gehoorzaamheid des geloofs moet er zijn. Voor de hier genoemde mensen zal de openbaring van onze Heere Jezus Christus vreeslijk zijn, want hun vonnis wordt hier meegedeeld, **vers 9.**

A. Zij zullen dan gestraft worden. Hoe lang zondaren ook verschoond mogen blijven, zij zullen ten laatste gestraft worden. Hun ellende zal de rechtvaardige straf zijn voor hun misdaden, en niet meer dan zij verdiend hebben. Zij bedreven de zonde en ontvangen haar loon.
B. Hun straf zal niets minder zijn dan het eeuwig verderf; verderf niet van hun bestaan, maar van hun zegen; niet van het lichaam alleen, maar van lichaam en ziel.
C. Deze straf zal eeuwig zijn. Zij zullen voortdurend sterven in de eeuwigen dood, zonder te sterven. Hun ellende duurt zolang als de eeuwigheid duurt. De ketenen der duisternis zijn eeuwige ketenen; het vuur is een vuur, dat niet uitgeblust wordt. Het moet zo zijn, want de straf gaat uit van een eeuwig God, tegen een onsterflijke ziel, die buiten bereik van Goddelijke barmhartigheid en genade geplaatst werd.
D. Dit verderf zal komen *van het aangezicht des Heeren*; dat is onmiddellijk van God zelf. Hier straft God zondaren door schepselen, door werktuigen; maar dan zal Hij het werk in eigen handen nemen. Het zal een verderf zijn, uitgaande van de Almachtige, en verschrikkelijker dan het vuur, dat Nadab en Abihu verteerde, die onwettig voor des Heeren aangezicht kwamen.
E. Het zal uitgaan van de *heerlijkheid Zijner sterkte*, of van Zijn heerlijke sterkte. Niet alleen van Gods rechtvaardigheid, maar van Zijn almachtige kracht, zal het verderf der zondaren uitgaan, en beide zullen er in verheerlijkt worden. En wie kent de sterkte Zijns toorns? Hij is machtig om hen in de hel te werpen.

Ten tweede. Het zal een dag van vreugde zijn voor anderen, namelijk voor de heiligen; zij die het Evangelie geloven en gehoorzamen. En dan zal des apostels getuigenis betreffende deze dag bevestigd en geloofd worden**, vers 10.** Op die heerlijken en gezegende dag:

1. Zal Christus Jezus verheerlijkt en wonderbaar worden in zijn heiligen. Zij zullen zijn heerlijkheid aanschouwen en met blijdschap bewonderen; zij zullen Zijn genade verheerlijken en de wonderen van Zijn macht en goedheid jegens hen bewonderen; en Hem op die dag hun Hallelujah zingen over zijn overwinning, die hun volkomen zegepraal en gelukzaligheid is.

2. Christus zal in hen verheerlijkt en wonderbaar worden. Zijn genade en macht zullen dan geopenbaard en verheerlijkt worden, wanneer zal gezien worden wat Hij verworven en gewrocht heeft in, en geschonken aan allen, die in Hem geloven. Al Zijn toorn en macht zal Hij openbaren in en bij de verderving van zijn vijanden, en evenzo zullen Zijn genade en macht verheerlijkt worden in de zaligmaking Zijner heiligen. Christus' behandeling van zijn heiligen zal zo zijn, dat de wereld er zich over verwonderen zal. Zij zijn nu een wonder voor velen, maar hoe zullen zij bewonderd worden op die grote en heerlijken dag; of liever: hoe zal Christus, wiens naam is Wonderlijk, bewonderd worden, wanneer de verborgenheid Gods zal vervuld zijn. Christus zal niet zo bewonderd worden in de heerlijkheid der engelen, die Hij met zich van de hemel zal medebrengen, als in de vele heiligen, *de vele zonen*, die Hij dan tot de heerlijkheid leiden zal.

2 Thess. 1:11-12 2Th 1.11-12

In deze verzen herhaalt de apostel de verzekering aan de Thessalonicensen, dat hij ernstig en voortdurend voor hen bidt. Hij kon niet in hun midden zijn, nochtans had hij hen altijd in gedachten; hij wenste hun goed en kon zijn genegenheid en goede wensen niet beter uitdrukken dan in ernstig voortdurend gebed tot God voor hen. *Waarom wij ook altijd bidden voor* u. De gelovige gedachte aan en verwachting van de wederkomst van Christus moet ons steeds biddende maken voor onszelf en voor anderen. Wij moeten waken en bidden, zoals onze Zaligmaker zijn discipelen beveelt, Luk. 21:36. *Waakt dan te allen tijd, biddende dat gij moogt waardig geacht worden te staan voor de Zoon des mensen*. Merk op:

I. Waar de apostel voor bad, **vers 11.** Het is van groot belang wèl onderricht te zijn, waarvoor wij bidden mogen; en zonder Goddelijk onderricht weten wij niet wat wij bidden zullen, gelijk wij ook zonder Goddelijken bijstand niet bidden kunnen zoals het behoort. Onze gebeden moeten overeenkomen met onze verwachtingen. En daarom bidt de apostel voor hen:

1. Dat God het goede werk Zijner genade moge beginnen; want zó moeten wij de uitdrukking verstaan: *Dat onze God u waardig achte* (of gelijk het ook kan gelezen worden; *waardig make) zijn roeping*. Wij zijn geroepen met een hoge en heilige roeping; wij zijn geroepen tot Gods koninkrijk en heerlijkheid; en niets minder dan de erfenis der heiligen is de hoop van onze roeping; niets minder dan het genot van de heerlijkheid en gelukzaligheid, welke zullen geopenbaard worden wanneer Christus Jezus van de hemel geopenbaard wordt. Welnu, indien dat onze roeping is, dan moet onze grote zorg zijn daarvoor waardig gemaakt en voorbereid te worden. En omdat wij geen waardigheid in onszelf hebben, maar alles goeds enig en alleen aan de genade Gods te danken hebben, moeten wij bidden of Hij ons waardig maken wil, en daarna ons onze roeping waardig achten; dat Hij ons wil maken bekwaam om deel te hebben aan de erfenis der heiligen in het licht, Col. 1:12.

2. Dat God het werk volbrengen wil, dat Hij begonnen heeft; *vervullen al het welbehagen Zijner goedigheid*. Het welbehagen Gods is Zijn genadige voornemens met Zijn volk, die voortkomen uit zijn goedigheid, en jegens hen vol goedigheid zijn; en het is daaruit dat alle goeds tot ons komt. Indien er enig goeds in ons is, dan is dat door het welbehagen Gods. Het is te danken aan Zijn welbehagen en goedigheid, en derhalve genade. Er zijn vele en verscheidene openbaringen van Gods genade en goedigheid voor Zijn volk; en de apostel bidt dat die alle mogen vervuld worden aan deze Thessalonicensen. Er zijn verscheidene goede werken van genade aangevangen in de harten der gelovigen, welke voortkomen uit het welbehagen van Gods goedheid, en wij moeten bidden dat ze vervuld en volmaakt mogen worden. Vooral bidt de apostel, dat God vervulle in hen *het werk des geloofs met kracht*.

A. De vervulling van het werk des geloofs is nodig om alle ander goed werk te vervullen.
B. De macht van God begint niet alleen, maar vervult ook het werk des geloofs.

II. Waarom de apostel om deze dingen bidt, **vers 12.** *Opdat de naam van onze Heere Jezus Christus verheerlijkt worde in u*; dat is het doel waarnaar wij streven moeten bij alles, wat wij doen of begeren; dat God en Christus in alles mogen verheerlijkt

worden. Onze eigen gelukzaligheid en die van anderen moeten ondergeschikt zijn aan dat einddoel. Onze goede werken moeten zo voor de mensen schijnen, dat anderen daarom God verheerlijken, en dat Christus in en door ons verheerlijkt wordt; dan zullen wij in en met Hem verheerlijkt worden. En dat is het grote einddoel van de genade van God en van onze Heere Jezus Christus, welke in ons gewerkt en aan ons geopenbaard is. Het is overeenkomstig de genade van God en Christus, dat is: het is betamelijk, in aanmerking genomen de genade, die ons bewezen en geschonken is door God en Christus, dat wij alles wat wij doen, verrichten tot heerlijkheid van onze Schepper en Zaligmaker.

HOOFDSTUK II

De apostel is zeer zorgzaam om de verbreiding te verhinderen van een dwaling, betreffende de wederkomst van Christus, waarin sommigen vervallen waren, alsof die wederkomst zeer aanstaande ware, **vers 1-3.** Daarna bestrijdt hij die dwaling, waartegen hij hen waarschuwt, door hun te tonen, dat twee grote gebeurtenissen aan de wederkomst van Christus moeten voorafgaan: een algemene afval en de openbaring van de antichrist, omtrent wie de apostel hun vele merkwaardige dingen mededeelt, betreffende zijn naam, zijn karakter, zijn opkomst, zijn val, zijn regering, en de zonde en de verwoesting van zijn onderdanen, vers 4-12. Hij vertroost hen tegen de schrik van deze afval en vermaant hen tot standvastigheid, vers 13-15. En besluit met een gebed voor hen, vers 16, 17.

2 Thess. 2:1-3

Uit deze woorden blijkt, dat sommigen onder de Thessalonicensen de bedoeling van de apostel verkeerd hadden begrepen, in hetgeen hij in de vorige brief geschreven had over de wederkomst van Christus; door te denken dat die zeer aanstaande was, dat Christus gereed stond om ten oordeel te verschijnen. Ook kan het zijn, dat sommigen hunner voorgaven daarvan kennis te hebben door een bijzondere openbaring van de Geest; of door enige woorden, die zij van de apostel gehoord hadden toen hij bij hen was; of uit een brief, die hij geschreven had of die zij voorwenden dat hij zou geschreven hebben aan hen of aan anderen. En daarom is de apostel zorgzaam om deze vergissing weg te nemen en te voorkomen dat die dwaling verbreid werd. Merk op: Wanneer dwalingen en verkeerde begrippen onder de Christenen oprijzen, moeten wij de eerste gelegenheid de beste aangrijpen om ze te herstellen en de verbreiding daarvan tegen te gaan; en gelovigen moeten vooral zorgvuldig zijn om dwalingen te onderdrukken, die ontstaan uit misverstand van hun woorden en handelingen, hoewel het gesprokene of verrichte op zichzelf geheel onschuldig was. Wij hebben een listigen tegenstander, die alle gelegenheden aangrijpt om nadeel te stichten en soms dwalingen verbreidt met de eigen woorden van de Heilige Schrift. Merk op:

I. Hoe ernstig en overredend de apostel spreekt om misverstand te voorkomen. *Wij bidden u, broeders*, enz., vers 1. Hij behandelt hen als broeders, hoewel hij als een vader tot zijn kinderen had kunnen spreken. Hij toont grote vriendelijkheid en gemeenzaamheid, en beveelt zich aan in hun genegenheid. En dat is de beste wijze om met mensen om te gaan, die wij bewaren willen voor of terugbrengen van dwalingen: vriendelijk en toegenegen met hen te spreken. Ruwe en gestrenge behandeling zal hen tegen ons opzetten en vooringenomen maken tegen hetgeen wij hun zeggen willen. Hij betuigt en smeekt hen op de plechtigste wijze. *Door de toekomst van onze Heere Jezus Christus*. De woorden hebben de vorm van een eed, en de bedoeling is dat:

indien zij geloofden dat de Heere Jezus komen zal, en indien zij daarnaar verlangden en zich daarin verheugden, dan moesten zij ook zorgvuldig de dwaling vermijden, met haar kwade gevolgen, waartegen hij hen nu ging waarschuwen. Uit deze wijze van doen van de apostel kunnen wij leren:

1. Het is zeer zeker, dat de Heere Jezus Christus zal komen om de wereld te oordelen; dat Hij in al de pracht en heerlijkheid van de hogere wereld ten laatsten dage verschijnen zal om de Rechter van alle mensen te zijn. Waaromtrent wij ook in het onzekere mogen zijn, en welke dwalingen omtrent de tijd van Zijn wederkomst mogen opkomen, die komst zelf staat vast. Dat is de hoop en verwachting van alle Christenen in alle eeuwen der kerk geweest; ja, het was de hoop en verwachting van de Oud-Testamentische heiligen, zelfs sinds de dagen van Henoch, de zevenden van Adam, die zei: *Ziet de Heere komt* enz., Judas 14.

2. Bij de wederkomst van Christus zullen alle heiligen tot Hem vergaderd worden; en de vermelding van deze toevergadering van al de heiligen tot Christus toont aan, dat de apostel spreekt van Christus' wederkomst ten oordeel ten laatsten dage, en niet van zijn komst in de verwoesting van Jeruzalem. Hij spreekt van een bepaalde gebeurtenis en niet overdrachtelijk; en gelijk het te die dage een deel van de eer van Christus zijn zal, zo zal het ook de volmaking van het geluk Zijner heiligen zijn.

A. Zij zullen allen tot Hem toevergaderd worden. Er zal een algemene vergadering van alle heiligen zijn, en niet slechts van heiligen; al de Oud-Testamentische heiligen, die met Christus gemeenschap hadden door de donkere schaduwen der wet en Zijn dag in de verte zagen; en al de Nieuw-Testamentische heiligen, voor wie het leven en de onverderflijkheid door het Evangelie aan het licht gebracht zijn; allen zullen samenvergaderd worden.

B. Zij zullen vergaderd worden *tot Christus*. Hij zal het grote middelpunt van hun vereniging zijn. Zij zullen allen vergaderd worden tot Hem, om zijn lijfwacht te vormen, om zijn bijzitters te zijn, om door Hem aan de Vader voorgesteld te worden, om altijd met Hem te zijn en voor eeuwig gelukkig zijn tegenwoordigheid te genieten.

C. De leer van Christus' toekomst en onze toevergadering tot Hem is een punt van groot belang voor de Christenen; anders zou ze niet het voorwerp uitmaken van des apostels smeking. Wij moeten daarom deze dingen niet alleen geloven, maar ze hoog schatten, en er op zien als op dingen, waarbij wij het grootste belang hebben en zeer verblijd mee moeten zijn.

II. De zaak zelf, waartegen de apostel de Thessalonicensen waarschuwt, is dat zij niet moeten worden misleid omtrent de tijd van de wederkomst van Christus; *niet haastelijk bewogen van verstand of verschrikt*. Verstandelijke dwalingen zijn zeer geschikt om ons geloof te verzwakken en ons moeite te veroorzaken. En zij, die zwak van geloof of licht verschrikt zijn, worden dikwijls gemakkelijk misleid en een prooi van verleiders.

1. De apostel wenst dat zij niet verleid zullen worden. *Dat u dan niemand verleide op enigerlei wijze*, **vers 3.** Er zijn velen, die op de gelegenheid wachten om te verleiden, en zij hebben vele middelen van verleiding; daarom hebben wij reden om voorzichtig en op onze hoede te zijn. Sommige verleiders zullen nieuwe openbaringen

voorwenden; en deze zullen de Schrift verkeerd uitleggen; weer anderen zullen zich schuldig maken aan grove bedriegerijen; verschillende laaghartige en listige middelen zullen de mensen gebruiken om ons op allerlei wijzen te verleiden. Het bijzondere geval, waarin de apostel hier waarschuwt, was zich niet te laten verleiden alsof de dag van Christus aanstaande ware; alsof het nog in de dagen van des apostels leven geschieden zou; en hoewel deze dwaling er zeer onschuldig uitzag naar de mening van velen, toch zou ze - omdat ze een dwaling was - blijken voor menigeen slechte gevolgen te hebben. Daarom:

2. Waarschuwt hij hen om niet bewogen te worden van verstand of verschrikt.

A. Hij wilde dat hun geloof niet zou verzwakt worden. Wij moeten vast geloven in de toekomst van Christus, en in dat geloof bevestigd en gefundeerd worden; maar er is gevaar, en dat bestond tenminste bij deze Thessalonicensen, dat wanneer men de toekomst van Christus als zeer aanstaande verwacht, en men ziet dat men met anderen daar te veel op gerekend en zich in de tijd vergist heeft, dat men dan eindigt met de zekerheid van de gehele zaak in twijfel te trekken. En daarom mochten zij niet bewogen worden van verstand ten aanzien van deze belangrijke zaak, die het geloof en de hoop van alle heiligen uitmaakt. Valse leringen zijn als de wind, die het water heen en weer stuwt, en ze zijn instaat om de zielen der mensen, die soms even onstandvastig zijn als water, te bewegen.

B. Hij wilde dat hun vertroosting niet zou afnemen, en dat zij niet zouden verschrikt en bedroefd worden door valse geruchten. Het is waarschijnlijk dat de wederkomst van Christus met zoveel drukte was voorgesteld, dat verscheidene ernstige Christenen onder hen daardoor waren verschrikt, hoewel de zaak zelf een reden van hoop en blijdschap voor de gelovigen moet zijn. Ook waren zij wellicht verschrikt door de gedachte hoe verrassend die dag voor de wereld zou zijn; of door vrees van niet bereid te zullen bevonden worden; of door angst voor hun misvatting omtrent de tijd van Christus' komst. Wij moeten altijd waken en bidden, maar mogen niet ontmoedigd of ontroostbaar worden door de gedachte aan Christus' toekomst.

2 Thess. 2:4-12

Hier weerlegt Paulus de dwaling, waartegen hij gewaarschuwd heeft, en geeft de redenen op waarom zij de wederkomst van Christus niet als aanstaande moeten verwachten. Daar moesten verscheidene grote gebeurtenissen aan die wederkomst voorafgaan, en bijzonder die, welke hij nu gaat opnoemen.

I. Een algemene *afval. Eerst zal de afval komen*, **vers 3.** Door deze afval hebben wij niet te verstaan een ontwrichting van de staat of van de staatkundige regeringen, maar een afval in geestelijk en godsdienstig opzicht, van gezonde leer, ingestelde godsverering en kerkelijke regering, en een heilig leven. De apostel spreekt van een bepaalden zeer grote afval, niet slechts van sommige bekeerde Joden en heidenen, maar een die zeer algemeen zal zijn, hoewel bij trappen toenemend, en die gelegenheid zal geven voor de openbaring van de *antichrist*, of de *mens der zonde*. Dit, zegt de apostel, **vers 5,** had hij hun meegedeeld toen hij met hen was, met de bedoeling natuurlijk dat zij op hun hoede zouden zijn tegen en niet meegesleept worden door de afval. En laat ons nu opmerken, dat zodra het Christendom in de wereld geplant was er ook bederf in de gemeente begon. Dat was zo in de Oud-Testamentische kerk; en nu, nadat enige merkbare voortgang gemaakt was, volgde

weer bederf. Spoedig na de belofte was er opstand. Bijvoorbeeld: spoedig nadat men de naam des Heeren begon aan te roepen, verdierf alle vlees zijn weg; spoedig na het verbond met Noach vertoornden de Babelbouwers de Heere; spoedig na het verbond met Abraham ontaardde zijn zaad in Egypte; spoedig nadat Israël Kanaän had in bezit genomen, reeds het volgende geslacht, verliet God om de Baäls te dienen; spoedig na Gods verbond met David verkoos zijn geslacht zich andere goden; spoedig na de terugkeer uit de Babylonische gevangenschap was er een algemeen verval van godsdienst, zoals blijkt uit de geschiedenis van Ezra en Nehemia; en daarom was het niets vreemds dat spoedig na de vestiging van het Christendom een grote afval zou volgen.

II. Een openbaring van de mens der zonde; dat is, **vers 3,** de antichrist zal uit deze algemenen afval naar voren treden. De apostel spreekt later van de openbaring van "den ongerechtige", **vers 8;** waar hij handelt over het ontplooien van zijn godloosheid, in verband met zijn verwoesting. Hier spreekt hij van zijn opkomst, welke mogelijk gemaakt zal worden door de algemenen afval, waarvan hij melding gemaakt heeft; en om aan te duiden dat alle soorten van valse leringen en ketterijen in hem verenigd zullen zijn. Groot verschil van gevoelen bestaat er en heeft er steeds bestaan over de vraag, wie of wat bedoeld wordt met deze mens der zonde, deze zoon des verderfs; en hoewel het niet zeker is dat de paapse macht en dwingelandij hier voornamelijk of alleen beschreven worden, toch is het duidelijk, dat wat hier gezegd wordt zeer toepasselijk op haar is. Merk op:

1. De namen van de persoon, of liever van de toestand en de macht, waarover hier gesproken wordt. Hij wordt genoemd de mens der zonde, om zijn buitengewone boosheid aan te duiden; niet alleen is hij bestemd om boosheid te bedenken en uit te voeren, maar evenzo bevordert, vuurt hij aan en beveelt zonden in anderen. En hij is de zoon des verderfs, omdat hijzelf in zekere verwoesting zal ondergaan, en het werktuig is om vele anderen beiden naar ziel en lichaam te verderven. Deze namen kunnen zeer goed toegepast worden, en om die redenen, op het pausdom; en daartoe behoren ook:

2. De kentekenen, die hier gegeven worden, **vers 4.**

A. *Die zich tegenstelt en verheft boven al wat God genaamd of als God geëerd wordt*. Op die wijze hebben de bisschoppen van Rome zich niet alleen verzet tegen Gods gezag en dat van de burgerlijke overheid, die goden genoemd wordt, maar zij hebben zich boven God en de wereldlijke regeringen verheven, door groter eerbied te eisen voor hun geboden dan voor die van God en de overheid.

B. *Hij zal in de tempel Gods als een god zitten, zichzelf vertonende dat hij god is*. Gelijk God in de Joodse tempel woonde en daar vereerd werd, en gelijk Hij nu in zijn gemeente woont, zo wordt de antichrist hier genoemd als de overweldiger van Gods gezag in de Christelijke kerk, die voor zich Goddelijke verering eist. En op wie kan dit beter toegepast worden dan op de bisschoppen van Rome, aan wie de godslasterlijkste titels zijn gegeven; bijvoorbeeld: *Dominus Deus noster papa (Onze Heere God de paus); Deus alter in terra (Een andere God op aarde); Idem est dominum Dei et papae (De heerschappij van God en de paus zijn één)*.

3. Zijn opkomst wordt vermeld in verzen 6 en 7. Hierover vallen twee dingen op te merken.

A. Er was iets, dat hem verhinderde of weerhield, *totdat het uit het midden weggedaan zou worden*. Men onderstelt dat hiermede de macht van het Romeinse keizerrijk bedoeld wordt en dat de apostel het niet verstandig oordeelde om die toen duidelijker aan te tonen. Het is duidelijk dat, zolang die bestond, zij de bisschoppen van Rome verhinderde tot die hoogte van dwingelandij te stijgen, die zij later bereikten.

B. De verborgenheid der ongerechtigheid moest trapsgewijs haar toppunt bereiken; en het is waar dat het algemene bederf van leer en Godsverering in de Roomse kerk trapsgewijs kwam, en de aanmatiging van de bisschoppen van Rome niet ineens optrad maar gestadig veld won; en dus de verborgenheid der ongerechtigheid des te gemakkelijker, en bijna ongevoelig, de overhand kreeg. De apostel noemt dat zeer juist *de verborgenheid der ongerechtigheid*, omdat boze bedoelingen en handelingen werden verborgen achter valse vertoning en voorwendsels; in elk geval werden ze verborgen voor het gezicht en de waarneming van het algemeen. Door voorgewende godsvrucht werden bijgeloof en afgoderij ingevoerd; en door voorgewenden ijver voor Gods eer, dweepzucht en vervolging. En hij zegt ons dat deze verborgenheid der ongerechtigheid toen reeds begon; *alreeds gewrocht werd*. Nog terwijl de apostelen leefden, *kwam de vijand en zaaide onkruid*. Er waren er, die *de werken der Nicolaieten* deden; mensen, die ijver voor de zaak van Christus voorgaven, maar Hem in werkelijkheid tegenstonden. Hoogmoed, naijver en wereldsgezindheid waren in dienaren als Diotrephes en anderen reeds bezig de verborgenheid der ongerechtigheid te werken, welke, bij trappen, de verbazende hoogte bereikte, die in de kerk van Rome waargenomen wordt.

4. De val of verwoesting van de antichristelijke toestand wordt aangekondigd, **vers 8.** Het hoofd van dit antichristelijk rijk wordt genoemd de *ongerechtige*, of de *wetteloze*, die menselijke macht stelt in plaats en in tegenstand van de Goddelijke macht en heerschappij van onze Heere Jezus Christus. Hij zou zichzelf daardoor bekendmaken als de mens der zonde; maar ook zal de openbaring daarvan aan de wereld het zekere voorspel en het middel van zijn verwoesting zijn. De apostel verzekert de Thessalonicensen, dat de Heere hem verdoen zal, en dat wel *door de Geest Zijns monds*, door Zijn bevelwoord; het zuivere Woord Gods, vergezeld van zijn Geest, zal de verborgenheid der ongerechtigheid ontdekken en de macht van de antichrist verdoen en teniet maken, en dat te zijner tijd. Hij zal geheel vernietigd worden door de verschijning van Christus' toekomst. De verschijning van Christus, om de mens der zonde teniet te maken, zal zijn met bijzondere heerlijkheid en uitnemende luister.

5. De apostel beschrijft verder de regering van deze mens der zonde. Hier hebben wij te letten op:
A. De wijze van zijn komst, of regering, en werken. Over het algemeen is dat naar de werking des Satans, de grote vijand der zielen, de grote tegenstander van God en mensen. Hij is de grote vorst van dwaling en leugen, de gezworen vijand der waarheid, zoals die in Jezus en in de trouwe volgelingen van Jezus is. Meer bijzonder is het met satanische macht en bedrog. Een Goddelijk macht wordt voorgewend als steun van zijn rijk, maar het is alleen naar de werking des Satans. Tekenen en wonderen, verschijningen en krachten worden voorgewend; door deze werd het pausdom eerst bevestigd en bereikte het zijn hoogte; maar zij waren valse tekenen om

valse leerstellingen te bevestigen; leugenachtige wonderen, enkel voorgewende krachten, die zijn zaak gediend hebben; dingen, die in zichzelf vals waren of bedrieglijk toegepast werden om de mensen te verleiden. De duivelse bedriegerijen, waarmee het antichristendom zich staande hield, zijn algemeen bekend. De apostel noemt ze *alle verleiding der onrechtvaardigheid*, **vers 10.** Anderen mogen ze "vroom bedrog" noemen, maar de apostel noemt ze onrechtvaardige en goddeloze bedriegerijen; en inderdaad alle bedrog, als het tegenovergestelde van de waarheid, is een goddeloos ding. Vele zijn de listige kunsten, welke de mens der zonde heeft in 't werk gesteld; en ontelbaar zijn de schoonschijnende redenen, waardoor hij onstandvastige en onwetende zielen heeft begoocheld om valse leerstellingen te omhelzen en zich aan zijn heerschappij te onderwerpen.

B. De personen worden beschreven, die zijn gewillige onderdanen zullen zijn, of de meesten kans hebben van het te worden, **vers 10.** Dat zijn zij, *die de liefde der waarheid niet aangenomen hebben om zalig te worden*. Zij hebben (waarschijnlijk) de waarheid gehoord, maar hadden haar niet lief; zij wilden geen gezonde leer horen, en werden dus gemakkelijk de prooi van valse leerstellingen; zij hadden enige verstandelijke kennis van de waarheid, maar zij gaven zich over aan machtige vooroordelen, en werden daardoor de prooi van verleiders. Hadden zij de waarheid bemind, dan zouden zij daarin gevorderd zijn en er door bewaard zijn geworden, maar het was geen wonder dat zij gemakkelijk zich afwendden van hetgeen zij nooit liefgehad hadden. En van deze mensen wordt gezegd, dat zij verloren gaan, of verloren zijn; zij verkeren in een toestand van verlorenheid en lopen gevaar van voor eeuwig verloren te gaan. Want:

6. De *zonde en de verwoesting van de onderdanen* van het antichristelijk rijk worden ons meegedeeld, **vers 11.**

A. Hun zonde is: *Zij hebben de waarheid niet geloofd, maar hadden een welbehagen in de ongerechtigheid*, **vers 12.** Zij hadden de waarheid niet lief, en daarom geloofden zij haar niet. En omdat zij de waarheid niet geloofden, hadden zij een welbehagen in de ongerechtigheid, of in boze daden; en werden verheugd door valse leringen. Een dwalende geest en een goddeloos leven gaan samen en helpen elkaar.

B. Hun verwoesting wordt op deze wijze geschilderd: *Daarom zal God hun een kracht der dwaling zenden, dat zij de leugen zouden geloven*. Zo zal Hij de mensen straffen voor hun ongeloof, hun afkeer van de waarheid en hun liefde voor zonde en goddeloosheid. Niet dat God de bewerker van de zonde is; maar in zijn rechtvaardigheid onttrekt Hij soms Zijn genade aan zulke zondaren als hier getekend worden. Hij geeft hen over aan de Satan of aan de verleiding van diens werktuigen; Hij laat hen over aan de lusten van hun eigen harten en aan zichzelf; en dan volgen natuurlijk de zonden, ja, de ergste goddeloosheden, waarvan het einde is de eeuwige verdoemenis. God is rechtvaardig wanneer Hij hier geestelijke oordelen en hiernamaals eeuwige straffen toepast op hen, die geen liefde gevoelen voor de waarheden des Evangelies, die er niet in willen geloven of er naar wandelen, maar die valse leerstellingen in hun zielen toelaten en goddeloze praktijken in hun leven beoefenen.

2 Thess. 2:13-15
Merk hier op:

I. De vertroosting, welke de Thessalonicensen mogen genieten tegen de verschrikkingen van deze afval, **vers 13, 14.** Zij waren geroepen tot de zaligheid en tot verkrijging der heerlijkheid. Wanneer wij horen van de afval van velen, is het een oorzaak van grote vertroosting en vreugde, dat er een overblijfsel is naar de verkiezing der genade, dat bewaard zal blijven; en vooral hebben wij reden om ons te verheugen wanneer wij mogen geloven, dat wijzelf daarbij behoren. De apostel rekende zich daarom schuldig God daarvoor te danken.

Wij zijn schuldig altijd God te danken over u. Hij had dikwijls over hen gedankt en was nog overvloedig in dankzegging voor hen; daar was goede reden voor; omdat zij van de Heere bemind waren, hetgeen bleek in dit geval; hun bewaring uit de afval. Deze bewaring van de heiligen is het gevolg van:

1. De onwankelbaarheid van de verkiezing der genade, **vers 13.** Zij waren bemind door de Heere, omdat God hen van de beginne verkoren had. Hij had hen liefgehad met een eeuwige liefde. Betrekkelijk deze verkiezing Gods moeten wij het volgende opmerken:

A. Zij is van eeuwigheid; *van de beginne*; niet het begin van het Evangelie, niet het begin van de wereld, maar van vóór de grondlegging der wereld, Ef. 1:4.
B. Het doel, waarmee zij verkoren waren: tot zaligheid, volkomen en eeuwige zaligheid van zonde en ellende en het volle genot van alle goed.
C. De middelen, waardoor dit doel wordt bereikt: *in heiligmaking des Geestes en geloof der waarheid*. Het besluit der verkiezing omvat het doel en de middelen, en deze mogen niet van elkaar gescheiden worden. Wij werden niet door God verkoren omdat wij heilig zijn, maar opdat wij heilig zouden worden. Van God verkoren zijnde, mogen wij niet leven naar ons eigen goeddunken, maar, gelijk wij uitverkoren zijn tot zaligheid als het doel, zo moeten wij daartoe voorbereid worden door heiligmaking als het noodzakelijk middel om dat doel te bereiken; welke heiligmaking verkregen wordt door de werking des Heiligen Geestes als de bewerker en door het geloof onzerzijds. Er moet geloof aan de waarheid zijn, zonder hetwelk er geen ware heiligmaking, geen volharden in de genade en geen verkrijging van de zaligheid kunnen bestaan. Geloof en heiligheid moeten samengevoegd zijn; zowel als heiligheid en zaligheid; daarom bad onze Zaligmaker voor Petrus, dat zijn geloof niet mocht ophouden, Luk, 22:32; en voor zijn discipelen: *Heilig hen in uw waarheid; Uw woord is de waarheid*, Joh. 17:17.

2. *Geroepen door het Evangelie*, **vers 14.** Gelijk zij verkoren waren tot de zaligheid, zo waren zij daartoe geroepen door het Evangelie. Die Hij verkoren heeft, die heeft Hij ook geroepen, Rom. 8:30. De uitwendige roeping Gods komt door het Evangelie; en die wordt inwendig vruchtbaar gemaakt door de werking des Geestes. Waar ook het Evangelie komt, roept en nodigt het de mensen om de heerlijkheid te verkrijgen; het is een roeping tot eer en gelukzaligheid; tot de *heerlijkheid van onze Heere Jezus Christus*; de heerlijkheid die Hij heeft verworven, die Hij bezit, en die Hij mededeelt aan allen, die in Hem geloven en het Evangelie gehoorzamen. Die zullen met Christus zijn, om zijn heerlijkheid te aanschouwen en met Christus verheerlijkt te worden; deel te hebben aan zijn heerlijkheid. Daarop volgt:

II. Een opwekking tot standvastigheid en volharding. *Zo dan, broeders, staat vast*, **vers 15.** Merk op: Hij zegt niet: "Gij zijt verkoren tot zaligheid, en daarom kunt u zorgeloos en zeker zijn", maar: *staat daarom vast*. Gods genade in onze verkiezing en roeping is er zover van af, dat ze onze ijverige zorg en pogingen overbodig zou maken, dat wij veeleer opgewekt en aangespoord worden tot de grootste beslistheid en werkzaamheid. De apostel Johannes, na hun, aan wie hij schreef, gezegd te hebben dat zij de zalving ontvangen hadden, die in hen zou blijven en dat zij zouden blijven in Christus, voegt er de vermaning bij: *En nu blijft in Hem*, 1 Joh. 2:27, 28.
De Thessalonicensen worden aangespoord tot standvastigheid in hun Christelijke belijdenis. *Houdt de inzettingen, die u geleerd zijn*; of de leer van het Evangelie, die hun door woord en brief door de apostel overgeleverd was. Daar de canon der Schrift nog niet afgesloten was, en dus sommige dingen door de apostelen overgeleverd werden in hun prediking, onder de leiding van de onfeilbare Geest, waren de Christenen gehouden die te beschouwen als komende van God. Andere dingen werden hun later schriftelijk meegedeeld, gelijk de apostel reeds vroeger een brief aan de Thessalonicensen geschreven had; en deze brieven werden geschreven wanneer de schrijvers daartoe bewogen werden door de Heilige Geest. Het is geen bewijs voor de stelling, dat men nog in onze dagen Godsspraken mag verwachten - nu de canon der Schrift afgesloten is - die gelijk zouden staan met die Schrift. De leerstellingen en plichten, waarin wij door de geïnspireerde apostelen werden onderwezen, moeten wij standvastig houden; maar wij hebben geen zeker bewijs voor iets anders, dat door hen overgeleverd zou zijn, behalve hetgeen die Schrift bevat.

Vers 16. *En onze Heere Jezus Christus zelf, en onze God en Vader, die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade, 17. Vertrooste uw harten, en versterke u in alle goed woord en werk.*
In deze woorden vinden wij het ernstig gebed van de apostel voor hen; waarbij wij letten op:

I. Tot wie hij bidt: *Onze Heere Jezus Christus zelf en onze God en Vader*, **vers 16.** Wij mogen en moeten onze beden richten niet enkel tot God de Vader, door de tussenkomst van onze Heere Jezus Christus, maar ook tot onze *Heere Jezus Christus Zelf*; en moeten in Zijn Naam bidden tot God, niet alleen als Zijn Vader, maar als onze Vader in en door Hem.

II. Vanwaar hij vrijmoedigheid verkreeg voor zijn gebed; van de overweging van hetgeen God reeds voor hem en voor hen gedaan had. *Die ons heeft liefgehad en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade*, **vers 16.**
Merk hier op:

1. De liefde van God is de bron en fontein van al het goede, waar wij op hopen; onze verkiezing, roeping, rechtvaardigmaking en zaligmaking zijn alle komende uit de liefde Gods in Christus Jezus.

2. In het bijzonder stroomt uit deze Fontein al onze vertroosting. En de vertroosting der heiligen is een eeuwige vertroosting. De vertroostingen der heiligen sterven niet weg; zij zullen niet met hen sterven. Niemand zal hun de geestelijke vertroostingen, welke God hun geeft, ontroven; en God zal ze niet van hen wegnemen; omdat Hij hen heeft liefgehad met een eeuwige liefde, zullen zij ook eeuwige vertroostingen hebben.

3. Hun vertroosting is gegrond in de hope des eeuwigen levens. Zij verheugen zich in de hoop op de heerlijkheid Gods, en zijn niet alleen geduldig, maar verheugd, in de beproevingen. En er bestaat gegronde reden voor deze sterke vertroosting, want de heiligen hebben goede hoop. Hun hoop is gegrond op de liefde Gods, en op de ondervinding die zij hebben van zijn macht, zijn goedheid en zijn getrouwheid; en zij is een goede hoop door de genade. Wij hopen op de vrije genade en barmhartigheid Gods, en onze hoop is daarop gevestigd, zonder enige waarde of verdienste onzerzijds.

III. Wat hij voor hen vraagt: *Die vertrooste uw harten en versterke u in alle goed woord en werk*, **vers 17.** God heeft hun vertroostingen gegeven, en hij bidt dat zij nog meer overvloedige vertroosting ontvangen mogen. Er was, door genade, goede hoop dat zij zouden bewaard blijven; en hij bidt dat zij versterkt mogen worden. Het is opmerkelijk hoe vertroosting en versterking hier bij elkaar gevoegd worden.

1. Vertroosting is een middel tot versterking; want hoe meer vermaak wij hebben in het woord, en de weg en de werken van God, des te meer zullen wij er in volharden.

2. Evenzeer is onze versterking in de wegen van God een middel tot onze vertroosting. Indien wij wankelend zijn in het geloof, twijfelmoedig van hart, tekortkomend in onze plichten, dan is het geen wonder dat wij vreemd zijn aan het vermaak en de blijdschap van de godsvrucht. Wat ligt er ten grondslag van al onze ongerustheid? Wat anders dan onze onstandvastigheid in de godsvrucht? Wij moeten bevestigd zijn in alle goed woord en werk; in het woord der waarheid en in het werk der gerechtigheid. Christus moet verheerlijkt worden door onze goede woorden en werken. En zij, die oprecht zijn, zullen trachten beide te doen; en zodoende mogen zij hopen op vertroosting en versterking, tot ten laatste hun heiligheid en gelukzaligheid volkomen zijn zullen.

HOOFDSTUK III

In het slot van het vorige hoofdstuk had de apostel ernstig voor de Thessalonicensen gebeden; en nu vraagt hij om hun gebeden, hen aanmoedigend om op God te vertrouwen; waarbij hij een nieuw gebed voor hen voegt, vers 1-5. Hij gaat daarop er toe over hun bevelen en aanwijzingen te geven tot herstel van sommige dingen, waarvan hij gehoord had dat die onder hen verkeerd waren, vers 6-15; en besluit met zegeningen en gebeden, vers 16-18.

2 Thess. 3:1-5

In deze woorden merken wij op:

I. De apostel begeert de gebeden van zijn vrienden. *Voorts, broeders, bidt voor ons*, **vers 1.** Hij gedacht hunner altijd in zijn gebeden, en wenste dat zij hem en zijn medearbeiders niet zouden vergeten, maar hen op het harte dragen voor de troon der genade. Merk hier op:

1. Dit is een middel om de gemeenschap der heiligen levendig te houden; niet alleen dat zij samen bidden, of met elkaar bidden, maar dat zij voor elkaar bidden tijdens elkanders afwezigheid. En zij, die op grote afstand van elkaar zijn, kunnen daardoor elkaar ontmoeten voor de troon der genade; en zij, die geen gelegenheid hebben om

elkaar enige vriendelijkheid te betonen, kunnen elkaar daardoor de grootste en meest-werkelijke vriendelijkheid bewijzen.

2. Het is de plicht der gemeente voor hare dienaren te bidden, en niet alleen voor haar eigen herders, maar voor alle goede en getrouwe dienaren.

3. Dienaren behoeven, en moeten dus verlangen naar, de gebeden der gemeente. Hoe merkwaardig is de nederigheid en hoe uitlokkend het voorbeeld van deze grote apostel, die zelf zo machtig was in het gebed, en toch de gebeden van de geringste Christenen niet versmaadde, maar ze begeerde en er behoefte aan gevoelde. Merk verder op, waarvoor hij verlangde en verzocht dat gebeden zou worden; namelijk:

A. Voor zegen op het Evangelie en zijn bediening. *Dat het woord des Heeren zijn loop hebbe en verheerlijkt worde gelijk ook bij u*, **vers 1.** Dit was de grote zaak, waarnaar Paulus het meest verlangde. Hij was begeriger naar de heiliging van Gods Naam en de vervulling van Zijn wil, dan naar zijn dagelijks brood.
Hij begeerde dat het woord des Heeren mocht *lopen* (dat betekent het oorspronkelijke woord) dat het mocht veld winnen; dat de zaak van de godsdienst in de wereld mocht vooruitgaan, en niet alleen vooruitgaan, maar geregeld lopen. Alle krachten der hel waren toen, en zijn nog, meer of min opgewekt en gemonsterd om het woord des Heeren tegen te staan, zijn verbreiding en voortgang te verhinderen. Wij moeten derhalve bidden dat de tegenstand worde weggenomen, zodat het Evangelie vrijen toegang verkrijge tot de oren, de harten en de gewetens der mensen; dat het verheerlijkt worde door de overtuiging en bekering van zondaren, de neerwerping van tegensprekers en de gemeenschap der heiligen. God, die de wet heerlijk en eervol maakte, zal het Evangelie verheerlijken en eervol maken, en zo Zijn eigen naam verheerlijken. Goede dienaren en oprechte Christenen moeten tevreden zijn zo zij weinig, ja niets, worden, wanneer slechts Christus geëerd en Zijn Evangelie verheerlijkt worde. Paulus was toen te Athene, of, naar sommigen menen te Corinthe, en verlangde dat de Thessalonicensen zouden bidden dat hij daar even zoveel zegen had als te Thessalonica; dat het anderen zo goed mocht gaan als henzelf. Indien de dienaren op de een plaats goed geslaagd zijn, moeten zij begeren even goed te slagen in alle andere plaatsen, waar zij het Evangelie mogen verkondigen.

B. Voor de veiligheid van de dienaren des Evangelies. Hij vraagt hun gebeden niet voor hun gemak, maar voor bewaring. *Dat wij mogen verlost worden van de ongeschikte en boze mensen*. Zij, die vijanden zijn van de prediking des Evangelies en vervolgers van zijn verkondigers, zijn ongeschikte en boze mensen. Zij handelen tegen alle regelen en wetten van rede en godsdienst in en staan schuldig aan de grootste goddeloosheid en dwaasheid. Niet alleen in de beginselen van godloochening en ongeloof, maar ook in de daden van ondeugd en onzedelijkheid, liggen de grootste onredelijkheid en godloosheid der wereld. Er is behoefte aan geestelijke bescherming, zowel als aan bijstand, van gelovige en getrouwe dienaren, want die zijn de standaarddragers, op wie het meest gemikt wordt, en daarom moeten allen, die het wèl menen met het belang van Christus in de wereld, voor hen bidden. *Want het geloof is niet aller*; dat is: velen geloven niet in het Evangelie, willen het niet omhelzen, en het is geen wonder als dezulken rusteloos en ijverig zijn in hun pogingen om het Evangelie tegen te staan, zijn bediening te beschimpen, en de dienaren te onteren. En maar al te velen hebben geen gevoel voor de gewone eerlijkheid, wij kunnen geen vertrouwen in hen stellen; en daarom moeten wij bidden dat wij verlost mogen

worden van hen, die geen geweten en geen eer hebben; die geen acht slaan op wat zij zeggen of doen. Wij zijn soms meer in gevaar door valse en voorgewende vrienden, dan door openlijke en erkende vijanden.

II. *Hij moedigt hen aan om op God te vertrouwen.* Wij moeten niet enkel God bidden om zijn genade, maar ook ons vertrouwen vestigen op zijn genade, en nederig verwachten hetgeen, waar wij om bidden. Merk op:

1. Welk goeds het is, dat wij van Gods genade mogen verwachten: versterking, bewaring voor het kwaad; en de beste Christenen hebben aan deze gaven behoefte.

A. *Dat God hen versterke.* Dat had de apostel voor hen gebeden, 2:17, en nu moedigt hij hen aan om deze genade ook te verwachten. Wij staan niet langer dan God ons staande houdt; tenzij Hij onze voeten op zijn paden houdt, zullen wij uitglijden; en dan zullen wij vallen.

B. *Dat God hen beware van het boze.* Wij hebben evenveel behoefte aan Gods genade voor onze volharding tot het einde als voor de aanvang van het goede werk. Het kwaad der zonde is het grootste kwaad; maar er zijn andere kwade dingen, waarvoor God zijn heiligen ook zal bewaren; het kwaad van deze wereld, ja alle kwaad, tot Zijn hemels koninkrijk.

2. Welke aanmoediging wij hebben om ons op Gods genade te verlaten. *De Heere is getrouw.* Hij is getrouw aan zijn beloften, en de Heere die niet liegen kan; ook zal er geen woord vallen, dat uit Zijn mond is gegaan. Indien dus enige belofte gegeven is, dan is haar vervulling zeker. Hij is getrouw aan zijn betrekking, een getrouw God en een getrouw vriend; wij mogen er staat op maken dat Hij alle betrekkingen, waarin Hij tot Zijn volk staat, vervullen zal. Laat ons zorgen dat wij getrouw zijn in onze belofte en in de betrekking, waarin wij tot God staan. Hij voegt er bij:

3. Een andere grond van hoop, *dat God dit voor hen doen zal,* indien zij wilden volbrengen wat Hij bevolen had, **vers 4.** De apostel had dit vertrouwen in hen, en dat was gegrond op zijn vertrouwen in de Heere, want een andere grond voor vertrouwen in mensen bestaat niet. Hun gehoorzaamheid zal blijken door het verrichten van hetgeen hij en zijn medearbeiders hun bevolen hadden, hetgeen niet anders was dan het bevel des Heeren; want de apostelen hadden geen ander bevel dan de mensen te leren te *onderhouden en te doen al wat de Heere bevolen had,* Matth. 28:20. En gelijk de ondervinding, die de apostel in de vroegere tijd van hun gehoorzaamheid had, de grond was voor zijn vertrouwen dat zij ook in het vervolg de hun bevolen dingen doen zouden, zo is dit een grond van hoop, dat *zo wat wij bidden, wij van Hem zullen ontvangen, dewijl wij zijn geboden bewaren en doen hetgeen behaaglijk is voor Hem,* 1 Joh. 3:22.

III. Hij zendt een kort gebed voor hen op, **vers 5.** Het is een gebed om geestelijke zegeningen. De apostel bidt om twee zegeningen van het grootste belang:

1. Dat hun harten mogen gericht worden tot de liefde van God; om met God bevriend te zijn als het heerlijkste en beminnenswaardigste Wezen; de beste aller vrienden; en dat is niet alleen wenselijk en noodzakelijk voor ons geluk, maar het is ons geluk zelf; het is een groot deel van de gelukzaligheid des hemels, waar deze liefde volkomen zal

zijn. Wij kunnen dit nimmer bereiken tenzij God door Zijn genade onze harten daartoe richte, want onze liefde is zeer geneigd om zich aan andere dingen te hechten. Wij doen ons zeer veel schade door onze genegenheden te misplaatsen; het is onze zonde en onze ellende, dat wij onze genegenheid op verkeerde dingen vestigen. Zo God onze liefde op zich richt, zal al onze andere genegenheid daardoor goed geplaatst worden.

2. *Tot de lijdzaamheid van Christus*; die gevoegd moet zijn bij de liefde tot God. Er is geen ware liefde tot God zonder geloof in Christus. Wij moeten wachten op Christus; dat onderstelt ons geloof in Hem; dat wij geloven dat Hij eens kwam en weer komen zal in heerlijkheid; en wij moeten de wederkomst van Christus verwachten en daarvoor bereid zijn. Er moet zijn een lijdzaam wachten, een verdragen met moed en standvastigheid van al wat in die tussentijd over ons komt; en wij *hebben lijdzaamheid van node*, en Goddelijke genade van node om Christelijke lijdzaamheid (de lijdzaamheid van Christus) te beoefenen; geduld om Christus' wil en naar Zijn voorbeeld.

2 Thess. 3:6-15

Nadat de apostel hun gehoorzaamheid van vroeger heeft geprezen en zijn vertrouwen in hun gehoorzaamheid voor het vervolg uitgesproken, gaat hij voort hun bevelen en aanwijzingen te geven omtrent sommige dingen onder hen, die niet in orde waren. De beste gemeenschap van Christenen kan enkele personen bevatten, die minder goed handelen, en sommige dingen, die verbeterd moeten worden. Volmaking wordt aan deze zijde van het graf niet gevonden; maar slechte manieren belemmeren goede wetten en vereisen goede wetten. De wanordelijkheden, waarvan Paulus gehoord had dat ze onder de Thessalonicensen bestonden, maakten dat de goede voorschriften gegeven werden die wij in de volgende verzen vinden; welke ons en allen anderen van blijvend nut kunnen zijn. Merk op:

I. Wat er verkeerd was onder de Thessalonicensen.

1. Over het algemeen. Er waren sommigen onder hen, *die ongeregeld wandelden, en niet naar de inzettingen, die zij van hem ontvangen hadden*, **vers 6.** Sommigen van de broederen maakten zich schuldig aan ongeregelde wandel; zij leefden niet geregeld, en gedroegen zich niet naar de inzettingen van Christus, niet overeenkomstig hun belijdenis en godsdienst; niet volgens de voorschriften, welke de apostel gegeven had en waaraan zij voorgaven gehoor te verlenen. Het wordt geëist van hen, die het Evangelie aangenomen hebben en belijden zich er aan te onderwerpen, dat zij dienovereenkomstig leven. Indien zij dat niet doen zijn zij ongeregelde mensen.

2. In het bijzonder waren er: *niet werkende, maar ijdele dingen doende*, **vers 11.** De apostel had dat van geloofwaardige personen gehoord en hij had daardoor voldoende reden om geboden en aanwijzingen te geven ten aanzien van zulke mensen: hoe zij zich behoorden te gedragen en hoe de gemeente ten hunnen aanzien had te handelen.

A. Er waren sommigen onder hen ijdel, ledig, *in* 't *geheel niet werkende*. Zij waren geen verkwisters, geen dronkaards, maar eenvoudig lediggangers en daardoor ongeregeld. Het is niet genoeg, dat van iemand kan gezegd worden dat hij geen nadeel doet; maar van alle mensen wordt vereist, dat zij goed zullen doen in de plaats, waar de Voorzienigheid hen gesteld heeft. Het is waarschijnlijk dat deze mensen, door verkeerd begrip van sommige uitdrukkingen in de vorige brief, dachten dat de wederkomst van Christus zeer aanstaande was, en dat zij dit als voorwendsel

gebruikten om het werk van hun beroep te verwaarlozen en in ledigheid te leven. Het is een grote dwaasheid en misbruik van de godsdienst, wanneer men die doet dienen als dekmantel voor ledigheid of andere zonden. Indien wij zeker waren dat de jongste dag zeer nabij was, zouden wij toch moeten werken zolang het dag is, opdat de Heere wanneer Hij komt, ons moge vinden alzo doende. De dienstknecht, die zijn Heere verwacht, moet werken zoals de Heere hem bevolen heeft, opdat alles gereed is bij Zijn komst. Ook kan het zijn dat deze ongeregelde mensen voorgaven, dat de vrijheid, waarmee Christus hen had vrijgemaakt, hen ontsloeg van de dienst en het werk van hun bijzonder beroep en werk in deze wereld, in tegenspraak met het bevel: *een iegelijk blijve in de roeping, waarin hij van God geroepen is*, 1 Cor. 7:20, 24. Vlijtigheid in ons dagelijks beroep is een plicht, die vervuld moet worden als een der algemene voorschriften, vooral voor Christenen. Het is ook mogelijk dat de algemeen onder de Christenen heersende weldadigheid jegens hun arme broederen deze mensen aanmoedigde om in ledigheid te leven, omdat zij wisten dat de gemeente hen wel onderhouden zou. Wat ook de oorzaak mocht zijn, zij verdienden afkeuring.

B. Er waren ook mensen onder hen, *die ijdele dingen deden*, of zich altijd in de zaken van anderen mengden. Daar zij zo tezamen genoemd worden, schijnt het dat dezelfde mensen, die niet werkten, wel ijdele dingen deden. Dat schijnt zichzelf tegen te spreken, maar het komt dikwijls voor dat zij, die zelf niets doen of hun eigen zaken verwaarlozen, druk bezig zijn met de zaken van anderen. Zo wij ledig zijn, zullen de duivel en ons verwaande hart ons wel spoedig iets te doen geven. De ziel van een mens is altijd bezig; indien zij niet iets goeds te doen heeft, zal zij kwaad doen. - Bemoeiallen zijn ongeregelde mensen; schuldig aan ijdele nieuwsgierigheid; brutaal zich mengende in dingen, die hun niet aangaan; en zichzelf en anderen moeite makende met de zaken van anderen. De apostel waarschuwt Timotheüs tegen zulke mensen; *Zij leren ledig omgaan bij de huizen; en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig en ijdele dingen doende, sprekende hetgeen niet betaamt*, 1 Tim. 5:13.

II. De goede wetten, die naar aanleiding daarvan gegeven worden, bevatten veel waarvan wij kennis nemen moeten.
1. Wiens wetten het zijn; het zijn geboden van de apostelen van de Heere, gegeven in naam van hunnen en onze Heere; dus geboden van de Heere zelf. *Wij bevelen u, broeders, in de naam van onze Heere Jezus Christus*, **vers 6.** Verder: de *zodanigen bevelen en vermanen wij door onze Heere Jezus Christus*, **vers 12.** De apostel gebruikt woorden van gezag en bedreiging, want waar ongeregeldheden moeten weggenomen of voorkomen worden, zijn beide nodig. Het gezag van Christus moet onze zielen tot gehoorzaamheid buigen, en Zijn genade en goedheid moeten er ons toe lokken.

2. Welke goede wetten en voorschriften dat zijn. De apostel geeft voorschriften aan de gehele gemeente; bevelen aan de ongeregelden, en een vermaning aan hen, die goed handelden.

A. zijn bevelen en aanwijzingen aan de gehele gemeente betreffen:

a. Hun gedrag jegens de ongeregelde personen, die onder hen waren; daarvan zegt hij: *dat gij u aan hen onttrekt*, **vers 6.** En later: *tekent hem, en vermengt u niet met hem, opdat hij beschaamd worde. En houdt hem niet als een vijand, maar vermaant hem als een broeder*, vers 14, 15. De aanwijzingen van de apostel voor ons gedrag tegenover

zulke personen behoren nauwkeurig overwogen te worden. Wij moeten zeer voorzichtig zijn in de toepassing van kerkelijke tucht.
Wij moeten ten eerste *tekenen* de man, die verdacht wordt of beschuldigd wordt het Woord Gods niet te gehoorzamen, of tegen dat Woord in te wandelen; dat is, wij moeten voldoende bewijzen voor zijn overtreding hebben, alvorens verder te handelen.
Ten tweede moeten wij hem *op vriendelijke wijze vermanen;* wij moeten hem zijn zonde en zijn plicht voorhouden, en dat onder vier ogen doen. Matth. 18:15.
Wanneer hij daaraan geen gehoor geeft, moeten wij ten derde, *ons aan hem onttrekken,* geen gemeenschap met hem houden: dat is: wij moeten gemeenzame omgang met hem vermijden, en wel om twee redenen. En wel opdat wij zijn boze wegen niet leren, want hij, die ijdele en ledige personen volgt en met hen omgaat, loopt gevaar hun gelijk te worden. En ook om hem te beschamen en daardoor te verbeteren; opdat de ongeregelde personen zien mogen, dat hun verkeerde praktijken door wijze en goede mensen afgekeurd worden, en zij, daardoor beschaamd, geregeld mogen gaan wandelen. Hebt daarom uw verkeerd handelende broederen lief, hoewel u hun ondeugden haat. En dat moet de reden wezen waarom wij ons aan hen onttrekken. Zelfs zij, die onder de kerkelijke tucht liggen, mogen niet als vijanden beschouwd worden, vers 15, omdat, zo zij door die tucht worden verbeterd, herkrijgen zij het vertrouwen en alle rechten der kerk, als broeders.

b. Hun algemeen gedrag en hun houding behoren te zijn overeenkomstig het goede voorbeeld door de apostelen en hun medearbeiders gegeven. *Gijzelf weet hoe men ons behoort na te volgen*, **vers 7.** Zij, die de gemeente onder hen gesticht hadden, waren hun met een goed voorbeeld voorgegaan; de dienaren van het Evangelie behoren voorbeelden der kudde te zijn. Het is de roeping der Christenen te wandelen niet alleen volgens de inzettingen en de leer, die de apostelen hun overgeleverd hebben, maar ook volgens het goede voorbeeld door hen gegeven. *Zijt onze navolgers, gelijk wij van Christus*. In dit geval was het goede voorbeeld, dat de apostel noemt, hun vlijt, die zo verschillend was van het gedrag dergenen, die ongeregeld wandelden.
Want wij hebben ons niet ongeregeld gedragen onder u, **vers 7;** wij hebben onze tijd niet doorgebracht in ledigheid, in ijdele bezoeken, ijdele gesprekken en ijdele liefhebberijen. Zij namen moeite in hun bediening, in de prediking van het Evangelie en in de inrichting van hun levenswijze.
Wij hebben geen brood gegeten bij iemand voor niet, **vers 8.** hoewel hij hun billijk om onderstand kon gevraagd hebben, omdat zij, die het Evangelie verkondigen, recht hebben van het Evangelie te leven.
Dat zijn de gemeenten aan hun dienaren verschuldigd, en de apostel had de bevoegdheid en de macht om dat te vragen, **vers 9.** Maar hij had afstand gedaan van zijn recht uit genegenheid tot hen, en ter wille van het Evangelie, en daarin gaf hij hun een voorbeeld ter navolging, vers 9; opdat zij mochten leren hun tijd goed te besteden en alzo bezig te zijn in enig werk, waaruit nut voortkwam.

B. Hij beveelt hun, die ongeregeld leven, zich te beteren en aan het werk te gaan en geeft hun daartoe voorschriften. Hij had te die aanzien bevelen gegeven zowel als een goed voorbeeld, toen hij bij hen was. *Want ook toen wij bij u waren, hebben wij u dit bevolen, dat zo iemand niet wil werken, hij ook niet ete*, **vers 10.** Het was een spreekwoord onder de Joden: *Die niet wil werken, mag ook niet eten*. De arbeider is zijn brood waardig; maar wat is de leegloper waard? Het is Gods wil dat ieder mens een roeping zal hebben en daarin bezig zijn, en dat niemand nutteloos op aarde leven

zal. Lediglopers doen al wat ze kunnen om het woord krachteloos te maken: *In het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten*.
Het was geen eigen goeddunken van de apostel, wanneer hij altijd druk werkzaam was en anderen ook daartoe aanspoorde, maar het was volgens het bevel van de Heere Jezus Christus, dat *wij met stilheid werkende ons eigen brood eten*, **vers 12.** De mensen moeten op de een of andere wijze in hun levensonderhoud voorzien, anders eten zij niet hun eigen brood. Er moet werk en bezigheid zijn in plaats van ledigheid; en er moet stilheid zijn in plaats van een zich bemoeien met anderer zaken. Wij moeten leren in stilheid ons eigen werk te doen. Het is uitnemend, maar komt niet dikwijls voor, dat iemand zeer druk werkt en toch stil is; druk in zijn eigen werk en stil in andermans zaken.

C. Hij vermaant hen: *En gij, broeders, vertraagt niet in goed te doen*, **vers 13,** alsof hij zeggen wilde: Werkt en wees voorspoedig: De Heere is met u, zo gij met Hem zijt. Wat u ook goeds moogt doen, ziet dat gij daarin volhardt. Blijf in uw eigen weg en dat tot het einde. Gij moet nooit uw werk afgeven of er een afkeer van krijgen. Er zal tijd genoeg zijn in de hemel om te rusten; in de eeuwige ruste die overblijft voor het volk van God.

2 Thess. 3:16-18
In dit besluit van de brief hebben wij des apostels zegen en gebeden voor hen. Laat ons die begeren voor ons en onze vrienden. Drie zegeningen worden over hen uitgesproken of begeerd.

I. *Dat God hun vrede geve.*
1. Vrede is de uitgesproken of begeerde zegen. Door vrede mogen wij hier verstaan alle soorten van voorspoed; voornamelijk vrede met God, vrede in hun eigen zielen en gewetens en vrede met alle mensen.
2. Deze vrede wordt voor hen begeerd te allen tijde, of in elke zaak, en hij wenst dat zij altijd alles goeds mogen hebben.
3. Vrede in allerlei wijze; dat gelijk zij al de middelen der genade mochten genieten, zij ook alle middelen en vormen van vrede zouden hebben. Want vrede is dikwijls moeilijk, maar altijd begeerlijk.
4. De God, die hun die vrede geven moet, is *de Heere des vredes*. Indien wij enige begeerlijke vrede zullen hebben, moet God die geven; Hij is de bewerker van de vrede en heeft de eendracht lief. Wij zullen nooit zelf vredelievende gezindheid hebben, of ondervinden dat de mensen vrede met ons hebben, tenzij God hun en ons vrede geeft.

II. Dat Gods tegenwoordigheid altijd met hen zij. *De Heere zij met u allen*. Wij hebben niets meer nodig voor onze veiligheid en ons geluk, en kunnen ook niets beters begeren voor onszelf of voor onze vrienden, dan dat Gods genadige tegenwoordigheid met ons en met hen zij. Die zal ons leiden en bewaren op al onze wegen, en ons in al onze omstandigheden vertroosten. Het is de tegenwoordigheid Gods, die de hemel tot hemel en de aarde gelijk de hemel maakt. Het doet er niet toe waar wij ons bevinden, indien God slechts met ons is; en wie van ons verwijderd is, indien Hij slechts tegenwoordig is.

III. *De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen*. Daarmee besloot de apostel zijn eersten brief aan deze Thessalonicensen; en het is door de genade van onze Heere Jezus Christus, dat wij veilig mogen hopen vrede met God te hebben en de

tegenwoordigheid Gods te mogen genieten, want Hij heeft ons die verre waren nabij gebracht. Het is deze genade, die alles in allen is om ons gelukkig te maken. Deze is het, die de apostel bewonderde en verheerlijkte bij alle gelegenheden, waarin hij zich verheugde en waarop hij vertrouwde.

Door deze groeten en zegenbede, *geschreven met zijn eigen hand*, als een waarmerk voor elke brief (het overige was door een ander geschreven), nam hij voorzorg dat de gemeenten, aan welke hij schreef, niet zouden bedrogen worden met nagemaakte brieven; hetgeen hij wist dat gevaarlijke gevolgen hebben kon. Laat ons dankbaar zijn omdat wij de canon der Schrift in haar geheel hebben, en dat die door de wondervolle bijzondere zorg der Goddelijke Voorzienigheid, zuiver en onverminkt door zoveel eeuwen heen bewaard gebleven is. Laat ons geloven in de Goddelijke oorsprong van deze heilige geschriften, en ons geloof en onze wandel regelen naar deze genoegzame en enige regel, *welke bekwaam is ons wijs te maken tot zaligheid, door het geloof, dat is in Jezus Christus*. Amen.

EEN VERKLARING PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE EERSTE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN TIMOTHEÜS

De brieven, welke wij totnogtoe gelezen hebben, waren door Paulus aan gemeenten geven; thans volgen enige aan bijzondere personen; en wel: twee aan Timotheüs, een aan Titus en een aan Philemon, allen dienaren.

Timotheüs en Titus waren evangelisten, een rang ondergeschikt aan de apostelen, zoals blijkt uit Ef. 4: 11: *Sommigen tot profeten, sommigen tot apostelen, sommigen tot evangelisten.* Hun dienst en werk was voor een goed deel hetzelfde als van de apostelen; gemeenten stichten, het geplante nat maken, en bijgevolg waren zij rondtrekkend, zoals wij van Timotheüs zien. Timotheüs was door Paulus tot bekering gebracht, en daarom noemt deze hem *zijn zoon in het geloof.* Wij lezen van zijn bekering in Hand. 16: 3.
De bedoeling van de beide brieven aan Timotheüs was hem leiding te geven tot de uitoefening van zijn plicht als evangelist te Eféze, waar hij nu was, en waar Paulus hem opdroeg langer tijd te blijven, om het goede werk verder te brengen, dat hij daar begonnen had.
De hele herderlijke zorg voor die gemeente had hij overgelaten en plechtig aanbevolen aan de ouderlingen, zoals blijkt uit Hand. 20: 28; waar hij de ouderlingen vermaant: *Weidt de kudde die onder u is, welke Hij zich gekocht heeft met Zijn eigen bloed.*

HOOFDSTUK I

Na het opschrift, vers 1, 2, hebben wij:
I. De opdracht aan Timotheüs gegeven, vers 3, 4.
II. Het ware doel der wet, vers 5-11, waar hij aantoont hoe dit geheel met het Evangelie overeenkomt.
III. Hij vermeldt zijn eigen roeping tot apostel, waarvoor hij zijn dankbaarheid uitspreekt, vers 12 -16.
IV. Zijn Godverheerlijking, vers 17.
V. Vernieuwing van de opdracht aan Timotheüs, vers 18. Hymeneüs en Alexander, vers 19, 20.

1 Tim. 1:1-4
Hier hebben wij:
I. Het opschrift van de brief; door wie hij gezonden werd: *Paulus, een apostel van Jezus Christus*, aangesteld tot apostel *naar het bevel van God en de Heere Jezus Christus, welke onze Hoop is*. Zijn geloofsbrieven waren onbetwistbaar. Hij had niet alleen een aanstelling, maar een bevel; niet alleen van God onze Zaligmaker, maar ook van Jezus Christus; hij was een verkondiger van het Evangelie van Christus en een dienaar in het koninkrijk van Christus. God is onze Zaligmaker. Jezus Christus is onze hoop. Jezus Christus is de Hoop van een Christen, onze hoop is in Hem; al onze hoop voor het eeuwige leven is op Hem gebouwd; Christus is in ons de Hoop der heerlijkheid, Col. 1:27.
Paulus noemt Timotheüs *zijn zoon,* omdat hij het middel tot zijn bekering geweest was, en omdat deze hem als een zoon gediend had; gediend met hem in het Evangelie, Phil. 2:22. Timotheüs was niet tekort geschoten in de plicht van een zoon voor Paulus, en Paulus had overvloedig de zorg en de tederheid van een vader voor hem.

II. De zegen is: *Genade, barmhartigheid en vrede zij u van God onze Vader*. Sommigen hebben de opmerking gemaakt, dat in al de brieven aan de gemeenten de apostolische zegenbede is: *genade en vrede*; maar in die aan Timotheüs en Titus: *genade, barmhartigheid en vrede*; alsof dienaren meer behoefte aan Gods barmhartigheid hebben dan andere mensen. Dienaren behoeven meer genade dan anderen, om hun roeping getrouw te vervullen; en zij behoeven meer barmhartigheid dan anderen, om vergeving voor hun overtredingen te krijgen. En indien Timotheüs, die zulk een uitnemend dienaar was, behoefte had aan de barmhartigheid Gods en aan haar toeneming en voortduring, hoeveel temeer wij, dienaren in de tegenwoordige tijd, die zo weinig van zijn uitnemende geest hebben!

III. Paulus zegt Timotheüs met welke bedoeling hij hem tot deze bediening aangewezen heeft. *Ik heb u vermaand te Eféze te blijven*. Timotheüs was graag met Paulus meegegaan; het verdroot hem van hem te scheiden; maar Paulus verlangde het zo; het was nodig voor het algemeen welzijn. Ik vermaande u (of ik raadde u aan) enz. Hij had hem met gezag kunnen bevelen, maar door zijn liefde gaf hij er voorkeur aan hem de raad te geven. Zijn werk was nu deze gemeente en hare dienaren te versterken in het geloof. *Opdat gij sommigen leert geen andere leer te leren*, dan die zij ontvangen hebben; dat zij niets aan de Christelijke leer toevoegen, onder voorwendsel van die te verbeteren en haar gebreken weg te nemen; dat zij er niets aan veranderen, maar haar getrouw blijven zoals ze hun overgeleverd was.

1. Dienaren moet gelast worden niet alleen de ware leerstellingen van het Christelijk geloof te prediken, maar ook geen andere leer te verkondigen. *Indien wij of een engel uit de hemel u een evangelie verkondigden, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt*, Gal. 1:8.

2. Ten tijde der apostelen waren er mensen, die trachtten het Christendom te vervalsen. *(Wij dragen niet, gelijk velen, het woord Gods te koop*, 2 Cor. 2:17. Ware dat niet het geval geweest, dan zou Timotheüs deze opdracht niet ontvangen hebben.

3. Hij moest niet alleen zorgdragen dat hijzelf geen andere leer verkondigde, maar hij moest de anderen bevelen geen eigen denkbeelden bij het Evangelie te voegen, of er iets aan te ontnemen, maar het zuiver en onverminkt te verkondigen. Evenzeer moest hij voorkomen, dat ze zich begaven tot *fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen* en woordentwisten. Dat wordt dikwijls herhaald in deze beide brieven, 4:7; 6:4; 2 Tim. 2:23, en evenzo in de brief aan Titus. Gelijk er onder de Joden waren, die het Judaïsme in het Christendom brachten, zo vond men er onder de heidenen, die het Christendom met het heidendom vermengden. "Wees tegen deze op uw hoede", zegt hij; "waakt tegen hen; of zij zullen het bederf en de ondergang van de godsdienst onder u zijn, want *zij brengen meer twistvragen dan stichting voort."*
De twistvragen der dienaren stichten niet; en hetgeen aanleiding geeft tot oneindige woordenwisseling werpt de gemeente neer in plaats van haar op te bouwen. En naar mijn mening moeten, bij wijze van vergelijking, alle andere vragen, welke dienaren opwerpen, in plaats van door Gods Woord te stichten, door ons verworpen en zonder deelneming voorbijgegaan worden, zoals een onafgebroken opvolging van de bediening van de apostelen tot op onze tijd; de besliste noodzakelijkheid van bisschoppelijke ordening; de overtuiging van de dienaar ten aanzien van de waarde en werking der sacramenten, die hij bedient. Die zijn alle even slecht als Joodse fabelen

en oneindelijke geslachtsrekeningen, want zij leiden ons in onoplosbare moeilijkheden en dienen alleen om de grondslagen van de hoop der Christenen te schokken en hun harten te vervullen met ontmoedigende twijfelingen en vrezen. Goddelijke stichting is het doel, dat de dienaren beogen moeten met al wat zij spreken, opdat de Christenen mogen toenemen in godsvrucht en opwassen tot betere gelijkenis van de gezegenden God.
Merk verder op, dat de Goddelijke stichting moet zijn in het geloof; het Evangelie is het fondament waarop gebouwd moet worden; en het is door het geloof in de eerste plaats, dat wij tot God komen, Hebr. 11:6; wij worden ook in dezelfde weg en door hetzelfde beginsel des geloofs opgebouwd. Verder moeten de dienaren zoveel mogelijk vermijden alles, wat aanleiding geven kan tot twistgesprekken; en moeten vooral ingaan op de grote en praktische onderwerpen van de godsdienst, omtrent welke geen verschil van gevoelen kan bestaan. Want zelfs twistgesprekken over grote en noodzakelijke waarheden trekken de geesten af van het hoofddoel van het Christendom, dat bestaat *in wandel en gehoorzaamheid zowel als in geloof;* opdat wij niet de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden, maar de verborgenheid des geloofs in een rein geweten bewaren mogen.

1 Tim. 1:5-11
Hier onderwijst de apostel Timotheüs hoe hij waken moet tegen de Judese leraren en anderen, die fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen met het Evangelie vermengen. Hij toont aan het nut der wet en de heerlijkheid van het Evangelie.

I. Hij toont aan het doel en het nut der wet; dat bestaat in het aankweken van liefde, want *de liefde is de vervulling der wet*, Rom. 13:10.

1. *De vervulling der wet is de liefde*, Rom. 13:8. Het voorname doel van de Goddelijke wet is ons aan te wakkeren tot liefde jegens God en jegens elkaar, en alles wat ten gevolge heeft om onze liefde jegens God en onze broederen te verzwakken, strekt om het doel van de wet te vernietigen. En zeker: het Evangelie, dat ons gebiedt onze vijanden lief te hebben en wel te doen dengenen, die ons haten, Matth. 5:44 stelt de wet niet ter zijde, en verdringt niet een gebod, waarvan de bedoeling liefde is. Daar is het zo ver vandaan, dat ons integendeel gezegd wordt dat, als wij alle gaven hadden en de liefde ontbrak ons, dan zouden wij een klinkend metaal en een luidende schel zijn, 1 Cor. 13:1. *Hieraan zal de wereld bekennen dat gij mijn discipelen zijt, zo gij liefde hebt onder elkaar*, Joh. 13:35. Zij derhalve, die roemden op hun kennis van de wet, maar haar alleen gebruikten als een schild en dekmantel voor de verhindering, die zij aan de verkondiging van het Evangelie gaven onder voorwendsel van ijver voor de wet, de gemeente verdelende en verwoestende, stonden rechtstreeks tegenover het einddoel der wet, hetwelk is liefde, *liefde uit een rein hart*, een hart door het geloof gereinigd van alle zondige liefde. Teneinde heilige liefde te kunnen koesteren, moeten onze harten gereinigd zijn van alle zondige liefde; onze liefde moet opkomen *uit een goed geweten*, dat ons niet beschuldigt. Zij beantwoorden aan het einde der wet, die zorgvuldig zijn om een goed geweten te bewaren, met een waarachtig geloof aan de waarheid van Gods Woord, dat er bij behoort, en hier genoemd wordt *een ongeveinsd geloof*.

A. Een rein hart, daar moet zij haar zetel hebben en vandaar uit moet zij opkomen;

B. Een goed geweten, waarin wij ons dagelijks moeten oefenen, niet alleen om het te verkrijgen, maar ook om het te bewaren, Hand. 24:16.

C. Een ongeveinsd geloof moet haar vergezellen, want de liefde moet ongeveinsd zijn, en dus moet het geloof, dat door de liefde werkt, dezelfde natuur hebben, ongeveinsd en oprecht. Sommigen van hen, die zich uitgaven voor leraren van de wet, verwijderden zich van dat doel der wet; zij werden beschouwd als redetwisters, maar hun woorden waren ijdel geklank; zij gingen door voor leraren, doch zij beweerden anderen te onderwijzen hetgeen zij zelf niet begrepen. Indien de gemeente door zulke leraren bedorven wordt, moeten wij daar niets vreemds in zien, want wij bemerken hier dat het van de beginne reeds zo was. Merk hier op:

a. Indien mensen, voornamelijk dienaren, zich afkeren van de grote wet der liefde, die het einde der wet is, dan zullen zij zich begeven tot zinledig geklap; wanneer iemand zijn doel mist, is het niet te verwonderen dat elke stap die hij doet op de verkeerden weg gezet wordt.
b. Twistend gebabbel, voornamelijk in de godsdienst, is onnut; het is nadelig en nutteloos voor al wat ons ten goede moet strekken, en het is zeer verderfelijk en nadelig, en toch bestaat de godsdienst van menigeen uit weinig meer dan ijdel getwist.
c. Zij, die graag over nutteloze vragen twisten, zijn er gewoonlijk op uit om leraren van anderen te zijn; zij begeren (dat is, zij hebben vermaak in) de dienst der leer.
d. Het komt maar al te dikwijls voor, dat mensen het werk der bediening aanvaarden, hoewel zij geheel onwetend zijn omtrent de dingen, waarover zij spreken; zij verstaan zo min hetgeen zij zeggen als hetgeen zij bevestigen; en met zulke geleerde onwetendheid stichten zij ongetwijfeld de harten hunner hoorders zeer!

2. Het gebruik der wet, **vers 8.** *De wet is goed, zo iemand die wettelijk gebruikt*. De Joden gebruikten haar onwettelijk; als een machine om de gemeente te verdelen; als een bedekking voor de goddeloze tegenkanting, die zij het Evangelie aandeden; zij gebruikten haar voor hun rechtvaardigmaking, dus onwettelijk. Wij moeten er dus niet aan denken haar terzijde te zetten, maar haar wettelijk gebruiken, om de zonde te weerstaan. Het misbruik, dat velen van de wet gemaakt hebben, neemt haar gebruik niet weg, maar wanneer een Goddelijke inzetting misbruikt wordt, roept zij terug tot het rechte gebruik en afschaffing van het misbruik. De wet is nog zeer nuttig als regel des levens; hoewel wij niet onder het verbond der werken zijn, is zij goed om ons te leren wat zonde en wat plicht is. Zij is niet de rechtvaardigen gesteld; dat is: niet hun, die op haar letten; want indien wij de wet konden houden, dan zou de rechtvaardigheid uit de wet zijn, Gal. 3:24; maar zij is gegeven voor de godlozen, om hen te weerhouden, te belemmeren, en paal en perk te stellen aan de ondeugd en godloosheid. De genade Gods verandert de harten; maar de verschrikkingen der wet kunnen dienen om de handen te binden en de tongen te beteugelen. Een rechtvaardig man heeft deze breidels niet nodig, die voor de godlozen noodzakelijk zijn; en tenminste is de wet niet oorspronkelijk en voornamelijk gegeven voor de rechtvaardigen, maar voor de zondaren van allerlei soorten, grotere en kleinere, vers 9, 10. In deze zwarte lijst van zondaren noemt hij bepaald de overtreders van de tweede tafel der wet, van de plichten, die wij tegenover onze naasten hebben; tegen het vijfde en zesde gebod: *vadermoorders, moedermoorders, doodslagers*; tegen het zevende: *hoereerders, dien die bij mannen liggen*; tegen het achtste: *mensendieven*; tegen het negende: *leugenaars en meinedigen*; en hij besluit de opnoeming met: *en zo er iets anders tegen de gezonde leer is*. Sommigen verstaan dit als een instelling van de

macht der burgerlijke overheid om wetten te maken tegen zulke openbare zondaren als hier opgenoemd worden, en om deze wetten in werking te brengen.

II. Hij toont de heerlijkheid en genade van het Evangelie aan. Paulus' benamingen zijn doeltreffend en betekenisvol, en gewoonlijk is elke harer een zin op zichzelve; zo ook hier, **vers 11.** *Naar het Evangelie der heerlijkheid van de zaligen God*. Laat ons hier leren:

1. God *de zaligen God* te noemen; oneindig gelukkig in de genieting van zichzelf en van Zijn eigen volmaaktheden.

2. Het Evangelie te noemen het Evangelie der heerlijkheid, want dat is het. Veel van de heerlijkheid Gods komt aan het licht in de werken Zijner schepping en voorzienigheid, maar veel meer in het Evangelie, dat schijnt in het aangezicht van Jezus Christus. Paulus rekende het zich als een hoge eer en een grote gunst, dat dit Evangelie der heerlijkheid hem toevertrouwd was; dat is, de verkondiging ervan, want het samenstellen ervan is aan geen mens of geen gezelschap van mensen ter wereld overgelaten. Het regelen van de voorwaarden der verlossing in het Evangelie van Christus is Gods eigen werk, maar de mededeling daarvan is opgedragen aan de apostelen en de dienaren. Merk hier op:

A. De bediening is een opdracht; want het Evangelie was de apostel toevertrouwd; het is een opgedragen dienst zowel als een macht; en het eerste meer dan het laatste; en om deze reden worden de dienaren huisbezorgers genoemd. 1 Cor. 4:1.

B. Het is een heerlijke opdracht, omdat het hun toevertrouwde Evangelie een heerlijk Evangelie is; het is een opdracht van groot gewicht. Gods heerlijkheid is er zeer nauw in betrokken. *O Heere, welk een last is ons toevertrouwd! Hoeveel genade hebben wij nodig om zulk een opdracht getrouw te vervullen!*

1 Tim. 1:12-17
Hier brengt de apostel:

I. Dank aan Jezus Christus, omdat die hem in de bediening gesteld heeft. Merk hier op:
1. Het is het werk van Christus mensen in de bediening te stellen, Hand. 26:16, 17. God veroordeelde de valse profeten onder de Joden met deze woorden: *Ik heb die profeten niet gezonden, nochtans hebben zij gelopen; Ik heb tot hen niet gesproken, nochtans hebben zij geprofeteerd*, Jer. 23:21. Eigenlijk gezegd kunnen dienaren geen dienaren aanstellen; veel minder nog kunnen de mensen zichzelf tot dienaren aanstellen; want dat is het werk van Christus, als koning en hoofd, profeet en leraar van zijn gemeente.

2. Hen, die Hij in de bediening plaatst, maakt Hij er toe bekwaam; die Hij roept, die geeft Hij de geschiktheid. Dienaren, die in geen enkel opzicht bekwaam zijn voor hun werk en er geen geschiktheid voor hebben, zijn niet door Christus in de bediening gesteld, hoewel er verscheidene vereisten zijn wat de gaven en genaden betreft.

3. Christus geeft niet enkel bekwaamheid, maar ook getrouwheid aan hen, die Hij tot de bediening roept. Hij *heeft mij getrouw geacht*; en niemand wordt getrouw geacht

dan die Hij het maakt. De dienaren van Christus zijn getrouwe dienstknechten, en zij behoren dat te zijn, want hun is een groot werk toevertrouwd.

4. De roeping tot de bediening is een grote gunst, en zij. die haar deelachtig worden, behoren er Jezus Christus voor te danken. *Ik dank Jezus Christus, onze Heere, die mij in de bediening gesteld heeft.*

II. Ten einde meer de genade van Christus, die hem bewezen is door hem in de bediening te stellen, te verheerlijken, geeft hij een schets van zijn bekering.

1. Wat hij was vóór zijn bekering: *Een Godslasteraar, een vervolger en een verdrukker*. Saulus blies dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, Hand. 9:1. Hij verwoestte de gemeenten, Hand. 8:3. Hij was een lasteraar van God, een vervolger der gemeente en ongerechtig jegens beiden. Dikwijls zijn zij, die aangewezen worden voor grote en uitnemende diensten, vóór hun bekering aan zichzelf overgelaten, om in grote ondeugden te vervallen, opdat de barmhartigheid Gods des te meer verheerlijkt worde in hun terechtbrenging, en de genade Gods in hun wedergeboorte. De grootheid onzer zonden is geen beletsel voor God om ons aan te nemen, en ook niet om ons in Zijn dienst te gebruiken, wanneer wij er waarlijk berouw over gevoelen. Merk op:

A. Godslastering, vervolging en verdrukking zijn grote en vreeslijke zonden, en zij, die er zich aan schuldig maken, zijn zondaren bij uitnemendheid voor God. Godslastering is rechtstreeks en onmiddellijk de hand tegen Hem opheffen; Zijn volk vervolgen is trachten Hem in hen te wonden; verdrukken is gelijk Ismaël zijn, wiens hand tegen allen was en de hand van allen tegen hem, want het maakt inbreuk op Gods voorrechten en op de vrijheid Zijner schepselen.

B. Zij, die waarachtig berouw hebben, zullen nooit nalaten te belijden hoe hun vroegere toestand was, alvorens zij tot God gebracht werden, wanneer zij met die mededeling nut kunnen doen; deze apostel deelde dikwijls mede hoe zijn vroegere leven geweest was, Hand. 22:4; 26:10, 11.

2. De grote gunst Gods voor hem. *Maar mij is barmhartigheid geschied*. Dat was inderdaad een gezegend *maar*, dat zulk een welbekende opstandeling barmhartigheid van zijn vorst ondervond.

A. Indien Paulus de Christenen zelfbewust vervolgd had, wetende dat zij het volk Gods waren, dan weet ik wel dat hij zich schuldig zou gemaakt hebben aan de onvergeeflijke zonde; maar omdat hij het onwetende en in zijn ongelovigheid deed, geschiedde hem barmhartigheid. Wat wij onwetende doen is minder misdadig dan wat wij willens misdrijven, maar toch is een zonde in onwetendheid zonde, want hij, die de wil des Meesters niet kende en dingen gedaan heeft die slagen waardig zijn, zal met weinige slagen geslagen worden, Luk. 12:48. Onwetendheid kan in sommige gevallen een misdaad verminderen, maar deze wordt er niet door weggenomen. Ongeloof ligt ten grondslag aan wat de zondaars onwetende doen; zij geloven niet in Gods bedreigingen, anders zouden zij niet handelen gelijk ze doen. Om deze redenen verkreeg Paulus barmhartigheid. *Mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetende gedaan heb in mijn ongelovigheid*, vers 13. Hier was barmhartigheid voor iemand, die Godslasteraar, vervolger en verdrukker was. *Die tevoren* enz., **vers 13.**

B. Hier maakt hij melding van de overvloedige genade van Jezus Christus, **vers 14.** De bekering en zaliging van grote zondaren zijn te danken alleen aan de genade van Christus, Zijn uitnemend-overvloeiende genade; de genade van Christus, die verschijnt in het Evangelie, vers 15. *Dit is een getrouw woord* enz. Hier hebben wij de inhoud van het gehele Evangelie: dat *Jezus Christus in de wereld gekomen is*. De Zoon van God nam onze natuur aan, werd vlees en woonde onder ons, Joh. 1:14. Hij kwam in de wereld, *niet om rechtvaardigen maar om zondaren tot bekering te roepen*, Matth. 9:13. Zijn zending in de wereld was te zoeken, te vinden en te redden *die verloren waren*, Luk. 19:10. De bekendmaking daarvan is *een getrouw woord en aller aanneming waardig*. Het is goed nieuws, waard door allen aangenomen te worden; en toch niet te goed om waar te zijn, want het is een getrouw woord. Het is een getrouw woord, en verdient daarom met de armen des geloofs omhelsd te worden; het is alle aanneming waardig, en moet derhalve met heilige liefde ontvangen worden. Dat zegt ons het vorige vers, waar van de genade van Christus gemeld wordt dat zij zeer overvloedig geweest is, met geloof en liefde.
In het slot van dit vers zegt Paulus van zichzelf: *Waarvan ik de voornaamste ben*. Paulus was een zondaar van de eersten rang; hij erkende dat zelf; omdat hij was blazende (ademende) dreiging en moord tegen de discipelen des Heeren, Hand. 9:1, 2. Vervolgers zijn soms de slechtste der zondaren, en Paulus was een hunner. Of, waarvan ik een hoofd ben, van de zondaren, die vergeving ontvingen, stond hij bovenaan. Het is een uitdrukking van zijn grote nederigheid; hij, die zich op een andere plaats noemt de *minsten van al de heiligen*, Ef. 3:8, noemt zich hier de *voornaamsten der zondaren*. Merk hier op:

a. Christus Jezus is in de wereld gekomen; de profetieën betrekkelijk Zijn komst zijn nu vervuld;
b. Hij kwam om zondaren zalig te maken; Hij kwam om zalig te maken hen, die zichzelf niet konden redden en helpen;
c. Godslasteraars en vervolgers zijn de grootste zondaren; als zodanig beschouwde Paulus hen;
d. De voornaamste der zondaren kan de voornaamste der heiligen worden; zo ging het deze apostel, want hij was in geen ding minder dan de voornaamste apostelen. 2 Cor. 11:5; Christus kwam om de grootste zondaren zalig te maken.
e. Dit is een zeer grote waarheid; een getrouw woord, het zijn ware en getrouwe woorden, waar men zich op verlaten kan.
f. Het verdient door ons allen aangenomen en geloofd te worden, tot onze troost en bemoediging.

C. De barmhartigheid, welke Paulus bij God vond, niettegenstaande zijn grote goddeloosheid vóór zijn bekering. Daarvan zegt hij het volgende:

a. Ter aanmoediging van anderen om berouw te hebben en te geloven. *Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven*, **vers 16**. Het was een openbaring van de lankmoedigheid van Christus, dat Hij zo handelde met iemand, die Hem zó beledigd had; en dat was ten voorbeeld voor anderen, opdat zelfs de grootste zondaren nooit zouden wanhopen aan de barmhartigheid van God. Merk hier op:
Ten eerste. Onze apostel was een van de grootste zondaren vóór zijn bekering tot het Christendom.

Ten tweede. Hij werd bekeerd en verkreeg barmhartigheid, zowel terwille van anderen als voor hemzelf; hij werd een voorbeeld voor anderen.
Ten derde. De Heere Jezus Christus toont grote lankmoedigheid in de bekering van grote zondaren.
Ten vierde. Zij, die barmhartigheid verkrijgen, geloven in de Heere Jezus Christus, want zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, Hebr. 11:6.
Ten vijfde. Zij, die in Christus geloven, geloven in Hem ten eeuwigen leven, zij geloven tot zaligheid der ziel, Hebr. 10:39.

b. Hij vermeldt het ter verheerlijking Gods; na gesproken te hebben van de barmhartigheid, die God hem bewezen had, kon hij niet goed voortgaan met het schrijven van deze brief, indien hij hier niet een dankbare erkenning van Gods goedheid jegens hem ingelast had. de *Koning nu der eeuwen, de onverderflijken, de onzienlijken, de alleen-wijzen God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen!* **vers 17.**
Merk hier op:
Ten eerste. Gode komt de eer toe voor de genade, waarvan wij de troost genieten. Zij, die gevoel hebben voor hun verplichting aan de barmhartigheid en genade van God, zullen hun harten uitbreiden tot zijn heerlijkheid. Hier wordt Hem ere gegeven als de *Koning der eeuwen, de onverderflijken en onzienlijken God.*
Ten tweede. Wanneer wij ondervonden hebben dat God goed is, moeten wij niet vergeten uit te spreken dat Hij groot is, en Zijn vriendelijke gedachten over ons mogen in geen enkel opzicht onze hoge gedachten over Hem verminderen, maar moeten die veelmeer doen toenemen. God had in bijzondere mate op Paulus neergezien en hem barmhartigheid betoond en zich met hem in gemeenschap gesteld; en nu noemt Paulus Hem de Koning der eeuwen. Gods genadige handelingen met ons moeten ons vervullen met bewondering voor Zijn heerlijke eigenschappen. Hij is eeuwig, zonder begin van dagen en zonder einde des levens of verandering van tijd. Hij is de Oude van dagen, Dan. 7:9. Hij is onsterflijk en de bron der onsterflijkheid; Hij alleen bezit de onsterflijkheid, 1 Tim. 6:16; want Hij kan niet sterven. Hij is onzienlijk, want Hij kan niet gezien worden met sterflijke ogen; Hij woont in het licht dat geen mens naderen kan; die geen mens gezien heeft of zien kan, 1 Tim. 6:16. Hij is *de alleenwijze God*, Judas vers 25; Hij alleen is oneindig wijs en de fontein van alle wijsheid. *Hem zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid*; of: ik wil altijd bezig zijn met Hem eer en heerlijkheid te geven, zoals duizendmaal duizenden doen, Openb. 5:12, 13.

1 Tim. 1:18-20
Hier is het gebod aan Timotheüs om met beslistheid zijn werk voort te zetten, **vers 18**. Het Evangelie is een gebod, aan de dienaren gegeven; het is hun toevertrouwd en hun wordt geboden het plichtmatig te gebruiken naar de bedoeling en mening van de grote Bewerker. Het schijnt dat er profetieën omtrent Timotheüs waren gegeven, dat hij tot de bediening moest toegelaten worden en zich daarin voorbeeldig betonen zou, en dat moedigde Paulus aan om hem het gebod te geven. Merk op:

1. De bediening is een strijd; een goede strijd tegen zonde en Satan, onder de banier van de Heere Jezus, die de overste Leidsman onzer zaligheid is, Hebr. 21:10. In Zijn dienst en tegen Zijn vijanden zijn de dienaren op bijzondere wijze aangesteld.
2. De dienaren moeten deze goeden strijd strijden; moeten hun roeping ijverig en moedig vervullen, niettegenstaande tegenwerking en ontmoediging.

3. De profetieën, die omtrent Timotheüs voorgegaan waren, worden hier genoemd als een reden om hem aan te sporen tot ijverige en moedige vervulling van zijn dienst. Zo moet de goede verwachting, die anderen van ons koesteren, ons prikkelen om onze plicht te doen. *Opdat gij de goeden strijd moogt strijden*.
4. Wij moeten het geloof en een goed geweten behouden. *Houdende het geloof en een goed geweten*, vers 19. Zij, die een goed geweten niet behouden, zullen spoedig schipbreuk lijden van het geloof. Laat ons leven naar de voorschriften van een vernieuwd, verlicht geweten en een onergerlijk geweten behouden, Hand. 24:16; een geweten dat niet gedwarsboomd wordt door enige ondeugd of zonde; dat zal het middel zijn om een gezond geloof te bewaren. Wij moeten op het een zowel als op het ander letten; want de verborgenheid des geloofs moet in een rein geweten gehouden worden, 3:9.
Van hen, die schipbreuk des geloofs geleden hebben, noemt hij er twee: *Hymeneus en Alexander*; die het Christelijk geloof beleden, maar die belijdenis verlaten hadden. Paulus had hen overgegeven aan de Satan; had hen verklaard te behoren tot het rijk des Satans, en hen, naar sommigen menen, door een buitengewone macht overgeleverd om door Satan verschrikt en gepijnigd te worden, *opdat zij zouden leren niet meer te lasteren*; of de leer van Christus en Zijn goede wegen niet meer tegen te spreken en te onteren. De oorspronkelijke bedoeling van de hoogste kerkelijke tucht was het voorkomen van zonde en het terugroepen van de zondaar. In dit geval was het tot verderf des vleses, opdat de geest mocht behouden worden in de dag van de Heere Jezus, 1 Cor. 5:5.
Merk op:

A. Zij, die de dienst en het werk van de Satan liefhebben, worden rechtvaardig overgeleverd aan de Satan; *die ik de Satan overgegeven heb*.
B. God kan, indien het Hem behaagt, werken door hetgeen Hem tegenstaat; Hymeneus en Alexander werden aan de Satan overgegeven, opdat zij zouden leren niet meer te lasteren; terwijl men zou denken dat zij van Satan zouden leren voortdurend nog meer te lasteren.
C. Zij, die een goed geweten verworpen en van het geloof schipbreuk geleden hebben, zullen voor geen ding staan; zelfs lastering niet uitgezonderd.
D. Laat ons dus het geloof en een goed geweten houden, indien wij vrij blijven willen van lastering, want indien wij een van die beide verliezen, weten wij niet waar het einde zal zijn.

HOOFDSTUK II

In dit hoofdstuk handelt Paulus over
I. Het gebed, met vele redenen daarvoor, vers 1-8;
II. Over hetgeen de vrouwen betaamt, vers 9, 10;
III. Over haar onderwerping, met de redenen daarvoor, vers 11-14;
IV. Een belofte haar ter aanmoediging gegeven bij het baren van kinderen, vers 15.

1 Tim. 2:1-8

Hier is:
I. Een gebod aan de Christenen gegeven om te bidden. Voor alle mensen in het algemeen en voornamelijk voor de overheid. Timotheüs moest zorg dragen dat dit geschieden zou. Paulus schrijft hem geen gebedsformulier voor, hetgeen hij gedaan zou hebben indien hij bedoeld had, dat de dienaren op die wijze tot dat gebed gehouden waren; maar zegt in het algemeen, dat *gedaan moeten worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen*; smekingen om voor het boze bewaard te blijven; gebeden om het goede te verkrijgen; voorbiddingen voor anderen; dankzeggingen voor reeds ontvangen barmhartigheden. Paulus achtte het voldoende hun algemene wenken te geven; zij hadden de Schrift om hen in het gebed te leiden, en de Geest des gebeds om door hen te spreken, en behoefden dus geen verderen leiddraad. Het doel van het Christelijk geloof is bevordering van het gebed, en de discipelen van Christus moeten biddende mensen zijn. Bidt *altijd niet alle gebed*, Ef. 6:18.
Wij moeten bidden in de eerste plaats voor *onszelf;* dat is hier ingesloten. Verder moeten wij bidden *voor alle mensen*; voor de mensheid in het algemeen, en voor bijzondere personen, die onze gebeden behoeven of begeren. Zie hier dat de Christelijke godsdienst geen secte is, want hij leert de mensen deze algemene liefde om te bidden niet alleen voor hen, die met ons het eens zijn, maar voor alle mensen.
Bidt voor koningen, **vers 2;** hoewel de koningen in die tijd heidenen waren, vijanden van het Christendom en vervolgers van de Christenen, toch moest voor hen gebeden worden; want dat is voor het algemeen welzijn, dat er een behoorlijke regering zou zijn, die uitgeoefend werd door geschikte personen, voor welke wij dus behoren te bidden al zouden wij zelf ook onder hen lijden.
Voor koningen en allen die in hoogheid zijn, dat is, de onder hen staande regeringspersonen; wij moeten voor hen bidden en wij moeten voor hen danken; bidden voor hun welzijn en dat van hun koninkrijken; en wij moeten daarom niet tegen hen samenscholen; opdat in hun vrede wij vrede mogen hebben.
En wij moeten danken voor hen en voor de zegeningen, die wij onder hun regering hebben, *opdat wij een gerust en Godzalig leven mogen leiden in alle Godzaligheid en eerlijkheid*. Hier zien wij wat wij voor de koningen moeten begeren: dat God hun harten wil wenden en er toe richten dat wij onder hen een gerust en stil leven mogen leiden. Hij zegt niet: dat wij onder hen voorkeur mogen genieten, rijk worden, in eer en aanzien toenemen; neen, het toppunt der wensen van een Christen is *een goed en stil leven te leiden en in nederige staat onaangevochten door de wereld te gaan.* Wij moeten begeren dat wij en anderen een stil en gerust leven mogen leiden *in alle Godzaligheid en eerbaarheid*; waaruit blijkt dat er geen stil en gerust leven zijn kan zonder Godzaligheid en eerbaarheid. Laat ons aan onze plicht gedenken en dan mogen wij verwachten beschermd te zullen worden door God en de regering beiden. *In alle Godzaligheid en eerbaarheid*. Hier hebben wij onze plichten als Christenen in twee

woorden samengevat: Godzaligheid, dat is de ware verering van God; en eerbaarheid, dat is een goed gedrag jegens alle mensen. Deze twee moeten samengaan; wij zijn niet waarlijk eerbaar als wij niet Godzalig zijn en Gode de Hem verschuldigde eer geven; en wij zijn niet waarlijk Godzalig indien wij niet eerbaar zijn, want God haat de roof in het brandoffer. Hier valt op te merken:

1. Christenen behoren mensen te zijn, die veel bidden; zij moeten daarin overvloedig zijn en zich begeven tot smekingen, gebeden enz.
2. In onze gebeden moeten wij edelmoedige belangstelling tonen in anderen, zowel als in onszelf; wij moeten bidden voor alle mensen en danken voor alle mensen, en niet onze gebeden en dankzeggingen bepalen tot onze eigen personen of gezinnen.
3. Het gebed heeft verscheiden onderdelen: smekingen, gebeden, voorbiddingen en dankzeggingen. Want wij moeten bidden om de barmhartigheid die wij nodig hebben, maar niet minder dankzeggen voor die, welke wij ontvangen hebben; en wij moeten de oordelen afwenden, welke onze eigen en anderer zonden verdiend hebben.
4. Voor alle mensen, ook voor koningen en anderen, die in hoogheid zijn, moet gebeden worden. Zij hebben behoefte aan onze gebeden, want zij hebben veel moeilijkheden het hoofd te bieden, en hun hoge plaats stelt hen aan velerlei verzoeking bloot.
5. In het bidden voor onze overheid bereiden wij ons meest-waarschijnlijk de gelegenheid om een stil en gerust leven te leiden. de Joden te Babel werd bevolen de vrede te zoeken van de stad, waarheen de Heere hen gevankelijk had doen wegvoeren, en Hem voor haar welzijn te bidden, want in haar vrede zouden zij vrede hebben, Jer. 29:7.
6. Indien wij een stil er gerust leven willen leiden, moeten wij leven in alle Godzaligheid en heiligheid; onze plichten jegens God en mensen vervullen. *Wie het leven wil liefhebben en goede dagen zien, die stille zijn tong van het kwaad en zijn lippen dat zij geen bedrog spreken; die wijke af van het kwade en doe het goede; die zoeke vrede en jage die na*, 1 Petrus 3:10, 11. En de reden die hij er voor aangeeft is: *Want dat is goed en aangenaam voor God onze Zaligmaker*; met andere woorden: het Evangelie eist het. Wij behoren te doen en overvloedig te doen hetgeen aangenaam is aan God onze Zaligmaker.

II. Als reden, waarom wij in onze gebeden voor alle mensen zullen bidden, noemt hij Gods liefde voor de gehele mensheid, **vers 4.**

1. Een reden, waarom er voor alle mensen moet gebeden worden, is dat er slechts één God is, en dat deze God welwillend is jegens allen. Er is één God, vers 5, en niet meer dan één, er is geen andere; er kan geen andere zijn; want er kan slechts één Oneindige bestaan. Deze een God wil dat *alle mensen zalig worden*; Hij begeert niemands dood en verderf, Ezech. 33:11, maar het welzijn en de redding van allen. Niet in die zin, dat Hij de zaligmaking van allen besloten heeft, want dan zouden alle mensen gered worden; maar Hij heeft een goeden wil voor de zaligmaking van allen, en geen hunner gaat verloren dan door eigen schuld, Matth. 23: 37. Hij wil dat allen zalig worden *en tot kennis der waarheid komen*, om in de door Hem bepaalden weg en op geen andere wijze gered te worden. Wij hebben er belang bij deze waarheid te kennen, want dat is de weg om gered te worden. *Christus is de weg, de waarheid en het leven*.

2. Er is één Middelaar, en die Middelaar gaf Zichzelf tot een rantsoen voor allen. Gelijk Gods barmhartigheid zich uitstrekt over al zijn werken, zo strekt zich het

middelaarschap van Christus uit tot alle mensen, in zoverre dat Hij een prijs betaald heeft, groot genoeg voor de redding van alle mensen. Hij bracht de mensheid in nieuwe voorwaarden met God, zodat zij niet meer onder de wet is als een verbond der werken, maar als een regel des levens. Zij zijn onder de genade, niet onder het verbond der onschuld, maar onder een nieuw verbond.
Hij gaf zich tot een rantsoen. De dood van Christus was een rantsoen, een betaling. Wij hadden verdiend te sterven. Christus stierf voor ons om ons van dood en hel te verlossen; Hij gaf Zichzelf vrijwillig tot een rantsoen, een rantsoen voor allen; zodat de gehele mensheid in beteren toestand is dan die der duivelen. Hij stierf om een algemene zaligheid te verwerven, en daarom stelde Hij zich in de bediening van Middelaar tussen God en mensen. Een middelaar veronderstelt een punt van geschil. De zonde heeft een twist tussen ons en God veroorzaakt. Jezus Christus is de Middelaar, die het ondernam vrede te maken; God en mens tot elkaar te brengen, gelijk een vredemaker of scheidsrechter; een *scheidsman, die de hand op beiden leggen moet*, Job 9:33.
Hij is een rantsoen; *en de getuigenis was tot zijn tijd*; dat is, in het Oude Testament werd van Zijn lijden en de heerlijkheid daarna volgende gesproken als van dingen, die in de laatste tijden geopenbaard zouden worden, 1 Petrus 1:10, 11. En dientengevolge zijn zij geopenbaard; Paulus zelf was aangesteld tot een prediker en apostel, om aan de heidenen de gelukkige tijding van verzoening en verlossing door Jezus Christus te brengen. Deze leer van Christus' middelaarschap was Paulus toevertrouwd om haar aan alle creaturen te verkondigen, Mark 16:15. Hij was aangesteld om een leraar der heidenen te zijn; buiten zijn algemene roeping tot apostel, was hij bepaald aangewezen om een leraar der heidenen te zijn, *in geloof en waarheid*; of getrouw en oprecht.

A. Het is goed en aangenaam voor God, onze Zaligmaker, dat wij voor koningen en alle mensen bidden, en evenzo dat wij een stil en gerust leven leiden; en hier is een zeer goede reden, waarom wij dat een en ander doen zouden.
B. God wil dat alle mensen zalig worden; zo dat het niet zozeer een ontbreken van de wil in God is om hen zalig te maken, dan een ontbreken van wil in hen om langs de door God aangewezen weg zalig te worden. Onze gezegende Zaligmaker toont dit gebrek aan in de woorden: *Gij wilt tot Mij niet komen opdat gij het eeuwige leven hebben zoudt*, Joh. 5:40. *Ik heb u willen vergaderen, maar gij hebt niet gewild*.
C. Zij, die gered worden, moeten komen tot de kennis van de waarheid, want dat is de door God aangewezen weg tot redding van zondaren. Zonder kennis kan het hart niet goed zijn. Indien wij de waarheid niet kennen, kunnen wij ook niet door haar bestuurd worden.
D. Het is opmerkelijk dat zowel de eenheid van God als de eenheid van Middelaar wordt vastgesteld; maar de Roomse kerk handhaaft een menigte van goden en een menigte van middelaars.
E. Hij, die Middelaar is in de zin van het Nieuwe Testament, gaf zichzelf tot een rantsoen. Vals is de bewering der Roomse kerk, dat er slechts één middelaar voor de vol- doening is, doch verscheidene middelaars voor de tussenkomst zijn; want, volgens Paulus, was de zelfovergave van Christus als een rantsoen een noodzakelijk deel van Zijn Middelaarschap; en inderdaad legt die de grond voor zijn tussenkomst.
F. Paulus was tot dienaar geordend om dit aan de heidenen te verklaren, dat Christus is de éne Middelaar tussen God en de mensen, die zichzelf gaf tot een rantsoen voor allen. Dit is de inhoud van wat alle dienaren moeten verkondigen tot aan het einde der

wereld; en Paulus maakte zijn bediening heerlijk, daar hij de apostel der heidenen was, Rom. 11:13.
G. De dienaren moeten de waarheid prediken, wat zij als zodanig geleerd hebben en waarin zij zelf geloven; zij moeten gelijk de apostel haar prediken in geloof en waarheid, en zij moeten zelf getrouw en betrouwenswaard zijn.

III. Een aanwijzing hoe te bidden, **vers 8.**
1. Nu, onder het Evangelie, is het gebed niet beperkt tot enig bepaald huis des gebeds; maar de mensen moeten overal bidden; geen plaats is ongeschikt voor gebed, geen plaats Gode aangenamer dan een andere, Joh. 4:21. *Bidden in alle plaatsen*. Wij moeten bidden in onze binnenkameren, bidden in onze familiekring, bidden bij onze maaltijden, bidden wanneer wij op reis zijn, bidden in plechtige samenkomsten, hetzij die openlijk of meer in besloten kring zijn.
2. Het is de wil van God, dat wij in het gebed zullen opheffen heilige handen. *Opheffende heilige handen*, of reine handen, rein van de besmetting der handen; gewassen in de fontein, die tegen alle zonde en onreinheid geopend is. *Ik was mijn handen*, Ps. 26:6.
3. Wij moeten bidden in liefde: *zonder toorn of twisting*; zonder haat tegen iemand.
4. Wij moeten bidden in het geloof, *niet twijfelend*, Jak. 1:6.

1 Tim. 2:9-15
I. Hier is het bevel dat vrouwen, die het Christendom belijden, eerbaar, matig, stil en onderworpen zullen zijn gelijk haar betaamt.

1. Zij moeten in eerbaar gewaad gaan, niet in aantrekkelijke opschik, vrolijkheid en kostelijke kleding (men kan de ijdelheid van een persoon zien in het oppronken en opschikken van de kleding) want zij hebben betere versierselen waarmee zij zich tooien kunnen, zoals *vrouwen betaamt, die de Godzaligheid belijden door goede werken*. Goede werken zijn de beste versierselen; zij hebben in de ogen van God grote waarde. Zij, die de Godzaligheid belijden, moeten in haar kleding, zowel als in alle andere dingen, handelen zoals bij de Godzaligheid betaamt; in plaats van haar geld te besteden aan schone klederen, moeten zij het gebruiken voor werken van liefdadigheid; die meer bepaald goede werken genoemd worden.

2. De vrouwen moeten de beginselen van hun godsdienst leren; Christus leren; de Schrift leren; zij mogen niet denken dat haar sekse haar vrijstelt van te leren hetgeen tot haar zaligheid nodig is.

3. Zij moeten stil en onderdanig of onderworpen zijn; zich geen gezag aanmatigen. De reden daarvoor gegeven is: *Adam is eerst gemaakt, daarna Eva*, **vers 13**. *Eva* uit hem, hetgeen haar ondergeschiktheid aan en haar afhankelijkheid van hem aanduidt; zij werd gemaakt als een hulp tegenover hem. En gelijk zij de laatste was in de schepping, hetgeen een reden voor haar onderdanigheid is, zo was zij de eerste in overtreding, en dat is een andere reden. *Adam is niet verleid geworden*; dat is: was niet de eerste; de slang wendde zich niet onmiddellijk tot hem; maar de vrouw was eerst in overtreding, 2 Cor. 11:3, en een deel van het vonnis over haar was: uw *begeerte zal tot uw man zijn en hij zal over u heersen*, Gen. 3:16.
Maar het is een woord van vertroosting, **vers 15,** dat zij, die volharden in matigheid, *zalig zullen worden in kinderen te baren*, of *door* kinderen te baren. De Messias, die geboren is uit een vrouw, om de slang de kop te verpletteren, Gen. 3:15, maakt dat het

vonnis, waaronder zij ter wille van de zonde ligt, geen beletsel is voor haar aanneming door Christus, *zo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking met matigheid*.

II. Merk hier op:
1. De uitgebreidheid van de regelen van het Christendom; zij strekken niet alleen tot de mensen zich uit, maar tot de vrouwen; niet alleen tot de personen, maar ook tot haar kleding, die eerbaar moet zijn gelijk de draagsters zelf; en tot haar uitwendige verschijning en gedrag; die moeten zijn in stilheid met alle onderdanigheid.
2. Vrouwen moeten de godvruchtigheid belijden, zowel als mannen, want zij zijn gedoopt, en daardoor zijn zij verbonden om zichzelf in de godvruchtigheid te oefenen. En tot hare eer moet gezegd worden dat velen van haar voortreffelijke belijdsters van het Christendom waren in de dagen der apostelen, gelijk wij zien uit het boek der Handelingen der apostelen.
3. De vrouwen zijn meer in gevaar van door opschik uit te spatten, en daarom was het nodig haar in dit opzicht uitdrukkelijk te waarschuwen.
4. De beste versierselen voor belijdsters van de godvruchtigheid zijn goede werken.
5. Volgens Paulus moeten de vrouwen leerlingen zijn en is haar niet toegestaan als leraressen in de gemeenten op te treden; want leren is een werk van gezag, en de vrouw mag zich geen gezag over de man aanmatigen, maar moet in stilheid zijn. Doch niettegenstaande dit verbod, mogen en moeten goede vrouwen hare kinderen tehuis in de beginselen van de godsdienst onderwijzen. Timotheüs had van kindsbeen de Heilige Schriften geweten, en wie zou ze hem onderwezen hebben dan zijn moeder en zijn grootmoeder, 2 Tim. 3:15. Aquila en zijn vrouw Priscilla legden Apollos de weg Gods bescheidenlijker uit, maar zij deden dat in het bijzonder, want *zij namen hem tot zich*, Hand. 18:26.
6. Hier worden twee zeer goede redenen gegeven voor het gezag van de man over de vrouw en hare onderdanigheid aan hem, **vers 13, 14.** Adam werd eerst gemaakt, daarna Eva; zij werd gemaakt voor de man, en niet de man voor haar, 1 Cor. 11:9; ook werd zij verleid en bracht haar man tot overtreding.
7. hoewel de moeilijkheden en gevaren van het kinderen-baren groot zijn en menigvuldig, omdat zij deel uitmaken van de straf om Eva's overtreding op hare sekse gelegd, is hier veel voor haar ondersteuning en aanmoediging. *Maar zij zal zalig worden* enz., **vers 15.** hoewel met smart, zal zij ze voortbrengen en een levende moeder van levende kinderen zijn, met het vooruitzicht dat zij blijven in geloof, liefde en heiligheid, met matigheid. Vrouwen, die in deze omstandigheden verkeren, mogen zich in de ure der smarten tot haar steun vasthouden aan deze belofte.

HOOFDSTUK III

In dit hoofdstuk handelt de apostel over de dienaren der gemeente. Hij behandelt:

I. De eigenschappen van hem, die tot opziener der gemeente wordt verkozen, vers 1-7;
II. De eigenschappen van de diakenen, vers 8-10; en van hun vrouwen, vers 11; verder van de diakenen, vers 12, 13;
III. De redenen, waarom hij aan Timotheüs schrijft, waarop hij spreekt van de gemeente en de grondwaarheid door haar beleden, vers 14-16.

1 Tim. 3:1-7
De beide brieven aan Timotheüs en die aan Titus bevatten een schriftuurlijk plan van kerkregering en bevelen voor de dienaren. Timotheüs was, naar wij onderstellen, een evangelist, die te Eféze achtergelaten werd om te zorgen voor hen, die daar door de Heilige Geest bisschoppen gemaakt waren, dat is ouderlingen, zoals blijkt uit Hand. 20:38; waar de zorg voor de gemeente aan de bisschoppen bevolen wordt en zij ouderlingen genoemd worden. Het blijkt dat het hun zeer leed deed van Paulus te moeten afscheid nemen, vooral omdat hij hun zei dat zij zijn aangezicht niet meer zien zouden, Hand. 20:38; want deze gemeentewas pas kort geleden gesticht; zij gevoelden de zorg voor haar als een te zware taak en daarvoor liet Paulus Timotheüs achter om hun leiding te geven. En hier zien wij het kenmerk van een dienaar des Evangelies, wiens plicht het is als bisschop voor te gaan in een bijzondere samenkomst van Christenen: *Zo iemand tot een opzienersambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk*.

I. De bediening is een werk, hoewel de dienst van een bisschop thans beschouwd wordt een grote bevoorrechting te zijn, toen werd hij een treffelijk werk geacht.

1. De dienst van een opziener naar de Schrift is een dienst van Goddelijke instelling, en niet van menselijke uitvinding. De bediening is geen schepping van de staat, en het is jammerlijk indien de dienaar te eniger tijd de speelbal van de Staat wordt. De dienst der opzieners bestond in de kerk alvorens de overheid Christelijk werd; want die dienst is een van de grote gaven, welke Christus aan zijn gemeente heeft geschonken, Ef. 4:8-11.
2. De dienst van een Christelijk opziener is een werk, dat ijver en toewijding vereist; de apostel noemt het hier een werk, niet van grote eer en groot voordeel, want de dienaren moeten altijd meer oog hebben voor hun werk dan voor de eer of het voordeel, die het hun geeft.
3. Het is een goed werk; een werk van het hoogste belang en verricht voor het hoogste goed; de bediening beoogt niets minder dan het leven en de gelukzaligheid van onsterflijke zielen; het is een goed werk, want het bedoelt de Goddelijke volmaaktheden in ‘t licht te stellen door vele kinderen tot de heerlijkheid te leiden; de bediening is ingesteld om de ogen der mensen te openen, en hen van de duisternis tot het licht te keren, en van de macht des Satans tot God, Hand. 26:18.
4. Daar moet een ernstige begeerte naar die bediening zijn in hen, die er in gesteld worden; wanneer iemand het begeert moet hij het begeren met het oog op het vooruitzicht om Gode meer heerlijkheid te kunnen geven en de zielen der mensen het meeste goed te doen door dit middel. En daarom wordt bij de be- vestiging ook deze vraag gesteld: "Gevoelt gij in uw hart dat gij wettelijk van Gods gemeente en mitsdien van God zelf tot deze heiligen dienst geroepen zijt?"

II. Teneinde deze bediening waar te nemen en dit werk te verrichten, moet de arbeider wettig aangesteld zijn en wettig bevoegd.

1. Een dienaar moet *onberispelijk zijn;* er moet geen blaam op hem rusten; hij moet zo min mogelijk aanleiding tot afkeuring geven, omdat dit een vooroordeel tegen zijn bediening zou wekken en zijn werk zou doen afstuiten.
2. *Hij moet de echtgenoot zijn van niet meer dan ééne vrouw.* Hij mag niet van een gescheiden zijn en een andere genomen hebben, en hij mag niet meer dan één tegelijkertijd hebben, zoals toen maar al te veel de gewoonte was onder Joden en heidenen, vooral onder de heidenen.
3. Hij moet zijn ijverig en *waakzaam* tegen Satan, die listige vijand; hij moet waakzaam zijn over zichzelf en de zielen, die aan zijn zorg toevertrouwd zijn, over welke hij het opzicht heeft; hij moet alle gelegenheden gebruiken om die goed te doen. Een dienaar moet waakzaam zijn, omdat de duivel, onze tegenpartij, omgaat als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden, 1 Petrus 5:8.
4. Hij moet zijn *wakker en matig;* matig in al zijn handelingen, matig in het gebruik van al het aardse goed. Matigheid en waakzaamheid worden in de Schrift gewoonlijk samen genoemd, omdat ze met elkaar in nauw verband staan. *Wees matig, wees ijverig*.
5. Hij moet *eerbaar* zijn; degelijk, zichzelf beheersen; niet lichtzinnig, ijdel en beuzelachtig.
6. Hij moet *graag herbergende* zijn, een open hand voor vreemdelingen hebben, gereed zijn om hen naar zijn vermogen te steunen, als iemand die zijn hart niet op de goederen dezer wereld gesteld heeft, maar vol liefde voor de broederen is.
7. *Bekwaam om te leren.* Paulus beschrijft hier dus de lerenden ouderling; een die beide bekwaam en gewillig is om aan anderen mede te delen de kennis, die God hem gegeven heeft; een die geschikt is om te onderwijzen en geneigd om alle gelegenheden voor het verstrekken van onderricht te gebruiken; die zelf wel onderwezen is in de dingen van het koninkrijk der hemelen en hetgeen hij weet aan anderen kan meedelen.
8. *Niet genegen tot de wijn. Geen dronkaard.* De priesters mochten geen wijn drinken wanneer zij ingingen om het altaar te bedienen, Lev. 10: 8, 9; opdat zij niet in dronkenschap de wet zouden overtreden.
9. *Geen smijter,* niet twistziek: niet genegen om tegen iemand geweld te gebruiken, maar alles met zachtheid, liefde en vriendelijkheid doende. Een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, 2 Tim. 2:24.
10. *Geen vuil-gewinzoeker;* iemand, die zijn bediening niet gebruikt om eigenbelang en voordeel te bevorderen, die geen lage, gemene, kromme middelen gebruikt om geld te verkrijgen; die dood is voor de weelde der wereld, daar boven verheven is, en dat in zijn leven toont.
11. Hij moet *bescheiden* zijn, geen vechter; maar van een zachte gemoedsgesteldheid. Christus, de grote Herder en Opziener der zielen, is dat. Hij moet niet toornig en twistziek zijn; niet met de handen slaan maar ook niet met de tong steken; want hoe zal iemand, die zelf niet al wat in zijn vermogen is aanwendt om zijn tong te betomen, anderen leren op hun woorden te passen?
12. *Niet geldgierig.* Gierigheid is slecht in ieder, maar het slechtst in een dienaar, wiens roeping hem er toe leidt om zoveel met de andere wereld in aanraking te komen.

13. Hij moet iemand zijn, die zijn gezin in goede orde houdt. *Die zijn eigen huis wel regeert*; opdat hij een goed voorbeeld moge geven aan andere hoofden van gezinnen en opdat hij daarin het bewijs geve van zijn geschiktheid om voor de gemeente Gods te zorgen. *Want zo iemand zijn eigen huis niet weet te regeren, hoe zal hij voor de gemeente Gods zorgdragen?* De gezinnen van de dienaren moeten goede voorbeelden zijn voor al de andere gezinnen. De dienaren moeten hun kinderen in onderdanigheid houden, want het is de plicht van de kinderen der dienaren om zich te onderwerpen aan de hun gegeven leringen en bevelen. *Met alle stemmigheid*. De beste weg om ondergeschikten in onderdanigheid te houden, is stemmig met hen om te gaan. Hij moet zijn kinderen in onderdanigheid houden niet met alle gestrengheid, maar met alle stemmigheid.
14. Hij moet *geen nieuweling* zijn; niet iemand die pas tot het Christelijk geloof gebracht is; of iemand die er slechts oppervlakkig in onderwezen is; die van de godsdienst niet meer weet dan de beginselen; want zo iemand loopt gevaar door hoogmoed opgeblazen te worden; de onwetendste mensen zijn meermalen de hoogmoedigste. *Opdat hij niet opgeblazen worde en in het oordeel des duivels valle*. De duivel viel door hoogmoed; een goede les voor ons om te waken tegen de hoogmoed, de zonde die engelen in duivelen veranderde.
15. Hij moet ook *een goede getuigenis hebben van degenen, die buiten zijn.* Zijn vroegere levenswandel moet zonder verwijt zijn; want de duivel zou daar gebruik van maken om anderen te verstrikken, en in hen afkeer te wekken van een Christus, verkondigd door hen, van wie geen goed gerucht uitgaat.

III. Nadat wij zo in bijzonderheden de eigenschappen hebben nagegaan, die in een bedienaar des Evangelies vereist worden, mogen wij wel vragen:

1. Hebben wij geen grote reden om met Paulus uit te roepen: *Wie is tot al deze dingen bekwaam?* 2 Cor. 2:16. *Dit is waarlijk een werk!* Hoeveel toewijding, hoeveel voorzichtigheid, hoeveel ijver, hoeveel moed, hoeveel getrouwheid, hoeveel waakzaamheid over onszelf, onze lusten, begeerlijkheden en hartstochten en over hen, die aan onze zorgen zijn toevertrouwd, hoeveel heilige waakzaamheid, zijn nodig voor dit werk!
2. Hebben niet juist de geschiktste en getrouwste dienaren reden om zich te beklagen, dat er zoveel bekwaamheid nodig is en zoveel werk moet verricht worden? En helaas, hoeveel komen zij tekort in hetgeen zij zijn en doen moesten!
3. Laat echter hen God zegenen en dankbaar zijn, die de Heere bekwaamd en waardig geacht heeft, om hen in de bediening te stellen; laat hen God prijzen en verheerlijken indien Hij hen tot zekere hoogte geschikt en getrouw maakt.
4. Tot aanmoediging van alle getrouwe dienaren, hebben wij Christus' genadige belofte: *Ziet, Ik ben met u alle de dagen tot aan de voleinding der wereld*, Matth. 28:20. En indien Hij met ons is, zal Hij ons voor ons werk tot zekere mate bekwamen, ons troostvol door Zijn moeilijkheden heenleiden, genadig onze tekortkomingen vergeven, en eens onze getrouwheid belonen met een onverderflijke kroon van heerlijkheid, 1 Petrus 5:4

1 Tim. 3:8-13
Hier wordt de vereiste van een diaken omschreven. Zij hadden te zorgen voor de tijdelijke behoeften der gemeente, dat is het onderhoud van de dienaren en voorziening in de behoeften der armen. Zij dienden de tafelen, terwijl de dienaren of ouderlingen zich gaven aan de bediening des Woords en aan het gebed, Hand. 6:2, 4.

Van de instelling van deze dienst en wat er aanleiding toe gaf, vinden wij het verhaal in Hand. 6:1-7. Het was een vereiste, dat de diakenen een goede naam zouden hebben; want zij waren de helpers van de dienaren, traden op en handelden in het openbaar en hun was veel toevertrouwd.
Zij moesten *eerbaar* zijn. Eerbaarheid past allen Christenenen, maar voornamelijk hun, die in dienst der gemeente zijn.
Niet tweetongig; niet tot de een zus en tot de ander zo spreken, naarmate hun belang meebrengt. Een dubbele tong spreekt uit een dubbel hart; vleiers en lasteraars zijn tweetongig.
Niet die zich tot veel wijns begeven; want dat is een grote ontering voor de mens, vooral voor de Christen, en met name voor iemand in dienst der gemeente; het maakt ongeschikt voor het werk en opent de deur voor allerlei verzoeking.
Geen vuilgewinzoekers; dit zou vooral in diakenen verkeerd zijn, want hun was het geld der gemeente toevertrouwd, en indien zij gierig of vuilgewinzoekers waren, zouden zij in verzoeking komen om dat te verduisteren en hetgeen voor de openbaren dienst bestemd was, tot hun eigen voordeel te gebruiken.
Houdende de verborgenheid des geloofs in een rein geweten, **vers 9.** De verborgenheid des geloofs wordt hot best bewaard in een rein geweten. De praktische liefde tot de waarheid is het machtigste voorbehoedmiddel tegen dwaling en verleiding. Zo wij een rein geweten behouden (op onze hoede zijn voor alles wat het geweten verkracht en ons van God attrekt) zal daardoor de verborgenheid des geloofs in onze zielen bewaard blijven.
En dat deze ook eerst beproefd worden, **vers 10.** Het is niet goed de algemene belangen toe te vertrouwen in handen van iemand, die niet eerst beproefd werd en geschikt bevonden voor hetgeen hem opgedragen zal worden; de juistheid van hun oordeel, hun ijver voor Christus en de onberispelijkheid van hun wandel moeten bewezen zijn. Hun vrouwen insgelijks moeten een goeden naam hebben, **vers 11;** zij moeten eerbaar van gedrag zijn; geen lasteressen, geen babbelaarsters, die verteltjes uitstrooien om ongenoegen te verwekken en tweedracht te zaaien. Zij moeten zijn *wakker, getrouw in alles*, geen aanstoot geven, maar betrouwbaar zijn in alles wat hun opgedragen wordt. Allen, die tot dienaren in betrekking staan, moeten hun ijver verdubbelen om te wandelen overeenkomstig het Evangelie van Christus, opdat niet door hun ongeregelde wandel een smet op de bediening geworpen worde.
Gelijk hij vroeger van de opzieners of dienaren gezegd heeft, zo hier van de diakenen: zij moeten ener vrouwe mannen zijn; die niet zonder wettige reden hun vrouw verstoten en een andere getrouwd hebben. Zij moeten hun kinderen en hun eigen huizen wèl regeren; hun gezinnen moeten voorbeelden voor de gezinnen van anderen zijn. En de reden waarom de diakenen zodanigen zijn moesten is, **vers 13,** hoewel de dienst van diakenen een lager rang is, zo is hij toch een schrede naar hoger rang, en zij die goed de tafelen gediend hebben, kunnen, zo de gemeente daartoe aanleiding ziet, gekozen worden in de dienst des woords en der gebeden. Ook kan bedoeld zijn, dat zij zich daardoor een goeden naam van getrouwheid in het werk verwerven; zij *verkrijgen zichzelf een goeden opgang en vele vrijmoedigheid in het geloof, hetwelk is in Christus Jezus*. Merk hier op:

1. In de oorspronkelijke kerk bestonden niet meer dan twee rangen van dienaren: *opzieners en diakenen*. Phil. 1:1. In de volgende eeuwen werden al de andere *uitgevonden*. De dienst van de bisschop, opziener, herder of dienaar was beperkt tot het gebed en de bediening des Woords; en de dienst van de diaken was beperkt tot, of bestond tenminste voornamelijk uit, het dienen der tafelen. Clemens Romanus, in zijn

brief aan de Christenen, cap. 42, 44, spreekt zeer volledig en duidelijk hierover, dat de apostelen, door onze Heere Jezus Christus vooruit wetende dat er in de Christelijke kerk geschil zou ontstaan over de naam: *bisschoppelijke kerkregering*, de beide vorengenoemde ambten instelde, opzieners en diakenen.
2. De diaken volgens de Schrift had voornamelijk de tafelen te dienen; niet te prediken of te dopen. Het is waar dat Filippus te Samaria predikte en doopte, Hand. 8, maar wij lezen dat hij evangelist was, Hand 21:8; en daarom mocht hij prediken en dopen en alle andere delen van de bediening verrichten Doch het doel van de diaconale dienst was zorgen voor de tijdelijke belangen der gemeente; zoals de salarissen van de dienaren en de onderstand der armen.
3. Verscheidene eigenschappen waren zeer noodzakelijk ook voor deze ondergeschikte dienaren. *De diakenen moeten zijn eerbaar*, enz.
4. Enig bewijs van deze persoonlijke eigenschappen moest geleverd zijn, alvorens zij toegelaten werden tot de dienst der gemeente en hun enig werk toevertrouwd werd. *Laat ook deze eerst beproefd worden*.
5. Oprechtheid en eerlijkheid in lagere bediening zijn de weg om tot hoger staat in de gemeente geroepen te worden. *Zij verkrijgen zichzelf een goeden opgang*.
6. Dat zal een man ook veel vrijmoedigheid des geloofs geven; terwijl gebrek aan oprechtheid en betrouwbaarheid hem beschroomd maken zal en hem zullen doen beven voor zijn eigen schaduw. *De godloze vliedt waar geen vervolger is, maar elk rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw*, Spr. 23:1.

1 Tim. 3:14-16
Hij besluit dit hoofdstuk met een bijzondere aanwijzing voor Timotheüs. Hij hoopte binnenkort te komen, om hem verder bestuur en bijstand in zijn werk te geven, en te zien of het Christendom wortel schoot onder de Efeziërs; en daarom schreef hij nu slechts beknopt. Maar hij schreef *voor het geval hij vertoefde*, opdat Timotheüs mocht weten *hoe men in het huis Gods moet verkeren*; hoe hij zich als evangelist en helper van de apostel had te gedragen. Merk hier op:

I. Zij, die in het huis Gods aangesteld zijn, moeten toezien dat zij zich wel gedragen, anders brengen zij verachting over het huis Gods en over de waardige naam, waarmee zij genoemd worden. Dienaren behoren zich goed te gedragen en niet enkel toe te zien op hun gebed en prediking, maar ook op hun gedrag; hun dienst verplicht hen tot een goed gedrag, want in dit geval is niets dan het beste goed. Timotheüs moest weten hoe hij zich moest gedragen, niet alleen in de bijzondere gemeente, die hem nu aangewezen was om er enigen tijd te blijven; maar daar hij evangelist en des apostels plaatsvervanger was, moest hij leren hoe hij ook in andere gemeenten moest verkeren, waar hij op dezelfde wijze voor enigen tijd zou heengezonden worden. En dus is het niet de gemeente te Eféze, maar de algemene kerk, die hier genoemd wordt *het huis Gods, hetwelk is de gemeente des levenden Gods*.

1. God is de levende God; Hij is de fontein des levens; Hij is het leven zelf, en Hij geeft het leven, de adem, en alle dingen aan alle schepselen; in Hem leven wij, bewegen wij ons en zijn wij, Hand. 17:25, 28.
2. De gemeente is het huis Gods; Hij woont daar; de Heere heeft Sion verkoren om aldaar te wonen. *"Deze is mijn rust, hier zal Ik wonen, want Ik heb haar verkoren."* Daar mogen wij Gods sterkte en eer zien, Ps. 63:3.

II. Het is de grote steun van de gemeente, dat zij is de gemeente des levenden Gods; van de waarachtige God in tegenstelling met de valse goden; de stomme en dode afgoden.

1. Wat de gemeente Gods betreft: *die is een pilaar en vastigheid der waarheid*.
A. De gemeente zelf is de pilaar en vastigheid der waarheid. Niet zó dat het gezag der Schrift rust op dat van de gemeente, zoals de Roomse Kerk leert; maar de waarheid is de pilaar en vastigheid van de gemeente; doch de gemeente houdt ons de Schrift en de leer van Christus voor, gelijk een pilaar waaraan een bekendmaking gehecht is, die bekendmaking voorhoudt. *Opdat door de gemeente bekend gemaakt worde aan de overheden en de machten in de hemel de veelvuldige wijsheid Gods*, Ef. 3:10.
B. Anderen verstaan dit van Timotheüs. Hij - niet hij op zichzelf - maar als evangelist, hij en de andere getrouwe dienaren, zijn pilaren en vastigheden der waarheid; het is hun werk die te handhaven, op te houden, bekend te maken; zij moeten de waarheid van Christus in de gemeente ophouden. Er wordt van de apostelen gezegd, dat zij *geacht waren* pilaren te zijn, Gal. 2:9.

a. Laat ons vlijtig en onpartijdig zijn in ons zoeken van de waarheid; laat ons tot elken prijs de waarheid kopen, en de moeite om haar te ontdekken geringschatten.
b. Laat ons haar zorgvuldig vasthouden en bewaren. *Koop de waarheid en verkoop haar niet*, Spr. 23:23; doe in geen geval hoegenaamd van haar afstand.
c. Laat ons zorgdragen dat wij haar bekendmaken; en haar onverminkt en veilig aan onze nakomelingschap overdragen.
d. Wanneer de gemeente ophoudt de pilaar en vastigheid der waarheid te zijn, mogen en moeten wij haar verlaten; want onze eerbied voor de waarheid moet groter zijn dan onze eer- bied voor de gemeente; wij zijn niet langer verplicht in de gemeente te blijven dan zolang zij de pilaar en vastigheid der waarheid blijft.

2. Maar wat is de waarheid, waarvan de gemeenten en de dienaren de pilaren en vastigheden zijn? Hij zegt ons, **vers 16:** *Buiten allen twijfel de verborgenheid der Godzaligheid is groot*. De geleerde Camero voegt deze zin bij het voorgaande, en leest er dus *dit* uit: *"De pilaar en vastigheid der waarheid en buiten allen twijfel groot is de verborgenheid der Godzaligheid."* Zo is deze verborgenheid de pilaar enz.

A. Het Christendom is een verborgenheid, een verborgenheid, die niet kon uitgevonden worden bij het licht der rede, en niet door de rede kan worden begrepen, want het is hoger dan de rede, hoewel niet er mede in strijd. Het is een verborgenheid, niet van wijsbegeerte of bespiegeling, maar van Godzaligheid; bestemd om Godzaligheid te bevorderen; en daarin overtreft het al de verborgenheden van de heidenen. Het is ook een geopenbaarde verborgenheid; niet gesloten en verzegeld; toch houdt het niet op een verborgenheid te zijn omdat het nu ten dele geopenbaard is. Maar:

B. Wat is de verborgenheid der Godzaligheid? Dat is Christus; en hier zijn zes dingen betreffende Christus, die de verborgenheid der Godzaligheid uitmaken.

a. Hij is *God geopenbaard in het vlees*. Dat bewijst, dat Hij God is, het eeuwige Woord, dat vlees geworden is en in het vlees geopenbaard werd. Toen God zich aan de mensen wilde openbaren, behaagde het Hem zich te openbaren in de vleeswording van Zijn eigen Zoon. *Het Woord is vlees geworden*, Joh. 1:14.

b. *Hij is gerechtvaardigd in de Geest*. Nadat Hij als een zondaar verlaagd was en als een misdadiger ter dood gebracht, werd Hij door de Geest opgewekt en daardoor gerechtvaardigd van al de lasteringen, waarmee Hij was beladen. *Hij was zonde gemaakt voor ons, en overgeleverd om onze overtredingen*, maar, door zijn opwekking werd Hij gerechtvaardigd in de Geest; dat is daardoor kwam aan het licht dat Zijn offer aangenomen was, en dus verrees Hij tot onze rechtvaardigmaking, gelijk Hij om onze zonden overgeleverd was, Rom. 4:25. Hij was gedood in het vlees, maar levendgemaakt door de Geest, 1 Petrus 3:18.
c. *Hij is gezien van de engelen*. Zij aanbaden Hem, Hebr. 1:6; zij waren tegenwoordig bij zijn vleeswording, bij zijn verzoeking, bij Zijn doodsangst, bij Zijn sterven, bij zijn opstanding, bij Zijn hemelvaart. Dat verhoogt zijn eer, en toont welke heerlijke plaats Hij bekleedde in de hogere wereld, dat de engelen Hem dienden, omdat Hij de Heere der engelen is.
d. *Hij is gepredikt onder de heidenen*. Dat is een groot deel van de verborgenheid der Godzaligheid, dat Christus aan de heidenen als Verlosser en Zaligmaker aangeboden is, dat nu, daar de zaligheid uit de Joden is, de middelmuur des afscheidsels gebroken is en de heidenen ook toegelaten zijn geworden. *Ik heb u gesteld tot een licht voor de heidenen*, Hand. 13:47.
e. *Hij is geloofd in de wereld*. Hij werd dus niet tevergeefs verkondigd. Velen van de heidenen namen het Evangelie aan, dat de Joden verwierpen. Wie zou gedacht hebben dat de wereld, die in het boze lag, zou geloven in de Zoon van God; Hem, die te Jeruzalem gekruisigd was, als haar Zaligmaker zou aannemen? Maar niettegenstaande al haar vooroordelen, geloofde zij in Hem.
f. *Hij is opgenomen in heerlijkheid*, door zijn hemelvaart. Dit gebeurde in werkelijkheid voor Hij geloofd werd in de wereld; maar het wordt het laatste genoemd omdat het de kroon zette op zijn verhoging, en ook omdat niet alleen zijn hemelvaart bedoeld wordt, maar ook Zijn zitting aan de rechterhand Gods, waar Hij eeuwig leeft, voor ons tussentreedt en alle macht in hemel en op aarde heeft. En ook omdat gedurende de afval, waarover Paulus in het volgende hoofdstuk handelt, Zijn verblijf in de hemel zou ontkend worden door hen, die voorgaven Hem van de hemel op hun altaren neer te brengen in hun geheiligde ouwels.

Merk hier op:
Ten eerste: Hij, die in het vlees is geopenbaard, was God, werkelijk en waarachtig God; God van nature en niet alleen door zijn bediening, want dat maakt het een verborgenheid. *Ten tweede*: God is geopenbaard in het vlees, in werkelijk vlees. *Aangezien de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij dezelve mede deelachtig geworden*, Hebr. 2:14. En wat nog verwonderlijker is: Hij is vlees geworden, nadat alle vlees Zijn weg verdorven had; en toch was Hij heilig van de baarmoeder aan.
Ten derde: de Godzaligheid is een verborgenheid in al haar delen en onderdelen, van het begin tot het eind; van Christus' vleeswording tot Zijn verhoging in heerlijkheid.
Ten vierde: Aangezien zij een grote verborgenheid is, moeten wij haar nederig aanbidden en vromelijk geloven; niet nieuwsgierig doorzoeken, en ook niet al te beslist zijn in onze uitleggingen en beschouwingen; niet verder willen gaan dan de Schrift ons geopenbaard heeft.

HOOFDSTUK IV

Paulus
I. Voorspelt een vreeslijke afval, vers 1-3;
II. Behandelt de Christelijke vrijheid, vers 4-5;
III. Hij geeft Timotheüs verschillende voorschriften betreffende hemzelf, zijn leer, de aan zijn zorg toevertrouwde gemeente, vers 6-16.

1 Tim. 4:1-5
Wij hebben hier een voorspelling van de afval der laatste dagen, waarvan hij gesproken had als van iets, dat, zonder tegenspraak, geloofd werd onder de Christenen, in 2 Thess. 2.

I. In het slot van het vorige hoofdstuk vonden wij de verborgenheid der Godzaligheid opgenoemd; en daarom wordt thans zeer geschikt de verborgenheid der ongerechtigheid uiteengezet. *Doch de Geest zegt duidelijk dat in de laatste tijden sommigen zullen afvallen van het geloof*. Daarmee bedoelt hij de Geest in het Oude Testament, of de Geest sprekende door de profeten des Nieuwen Verbonds, of beide. De profetieën betreffende de antichrist komen van de Geest, zowel als de profetieën betreffende Christus. De Geest heeft in beide uitdrukkelijk gesproken van een algemenen afval van het geloof in Christus en van de ware aanbidding van God.
Die zou komen in *de laatste tijden*, gedurende de Christelijke bedeling, want die wordt "de laatste dagen" genoemd; - in de volgende eeuwen van de kerk, want de verborgenheid der ongerechtigheid begon nu te werken.
Sommigen zullen afvallen van het geloof Er zal zijn een afval van het geloof. Sommigen, niet allen, want ook in de slechtste tijden zal God een overblijfsel hebben naar de verkiezing der genade.
Zij zullen afvallen van het geloof, het geloof dat de heiligen overgeleverd is, Judas vers 3, de gezonde leer van het Evangelie. *Zich begevende tot verleidende geesten*; mensen, die de Geest voorwenden, maar die niet geleid worden door de Geest, 1 Joh. 4:1. *Geliefden, gelooft niet een iegelijken geest*; niet ieder die de Geest voorwendt.
Merk hier op:

1. Een van de grootste delen van de afval, namelijk het zich begeven tot leringen der duivelen, of de duivelen betreffende; dat is, de leer die leidt tot het vereren van engelen en heiligen, als een soort van mindere godheden tussen de onsterflijke God en de mens; zulke als de heidenen *demonen* noemden en als zodanig vereerden. Dit ziet duidelijk op de Roomse kerk, en het was een van de eerste stappen naar de grote afval; het bewaren van de relieken van martelaren, het vereren van die overblijfselen, het oprichten van altaren, het branden van wierook, het heiligen van beelden en tempels, het aanbidden en verheerlijken van gestorven heiligen. Deze verering van demonen is herlevend heidendom; de voorloper van het grote beest.

2. De werkingen, waardoor deze afval en verleiding worden verbreid en in de hand gewerkt.

A. Het zal geschieden door geveinsdheid der leugensprekers, die agenten en zendelingen van Satan, die deze begoochelingen verbreiden door leugens en bedriegerijen en door valse wonderen, **vers 2.** Het geschiedt door hun huichelarij, want zij geven voor Christus te vereren, en bestrijden gelijktijdig al Zijn instellingen

en bederven al Zijn bevelen. Dit ziet evenzo op de huichelarij van hen, die *hun geweten met een brandijzer toegeschroeid hebben*, die geheel en al verloren zijn voor de eerste beginselen van deugd en zedelijkheid. Zo de mensen hun geweten niet als met een gloeiend ijzer toegeschroeid hadden, zouden zij nooit een macht staande houden, die ter wille van de "Katholieke" zaak ontslaat van eden; nooit volhouden dat men aan ketters zijn gegeven woord niet behoeft te houden; nooit zichzelf ontdoen van de laatste overblijfselen van menselijkheid en medelijden; nooit de gruwelijkste wreedheden plegen, onder voorwendsel dat ze daardoor de belangen der kerk dienen.

B. Een ander deel van hun kenmerken is dat zij *verbieden te huwelijken*; hun geestelijken verbieden in het huwelijk te treden en zeer vernederend over het huwelijk spreken, hoewel dat een instelling Gods is; en dat zij *gebieden zich van spijzen te onthouden*, en door zulke onthouding op bepaalde tijden godsdienstig te noemen, dwingelandij oefenen over de gewetens der mensen.

3. Uit een en ander leren wij:
A. De afval van de latere tijden moet ons niet verwonderen, want hij is opzettelijk door de Geest voorzegd.
B. Die Geest is God; want anders kon Hij niet met zekerheid zulke toekomende gebeurtenissen voorzeggen, die voor zoveel ons betreft onzeker en onbestemd zijn, want ze hangen af van de luimen en de gemoedsgesteldheid der mensen.
C. Het onderscheid tussen de voorzeggingen van de Geest en de orakels der heidenen is merkwaardig; de Geest spreekt beslist; de orakels der heidenen waren altijd twijfelachtig en onzeker.
D. Het is troostvol te bedenken, dat door zulk een algemenen afval niet allen, maar slechts sommigen, meegesleept worden;
E. Het is de gewoonte van verleiders en bedriegers de Geest voor te wenden, hetgeen sterk verraadt dat zij allen wel overtuigd zijn, dat niets beter in ons werkt een goedkeuring van ‘t geen geleerd wordt dan de gedachte dat het van de Geest komt;
F. De mensen moeten verhard worden en hun geweten toeschroeien, alvorens zij het geloof kunnen verlaten en anderen met zich aftrekken;
G. Het is een teken, dat de mensen het geloof hebben verlaten, wanneer zij bevelen hetgeen God verboden heeft, zoals de aanbidding van heiligen en engelen; en verbieden wat God toegestaan of bevolen heeft, zoals huwelijk en spijzen.

II. Na hun huichelachtig vasten genoemd te hebben, neemt de apostel gelegenheid om de leer van de Christelijke vrijheid te beperken, die wij onder het Evangelie genieten; de vrijheid om al Gods schepselen te gebruiken. Terwijl onder de wet onderscheid tussen de spijzen gemaakt was, waardoor het een rein en het andere onrein was, het een wel en het andere niet gegeten mocht worden, is dat nu weggenomen, en is ons gezegd dat wij niets onrein behoeven te noemen, Hand. 10:15. Merk hier op:

1. Wij hebben bij ons voedsel steeds te denken, dat God het geschapen heeft, dat wij het van Hem hebben en het daarom in Zijn dienst gebruiken moeten;
2. God, deze dingen scheppende, had een bijzonder doel *voor de gelovigen en die de waarheid bekend hebben*, de ware Christenen, die een verbondsrecht op deze schepselen hebben; terwijl de anderen er slechts een recht van nature op hebben;
3. Wat God heeft geschapen moet *met dankzegging genomen worden*. Wij mogen de gaven van Gods goedheid niet weigeren; ook niet angstvallig onderscheidingen maken waar God ze niet gemaakt heeft; maar ze ontvangen en dankbaar zijn, erkennende de

macht van God als hun Schepper en Zijn goedheid als hun Gever. *Alle schepsel Gods is goed en er is niets verwerpelijk*, **vers 4.** Dit ontslaat ons duidelijk van alle onderscheiding van spijzen, door de ceremoniële wet voorgeschreven; zoals met name zwijnenvlees, dat de Joden verboden was maar ons Christenen geoorloofd, volgens de regel: *Alle schepsel Gods is goed*. Gods goede schepselen worden dan goed en dubbel aangenaam voor ons, wanneer ze met dankzegging genomen worden.
Want het wordt geheiligd door het woord van God en door het gebed, **vers 5.** Het is zeer begeerlijk een geheiligd gebruik te hebben van onze aardse voorrechten. Zij worden voor ons geheiligd:

A. Door het woord van God; niet alleen Zijn verlof, dat ons de vrijheid geeft deze dingen te gebruiken, maar ook door zijn belofte ons met geschikt voedsel te zullen onderhouden.
B. Door het gebed, dat onze spijzen voor ons zegent. Het woord van God en het gebed moeten in onze gewone dagelijkse daden gebracht worden en wij moeten alles doen door het geloof. Merk hier op:

a. Alle schepsel is Gods schepsel, want Hij heeft ze alle gemaakt. *Al het gedierte des wouds is Mijne, de beesten op duizend bergen; Ik ken al het gevogelte der bergen, en het wild des velds is bij Mij*, Ps. 50: 10, 11.
b. Elk schepsel Gods is goed, want God overzag al wat Hij gemaakt had en zie, het was zeer goed, Gen. 1:31.
c. De zegen Gods maakt elk schepsel voedzaam voor ons; de mens leeft niet alleen bij brood, maar bij alle woord dat uit de mond Gods uitgaat, Matth. 4:4; en daarom mogen wij Hem niets weigeren.
d. Wij moeten daarom in het gebed Zijn zegen er over vragen en daardoor de schepselen heiligen, die wij op ons gebed ontvangen hebben.

1 Tim. 4:6-16
De apostel verlangde dat Timotheüs in de harten der Christenen gevoelens zou planten, waardoor voorkomen werd dat zij door Joodse leraren zouden verleid worden. De goede dienaren van Jezus Christus zullen ijverig in hun werk zijn; niet er op uit zijn om nieuwe dingen te verkondigen, *maar om de broederen in gedachtenis te brengen de dingen, die zij ontvangen en gehoord hebben. Daarom zal ik niet verzuimen altijd daarvan te vermanen, hoewel gij het weet*, 2 Petrus 1:12. En evenzo: *Ik wek door vermaning uw oprecht gemoed op*, 2 Petrus 3:1. En de apostel Judas zegt, in vers 5: *Ik wil het u indachtig maken*. Gij ziet dat de apostelen en apostolische mannen het een voornaam deel van hun werk achtten het geheugen hunner hoorders wakker te houden; want wij zijn geneigd om te vergeten, en langzaam in het leren en herinneren der dingen Gods. *Gij zijt opgevoed in de woorden des geloofs en der goede leer, welke gij achtervolgd hebt*. Merk hier op:

1. Zelfs dienaren hebben nodig te groeien en toe te nemen in de kennis van Christus en zijn leer; zij moeten gevoed worden met de woorden des geloofs.
2. Het beste middel voor dienaren om te groeien in kennis en geloof is ze hun broederen in gedachtenis te brengen; door anderen te onderwijzen, leren wij zelf.
3. Zij, die door de dienaren onderwezen worden, zijn broederen en moeten als broederen behandeld worden, want de dienaren zijn geen heren over de erfenis Gods.

I. De Godzaligheid wordt hem en de anderen hier aan het harte gelegd: *Verwerp de ongoddelijke en oudwijfse fabelen*, **vers 7.** De Joodse overleveringen, waarmee sommigen hun hoofden vullen, doen in 't geheel geen nut.
Maar oefen uzelf tot Godzaligheid; dat is, beoefen de praktische godsvrucht. Zij, die Goddelijk willen zijn, moeten zich oefenen tot Godzaligheid; het vereist voortdurende oefening. De reden daarvoor is de winst der Godzaligheid.
Want de lichamelijke oefening is tot weinig nut, **vers 9,** of slechts voor korte tijd nuttig. Zich onthouden van spijzen en van huwelijk en dergelijke, hoewel ze doorgaan voor daden van kruisiging des vleses en van zelfverloochening, geven weinig nut en dienen tot niets. Wat zal het ons baten indien wij het lichaam wèl, maar de zonde niet doden? Merk hier op:

1. Er is groot nut te winnen door de Godzaligheid; zij zal ons van nut zijn geheel ons leven, want zij *heeft de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens*.
2. Het nut der Godzaligheid ligt voornamelijk nog in beloften; deze beloften hebben voor de Christenen betrekking op dit, maar meer bepaald op het toekomende leven. Onder het Oude Testament sloegen de beloften meest op tijdelijke zegeningen, maar onder het Nieuwe Testament meest op geestelijke en eeuwige zegeningen. Wanneer de Christenen slechts weinig hebben van de goede dingen des tegenwoordigen levens, dan zal hun dat vergoed worden in de dingen des toekomenden levens.
3. Daar waren in de dagen der apostelen ongoddelijke en oudwijfse fabelen, en Timotheüs, hoewel een voortreffelijk man, was niet verheven boven de vermaning: *Verwerp die!*
4. Het is niet genoeg, dat wij de ongoddelijke en oudwijfse fabelen verwerpen, maar wij moeten ons ook oefenen in de Godzaligheid; wij moeten niet alleen ophouden kwaad te doen, maar ook leren goed te doen, Jes. 1:16, 17, en wij moeten er ons aan gewennen om de Godzaligheid te beoefenen.
5. Zij, die waarlijk Godzalig zijn, zullen er bij winnen, wat er ook komen moge van hen, die zich tevreden stellen met lichamelijke oefening, want de Godzaligheid heeft de beloften.

II. De aanmoediging welke wij hebben om voort te gaan in de weg der Godzaligheid en ons daarin te oefenen, niettegenstaande de moeilijkheden en teleurstellingen, die wij daarbij ontmoeten. Hij had gezegd: *Zij is tot alle dingen nut, hebbende de beloften des tegenwoordigen en toekomenden levens*. Maar de vraag is: Weegt het voordeel tegen het verlies op? Zo niet, dan is het geen voordeel. Hier is een ander van Paulus' getrouwe woorden, aller aanneming waardig: dat al ons werken en verlies in de dienst Gods en het werk van de godsdienst overvloedig beloond zal worden; zodat, hoewel wij voor Christus verliezen mogen, wij niet door Hem verliezen zullen. *Hiertoe arbeiden wij ook en worden gesmaad, omdat wij gehoopt hebben op de levenden God*, **vers 10.** Merk op:

1. De Godzaligen arbeiden en verwachten verwijten; zij moeten wèldoen en gelijktijdig kwalijke behandeling verwachten; zorg en moeite zullen ons deel zijn in deze wereld, niet alleen als mensen, maar ook als heiligen.
2. Zij, die arbeiden en gesmaad worden in de dienst van God en het werk van de godsdienst, mogen rekenen op de levenden God, dat zij er niet door zullen verliezen. Dat moet hen aanmoedigen. *Wij hopen op de levenden God*. De overweging, dat de God die op zich genomen heeft onze betaalmeester te zijn, de levende God is, die zelf eeuwig leeft en de fontein van alle leven is voor degenen die Hem dienen, moet ons

bemoedigen in al ons lijden en werken voor Hem, voornamelijk bij de beschouwing dat Hij een behouder is van alle mensen.

A. Door zijn voorzienigheid bewaart Hij de personen en verlengt de levens van alle mensen.
B. Hij heeft een algemene goedwilligheid voor de eeuwige zaligheid van alle mensen, in zover dat Hij niet wil dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering zullen komen. Hij begeert niet de dood des zondaars; Hij is dus in dat opzicht de behouder van alle mensen, dat geen ban hen gelaten is in de wanhopige toestand der gevallen engelen. Welnu, indien Hij dus de behouder is van alle mensen, mogen wij daaruit afleiden dat Hij veelmeer wil zijn de Beloner dergenen, die Hem zoeken en dienen. Indien Hij zo welwillend is voor al zijn schepselen, hoeveel temeer zal Hij hen verzorgen, die door wedergeboorte nieuwe schepselen geworden zijn.
Hij is de Behouder aller mensen, *maar allermeest der gelovigen*. De zaligheid, die Hij bewaard heeft voor degenen die geloven, is voldoende om hen voor al hun dienst en lijden te belonen. Hier zien wij:

a. Het leven van een Christen is een leven van moeite en lijden. *Wij arbeiden en lijden*.
b. Het meest kunnen wij verwachten te zullen lijden in deze wereld voor ons goeddoen, voor ons werk des geloofs en onze arbeid der liefde.
c. Ware Christenen vertrouwen op de levenden God; want vervloekt is de man die op vlees vertrouwt, of op iets buiten de levenden God; en zij, die op Hem vertrouwen, zullen nooit beschaamd worden. *Vertrouw op Hem te allen tijd*.
d. God is de algemene Behouder van alle mensen, en Hij heeft hen instaat gesteld om behouden te worden; maar Hij is op bijzondere wijze de behouder der gelovigen; er is dus een algemene en een bijzondere verlossing.

III. Hij besluit dit hoofdstuk met een vermaning aan Timotheüs, om:

1. *Deze dingen te bevelen en te leren*; de dingen die hem nu geleerd waren: "Beveel hen zich te oefenen in de Godzaligheid; leer hen het nut daarvan; en dat zij door God te dienen, iemand dienen die het hun zeker belonen zal;

2. Zich te gedragen met die eerbaarheid en voorzichtigheid, welke hem de achting zullen doen winnen ondanks zijn jeugd. *Niemand verachte uw jonkheid*; dat is, geef niemand aanleiding om uw jonkheid te verachten. Iemands jonkheid zal niet veracht worden indien hij zich niet door de ijdelheden en dwaasheden der jeugd verachtelijk maakt; en dat doen zelfs wel oude mensen, die dus alleen aan zichzelf te danken hebben indien zij veracht worden.

3. Zijn leer door een goed voorbeeld te bevestigen: *Wees een voorbeeld der gelovigen*. Zij, die leren door hun onderricht, moeten ook leren door hun leven; anders werpen zij met de andere hand omver wat ze met de een bouwen. Zij moeten voorbeelden zijn beide in *woord en in wandel*. Hun woord moet opbouwend zijn, en dat zal een goed voorbeeld geven. Zij moeten voorbeelden zijn *in liefde*; liefde tot God en alle goede mensen; voorbeelden *in de geest*, dat is in geestelijk-gezindheid, in geestelijke Godverheerlijking; *in geloof*, dat is: in de belijdenis van het Christelijk geloof; en in *reinheid* of kuisheid.

4. Hij spoort hem aan tot gezet onderzoek. *Houd aan in het lezen, in het vermanen, in het leren, totdat ik kom*. Hoewel Timotheüs buitengewone gaven had, moest hij gewone middelen gebruiken. Ook kan bedoeld zijn het openlijk voorlezen van de heilige Schrift; hij moest *lezen en vermanen*; dat is, lezen en uitleggen; lezen en op het hart drukken; hij moest dat doen beide door vermaning en door lering; hij moest hen leren wat zij te doen en wat zij te geloven hadden. Zie hier:

A. De dienaren moeten onderwijzen en bevelen de dingen, die henzelf geleerd en bevolen zijn; zij moeten de mensen leren onderhouden al wat Christus bevolen heeft, Matth. 28:20.

B. Het beste middel voor de dienaren om te voorkomen dat ze veracht worden, is te leren en te doen de dingen, die hun opgedragen zijn. Het is geen wonder dat de dienaren veracht worden, die deze dingen niet leren; of die, in plaats van goede voorbeelden voor de gelovigen te zijn, handelen in lijnrechten strijd met de leringen, die zij verkondigen; want de dienaren zijn de voorbeelden der kudde.

C. De dienaren, die het best hun werk verrichten, behoren toch te onderzoeken, opdat zij mogen toenemen in kennis; en zij moeten ook hun werk behartigen; zij moeten al hun aandacht geven aan het lezen, het vermanen en het leren.

5. Hij waarschuwt hem zich te wachten voor verzuim. *Verzuim de gave niet die in u is*, **vers 14.** De gave Gods zal verdwijnen indien ze verzuimd wordt. Men kan dit opvatten van de dienst waartoe hij geroepen was, en ook van de eigenschappen voor die dienst. Het eerste was de aanstelling in de gewonen weg; het tweede was buitengewoon. Het schijnt dat het eerste bedoeld werd, want er wordt gesproken van *de oplegging der handen*, enz. Hier is de Schriftuurlijke wijze van ordening: *oplegging der handen des ouderlingschaps.*
Merk op: Timotheüs was door mensen tot de dienst geordend. Elders lezen wij van een buitengewone gave, die hem geschonken was door oplegging der handen door Paulus, maar hij was in de bediening als dienaar gesteld door oplegging der handen van de ouderlingen.

A. Het werk der bediening is een gave; het is een gave van Christus. Toen Hij opvoer ten hemel heeft Hij gaven ontvangen voor de mensen, en Hij gaf sommigen tot apostelen, en sommigen tot herders en leraars, Ef. 4:8, 11. En dat was een zeer vriendelijke gave aan zijn gemeente.

B. De dienaren mogen de gave, die hun geschonken is, niet verzuimen; hetzij wij hierdoor verstaan de gave der bediening zelf of de daarvoor nodige eigenschappen, zomin de een als de andere mogen zij verzuimen.

C. Hoewel er in het geval van Timotheüs een profetie was (de gave was hem door profetie geworden) toch was dat vergezeld door oplegging der handen des ouderlingschaps. Dat is, de handen van een aantal ouderlingen; de dienst was hem in die weg toevertrouwd. Naar ik meen is hier een voldoende waarborg voor ordening door ouderlingen, want het blijkt niet dat Paulus deel had aan de ordening van Timotheüs. Het is waar, dat buitengewone gaven door hem verstrekt werden door oplegging der apostolische handen, 2 Tim. 1:6; maar ook indien Paulus betrokken was in de ordening, toch waren de ouderlingen niet buitengesloten, want dat wordt

uitdrukkelijk vermeld; zodat dit een sterk bewijs is dat het ouderlingschap een eigen macht tot ordening heeft.

6. Na hem dit alles te hebben opgedragen, zegt hij dat hij daarin *geheel bezig* moet zijn. *Bedenk deze dingen, wees daarin bezig, opdat uw toenemen openbaar zij in alles*. Hij was een wijs en kundig man, en toch moest hij dat aankweken; het moest openbaar worden dat hij toenam in kennis. Merk op:
A. Dienaren moeten dikwijls in overpeinzing zijn. Zij moeten goed overleggen wat en hoe zij spreken zullen. Zij moeten de grote zorg, die hun toevertrouwd is, overwegen; de waarde van de onsterflijke zielen en de rekenschap, die zij eens zullen moeten afleggen.
B. Dienaren moeten in die dingen bezig zijn, zij moeten die dingen beschouwen als hun voornaamste werk. *Bedenk die dingen en wees er in bezig*.
C. Daardoor zal hun toenemen in alles openbaar worden; voor alle mensen; dat is het middel voor hen om toe te nemen in kennis en genade en daardoor ook anderen ten zegen te zijn.

7. Hij vermaant hem om zeer voorzichtig te zijn. *Heb acht op uzelf en op de leer*. Let op wat gij verkondigt; *volhardt daarin*; in de waarheden die gij ontvangen hebt; *want dat doende zult gij èn uzelf behouden èn die u horen*. Merk op:

A. Dienaren zijn geroepen tot een werk der behoudenis, en dat is een goed werk.
B. De zorg van de dienaren moet in de eerste plaats zijn zichzelf te behouden. "Behoud in de eerste plaats uzelf, dan kunt gij het werktuig zijn om hen die u horen te behouden".
C. De dienaren moeten er naar staan door hun prediking, na hun eigen behoudenis, te behouden degenen die hen horen.
D. De beste weg om dat dubbele doel te bereiken is acht op onszelf te hebben.

HOOFDSTUK V

Hier geeft de apostel I aan Timotheüs aanwijzing:
I. Hoe hij vermanen moet, vers 1, 2;
II. Hoe te handelen met weduwen, jonge en oude, vers 3-16;
III. Met ouders, vers 17-19;
IV. Handelt over openbare bestraffing, vers 20;
V. Geeft een plechtig bevel omtrent de ordening, vers 21, 22;
VI. Bespreekt zijn gezondheid, vers 23;
VII. Zegt dat de verschillende zonden der mensen zeer verschillend in hare uitwerking zijn, vers 24, 25.

1 Tim. 5:1-2
Hier geeft de apostel aan Timotheüs en in hem aan de andere dienaren enige regelen betreffende het bestraffen. Dienaren zijn bestraffers krachten hun bediening; het is een deel, en wel het onaangenaamste deel van hun dienst; zij moeten het woord prediken, bestraffen en vermanen, 2 Tim. 4:2. Een groot onderscheid moet gemaakt worden in onze bestraffingen, in overeenstemming met leeftijd, hoedanigheid en andere omstandigheden, van de te bestraffen personen. Zo moet een oudere in jaren of in bediening behandeld worden als een vader. *Ontfermt u wel eniger, onderscheid makende*, Judas vers 22. De regelen zijn:

1. Wees zeer teder in het bestraffen van een man, ouder in jaren of ouder in dienst. Men moet eerbied hebben voor hun leeftijd en plaats, en daarom moeten zij niet scherp of meesterachtig bestraft worden. Timotheüs, hoewel een evangelist, moest hen als vaders behandelen, want dat zou de meeste kans bieden om invloed op hen te hebben en hen te winnen.
2. De jongere mannen moesten bestraft worden als broeders, met liefde en tederheid, niet met begeerte om fouten en gebreken uit te vinden, maar met de wil om hen ten beste te leiden. Er is veel tederheid nodig om hen, die het verdienen, te bestraffen op de rechte wijze.
3. De oude vrouwen moesten, zo het nodig bleek, als moeders bestraft worden. *Twist tegen ulieder moeder; twist*, Hos. 2:1.
4. Ook de jonge vrouwen moeten bestraft worden, maar bestraft *als zusters in alle reinheid*. Indien Timotheüs, die zó der wereld en het vlees met zijn begeerlijkheden afgestorven was, zulk een vermaning nodig had, hoeveel te meer wij!

1 Tim. 5:3-16
Hier worden aanwijzingen gegeven betreffende het opnemen der weduwen onder degenen, die in de dienst der gemeente waren of door haar ondersteund werden. *Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn*. Eer haar; dat is handhaaf haar, laat haar tot de dienst toe. Er was in deze tijd een dienst in de gemeente, waarin vrouwen werden gebruikt; en dat was om zieken en ouden van dagen te verzorgen onder toezicht van de diakenen. Wij lezen van de zorg voor weduwen onmiddellijk na de stichting van de eerste Christelijke gemeente, Hand. 6:1, waar de Grieken dachten dat hun weduwen verzuimd werden in de dagelijkse bedeling aan arme weduwen. De algemene regel is: *Eer de weduwen, die waarlijk weduwen zijn*; steun haar en help haar met eerbied en tederheid.

I. Vastgesteld wordt, dat alleen die weduwen door de liefdadigheid der gemeente moeten geholpen worden, die godvrezend zijn; en niet o ngeregelde weduwen, die haar wellust volgen, **vers 5, 6.** Zij alleen wordt gerekend waarlijk weduwe en de steun der gemeente waardig te zijn, *die alleen gelaten is en op God hoopt*. Het is de plicht van alleen gelatenen om op God te hopen. Daartoe brengt God soms Zijn kinderen in zulke engten, dat zij niemand anders hebben om op te hopen, opdat zij zich met des te meer vertrouwen aan Hem zullen geven. Weduwschap is een toestand van verlatenheid, maar: *laat uw weduwen op Mij vertrouwen*, Jer. 49:11, en zich er over verheugen dat zij een God hebben om op te vertrouwen.
Daarbij: zij, die op God vertrouwen, *blijven in smekingen en gebeden dag en nacht*. Indien wij door het geloof op God vertrouwen, moeten wij in het gebed Hem heerlijkheid geven en ons aan zijn leiding toevertrouwen. Anna was waarlijk weduwe, die *niet uit de tempel week*, Luk. 2:37, *maar God diende met vasten en gebeden nacht en dag*.
Maar zij was geen weduwe, die haar wellust volgde, **vers 6,** of onvoegzaam leefde. Een vrolijke weduwe is niet waarlijk weduwe, en komt niet in aanmerking voor hulp der gemeente. *Die haar wellust volgt, is levend gestorven*; zij is geen levend lid van de gemeente, maar een geraamte, een gestorven lid. Wij mogen dit algemener toepassen: zij, die hun wellusten volgen, zijn geestelijk dood; *dood in zonden en misdaden*; zij zijn zonder doel in de wereld; levend begraven voor zover het levensdoel betreft.

II. Een andere regel, die hij geeft, is dat de gemeente niet behoort belast te worden met het onderhoud van weduwen, die nog zelf betrekkingen hebben, welke haar onderhouden kunn en. Dit wordt meermalen gezegd, **vers 4.**
Zo enige weduwe kinderen heeft, of kindskinderen, of naaste bloedverwanten, dat die haar onderhouden opdat de gemeente niet bezwaard worde. Zo ook **vers 16.** Dat wordt genoemd *aan eigen huis Godzaligheid oefenen*; of weldadigheid bewijzen aan eigen verwanten. De eerbied der kinderen voor hun ouders, en hun zorg voor hen, wordt zeer geschikt Godzaligheid genoemd. Het is wedervergelding aan de ouders. Kinderen kunnen hun ouders nooit geheel vergelden de zorg, die deze voor hen gedragen hebben, en de moeiten die zij om hunnentwil gehad hebben, maar zij moeten trachten het te doen. Dat is de onafwijsbare plicht der kinderen; wanneer hun ouders nooddruftig zijn, en zij instaat om hen te helpen, dan moeten zij daartoe hun uiterste best doen, *want dat is goed en aangenaam voor God*. De Farizeeën dachten dat een gave aan het altaar Gode aangenamer was dan de hulp aan arme ouders, Matth. 15:5. Maar hier wordt ons gezegd dat dit *beter is dan brandoffers en offeranden, dit is goed en aangenaam voor God*.
Hij spreekt er ook over in **vers 8:** *Zo iemand de zijn niet verzorgt*, enz. Indien een man of een vrouw zijn eigen arme bloedverwanten niet ondersteunt, heeft hij in waarheid *hetgeloof verloochend*; want het doel van Christus was de vervulling der wet, en niet het minst de wet van het vijfde gebod: *Eert uwen vader en uw moeder*. Zij verloochenen dus het geloof, die dit gebod ongehoorzaam zijn; hoe veel te meer indien zij hun eigen vrouwen en kinderen niet verzorgen, die een deel van henzelf zijn. Indien zij voor hun eigen genoegen besteden hetgeen, waarvan zij hun gezinnen moesten onderhouden, verloochenen zij het geloof en *zijn erger dan de ongelovigen*.
Een reden waarom zij, die rijk waren en arme familiebetrekkingen hadden, deze moesten onderhouden en niet de gemeente er mede bezwaren, was opdat *de gemeente degenen, die waarlijk weduwen zijn, genoegzame hulp doen moge*, **vers 16.** Misplaatste liefdadigheid is een grote hindernis voor de ware liefdadigheid; er moet voorzichtigheid zijn in de keuze van de voorwerpen der liefdadigheid; opdat deze niet

besteed worde aan hen, die er eigenlijk geen behoefte aan hebben, en er te meer overblijve voor hen, die waarlijk in nood zijn.

III. Hij geeft aanwijzing betreffende de omstandigheden van haar, die opgenomen moeten worden onder degenen, die onderstand van de gemeente behoren te ontvangen. *Zij mogen niet jonger dan zestig jaar zijn;* niet van haar echtgenoten gescheiden zijn; niet gescheiden en hertrouwd zijn; zij moeten geweest zijn *de vrouw van één man*; zij moeten goede huishoudsters geweest zijn; een goeden naam hebben voor gastvrijheid en liefdadigheid; en *alle goed werk nagetracht hebben*. Vooral moet gezorgd worden dat deze geholpen worden zo zij tot armoede vervallen, die, toen zij er toe instaat waren, gereed waren tot alle goede werk. Hier zijn voorbeelden van zulk goed werk, die geschikt kunnen nageleefd worden door goede vrouwen. *Zo zij kinderen opgevoed heeft*. Hij zegt niet, zo zij kinderen gebaard heeft; *(kinderen zijn een erfdeel des Heeren)* dat hangt van Gods wil af; maar zo zij, zelf geen kinderen hebbende, kinderen opgevoed heeft. *Zo zij graag heeft geherbergd; zo zij der heiligen voeten heeft gewassen*; indien zij graag bereid was huisvesting te verlenen aan goede Christenen en goede dienaren, die op reis waren ter verbreiding van het Evangelie. Het wassen van de voeten der heiligen was een deel der gastvrijheid. *Zo zij de verdrukten genoegzame hulpe gedaan heeft*, toen zij daartoe instaat was; laat haar dan nu ook hulp geworden. Zij, die barmhartigheid wensen te vinden wanneer zij in droefheid zijn, moeten in hun voorspoed barmhartigheid betonen.

IV. Hij waarschuwt hem om er voor te zorgen dat niet toegelaten worden zij, die het niet waard blijken te zijn. *Maar neem de jonge weduwen niet aan*, **vers 11;** zij zullen afkerig worden van de diensten voor de gemeente en van een geregeld leven, en dan zullen ze *willen huwelijken* en *zullen hun eerste geloof teniet doen*. Wij lezen van een eerste liefde, Openb. 2:4; en hier van een eerste geloof, dat is, de verplichting, die zij tegenover de gemeente op zich namen om goed te wandelen en overeenkomstig het in haar gestelde vertrouwen. Het blijkt niet dat onder het eerste geloof bedoeld wordt een belofte van niet te zullen trouwen, want de Schrift zwijgt op dat punt; en bovendien raadt de apostel de jonge weduwen hier aan te trouwen, **vers 14**, hetgeen hij niet zou gedaan hebben, zo zij daardoor een belofte braken. Dr. Whitby merkt hierbij terecht op: "Indien dit sloeg op een aan de gemeente gedane belofte van niet te zullen trouwen, kon het niet haar eerste geloof genoemd worden."
En meteen ook leren zij ledig omgaan bij de huizen en niet alleen ledig maar ook klapachtig enz., **vers 13.** Het is zeldzaam dat zij, die ledig zijn, in ‘t geheel niets doen; maar zij leren *klappen en ijdele dingen doen*; zij maken ongenoegen tussen buren en zaaien tweedracht tussen broederen.
Zij, die nu nog niet gekomen waren tot zulk een eerbaarheid van geest als betaamde aan diaconessen; of aan weduwen, die onderstand van de gemeente genoten; laat die *huwelijken, kinderen voortbrengen, enz.*, **vers 14.**
Indien huishoudsters haar werk verwaarlozen en klapachtig zijn, geven zij aan de tegenstanders van het Christendom aanleiding om de Christelijke naam te lasteren; en het schijnt dat zich daarvan gevallen voordeden, **vers 15.** Wij leren hier:

1. In de eerste gemeenten werd zorg gedragen voor arme weduwen, dat die werden ondersteund. De gemeenten van Christus moeten dat goede voorbeeld volgen, voor zover zij daartoe instaat zijn.

2. In de besteding van de gemeentelijke weldadigheid of van aalmoezen moet zorgvuldig gewaakt worden, dat zij hun aandeel bekomen, die het meest er behoefte aan hebben en het meest het waardig zijn. een weduwe werd in de eerste gemeenten niet aangenomen, indien zij bloedverwanten had, die haar onderhouden konden, of die geen goeden naam had voor haar goede werken, maar in haar wellusten leefde. *Maar neem de jonge weduwen niet aan, want als zij weelderig geworden zijn tegen Christus, zo willen zij huwelijken*.

3. De goede naam van de godsdienst en van de Christelijke gemeenten is zeer nauw betrokken in het gedrag van hen, die in gemeentelijken dienst zijn, ook in de lagere orden (zoals diaconessen), of van hen, die ondersteuning van de gemeente ontvangen. Indien deze zich niet goed gedragen, maar klappers en lediggangers zijn, geven zij de tegenstanders veel aanleiding tot allerlei verwijten.

4. Het Christendom verplicht zijn belijders hun hulpbehoevende vrienden bij te staan, voornamelijk arme weduwen, opdat de gemeente niet bezwaard worde, maar haar kunne helpen, die waarlijk weduwen zijn. De rijken moeten er zich voor schamen indien zij de gemeente bezwaren met de zorg voor hun arme betrekkingen; want deze worden met moeite ondersteund indien zij geen kinderen en kleinkinderen hebben, die instaat zijn haar te helpen.

1 Tim. 5:17-25
Hier zijn aanwijzingen:

I. Betreffende het onderhoud van de dienaren. Er moet gezorgd worden, dat zij behoorlijk onderhouden worden, **vers 17.** *Dat de ouderlingen, die wel regeren, dubbele eer waardig geacht worden* (dat is: dubbel onderhoud, het dubbele van wat ze gehad hebben of van wat anderen genieten), *voornamelijk die arbeiden in woord en leer*; die meer werk hebben dan de anderen.
Merk op: De ouderlingen regeerden, en dezelfden, die regeerden, *arbeidden ook in het woord en in de leer*. Zij hadden niet te prediken terwijl anderen regeerden, maar het gehele werk werd door dezelfde persoon verricht. Sommigen hebben gemeend dat de apostel onder: *"ouderlingen, die wel regeren*, "leken-ouderlingen" bedoelt, die geen dienst deden in onderrichten, maar alleen de gemeente regeerden zonder betrokken te zijn in de dienst des woords en der sacramenten; en ik stem toe dat deze tekst de duidelijkste is, die tot steun voor die mening gevonden kan worden. Maar het schijnt vreemd dat enkel regeerouderlingen dubbele eer zouden waardig geacht worden; want de apostel stelde prediken hoger dan dopen, en zou het dus nog veel hoger dan kerkregering gesteld hebben. En het is nog vreemder, dat de apostel niets zou gezegd hebben omtrent hen, die hij als gemeente-dienaren beschouwde. Maar zoals hierboven gezegd is, in de oorspronkelijke kerk had niet de een te prediken en de ander te regeren, maar regering en onderricht werden door dezelfde personen uitgeoefend, hoewel sommigen meer bepaald arbeidden in woord en leer. Wij hebben hier:

1. Het werk der dienaren, dat voornamelijk in twee dingen bestaat: *wèl regeren en arbeiden in woord en leer*. Dat was de voornaamste bezigheid van de ouderlingen in de dagen der apostelen.

2. De eer, verschuldigd aan hen die niet ledig, maar in dit werk bezig waren; *zij werden dubbele eer, achting en onderstand waardig geacht.* Hij haalt een

Schriftuurplaats aan om het bevel omtrent het onderhoud der dienaren te versterken, opdat wij het niet voor iets vreemds zouden houden, maar toont aan hoeveel van de Mozaïsche wetten diepere betekenis hebben; onder anderen deze: *Een dorsenden os zult gij niet muilbanden*, Deut. 25:4. De dieren, die gebruikt werden om het koren te treden; want op die wijze werd het gedorst; mochten zich voeden terwijl zij dat werk verrichtten; en dus hoe meer zij werkten, des te meer voedsel kregen ze. Laat daarom de ouderlingen, die in het woord en de leer arbeiden, goed betaald worden, *want de arbeider is zijn loon waardig*, Matth. 10:10; en er bestaat alle reden ter wereld dat hij het ook ontvange. Wij leren hier:

A. God heeft, beide onder de wet en nu onder het Evangelie, gezorgd dat Zijn dienaren behoorlijk betaald werden. Zorgt God voor de ossen, en zal Hij niet zorgen voor Zijn dienstknechten? De os treedt het koren, waaruit het brood gebakken wordt, dat vergaat, maar de dienaar breekt het brood des levens, dat eeuwig blijft.
B. Een behoorlijk bestaan van de dienaren is door God gewild; Zijn bestel is dat degenen, die het Evangelie verkondigen, ook van het Evangelie zullen leven, 1 Cor. 9:14; dat komt hun toe evenals het loon de arbeider; en van hen, die niet willen dat de dienaren gemakkelijk verzorgd worden, maar hen gebrek willen laten lijden, zal God het op de een of anderen tijd afeisen.

II. Betreffende beschuldigingen tegen dienaren, **vers 19.** *Neem tegen een ouderling geen beschuldiging aan anders dan onder twee of drie getuigen*. Hier is de Schriftuurlijke wijze van handelen tegen een ouderling, die van enige misdaad beschuldigd wordt. Merk op:

1. Er moet een beschuldiging zijn; geen onzeker, rondgaand verslag, maar een beschuldiging, een bepaalde aanklacht inhoudende, moet ingediend worden. v erder: Die moet niet verkregen worden door middel van ondervraging; dat zou zijn volgens de nieuwere gewoonten van de Inquisitie, die wetten maakt waardoor de mensen zichzelf van zulke misdaden moeten vrijspreken, terwijl zij anders schuldig verklaard worden; maar volgens het voorschrift van Paulus is nodig, dat tegen zulk een ouderling een bepaalde beschuldiging ingediend wordt.

2. Deze beschuldiging mag niet aangenomen worden, tenzij ze gesteund wordt door twee of drie geloofwaardige getuigen, en de beschuldiging moet voor hen ingebracht worden; dat is de beschuldigde moet de beschuldigers aangezicht tot aangezicht voor zich hebben, want de goede naam van een dienaar is in bijzondere wijze een teder ding. En daarom moet, alvorens er iets hoegenaamd gedaan wordt, waardoor die goede naam kan schade lijden, alle zorg genomen worden dat hetgeen, waarvan hij beschuldigd wordt, deugdelijk bewezen is, en dat hij niet bestraft wordt op een onzekere onderstelling. Maar, **vers 20,** *Bestraf die zondigen in tegenwoordigheid van allen*; dat is: u behoeft met gewone gemeenteleden niet zo teder om te gaan; die kunt u in het openbaar bestraffen. Of: bestraf die in het openbaar zondigen, ook in het openbaar; opdat de pleister zo groot zij als de wond, en opdat zij die gevaar lopen door die val ook te zondigen, gewaarschuwd mogen worden door de bestraffing; *opdat ook de anderen vreze mogen hebben*. Merk hier op:

A. Openbare schandelijke zondaren moeten openbaar bestraft worden; want hun zonde was openbaar en is in tegenwoordigheid van velen bedreven; in elk geval velen ter ore gekomen; en daarom moet de bestraffing openbaar, voor velen, zijn.

B. Openbare bestraffing bedoelt het welzijn van anderen, opdat die vreze mogen hebben, en het welzijn van hem die bestraft wordt. Daarom bepaalde de wet dat zij, die in het openbaar misdreven, in het openbaar zouden gestraft worden, opdat *geheel Israël het mocht horen, vrezen en ophouden van kwaad te doen*.

III. Betreffende de ordening van dienaren, **vers 22.** *Leg niemand haastig de handen op*. Dit schijnt te zien op de ordening van mensen tot de bediening, welke niet mag geschieden haastig en zonder goede overweging, en alvorens goede proef genomen is van hun gaven en genaden, hun bekwaamheden en eigenschappen. Sommigen verstaan het van het schenken van vergeving. "Wees niet te haastig om iemand de handen op te leggen, hef de kerkelijke tucht niet op alvorens er tijd geweest is om te bewijzen dat hun verbetering en berouw oprecht zijn. *En heb geen gemeenschap aan anderer zonden*; dat is: zij, die te haastig zijn in het opheffen van de kerkelijke tucht, moedigen anderen aan tot het plegen van de bestrafte zonden en maken daardoor zichzelf er aan schuldig.
Merk op: Wij hebben grote behoefte om altijd over onszelf te waken, dat we geen deelgenoten worden aan anderer zonden. Houd uzelf rein, niet alleen van te doen gelijk zij, maar ook van op enigerlei wijze de zonden in anderen te gedogen. Zie hier:

1. een waarschuwing tegen het overijld ordenen van dienaren, of opheffen van de kerkelijke tucht. *Leg niemand haastig de handen op*.
2. Zij, die haastig zijn, zowel in het een als in het ander, maken zich deelgenoten aan anderer zonden.
3. Wij moeten onszelf rein bewaren, indien wij rein willen zijn. De genade van God maakt en houdt ons rein, maar door onze eigen pogingen.

IV. Betreffende de kwijtschelding van zonden, waarop **verzen 24 en 25** schijnen te doelen. *Van sommige mensen zijn de zonden tevoren openbaar, en gaan voor tot hun veroordeling*; en *in sommigen ook volgen zij na*, enz. Dienaren hebben veel wijsheid nodig om te weten hoe zij zich moeten gedragen tegenover de verscheidenheid van zonden en zondaren, waarmee zij in aanraking komen. De zonden van sommige mensen zijn openbaar en duidelijk; daar behoeft niet naar onderzocht te worden; daar is geen verschil over de vraag of de kerkelijke tucht er op toegepast worden moet; zij *gaan voor tot hun veroordeling*; zij leiden vanzelf tot die tucht. *Maar bij anderen volgen zij na*; dat is hun ondeugd komt niet onmiddellijk aan het licht; en kan soms eerst na zorgvuldig onderzoek bewezen worden. Of, zoals sommigen het verstaan; de zonden van sommige mensen duren voort nadat zij gecensureerd zijn. Zij werden door de tucht niet verbeterd en mogen daarom geen kwijtschelding krijgen. Evenzo staat het met de kentekenen van berouw. *De goede werken van sommigen zijn tevoren openbaar. En daar het anders mede gelegen is*, wier goede werken niet aan het licht komen, *kunnen niet verborgen worden*, dat is: hun boosheid kan niet verborgen worden, zodat het gemakkelijk zal zijn te onderscheiden, wie wel en wie niet kwijtschelding moet ontvangen. Merk hier op:

1. Er zijn geheime en openbare zonden; van sommige mensen worden de zonden tevoren openbaar en gaan voor tot hun veroordeling, en van sommigen volgen zij achterna.
2. Door de gemeente moeten niet alle zondaren op dezelfde wijze behandeld worden.

3. De uitwerkingen van de kerkelijke tucht zijn zeer verschillend; sommigen worden er door vernederd en tot berouw gebracht, zodat hun goede werken aan het licht komen; en bij anderen gaat het juist de tegenovergestelde weg op.
4. De onverbeterlijke kan niet verborgen blijven; want God zal aan het licht brengen de verborgen werken der duisternis en de gedachten van aller harten openbaren.

V. Betreffende Timotheüs zelf.
1. Hier is een bevel om zorgvuldig in zijn dienst te zijn, en het is een plechtig bevel. *Ik betuig voor God en de Heere Jezus Christus en de uitverkoren engelen, dat gij deze dingen houdt zonder vooroordeel, niets doende naar toegenegenheid*, **vers 21.** Het zal voor dienaren zeer slecht uitkomen indien zij partijdig zijn, aanzien des persoons hebben en om enige reden, welke ook, de een aan de ander voortrekken. Hij betuigt hem bij al wat dierbaar is, *voor God en de Heere Jezus Christus en de uitverkoren engelen*, om te waken tegen alle partijdigheid. Dienaren zullen rekenschap afleggen voor God en de Heere Jezus Christus, of en hoe zij de hun opgelegde last vervuld hebben; en wee hunner, zo blijkt dat zij zich daarin partijdig gedragen hebben uit enig werelds of staatkundig belang.

2. Hij beveelt hem zorg te dragen voor zijn gezondheid. *Drink niet langer water alleen*. Het schijnt dat Timotheüs de aardse genietingen goed kon verloochenen; hij dronk alleen water; en hij was geen man met een sterk gestel; en daarom vermaant Paulus hem wijn te drinken voor zijn maag en om zijn gezondheid te verbeteren.
Merk op: *Een weinig wijns*; want dienaren mogen zich niet begeven tot veel wijn; genoeg voor de gezondheid van zijn lichaam, maar niet om het te ontstellen. God heeft de wijn gemaakt om het hart des mensen te verheugen.

A. Het is Gods wil dat de mensen behoorlijk zorg zullen dragen voor hun lichamen. Wij mogen onze lichamen niet tot onze meesters, maar ook niet tot onze slaven maken; wij moeten ze zo gebruiken als het meest nuttig en geschikt is voor de dienst van God.
B. Wijn is geschikt voor ziekelijke en zwakke mensen, wier magen niet in orde zijn en die lijden onder zwakheden. *Geeft sterken drank dengenen, die verloren gaat, en wijn dengenen, die bitterlijk bedroefd van ziel zijn*, Spr. 31:6. Wijn moet ons dienen, maar niet hinderen, in ons werk.

HOOFDSTUK VI

I. Hij handelt over de plichten der dienstknechten vers 1, 2;
II. Over valse leraren, vers 3-5;
III. Over Godzaligheid en gierigheid, vers 6-10;
IV. Wat Timotheüs moest vlieden en wat najagen, vers 11-12;
V. Een plechtige opdracht, vers 13-15;
VI. Een bevel voor de rijken, vers 17-19;
VII. Een opdracht aan Timotheüs, vers 20, 21.

1 Tim. 6:1-5

Hier wordt de plicht der dienstknechten behandeld. De apostel had tevoren gesproken over kerkelijke betrekkingen; hier gaat hij over tot huiselijke verhoudingen. Er wordt gesproken van dienstknechten, *die onder het juk zijn*; dat ziet beiden op onderwerping en op arbeid; zij zijn onder het juk om te werken, en niet om ledig te zijn. Indien het Christendom dienstknechten onder het juk vindt, laat het hen daaronder blijven; want het Evangelie verandert niet de verplichtingen, die op iemand rusten, hetzij door de wet der natuur of door wederzijdse overeenkomst. Zij moeten hun meesters eerbiedigen *(hun heren alle eer waardig achten)* omdat zij hun meesters zijn; alle eer, opmerkzaamheid, gedienstigheid, welke de meesters met recht van hun dienstknechten kunnen verwachten. Zij mochten niet doen alsof ze niet in die verhouding stonden; maar als hun meesters moesten zij hen alle eer waardig achten die hun toekwam, *opdat de naam van God en de leer niet gelasterd worde*. Indien dienstknechten, die het Christendom omhelsden, onbeschoft en hun meesters ongehoorzaam werden, zou de leer van Christus om hunnentwil er op aangezien worden alsof die de mensen slechter maakte dan ze vóór de komst van het Evangelie geweest waren. Zo de belijders van de godsdienst zich misdragen, zijn de Naam van God en Zijn leer in gevaar van gelasterd te worden door hen, die gelegenheid zoeken om *kwaad te spreken van de heerlijken naam, die over ons aangeroepen is*. En dat is een goede reden waarom wij allen ons wèl gedragen moeten, opdat wij mogen voorkomen de gelegenheid, die menigeen zoekt en gereed staat om te gebruiken, van om onzentwil van de godsdienst kwaad te spreken. Maar onderstelt dat de meester een Christen en gelovige was evenals de dienstknecht, zou dit hem dan verontschuldigen, omdat *in Christus geen dienstknecht of vrije is?*

In geen geval, want Jezus Christus is niet gekomen om de maatschappelijke banden los te maken, maar om die te versterken. *Die gelovige heren hebben, zullen hen niet verachten omdat zij broeders zijn*; want die broederschap betreft alleen de geestelijke voorrechten en geen uitwendige waardigheid of voordelen. Zij misverstaan en misbruiken hun godsdienst, die er een voorwendsel van maken om hun plichten in hun betrekkingen te verwaarlozen.

Zij moeten hen te meer dienen omdat zij gelovig en geliefd zijn, als die deze weldaad mede deelachtig zijn. Zij moeten zich te meer verplicht achten om hen te dienen, omdat het geloof en de liefde hen als Christenen verbindt hun goed te doen, en dat is alles waaruit hun dienst bestaat. Het is een grote aanmoediging voor ons in het verrichten van onze plicht jegens onze betrekkingen, wanneer wij mogen geloven dat zij ook gelovig en geliefd zijn, en die weldaad mede deelachtig, de weldaad van het Christendom. Daarenboven, gelovige heren en dienstknechten zijn broederen en beiden deelgenoten aan die weldaad, want in Christus is geen dienstknecht en vrije; zij zijn allen één in Christus Jezus, Gal. 3:28.

Timotheüs wordt vermaand: *Leer en vermaan deze dingen*. Dienaren moeten niet slechts in het algemeen de plichten der mensen prediken, maar ook in de bijzonderheden der betrekkingen afdalen.

II. Paulus waarschuwt Timotheüs zich te onttrekken aan degenen, die de leer van Christus bederven en haar maken tot een onderwerp van strijd, twistgesprekken en tegenspraak. *Indien iemand een andere leer brengt*, **vers 3-5;** niet practisch predikt, niet predikt en opwekt tot bevordering van ware Godzaligheid; indien hij niet toestemt in de gezonde woorden, de woorden die de gezondheid der ziel ten doel hebben; indien hij daarmee *niet overeenkomt*, hoewel ze de *woorden van onze Heere Jezus Christus zijn*. Wij mogen met geen woorden overeenkomen dan met de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus; maar aan deze moeten wij dan ook onze oprechte instemming geven; zij zijn *de leer, die naar de Godzaligheid is*. De leer van onze Heere Jezus Christus is een leer naar de Godzaligheid; zij heeft de rechtstreekse bedoeling om de mensen Goddelijk te maken.
Maar hij, die niet overeenkomt met de woorden van Christus, is *opgeblazen*, **vers 4**, en twistziek en onwetend, en doet daardoor aan de gemeente veel schade. Gewoonlijk zijn zij het hoogmoedigst, die het minste weten, want met al hun kennis kennen zij zichzelf niet. *Die raast omtrent twistvragen en woordenstrijd*.
Zij, die afvallen van de duidelijke, praktische leerstellingen van het Christendom, begeven zich tot tegenspraak, die het leven en de macht van de godsdienst verteren; zij bedenken twistvragen en woordenstrijd, welke de gemeente grotelijks benadelen, en *nijd, twist, lasteringen en kwade overdenkingen* veroorzaken. Wanneer de mensen niet tevreden zijn met de woorden van de Heere Jezus Christus en met de leer, die naar de Godzaligheid is, dan zullen zij zelf stellingen bedenken en voorstellen, en dat in hun eigen woorden, die de menselijke wijsheid leert, en niet in woorden, die de Heilige Geest leert, 1 Cor. 2:13, en daardoor het zaad van allerlei zonden in de gemeente strooien
Daaruit komen voort *verkeerde krakelingen van mensen, die een verdorven verstand hebben*, **vers 5;** twistgesprekken vol spitsvondigheid en zonder enige degelijkheid. Mensen, die een verdorven verstand hebben, zijn *van de waarheid beroofd*. De oorzaak, waardoor het verstand van de mensen verdorven wordt, is dat zij niet blijven bij de *waarheid, zoals die is in Jezus*. Zij *menen dat de Godzaligheid een gewin is*; zij maken van de godsdienst een zaak voor hun eigen belang. Timotheüs wordt gewaarschuwd zich aan dezulken te onttrekken. Wij merken hier op:

1. De woorden van onze Heere Jezus Christus zijn *gezonde woorden*; zij zijn de meest geschikte om de wonden der gemeente te voorkomen of te genezen, zowel als om het gewonde geweten te genezen; want Christus heeft een tong der geleerden, om ter rechter tijd een woord tot de vermoeiden te spreken, Jes. 50:4. De woorden van Christus zijn de geschiktste om scheuringen in de gemeente te voorkomen, want niemand, die het geloof in Hem belijdt, zal de gepastheid en het gezag der woorden van zijn Heere en Leraar betwisten; en het is nooit die gemeente goed gegaan, die voor de woorden van mensen een even groot, ja een groter recht eiste.

2. Hij, die anders leert en niet overeenkomt met deze gezonde woorden, is opgeblazen en weet niets; want hoogmoed en onwetendheid gaan hand aan hand.

3. Paulus zet een brandmerk op hen, die niet met de woorden van onze Heere Jezus Christus overeenkomen, en met de leer die naar de Godzaligheid is. Zij zijn opgeblazen en weten niets, want andere gezonde woorden zijn hun onbekend.

4. Wij zien hier de treurige uitwerking van het peinzen over twistvragen en woordenstrijd; daaruit komt voort: nijd, twist, laster en kwade overdenking en verkeerde krakeling. Wanneer de mensen de gezonde woorden van onze Heere Jezus Christus verlaten, stemmen zij nooit met anderer woorden in. Zomin met die van eigen of van anderer uitvinding; maar zij zullen er onophoudelijk over twisten en krakelen. En dat zal nijd voortbrengen, wanneer zij zien dat de woorden van anderen verkozen worden boven die, welke zij goedkeuren; en daaruit komt voort jaloezie en verdenking van elkaar, hetgeen hier genoemd wordt kwade nadenkingen, en krakelingen.

5. Zulke mensen, die zich begeven tot twistvragen, hebben een verdorven verstand en zijn van de waarheid beroofd; voornamelijk zij, die van de Godzaligheid een gewin maken; die winst is al hun Godzaligheid. Ook de apostel acht de Godzaligheid een groot gewin.

6. Goede Christenen en dienaren moeten zich aan dezulken onttrekken. ‘ Ga uit van hen, mijn volk, en scheid u af, zegt de Heere.’ *Wijk af van dezulken*.

1 Tim. 6:6-12
Uit de vermelding van het misbruik, dat sommigen van de godsdienst maken, door die hun bijzondere belangen te laten dienen, komt de apostel:

I. Tot het bespreken van de voortreffelijkheid der tevredenheid en het kwade van de gierigheid.
1. De uitnemendheid van tevredenheid of vergenoegdheid, **vers 6-8.** Sommigen achten het Christendom een voordelige belijdenis voor deze wereld. In de zin zoals zij het bedoelen, is dat niet waar; en toch is het ontwijfelbaar waar, dat hoewel het Christendom de slechtste handelszaak is, het de beste roeping is. Zij, die er koophandel van maken, alleen om er hun voordeel in deze wereld mede te bevorderen, zullen teleurgesteld worden en slechte zaken doen. Maar zij, die het als hun roeping beschouwen en daar hun werk van maken, zullen het een winstgevende roeping vinden, *want het heeft de belofte des tegenwoordigen en des toekomenden levens.*

A. De waarheid, waarop hij de aandacht vestigt, is dat *de Godzaligheid een groot gewin is met vergenoeging*. Sommigen lezen hier: *Godzaligheid met genoegzaamheid*; dat is: indien iemand slechts weinig in de wereld heeft, zo het maar toereikend is om hem door dit leven heen te helpen, dan begeert hij niets meer; zijn Godzaligheid met dat weinige zal hem een groot gewin zijn. *Want het weinige, dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddelozen*, Ps. 37:16. Wij lezen het: *Godzaligheid met vergenoeging*; Godzaligheid op zichzelf is een groot gewin; zij is nuttig voor alle dingen; en waar ware Godzaligheid is, daar zal ook vergenoeging zijn; want zij, die met Godzaligheid het verstgevorderd zijn in vergenoeging, zijn zeker de gelukkigste mensen ter wereld.
Godzaligheid met vergenoeging; dat is Christelijke vergenoeging die uit de beginselen der Godzaligheid ontspruit, is een groot gewin en overtreft alle weelde der wereld.

Hij, die Goddelijk zeker is dat hij in de toekomende wereld gelukkig zijn zal, heeft, zo hij zich tevreden schikt naar zijn toestand in deze wereld, altijd genoeg. Wij zien hier:

a. Het gewin van een Christen, dat is *Godzaligheid met vergenoeging;* dat is de zekerste weg om dat gewin te verkrijgen, ja het is het gewin zelf.
b. Het gewin van een Christen is groot; het is niet gelijk de kleine winsten der wereldlingen, die zo gesteld zijn op een weinig wereldse voorspoed.
c. Godzaligheid gaat in meerdere of mindere mate altijd gepaard met vergenoeging; alle ware Godzaligen hebben met Paulus geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen zij zijn, Phil. 4:11. Zij zijn vergenoegd met hetgeen God over hen beschikt, wel wetende dat dit het beste voor hen is. Laat ons daarom altijd trachten naar Godzaligheid met vergenoeging.

B. De reden, die hij er voor aangeeft: *Want wij hebben niets in de wereld gebracht; het is openbaar, dat wij ook niet kunnen iets daar uit dragen*, **vers 7.** Dat is de reden, waarom wij met weinig tevreden moeten zijn.

a. Omdat wij niets als een schuld kunnen eisen, want wij kwamen naakt in de wereld. Wat wij ook sinds dat ogenblik hebben, is te danken aan de Goddelijke voorzienigheid; maar Hij die geeft mag ook nemen wat en wanneer het Hem behaagt. Wij hadden ons wezen, ons lichaam, ons leven (die meer zijn dan voedsel en kleding) toen wij in de wereld kwamen, doch wij kwamen naakt en brachten niets mede; zullen wij dan niet tevreden zijn indien ons leven verlengd wordt, hoewel wij niet alles hebben wat wij zouden begeren? Wij brachten niets mee in de wereld, en toch voorzag God ons, droeg zorg voor ons; wij zijn levenslang door Hem gevoed tot op deze dag, en daarom, al worden we in de grootste moeilijkheden gebracht, wij kunnen niet armer zijn dan toen wij in de wereld kwamen; en toen werden wij van al het nodige voorzien, laat ons daarom op God vertrouwen voor het overige deel van onze pelgrimsreis.
b. Wij zullen ook niets uit deze wereld uitdragen. Een lijkkleed, een doodkist, een graf; meer kan ook de rijkste niet verkrijgen van al zijn wereldse schatten! Waarom zullen wij naar meer gieren? Waarom zullen wij niet met een weinig tevreden zijn, omdat wij, hoeveel wij ook mogen bezitten, toch alles zullen moeten achterlaten, Pred. 5:15, 16.

C. Hier voegt hij aan toe: *Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmee vergenoegd zijn*, **vers 8.** Voedsel en *deksel*; het laatste bedoelt woning zo goed als kleding. Wanneer God ons het nodige levensonderhoud geeft, moeten wij daarmee vergenoegd zijn, al ontbreken ons de genoegens en weelde van het leven. De natuurlijke mens behoort met weinig tevreden te zijn, maar de begenadigde niet minder; hoewel wij geen keur van spijzen en geen fraaie klederen hebben, moeten wij tevreden zijn met geschikt voedsel en kleed. Agur bad: *Armoede of rijkdom geef mij niet, voed mij met het brood mijns bescheiden deels*, Spr. 30:8. Hier zien wij:

a. De dwaasheid van ons geluk te stellen in die dingen, omdat wij niets in de wereld medebrachten en er ook niets uitdragen kunnen. Wat zullen wereldlingen aanvangen, wanneer de dood hen ontbloot van al hun geluk en bezittingen, en zij al die dingen een vaarwel voor eeuwig moeten toeroepen, waarop ze al hun vertrouwen gesteld hadden? Dan kunnen zij met de arme Micha zeggen: *Gij hebt mijn goden weggenomen; wat heb ik nu meer!* Richt. 18:24.

b. De noodzakelijkheden des levens zijn de grens van begeerte van een waar Christen, en daarmee moet hij trachten tevreden te zijn. Zijn begeerte is niet onverzadelijk; neen, een weinig, een weinig van de gemakken dezes levens, is hem genoeg, en dat mag hij hopen te zullen genieten: *voedsel en deksel*.

2. Het kwaad der gierigheid. *Doch die rijk willen worden*;- zij, die hun hart gesteld hebben op de weelde der wereld, en besloten hebben dat zij het, goedschiks of kwaadschiks, zullen verkrijgen; *vallen in verzoeking en in de strik*, **vers 9**. Er wordt niet gezegd: die rijk zijn, maar: die rijk willen worden; dat is: die hun geluk stellen in de weelde der wereld; die daarnaar onredelijk begeren; en ijverig en woest zijn in het najagen daarvan. Zulke vallen in *verzoeking en in de strik*; onvermijdelijk; want, zodra de duivel ziet in welke weg hun begeerten hen leiden, zal hij daar zijn lokaas uithangen. Hij wist hoe begerig Achan naar een gouden haak was, en daarom hield hij hem er een voor. Zij vallen in *vele dwaze en schandelijke begeerlijkheden*. Merk hier op:

A. De apostel onderstelt dat:
a. Sommigen rijk willen worden; zij zijn daartoe besloten; niets minder dan grote overvloed zal hen voldoen.
b. deze zullen niet veilig of onschuldig blijven; zij zullen in gevaar komen van zichzelf voor eeuwig te verwoesten; zij vallen in verzoeking en strikken.
c. Wereldse begeerlijkheden zijn dwaas en schandelijk, want zij trekken de mensen in verderf en ondergang.
d. Het is nuttig voor ons te letten op het gevaar van wereldse, vleselijke lusten. Zij zijn dwaas, en daarom moeten wij er ons voor schamen; schandelijk, en daarom moeten wij er voor bevreesd zijn; vooral omdat ze in zo hoge mate schandelijk zijn, dat zij de mensen in *verderf en ondergang* trekken.

B. De apostel bevestigt dat de *geldgierigheid is de wortel van alle kwaad*, **vers 10.** Tot welke zonden worden de mensen al niet verleid door geldgierigheid! Zij was de voorname oorzaak van de afval van het Christelijk geloof van velen; omdat zij geldgierig waren, *dwaalden zij af van het geloof*; verlieten het Christendom, en *doorstaken zichzelf met vele smarten*. Merk op:

a. De wortel van alle kwaad is de liefde tot het geld. Men mag geld bezitten, maar het niet liefhebben, want indien wij het onredelijk liefhebben, zal het ons tot allerlei kwaad verleiden.
b. Geldgierige personen zullen het geloof verlaten, zodra zij daardoor geld kunnen machtig worden. *Tot welke sommigen lust hebbende, zijn afgedwaald van het geloof. Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen*, 2 Tim. 4:10. Want de wereld was hem dierbaarder dan het Christendom. Zij, die van het geloof afdwalen, doorsteken zichzelf met vele smarten. Die God verlaten leggen zich toorn als een schat op.

II. Hij gebruikt deze gelegenheid om Timotheüs te waarschuwen, en hem te raden te blijven in de weg van God en van zijn plicht; en vooral om zijn plichten als dienaar te vervullen. Hij noemt hem *mens Gods*. Dienaren zijn mensen Gods, en behoren zich in alles als zodanig te gedragen; zij zijn mensen in Gods dienst, meer onmiddellijk aan zijn eer gewijd. De profeten van het Oude Testament werden mannen Gods genoemd.

1. Hij waarschuwt Timotheüs op zijn hoede te zijn tegen de liefde voor het geld, die voor menigeen zo noodlottig geworden was. *Vlied deze dingen*. Het benadeelt ieder mens, maar vooral de mens Gods, het hart op de dingen dezer wereld te zetten. Mensen Gods moeten alles geven aan de dingen Gods.

2. Ten einde hem te wapenen tegen de liefde voor de wereld, beveelt hij hem het goede te volgen: *Jaag na gerechtigheid, Godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid*, **vers 11.** Gerechtigheid in zijn omgang met de mensen; Godzaligheid jegens God; geloof en liefde als levensbeginselen, om hem te steunen en te leiden in de praktijk der gerechtigheid en Godzaligheid. Zij die, uit een beginsel van geloof en liefde, gerechtigheid en Godzaligheid najagen, moeten lijdzaamheid en zachtmoedig-heid aandoen; lijdzaamheid om de beproevingen der Voorzienigheid en de verwijten der mensen te verdragen, zachtmoedigheid in het wederleggen van de tegensprekers en om beledigingen en onrecht, die hun aangedaan worden, onopgemerkt te laten. Het is niet genoeg dat mensen Gods verkeerde dingen vlieden, zij moeten ook najagen wat daar tegenover staat. Hoe uitnemende personen zijn mensen Gods, die de gerechtigheid najagen! Zij zijn de beste van de wereld, en aangenaam zijnde bij God, zullen zij door de mensen aangenomen worden.

3. Hij vermaant hem de plicht van een krijgsknecht te vervullen. *Strijd de goeden strijd des geloofs*. Zij, die de hemel willen binnengaan, moeten zich de weg daarheen vrijvechten. Er moet botsing zijn met bederf en verzoekingen en met de machten der duisternis. Het is een goede strijd; het is een goede zaak; het zal een goede uitslag zijn. Het is de strijd des geloofs; wij strijden niet naar het vlees, want de wapenen onzes strijds zijn niet vleselijk, 2 Cor. 10:3, 4.

4. Hij vermaant hem: *Grijp naar het eeuwige leven*. Merk hier op:

A. Het eeuwige leven is de kroon, die ons voorgehouden wordt, tot onze aanmoediging in de strijd, en om de goeden strijd des geloofs vol te houden.
B. Daar moeten wij naar grijpen, als dezulken die bevreesd zijn haar te verliezen. Grijp er naar, grijp het, en: *Houd wat gij hebt, dat niemand u uw kroon ontneme*, Openb. 3:11.
C. Wij worden opgeroepen om te strijden en het eeuwige leven te grijpen.
D. De belijdenis, die Timotheüs en alle getrouwe dienaren afgelegd heeft voor vele getuigen, is een goede belijdenis; want zij belijden en verbinden zich de goede strijd des geloofs te strijden en naar het eeuwige leven te grijpen; hun roeping en hun eigen belijdenis verplichten hen daartoe.

1 Tim. 6:13-21
De apostel beveelt Timotheüs hier: *Houd dit gebod* (dat is, het gehele werk zijner bediening; alles wat hem toevertrouwd werd; al de dienst die van hem verwacht werd) *onbevlekt en onberispelijk*. Hij moest zich in zijn bediening zo gedragen, dat hij geen aanleiding gaf tot enigen blaam en geen verwijt verdiende. Welke beweegredenen bestonden daarvoor?

I. Hij geeft hem een plechtig bevel. *Ik beveel u voor God, die alle dingen levend maakt*, **vers 13.** Hij beveelt hem omdat hij eens rekenschap geven moet aan die God, wiens ogen zijn op ons allen, die ziet wat wij zijn en wat wij doen. *God, die alle*

dingen levend maakt; die het leven heeft in zichzelf en de fontein des levens is. Dit moet ons levend maken in de dienst van God, dat wij een God dienen, die alle dingen levend maakt. En hij beveelt hem voor *Jezus Christus*, tot wie hij als dienaar van het Evangelie in bijzondere betrekking stond.
Die voor Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft. Christus stierf niet alleen als slachtoffer, maar ook als martelaar; Hij legde de goede belijdenis af toen Hij voor Pontius Pilatus stond, zeggende: *Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Ik ben gekomen om der waarheid getuigenis te geven*, Joh. 18:36, 37. Deze goede belijdenis, die Hij voor Pilatus betuigde: *Mijn koninkrijk is niet van deze wereld*, moet genoeg zijn om al Zijn volgelingen, dienaren en de overigen, af te te trekken van de liefde voor de wereld.

Il. Hij herinnert hem aan de belijdenis, die hijzelf heeft afgelegd. *Gij hebt de goede belijdenis beleden voor vele getuigen*, **vers 12,** namelijk toen hij geordend was door oplegging der handen des ouderlingschaps. Die verplichting rustte nog op hem; hij moest daardoor leven en er door verlevendigd worden om zijn werk als dienaar te verrichten.

III. Hij herinnert hem aan Christus' wederkomst. *Houd dit gebod, onbevlekt en onberispelijk, tot op de verschijning van onze Heere Jezus Christus*, **vers 14.** Houd dit gebod uw leven lang, tot Christus in de dood komt om u te ontslaan. Houd het met het oog op Zijn wederkomst, wanneer wij allen verantwoording afleggen moeten van de ons toebetrouwde talenten, Luk. 16:21.
Merk op: De Heere Jezus Christus zal verschijnen; en het zal een luisterrijke verschijning zijn; niet gelijk Zijn eerste verschijning in de dagen Zijner vernedering. Dienaren moeten een oog hebben voor deze verschijning van de Heere Jezus Christus, in al hun arbeid; en tot aan zijn verschijning moeten zij dit gebod houden, onbevlekt en onberispelijk. Nu hij de verschijning van Christus, die hij liefheeft, vermeldt, spreekt Paulus met liefde van Hem, die dan zal verschijnen. De verschijning van Christus is zeker *(Hij zal hem vertonen)* maar het komt ons niet toe de tijden en gelegenheden te weten, die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft; laat dit ons genoeg zijn dat Hij haar tonen zal te zijn tijd, de tijd die Hij daarvoor geschikt oordeelt.

1. Betreffende Christus en God de Vader zegt de apostel hier grote dingen.

A. *God is de alleen-machtige Heere;* de macht van aardse vorsten is alleen door Hem verleend en hangt geheel van Hem af. De machten, die er zijn, zijn door God verordend, Rom. 13:1. Hij is de enige Macht, die volkomen vrij en onafhankelijk is.
B. Hij is de zalige en alleen-machtige Heere; oneindig gelukkig, en niets kan in enig opzicht Zijn gelukzaligheid verminderen.
C. *Hij is de Koning der koningen en de Heere der heren.* Al de koningen der aarde ontlenen hun macht aan Hem; Hij geeft hun hun kronen; zij hebben die onder Hem, en Hij heeft vrijmachtige heerschappij over hen. Dit is de naam van Christus, geschreven op *Zijn kleed en op zijn dij*; want Hij heeft een naam boven alle koningen der aarde.
D. *Die alleen onsterflijkheid heeft.* Hij alleen is onsterflijk in zichzelf, en heeft de onsterflijkheid als een fontein in zich, want de onsterflijkheid van engelen en geesten is door Hem gegeven.

E. *Die een ontoegankelijk licht bewoont: een licht, dat niemand naderen kan*, geen mens kan ten hemel ingaan, dan die het Hem behaagt daar te brengen en in Zijn koninkrijk toe te laten.
F. Hij is onzichtbaar. Die *geen mens gezien heeft of zien kan*. Het is onmogelijk dat sterflijke ogen het licht der Goddelijke heerlijkheid zouden verdragen. Niemand kan God zien en leven.

2. Na deze heerlijke hoedanigheden beschreven te hebben, besluit hij met een lofverheffing: *Welke zij eer en eeuwige kracht. Amen!* Aangezien God alle kracht en eer in zichzelf heeft, is het onze plicht Hem alle eer en kracht toe te schrijven.

A. Welk een kwaad is de zonde, begaan tegen zulk een God, de gezegende en alleenmachtige Heere! De snoodheid is groter naarmate de waardigheid van hem, tegen wie gezondigd werd, groter is.
B. Groot is zijn nederbuiging, om zich te bemoeien met zulke lage en slechte schepselen als wij zijn. Wie zijn wij, dat de zalige God, de Koning der koningen en de Heere der heren, naar ons omziet!
C. Gezegend zijn zij, die toegelaten worden om te wonen bij deze grote en alleenmachtigen Heere. *Gelukzalig zijn uw mannen*; zei de koningin van Scheba tot de koning Salomo, *welgelukzalig deze uw knechten, die gedurig voor uw aangezicht staan, die uw wijsheid horen!* 1 Kon. 10:8. Hoeveel meer gelukzalig zijn zij die mogen staan voor de Koning der koningen!
D. Laat ons die grote God liefhebben, verheerlijken en prijzen, want: *Wie zou U niet vrezen, Heere, en uwen naam niet verheerlijken? Want Gij alleen zijt heilig!* Openb. 15:4.

IV. Bij wijze van naschrift voegt de apostel hier een les voor de rijken bij, **vers 17-19.**

1. Timotheüs moest bevelen, dat de rijken op hun hoede moesten zijn tegen verzoekingen, en de gelegenheden van hun voorspoedige toestand goed gebruiken.
A. Hij moest hen waarschuwen op hun hoede te zijn tegen hoogmoed. Dat is de zonde, die zich lichtelijk meester maakt van rijke lieden, die de gehele wereld toelacht. Beveel hen *dat zij niet hoogmoedig zijn*; dat zij zich niet bovenmate hoog schatten; niet door hun rijkdom opgeblazen worden.

B. Hij moest hen waarschuwen tegen een ijdel vertrouwen op hun schatten. Beveel hen, *dat zij niet hun hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms*. Niets is onzekerder dan de rijkdom dezer wereld; velen hebben schatten bezeten en waren de volgende dag straatarm. Rijkdommen maken zich vleugelen en vliegen weg als arenden, Spr. 23:5.

C. Hij moet hen bevelen, dat *zij hopen op de levenden God*; Hem tot hun hoop stellen, *die ons alle dingen rijkelijk verleent om te genieten*. Zij, die rijk zijn, moeten zien dat God hen hun rijkdom geeft, en wel om rijkelijk te genieten, want velen hebben rijkdommen en genieten slechts armelijk, omdat zij ze niet durven gebruiken.

D. Hij moet hen bevelen goed te doen met hetgeen zij hebben; want wat is de waarde van het grootste goed anders dan dat het iemand instaat stelt om des te meer goed aan anderen te doen? Dat zij *weldadig zijn; rijk worden in goede werken*. Zij zijn waarlijk

rijk, die rijk zijn in goede werken. Dat zij graag *mededelende zijn en gemeenzaam*; het niet alleen doen, maar het graag doen; want *God heeft de vrijwillige gever lief*.

E. Hij moet hen bevelen aan de andere wereld te denken en zich daarvoor door werken van liefdadigheid voor te bereiden. *Leggende zichzelf weg tot een schat een goedfondament tegen het toekomende, opdat zij het eeuwige leven verkrijgen mogen*.

2. Hierbij mogen wij opmerken:
A. Dienaren moeten niet bevreesd zijn voor de rijken; al zijn ze nog zo rijk, zij moeten met hen spreken en hen bevelen.

B. Zij moeten hen waarschuwen tegen hoogmoed en ijdel vertrouwen op hun rijkdommen; *opdat zij niet hoogmoedig zijn en hun hoop stellen op de ongestadigheid des rijkdoms*. Zij moeten hen aansporen tot goede werken van liefdadigheid. *Dat zij weldoen*, enz.

C. Dat is het middel voor de rijken om zich een schat weg te leggen tegen de toekomstige tijd, en het eeuwige leven te grijpen; in de weg van weldoen hebben wij allen heerlijkheid, eer en onsterflijkheid te zoeken *en het einde het eeuwige leven*, Rom. 2:7.

D. In het bevel aan Timotheüs is een bevel aan de dienaren gegeven: *Behoud wat u toevertrouwd is*. Iedere dienaar werd een schat toevertrouwd, die hij heeft te behouden. De waarheden Gods, de ordinantiën Gods, behoud die, *vermijdende het ongoddelijk, ijdel roepen*. Laat u niet behagen menselijke lofspraak, welke de apostel noemt ijdel roepen. Evenmin menselijke lering, welke dikwijls tegen de waarheden Gods overstaat. Maar houd u dicht bij het geschreven Woord, want dat is u als een pand toevertrouwd. Sommigen, die zeer trots op hun leringen geweest zijn, hun *valselijk genaamde wetenschap*, hebben daardoor schipbreuk geleden in hun beginselen en zijn afgeweken van het geloof in Christus. En dat is een goede reden, waarom wij ons moeten houden bij het eenvoudige woord des Evangelies, en besluiten daarbij te leven en te sterven.

a. Dienaren kunnen niet ernstig genoeg vermaand worden om het pand te bewaren, dat hun toevertrouwd is, want het is een pand van grote waarde. O, *Timotheüs! bewaar het pand u toebetrouwd!* Alsof hij zeggen wil: "Ik kan niet eindigen zonder u dit nog eens te bevelen; wat gij ook doet, wees zeker ervan dat gij het pand bewaart, want het is te groot om te laten verloren gaan!"

b. Dienaren moeten een afkeer hebben van ongoddelijk ijdel roepen; wanneer zij bewaren willen wat hun toevertrouwd is.

c. De wetenschap, die zich tegen het Evangelie stelt, wordt valselijk zo genoemd; zij is geen ware wetenschap, want dan zou zij zich als zodanig bewijzen door met het Evangelie overeen te komen.

d. Zij, die zo op zulke wetenschap gesteld zijn, verkeren in groot gevaar van de waarheid af te dwalen; zij, die de rede boven het geloof willen stellen, zijn in gevaar het geloof te verlaten.

V. De apostel eindigt met plechtig gebed en zegen. *De genade zij met* u. *Amen!* Dit is een kort maar inhoudrijk gebed voor onze vrienden; want in genade is alles goeds begrepen; de genade is het onderpand, ja, de aanvang der heerlijkheid; want waar God genade geeft, zal Hij ook ere geven, en Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen. Genade zij met u allen. Amen.

EEN VERKLARING MET PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE

TWEEDE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN TIMOTHEÜS

De apostel Paulus schreef de tweede brief aan Timotheüs te Rome, waar hij toen gevangen en in levensgevaar was; zoals blijkt uit zijn woorden: Want ik word nu als een drankoffer geofferd en de tijd mijner ontbinding is aanstaande, 4: 6. Het schijnt dat, naar zijn overtuiging, de tijd van zijn verlaten van deze wereld aanstaande was, voornamelijk om de woede en kwaadaardigheid van zijn vijanden, en dat hij voor keizer Nero gebracht was, hetgeen hij noemt: *zijn eerste verantwoording, waarin niemand bij hem geweest was, maar zij hem allen en verlaten,* 4: 16. En algemeen wordt aangenomen, dat dit de laatste brief was, die hij schreef.
Het is onbekend waar Timotheüs zich toen bevond. Het doel van deze brief is min of meer verschillend van dat van de vorige; niet zoozeer met betrekking tot zijn dienst als Evangelist, als tot zijn persoonlijk gedrag.

HOOFDSTUK I.

Paulus, een apostel van Jezus Christus door de wil van God, naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus is, 2. Aan Timotheüs, mijn geliefde zoon: genade, barmhartigheid, vrede zij u van God de Vader en Christus Jezus, enz.

Na de inleiding, vers 1, 2, hebben wij hier:
I. Paulus oprechte liefde voor Timotheüs, vers 3-5;
II. Verscheidene waarschuwingen hem gegeven, vers 6-14;
III. Hij spreekt over Fygellus en Hermogenes, en anderen, en daarna over Onésiforus, vers 15-18.

2 Tim. 1:1-5
Hier vinden wij:
I. Het opschrift van de brief. Paulus noemt zich *een apostel van Jezus Christus door de wil van God*; geheel door het welbehagen Gods en zijn genade, welke hij zichzelf onwaardig belijdt te zijn. *Naar de belofte des levens, dat in Christus Jezus is,* of naar het Evangelie. Het Evangelie is de belofte des levens in Christus Jezus; het leven is het doel en Christus is de weg, Joh. 14:6. Het leven is in de belofte gelegd, en beide zijn verzekerd in Christus Jezus, de getrouwe getuige; *want al de beloften Gods in Christus Jezus zijn ja en amen,* 2 Cor. 1:20. Hij noemt Timotheüs *zijn geliefden zoon*. Paulus gevoelde de tederste liefde voor hem, zowel omdat hij het middel voor zijn bekering geweest was, als omdat hij gelijk een zoon zijn vader met hem gediend had in het Evangelie.

1. Paulus was een apostel van Jezus Christus, door de wil van God, want hij had het Evangelie niet ontvangen van een mens, en was er niet in onderwezen, maar hij had het door openbaring van Jezus Christus, Gal. 1:12; zodat zijn zending als apostel niet was door de wil van een mens, maar van God. In de vorige brief had hij gezegd: *naar het bevel van God, onze Zaligmaker*; en hier zegt hij: *door de wil van God*. God riep hem om apostel te zijn.
2. Wij hebben de belofte des levens; God zij er voor gezegend: *In de hoop des eeuwigen levens, welke God, die niet liegen kan, beloofd heeft vóór de tijden der wereld,* Tit. 1:2. Het is de belofte om er de vrijheid en de zekerheid van te ontdekken.

3. Deze, zowel als alle andere beloften, zijn *in en door Jezus Christus,* zij ontspringen alle uit de barmhartigheid Gods in Christus; en zij zijn zeker, zodat wij er veilig op kunnen vertrouwen.
4. *De genade, barmhartigheid en vrede,* welke zelfs Paulus' geliefde zoon Timotheüs nodig had, komen van God de Vader en onze Heere Jezus Christus; en daarom is de een zowel als de ander de gever van deze zegeningen en behoren beiden er om aangeroepen te worden.
5. De besten behoeven deze zegeningen, en zij zijn de beste, die wij voor onze teergeliefde vrienden vragen kunnen; dat zij genade mogen ontvangen om hen te helpen in tijd van nood, en barmhartigheid om hun gebreken te vergeven, en zo vrede mogen hebben *met God de Vader en met onze Heere Jezus Christus.*

II. Paulus' dankzegging aan God voor Timotheüs' geloof en heiligheid; hij dankt God wanneer hij Timotheüs gedenkt in zijn gebeden. Wat wij ook goeds doen en welke goeden dienst wij onze vrienden ook mogen bewijzen, God moet er de heerlijkheid van hebben en wij moeten er Hem voor danken. Hij is het, die het ons in het hart geeft om onze vrienden in onze gebeden te gedenken. Paulus was veel in het gebed; hij bad dag en nacht; in al zijn gebeden gedacht hij zijn vrienden; voornamelijk bad hij voor goede dienaren; hij bad voor Timotheüs, en *was zijner gedachtig in zijn gebeden nacht en dag*; hij deed dat zonder ophouden; bidden was zijn voortdurende bezigheid; en nooit vergat hij zijn vrienden in zijn gebeden, gelijk wij dikwijls doen. Paulus diende God van zijn voorvaderen af in een rein geweten. Het was een troost voor hem, dat hij geboren was in Gods huis, en het zaad was van mensen, die God dienden, evenals dat hij Hem gediend had met een rein geweten, overeenkomstig het licht dat hij had; hij had zijn geweten onergerlijk bewaard en maakte het tot zijn dagelijkse oefening om dat te doen, Hand. 24:16.
Hij was zeer begerig om Timotheüs te zien, uit liefde voor hem, opdat hij met hem mocht omgaan; hij *gedacht aan zijn tranen* bij hun laatste afscheid. Timotheüs was bedroefd toen hij Paulus moest verlaten, hij weende bij het afscheid; en daarom begeerde Paulus hem weer te zien, aangezien hij had bemerkt hoeveel liefde hij voor hem had. Hij dankte er God voor dat Timotheüs de godsvrucht zijner voorouderen behield, **vers 5.** De godsdienst werd Timotheüs overgebracht van moeders zijde; hij had een goede moeder en een goede grootmoeder; zij geloofden, maar zijn vader geloofde niet, Hand. 26:1. Het is heerlijk wanneer kinderen het geloof en de heiligheid van hun godvrezende ouders navolgen en in hun voetstappen wandelen, 3 Joh. vers 4.
Hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs en in uw moeder Eunice, en ik ben verzekerd dat het ook in u woont. Paulus had zeer liefderijke gedachten over zijn vrienden, en was altijd geneigd het beste omtrent hen te hopen; en inderdaad had hij veel reden om van Timotheüs alles goeds te denken, want hij *had niemand, die alzo gezind was,* Phil. 2:20. Merk hier op:

1. Wij moeten, als Paulus, God dienen met een rein geweten; dat deed hij en dat deden zijn vrome voorvaderen; dat is *toegaan met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, de harten gereinigd zijnde van het kwaad geweten,* Hebr. 10:22.
2. In onze gebeden moeten wij zonder ophouden onze vrienden gedenken, voornamelijk de getrouwe dienaren van Christus. Paulus herdacht zijn geliefden zoon Timotheüs in zijn gebeden nacht en dag.

3. Het geloof, dat in ware gelovigen woont, is ongeveinsd; het is zonder huichelarij; het is een geloof, dat de proef doorstaan kan en dat in hen woont als een levend beginsel. Dat was de oorzaak van Paulus' dankzegging, dat Timotheüs het geloof gezien had in zijn moeder Eunice en zijn grootmoeder Loïs, en het moet ons een reden van dank zijn wanneer wij iets dergelijks zien; wij moeten ons verheugen altijd als wij de genade Gods zien. Dat deed Barnabas, Hand. 11:23, 24. *Ik ben grotelijks verblijd wanneer ik zie, dat uw kinderen in de waarheid wandelen*, 2 Joh. : 4.

2 Tim. 1:6-14

Hier is een vermaning en opwekking voor Timotheüs tot zijn plicht, **vers 6.** *Ik maak u indachtig*. De beste mensen hebben nodig indachtig gemaakt te worden; wat wij weten moet ons herinnerd worden, 2 Petrus 3:1. *Ik schrijf u, opdat ik door vermaning uw oprecht gemoed opwek*.

I. Hij vermaant hem: dat *gij opwekt de gave Gods, die in u is*. Oprakelen gelijk het vuur uit de as. Het wordt bedoeld van alle genadegaven, die God hem geschonken had, om hem tot het werk van een evangelist te bekwamen; de gaven van de Heilige Geest, de buitengewone gaven, die hem geschonken waren door de oplegging van des apostels handen. Deze moest hij opwekken; hij moest ze oefenen en zo doen toenemen; gaven gebruiken en gaven verkrijgen. *Hem die heeft die zal gegeven worden*, Matth. 25:29. Hij moest alle gelegenheden aangrijpen om die gaven te gebruiken en ze daardoor opwekken; dat is de beste wijze om ze te doen toenemen. Hetzij de gave Gods in Timotheüs gewoon of buitengewoon was (ik ben geneigd het laatste te denken) hij moest haar opwekken, anders zou ze verkwijnen. Die gave was in hem door oplegging van de handen des apostels, hetgeen naar mijn mening onderscheiden was van zijn ordening, want die was geschied door oplegging van de handen des ouderlingschaps, 1 Tim. 4:14. Het is waarschijnlijk, dat Timotheüs de Heilige Geest in Zijn onderscheidene gaven en genaden ontvangen had door oplegging van de handen der apostelen (want ik geloof dat niemand dan de apostelen de macht had de Heilige Geest te geven) en dat hij daarna, zo rijkelijk voor het werk der bediening toegerust, geordend was door de ouderlingen. Merk hier op:

1. De grote hinderpaal van nuttigheid en toeneming van onze gaven is slaafse vrees. Paulus waarschuwt Timotheüs daartegen: *God heeft ons niet gegeven een geest der vreesachtigheid*, **vers 7.** Het was door lage vrees, dat de boze dienstknecht zijn talent begroef en er geen gebruik van maakte, Matth. 25:25. God heeft ons daarom tegen de vrees gewapend, door dikwijls tot ons te zeggen: Vreest niet! Vreest niet voor het aangezicht van mensen; vreest niet voor de moeilijkheden, die gij op uw weg van plicht ontmoeten zult. God heeft ons verlost van de geest der vrees, en ons gegeven de geest *der kracht, der liefde en der gematigdheid*. De geest van kracht; of van moed en vastberadenheid bij het ontmoeten van moeiten en gevaren; de geest van liefde tot God, die ons helpt door de tegenstand heen, zoals Jakob geen bezwaar zag in de langen harden dienst om Rachels wil; de geest van liefde tot God zal ons verheffen boven de vrees voor mensen en voor alle kwaad, dat de mensen ons kunnen aandoen; en de geest der gematigdheid, of van een gezonde zielsrust des gemoeds, vreedzame vreugde inwendig; want wij worden dikwijls ontmoedigd in onze weg en arbeid door spoken van onze eigen verbeelding en voorstelling; die door een kalme, degelijke, bedachtzame geestesgesteldheid gemakkelijk zouden overwonnen en verjaagd worden.

2 De geest, die God de dienaren geeft, is niet vreesachtig, maar *moedig;* hij is een geest van kracht, want zij spreken in Naam van Hem, die alle macht heeft in hemel en op aarde; hij is een geest der liefde, want de liefde tot God en tot de zielen der mensen bezielt de dienaren tot hun werk; en hij is een geest der gematigdheid, want zij spreken woorden van waarheid en eenvoud.

II. Hij vermaant hem op moeilijkheden te rekenen en zich daarvoor bereid te houden. *Schaam u dan niet der getuigenis onzes Heeren, noch mijns, die Zijn gevangene ben* Schaam u dus niet voor het Evangelie of voor het getuigenis, dat gij er van afleggen moet.

1. Het Evangelie van Christus is iets, dat ons geen reden geeft om ons te schamen. Wij behoren ons ook niet te schamen voor hen, die ter wille van het Evangelie lijden. Timotheüs moest zich niet schamen voor de goeden, ouden Paulus, hoewel hij nu in banden was. Gelijk hij voor zichzelf niet bevreesd moest zijn om te lijden, zo moet hij niet bevreesd zijn om hen te erkennen die voor de zaak van Christus leden.

A. Het Evangelie is de getuigenis onzes Heeren; daardoor en daarin getuigt Hij van zichzelf, en door onze toestemming en belijdenis getuigen wij van en voor Hem.
B. Paulus was de gevangene des Heeren, Zijn gevangene, Ef. 4:1. Om zijnentwil was hij met een keten gebonden.
C. Wij hebben geen reden om ons te schamen voor de getuigenis onzes Heeren of voor zijn gevangenen; indien wij hier voor een van beiden beschaamd zijn, zal Christus hiernamaals zich voor ons schamen. *Maar lijd verdrukkingen met het Evangelie, naar de kracht Gods*, dat is: verwacht verdrukkingen ter wille van het Evangelie; bereid er u op voor; reken er op; wees gewillig om uw aandeel te aanvaarden in het lijden der heiligen in deze wereld.
Lijd verdrukkingen met het Evangelie; of, gelijk men ook kan lezen: *Deel in de verdrukkingen van het Evangelie*; heb niet alleen gemeenschap met hen, die er voor lijden, maar wees bereid om gelijk zij en met hen te lijden. Indien te eniger tijd het Evangelie in verdrukking komt, dan moet hij, die hoopt door dat Evangelie te leven en zalig te worden, bereid zijn om die verdrukking mede te ondergaan. Merk hier op:

a. Alleen dan zullen wij instaat zijn die onderdrukkingen te dragen, wanneer wij kracht en moed daarvoor putten uit God, die ze ons te dragen geeft. *Lijd verdrukkingen met het Evangelie, naar de kracht Gods*.
b. Alle Christenen, maar vooral de dienaren, moeten verdrukkingen en vervolgingen ter wille van het Evangelie verwachten.
c. Deze zullen evenredig zijn aan de kracht Gods, die ons gegeven wordt, 1 Cor. 10:13.

2. De vermelding van God en het Evangelie doet hem spreken van de grote dingen, die God voor ons door het Evangelie gedaan heeft, vers 9, 10. Om hem in het lijden aan te moedigen, geeft hij twee beschouwingen.

A. De aard van dat Evangelie, waarvoor te lijden hij geroepen wordt, en de heerlijke en genadige bedoelingen en gevolgen die het heeft. Het was de gewoonte van Paulus, om wanneer hij Christus en diens Evangelie noemde, op dat onderwerp in te gaan en er over uit te weiden; zo vervuld was hij met hetgeen al onze zaligheid is en al onze begeerte behoorde te zijn. Merk hier op:

a. Het Evangelie bedoelt onze zaligmaking. *Hij heeft ons zalig gemaakt*, en wij moeten niet veel denken aan het lijden om datgene, waardoor wij hopen zalig te worden. Hij heeft begonnen ons zalig te maken en zal het te zijner tijd voltooien, want God roept de dingen, die niet zijn en die nog niet voltooid zijn, alsof zij waren, Rom. 4:17 en daarom staat hier: Hij *heeft* ons zalig gemaakt.

b. Het bedoelt onze heiligmaking: *En geroepen met een heilige roeping*; ons tot heiligheid geroepen. Het Christendom is een roeping, een heilige roeping; het is de roeping, waardoor wij geroepen zijn, en de roeping, waartoe wij geroepen zijn om er in te werken. Allen, die hiernamaals gezaligd zullen worden, worden hier geheiligd. Overal, waar het Evangelie blijkt een werkelijke roeping te zijn, wordt het bevonden een heilige roeping te wezen; een roeping die hen heiligt, welke waarlijk geroepen zijn.

c. Zijn oorsprong is de vrije genade en het eeuwig voornemen van God in Christus Jezus. Indien wij het verdiend hadden, zou het zwaar vallen er voor te lijden; maar onze zaligmaking door het Evangelie is vrije genade en niet door onze werken, en daarom moet het ons niet te veel zijn om er voor te lijden. Deze genade wordt gezegd ons gegeven te zijn *vóór de tijden der eeuwen*; dat is, in het voornemen van God van alle eeuwigheid; *in Christus Jezus*, want al de gaven Gods aan zondige mensen komen in en door Christus Jezus.

d. Het Evangelie is de bekendmaking van dit voornemen der genade. *Het is nu geopenbaard door de verschijning van onze Zaligmaker Jezus Christus*, die van eeuwigheid in de schoot des Vaders was en volkomen kennis droeg van geheel Zijn genadig voornemen. Door zijn verschijning werd dit genadig voornemen aan ons geopenbaard. Jezus Christus leed er voor; en zouden wij er niet voor willen lijden.

e. Door het Evangelie van Christus is *de dood teniet gedaan. Hij heeft* de *dood teniet gedaan*; niet alleen verzwakt, maar weggenomen; de macht des doods over ons verbroken; door de zonde weg te nemen heeft Hij de dood teniet gedaan, want de prikkel des doods is de zonde, 1 Cor. 15:56; Hij heeft zijn eigenschap veranderd en zijn macht gebroken. De dood is ons van een vijand een vriend geworden; hij is de poort geworden, waardoor wij uit een moeitevolle, bedrieglijke en zondige wereld overgaan in een wereld van volmaakte vrede en reinheid; en zijn macht is gebroken, want de dood zegepraalt niet over hen, die het Evangelie geloven, maar zij zegepralen over hem. *Dood, waar is uw prikkel? Hel, waar is uw overwinning?* 1 Cor. 15:55.

f. Hij *heeft het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht door het Evangelie*. Hij heeft ons de toekomende wereld duidelijker getoond dan onder enige voorafgaande bedeling; evenals de gelukzaligheid van die wereld en de zekere beloning van de gehoorzaamheid onzes geloofs; wij allen, als in een spiegel, zien de heerlijkheid Gods. Hij heeft die aan het licht gebracht, niet enkel ons voorgehouden, maar ons aangeboden, door het Evangelie. Laat ons daarom meer dan ooit dat Evangelie waarderen, want het heeft het leven en de onverderflijkheid aan het licht gebracht; en daarom is het uitnemend boven alle vroegere openbaringen. Het *is* het Evangelie van leven en onverderflijkheid; gelijk het ons die heeft geopenbaard; het leidt ons in de rechten weg daarheen, en geeft ons de gewichtigste beweegredenen om

al onze krachten in te spannen ten einde heerlijkheid, eer en onverderflijkheid na te jagen.

B. Zie het voorbeeld van de gezegende Paulus, **vers 11, 12.** Hij was aangesteld om het Evangelie te verkondigen en bepaaldelijk om de heidenen te onderwijzen. Hij achtte het een zaak, waardig om voor te lijden; en waarom zou Timotheüs niet evenzo doen? Niemand behoeft bevreesd of beschaamd te zijn wanneer hij lijdt ter wille van het Evangelie. *Ik word niet beschaamd*, zegt Paulus, *want ik weet wie ik geloofd heb, en ik ben verzekerd dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag*. Merk hier op:

a. Godvrezenden lijden veel voor de beste zaak ter wereld. *Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijde*; dat is, om mijn prediken en vasthouden van het Evangelie.

b. Zij moeten niet beschaamd zijn; de oorzaak van hun lijden zal hen dragen, maar zij die hen tegenstaan zullen met schaamte bekleed worden.

c. Zij, die in Christus geloven, weten wie zij geloofd hebben. De apostel spreekt met heilige zegepraal en opgewektheid, alsof hij zei: "Ik sta op vasten grond. Ik weet dat ik mijn zaak aan de beste handen toevertrouwd heb." *En ik ben verzekerd, enz*. Wat moeten wij Christus toevertrouwen? De zaligheid onzer zielen en onze bewaring voor het hemels koninkrijk, en wat wij Hem daarin toevertrouwen, zal Hij bewaren. Er komt een dag, waarop naar onze zielen zal gevraagd worden: "Mens, u is een ziel gegeven; wat hebt gij met haar gedaan? Aan wie hebt u haar gegeven; aan God of aan Satan? Hoe hebt gij haar gebruikt, in dienst der zonde of in dienst van Christus?" Er komt een dag, en het zal een zeer plechtige en belangrijke dag zijn, waarop wij rekenschap moeten geven van ons rentmeesterschap, Luk. 16:2; rekenschap geven van onze zielen. Indien wij nu door een levend, gehoorzaam geloof onze zielen aan Jezus Christus toevertrouwen, kunnen wij verzekerd zijn, dat Hij machtig is ze te bewaren, en die dag onze troost en sterkte zal zijn.

III. Hij vermaant hem om *te houden het voorbeeld der gezonde woorden*, **vers 13.**

1. Wij kunnen ook lezen: *Heb een vorm der gezonde woorden*; een korte inhoud, een catechismus, een uittreksel van de eerste beginselen van de godsdienst, volgens de Schrift; een schema van gezonde woorden; een kort begrip van het Christelijk geloof, in eenvoudige taal, door uzelf voor eigen gebruik uit de Heilige Schrift getrokken. Doch wellicht wordt met de gezonde woorden de Heilige Schrift zelf bedoeld.

2. Hebbende dat, *houd het*; herinner het u, houd er aan vast. Houd het vast in tegenstelling tegen alle ketterijen en valse leerstellingen, die het Christelijk geloof bederven. Houd het vast, *dat gij van mij gehoord hebt*. Paulus was Goddelijk geïnspireerd. Het is goed ons te houden aan de gezonde woorden en vormen, die wij in de Schrift vinden, want daarvan zijn wij zeker dat ze Goddelijk ingegeven zijn. Dat is gezonde taal, die niet verwerpelijk is, Tit. 2:8. Maar hoe moeten wij ze vasthouden? *In geloof en liefde*; dat is: wij moeten toestemmen dat het een getrouw woord is, en het welkom heten als aller aanneming waardig. Houd het vast in een goed hart; dat is de ark des verbonds, waarin de tafelen beide van wet en Evangelie het veiligst en het voordeligst bewaard worden, Ps. 119:11. Geloof en liefde moeten samengaan, het is niet genoeg de gezonde woorden te behouden en er instemming mede te betuigen,

maar wij moeten ze liefhebben, hun waarheid geloven en hun goedheid liefhebben; en wij moeten de vorm der gezonde woorden in liefde verbreiden, sprekende de waarheid in liefde, Ef. 4:15.
Geloofde en liefde, die in Christus Jezus zijn; het moet Christelijk geloof en liefde zijn; geloof en liefde gegrond in Christus Jezus, door wie God spreekt tot ons en wij spreken tot Hem. Timotheüs, als dienaar, moest de gezonde woorden houden, ten voordele van anderen. Of *helende woorden*; zo kan men het ook lezen; er is genezende kracht in het Woord van God; *Hij zendt Zijn woord en heelt hen*.
Hetzelfde wordt bedoeld in **vers 14:** *Bewaar het goede pand, dat u toevertrouwd is, door de Heilige Geest, Die in u woont*. Dat goede pand was de vorm der gezonde woorden, de Christelijke leer, die Timotheüs was toevertrouwd in zijn doop en opvoeding als Christen, en in zijn ordening als dienaar. Merk hier op:

A. De Christelijke leer is een ons toevertrouwd pand. Het is toevertrouwd aan de Christenen in het algemeen en aan de dienaren in het bijzonder. Het is een goed pand, van onuitsprekelijke waarde in zichzelf, en dat van onuitsprekelijk voordeel voor ons zal zijn; het is een goed pand, een onschatbaar juweel, en ontdekt ons de onnaspeurlijke rijkdommen van Christus, Ef. 3:8. Het is ons toevertrouwd om rein en volkomen bewaard te blijven, en overgedragen te worden aan degenen, die na ons komen, en wij moeten het bewaren, en er niets aan toevoegen, dat zijn reinheid zou bederven, zijn macht verminderen of zijn volmaaktheid schade aanbrengen.
Bewaar het door de Heilige Geest, Die in ons woont. Zelfs zij, die zo goed mogelijk zijn onderwezen, kunnen niet bewaren hetgeen zij geleerd hebben, evenmin als zij eerst iets leren konden, zonder de bijstand van de Heilige Geest. Wij moeten niet menen, dat wij het door eigen kracht kunnen bewaren, maar het vasthouden door de Heilige Geest.

B. De Heilige Geest woont in alle goede dienaren en Christenen; zij zijn Zijne tempels en Hij bekwaamt hen om het Evangelie zuiver en onverminkt te bewaren; en zij moeten hun beste krachten inspannen om het goede pand te houden, want de bijstand en inwoning des Geestes ontslaan ons niet van onze pogingen; beide moeten samengaan.

2 Tim. 1:15-18
Na, vers 13 en 14, Timotheüs te hebben vermaand om het goede pand te bewaren:
I. Vermeldt de apostel de afval van sommigen van de leer van Christus, **vers 15.** Het schijnt, dat in de beste en zuiverste jaren der gemeente sommigen het Christelijk geloof omhelsd hadden, die later weer afvielen; ja dat er velen waren. Hij zegt niet dat zij afweken van de leer van Christus (ofschoon dit wel het geval schijnt te zijn geweest) maar dat ze zich van hèm afgewend, hèm de rug toegekeerd hadden; en hem verloochenden in de tijd zijner beproeving. En zullen wij ons daarover verwonderen, wetende dat zovelen Hem verlieten, die meer was dan Paulus, de Heere Jezus Christus? Joh. 6:66.

II. Hij vermeldt de standvastigheid van een die hem getrouw bleef, namelijk Onesiphorus; *want hij heeft mij dikmaals verkwikt en heeft zich mijner keten niet geschaamd,* **vers 16.**

1. Welke vriendelijkheid heeft Onésiforus Paulus bewezen; hij heeft hem verkwikt; dikwijls verkwikt met zijn brieven, zijn raad, zijn vertroosting, en zich voor zijn

ketenen niet geschaamd. Hij heeft zich voor hem niet geschaamd, niettegenstaande de schande, die op hem geladen was. Hij was vriendelijk voor hem geweest, niet eens of tweemaal, maar dikwijls; niet alleen toen hij te Eféze onder zijn eigen vrienden was, maar ook toen hij te Rome kwam; hij *had hem zeer naarstiglijk gezocht en hem gevonden*, **vers 17.** Een goed man zal gelegenheden zoeken om goed te doen, en geen gelegenheid, die zich daartoe voordoet, verzuimen. Te Eféze had hij dat ook reeds getoond en Timotheüs wist het.

2. Merk op hoe Paulus zijn vriendelijkheid beloont, **vers 16-18.** Hij, die een profeet ontvangt, zal het loon eens profeten genieten. Hij vergeldt het hem met gebeden. *De Heere geve de huize van Onesiforus barmhartigheid*. Waarschijnlijk was Onesiforus nu afwezig en in gezelschap van Paulus; Paulus bidt daarom de Heere om zijn huisgezin gedurende zijn afwezigheid nabij te zijn. De Roomsen menen dat hij gestorven was; en uit het gebed van Paulus, dat hij barmhartigheid mocht vinden, leiden zij de juistheid af van het bidden voor de doden, maar wij lezen nergens dat Onesiforus dood was. En is het veilig om een leer en praktijk van zoveel gewicht te gronden op de enkele onderstelling van iets, dat zo onzeker is?

III. Hij bidt voor Onesiforus zelf zowel als voor zijn gezin: *dat hij barmhartigheid vinde bij de Heere in die dag*; in de dag des doods of des gerichts, wanneer Christus alles wat aan Zijn arme leden gedaan is zal rekenen als aan Hemzelf gedaan.

1. De dag des doods of van het oordeel is een ontzagwekkende dag, die met recht die *dag* mag genoemd worden.
2. Wij behoeven niets meer te begeren om ons gelukkig te maken, dan dat wij in die dag barmhartigheid mogen vinden bij de Heere, wanneer zij, die geen barmhartigheid bewezen hebben, een onbarmhartig oordeel zullen ondergaan.
3. De beste Christenen zullen in die dag barmhartigheid behoeven, *de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus ten eeuwigen leven*, Judas vers 21.
4. Wanneer gij dán barmhartigheid wilt vinden, moet gij nu zoeken die van de Heere te verkrijgen.
5. Het is van en door de Heere, dat wij barmhartigheid moeten verkrijgen, want indien de Heere ons geen barmhartigheid betoont, zal het medelijden van mensen en engelen ons niet baten.
6. Wij moeten barmhartigheid zoeken en vragen van de Heere, die er de gever en uitdeler van is; want de Heere Jezus Christus heeft aan de gerechtigheid voldaan, zodat de barmhartigheid kon openbaar worden. Wij mogen toegaan tot de troon der genade, om barmhartigheid te verkrijgen en genade te vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd.
7. Het beste dat wij vragen kunnen, zowel voor onze vrienden als voor onszelf, is dat de Heere ons wil rekenen onder degenen, die barmhartigheid van de Heere mogen ontvangen in die dag, wanneer wij uit de tijd in de eeuwigheid moeten overgaan en deze wereld moeten verruilen tegen een andere, en verschijnen voor de rechterstoel van Christus; de Heere geve ons allen, dat wij barmhartigheid bij de Heere mogen vinden in die dag.

HOOFDSTUK II

In dit hoofdstuk geeft de apostel Timotheüs vele vermaningen en besturingen, die van groot nut kunnen zijn ook voor anderen, beiden dienaren en Christenen, voor wie ze even goed bestemd zijn als voor hem.

I. Hij moedigt hem aan in zijn werk, hem wijzende waar hij hulp krijgen kan, vers 1.
II. Hij moet zorgen voor opvolgers in de bediening, opdat de bediening niet met hem mocht uitsterven, vers 2.
III. Hij vermaant hem tot standvastigheid en volharding in zijn werk, als een krijgsman en landbouwer, en om het oog te houden op het einde van al zijn lijden, vers 3-15.
IV. Hij moet ijdele en onstichtelijke woordenstrijd vermijden, vers 16-18, omdat die schadelijk en verderflijk zijn.
V. Hij spreekt over het fondament Gods dat vaststaat, vers 19-21.
VI. Hij moet de begeerlijkheden der jonkheid vlieden, en de dwaze vragen, die zonder lering zijn, vermijden; met aanwijzing hoe zich te gedragen, vers 22-26.

2 Tim. 2:1-7
Hier moedigt de apostel Timotheüs aan tot standvastigheid en volharding in zijn werk. *Word gesterkt in de genade, die in Christus Jezus is*, **vers 1.** Zij, die werk voor God te doen hebben, moeten zichzelf opwekken om het te verrichten en er zich voor laten versterken. Sterk zijn in de genade, die in Christus Jezus is, kan opgevat worden als tegenstelling van zwakheid in de genade. Waar de waarheid der genade is, daar moet gestreefd worden naar de kracht der genade. Wanneer onze beproevingen toenemen, hebben wij behoefte om sterker en sterker te worden in hetgeen goed is; ons geloof sterker, ons besluit sterker, onze liefde tot God en Christus sterker. Ook kan men de uitdrukking opvatten als tegenstelling tegen sterkte in eigen kracht. Wees sterk, niet vertrouwende op uw eigen genoegzaamheid, maar op de genade, die in Christus Jezus is. Vergelijk Ef. 6:10: *Wordt krachtig in* de *Heere en in de sterkte Zijner macht*. Toen Petrus beloofde liever te zullen sterven voor Christus dan Hem te verloochenen, was hij sterk in eigen kracht; indien hij sterk geweest ware in de genade, die in Christus Jezus is, dan zou hij staande gebleven zijn.

1. Er is genade in Christus Jezus, want de wet is door Mozes gegeven, de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus geworden, Joh. 1:17. Er is genoeg genade in Hem voor ons allen.
2. Wij moeten sterk zijn In die genade, niet in onszelf, in onze eigen kracht, of in de genade die wij reeds ontvangen hebben, maar in de genade, die in Hem is; dat is de weg om gesterkt te worden in de genade.
3. Paulus vermaant Timotheüs als een vader zijn zoon, met grote tederheid en genegenheid: *Gij dan mijn zoon, word gesterkt*, enz. Merk op:

I. Timotheüs moest rekenen op lijden, zelfs ten bloede toe, en daarom moest hij anderen opleiden om hem op te volgen in de bediening van het Evangelie, **vers 2.** Hij moest anderen onderrichten en hen oefenen voor de bediening, en zo aan anderen toevertrouwen hetgeen hijzelf gehoord had. Hij moest hen ook ordenen tot de bediening, het Evangelie in hun handen toevertrouwen, en hun ook op die wijze overdragen hetgeen hij gehoord had. Op twee dingen moest hij letten bij het ordenen van dienaren. Op hun getrouwheid of oprechtheid. *Betrouw dat aan getrouwe mensen,*

wier doel oprecht is de verheerlijking Gods, de eer van Christus, het welzijn der zielen en de komst van het koninkrijk des Verlossers onder de mensen. En ook op hun geschiktheid voor de bediening. Zij moesten niet alleen zelfkennis hebben, maar ook *bekwaam zijn om anderen te leren*. Hier zien wij:

1. De dingen, welke Timotheüs aan anderen moest toevertrouwen; hetgeen hij van de apostel gehoord had onder vele getuigen; hij moest niet iets anders overgeven; en wat Paulus hem en anderen toevertrouwd had, had deze ontvangen van de Heere Jezus Christus.
2. Hij moest het hun toevertrouwen als een pand, als heilige in bewaargeving; zij moesten het behouden en onverminkt weer aan anderen overdragen.
3. Zij, aan wie hij deze dingen moest toevertrouwen, moesten betrouwbare mannen zijn, en instaat om anderen te onderwijzen.
4. hoewel die mensen betrouwbaar en bekwaam waren, moesten die dingen hun betrouwd worden door Timotheüs, een dienaar, een man in het ambt; want niemand mag zichzelf voor de bediening opwerpen, maar deze dingen moeten hem toebetrouwd worden door hen, die reeds in de bediening zijn.

II. *Hij moest verdrukkingen lijden*, **vers 3.** *Gij dan*, enz.

1. Alle Christenen, maar vooral de dienaren, zijn *krijgsknechten van Jezus Christus*; zij strijden onder zijn banier, voor zijn zaak, tegen zijn vijanden; want Hij is de Leidsman onzer zaligheid, Hebr. 2:10.
2. De krijgsknechten van Jezus Christus moeten tonen *goede* krijgsknechten te zijn, getrouw aan hun aanvoerder, beslist voor Zijn zaak, en moeten het zwaard niet opsteken alvorens *zij meer dan overwinnaars zijn door Hem, die hen liefgehad heeft*, Rom. 8:37.
3. Zij, die goede krijgsknechten van Jezus Christus zijn, moeten verdrukkingen lijden, dat is: zij moeten die verwachten en er op rekenen in deze wereld, moeten ze verdragen en er zich aan gewennen, en ze met lijdzaamheid doorstaan, wanneer ze komen, en er niet door bewogen worden van hun getrouwheid.

III. Hij moet zich niet wikkelen in de zaken dezer wereld, vers 4. Een soldaat, wanneer hij ingelijfd wordt, verlaat zijn beroep en al wat daaraan vast is, om alleen te letten op de bevelen van zijn overste. Indien wij ons aangegeven hebben als krijgsknechten van Christus, moeten wij niet aan de wereld gehecht zijn, en hoewel het niet anders kan of wij moeten ons wel in meerdere of mindere mate bemoeien met de zaken dezer wereld, omdat wij hier zolang we hier zijn altijd iets te doen hebben, mogen wij niet ingewikkeld worden in die dingen, zodat wij door deze verstrooid en afgetrokken worden van onze plicht jegens God en de grote belangen van het Christendom. Zij, die de goeden strijd zullen strijden, moeten los van de wereld zijn; *om Hem te behagen, die hen tot de krijg aangenomen heeft*. De grote zorg van de soldaat is hoe hij zijn aanvoerder behagen zal; de grote zorg van de Christen moet zijn hoe hij Christus behagen zal. De wijze om Hem te behagen, die ons gekozen heeft om zijn krijgsknechten te zijn, is niet ingewikkeld worden in de zaken van dit leven, maar van zulke banden vrij te blijven, die ons in de heiligen oorlog verhinderen zouden.

IV. Timotheüs moest toezien dat hij in de geestelijken strijd de krijgswetten in acht nam en opvolgde, **vers 5.** *Indien iemand ook strijdt, die wordt niet gekroond tenzij hij wettig heeft gestreden*. Wij strijden om te overwinnen; onze lusten en gebreken te

overwinnen, uit te munten in hetgeen goed is; maar wij kunnen de prijs niet verwachten tenzij wij wettig gestreden hebben. In het doen van hetgeen goed is, moeten wij zorgen dat wij het op de rechte wijze doen, opdat ons goed niet gelasterd worde.

1. Een Christen strijdt om te overwinnen; zijn doel moet zijn om zijn lusten en gebreken te overwinnen.
2. Hij moet daarbij strijden naar de hem gegeven bevelen; hij moet wettig strijden.
3. Die dat doen, zullen gekroond worden, nadat de volledige overwinning behaald is.

V. Hij moet gewillig wachten op de beloning, **vers 6.** *De landman, als hij arbeidt, moet alzo eerst de vruchten verwachten*. Of, gelijk men eigenlijk behoort te lezen: *De landman moet eerst arbeiden en alzo de vruchten verwachten*. (Verg. Jak. 5:7.) Zo wij vruchten willen oogsten, moeten wij eerst werken; zo wij de prijs willen winnen, moeten wij eerst lopen. En voorts, wij moeten eerst evenals de landman met vlijt en geduld werken, alvorens wij vruchten verkrijgen; wij moeten de wil van God volbrengen, alvorens wij de beloften verkrijgen; en daarom hebben wij behoefte aan lijdzaamheid, Hebr. 10:36. De apostel beveelt verder hetgeen hij gezegd heeft Timotheüs ter ernstige overweging aan en drukt zijn verwachting en hoop daaromtrent uit. *Merk hetgeen ik zeg, doch de Heere geve u verstand in alle dingen.*

1. Paulus vermaant Timotheüs om op de dingen te letten, waaromtrent hij hem onderricht had. Timotheüs moest aangespoord worden om zijn verstand te gebruiken bij de overweging van de dingen Gods. Opmerken is nodig, evenzeer voor een goeden wandel als voor een gezonde bekering.

2. Hij bidt voor hem: *De Heere geve u verstand in alle dingen*. Het is God, die verstand geeft. De meest-begaafde heeft voortdurend meer behoefte aan deze gave. Indien Hij, die ons in Zijn Woord Zijn openbaring gaf, er het verstand in onze harten niet bij geeft, dan zijn wij niets. Tegelijk met onze gebeden voor anderen, dat de Heere hun verstand geve in alle dingen, moeten wij hen vermanen en opwekken om op te merken hetgeen wij zeggen; want overwegen is het middel om te verstaan, te herinneren en in praktijk te brengen hetgeen wij horen en lezen.

2 Tim. 2:8-13

I. Om Timotheüs in het lijden te bemoedigen, brengt de apostel hem de opstanding van Christus in gedachten, **vers 8.** *Houd in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, welke is uit* de *zade Davids, naar mijn Evangelie*. Dit is het grote bewijs voor zijn Goddelijke zending, en daarom de grote bevestiging van de waarheid van de Christelijke godsdienst; en de gedachtenis daarvan moet ons trouw aan onze Christelijke belijdenis doen zijn, en ons in het bijzonder aanmoedigen om voor haar te lijden. Lijdende heiligen moeten zich dat herinneren.

1. Wij moeten zien op Jezus, de Bewerker en Voleinder van ons geloof, die, om de vreugde welke Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God, Hebr. 12:2.
2. De vleeswording en opstanding van Jezus Christus, van harte geloofd en in het rechte licht beschouwd, zullen een Christen staande houden onder al het lijden van deze tegenwoordige tijd.

II. Een ander ding om hem onder het lijden aan te moedigen was, dat hij Paulus tot een voorbeeld had. Merk op

1. Hoe de apostel leed, **vers 9.** *Om hetwelk ik verdrukkingen lijd als een kwaaddoener*; en Timotheüs, de zoon, mag geen beter lot verwachten dan Paulus, de vader. Paulus was een man die goed deed, en toch leed hij als een kwaaddoener; wij moeten het dus niet te vreemd vinden wanneer het hun, die goed doen, slecht gaat in de wereld, en wanneer de beste mensen de slechtste behandeling ondergaan. Maar zijn troost was: *het woord Gods is niet gebonden*. Vervolgende machten kunnen dienaren doen zwijgen en hen tegenhouden, maar zij kunnen de werking van Gods Woord in de harten en gewetens der mensen niet verhinderen; dat Woord kan door geen menselijke macht gebonden worden. Dit moest Timotheüs bemoedigen om niet bevreesd te zijn voor banden om de getuigenis van Jezus, om het woord van Christus, dat hem dierbaarder moest zijn dan de vrijheid, dan het leven zelf; want dat zou ten slotte blijken niets door deze banden geleden te hebben. Hier zien wij:

A. De behandeling, die de apostel van de wereld ondervond. *Ik lijd verdrukkingen*, hiertoe was hij geroepen en bestemd.
B. Het voorwendsel, waaronder hij verdrukt werd. *Ik lijd als een kwaaddoener*. Zo riepen de Joden omtrent Christus tot Pilatus: *Indien deze geen kwaaddoener ware, wij zouden Hem u niet overgeleverd hebben*, Joh. 18:30. Zo ook Paulus.
C. De eigenlijke en ware oorzaak van zijn lijden als een kwaaddoener. *Om hetwelk*: dat is, om de zaak van het Evangelie. De apostel leed tot de banden toe, en hij zou ten bloede toe tegenstaan, strijdende tegen de zonde, Hebr. 12:4, hoewel de verkondigers van het Woord dikwijls gebonden zijn; het Woord zelf is niet gebonden.

2. Waarom leed hij gewillig? *Ik verdraag alles om de uitverkorenen*, **vers 10.**
Merk op:

A. Goede dienaren mogen en moeten zichzelf bemoedigen in de zwaarste diensten en in het ergste lijden, met de gedachte dat God daaruit zeker iets goeds voor zijn gemeente en zegen voor zijn uitverkorenen zal doen voortkomen. *Opdat zij de zaligheid zouden verkrijgen, die in Christus Jezus is*, **vers 10.** Na de verlossing van onze eigen zielen moeten wij gewillig zijn alles te doen en te lijden, wat de zaligheid der zielen van anderen kan bevorderen.
B. De uitverkorenen zijn bestemd om de zaligheid te verkrijgen. *God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar tot verkrijging der zaligheid*, 1 Thess. 5:9.
C. Deze zaligheid is in Christus Jezus, als de fontein, de verwerver en de gever; en ze gaat vergezeld met eeuwige heerlijkheid; er is geen zaligheid buiten Jezus Christus.
D. Het lijden van de apostel was om der uitverkorenen wil, tot hun bevestiging en bemoediging.

III. Een ander ding, waarmee hij Timotheüs aanmoedigt, is het vooruitzicht van de toekomende staat.

1. Zij, die getrouw Christus, zijn waarheid en zijn wegen aanhangen, wat het hun ook kosten moge, zullen zeker daarvan in de toekomende wereld het voordeel genieten. *Indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven*, **vers 11.** Zo wij, in gelijkvormigheid aan Christus, gestorven zijn aan deze wereld, haar vermaken, voordelen en eer, zullen wij met Hem in een betere wereld leven en voor altijd met

Hem zijn. Ja, hoewel wij geroepen worden om met en voor Hem te lijden, wij zullen er niets bij verliezen. Zij, die op aarde voor Christus lijden, zullen in de hemel met Hem regeren, **vers 12.** Zij, die met David in zijn vernedering leden, werden in zijn verhoging met hem verhoogd; zo zal het ook gaan met hen, die lijden met de Zoon van David.

2. Het zal ons verlies zijn, indien wij Hem ontrouw worden. *Indien wij Hem verloochenen, zo zal Hij ons ook verloochenen*. Indien wij Hem verloochenen voor de mensen, zal Hij ons verloochenen voor de Vader, Matt. 10:33. En die man is voor eeuwig ellendig, die Christus ten laatste verloochent. Dat zal zeker de uitslag zijn, of wij het geloven of niet, **vers 13.** *Indien wij ontrouw zijn, Hij blijft getrouw; Hij kan zichzelf niet verloochenen*. Hij blijft getrouw aan Zijn bedreigingen; getrouw aan zijn beloften; zomin de een als de ander zal ter aarde vallen, geen tittel of jota er van. Zo wij Christus getrouw blijven, zal Hij zeker getrouw zijn aan ons. Zo wij Hem ontrouw zijn, zal Hij getrouw zijn aan zijn bedreigingen: *Hij kan zichzelf niet verloochenen*; Hij kan geen enkel woord terugtrekken, dat Hij gesproken heeft, want Hij is Ja en Amen, de getrouwe Getuige. Merk hier op:

A. Ons gestorven-zijn met Christus gaat aan ons leven met Hem vooraf en is er mee verbonden. Het een is het gevolg van het ander; ons lijden voor Hem is het middel om met Hem te regeren. *Gij, die Mij gevolgd zijt in de wedergeboorte, wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op de troon Zijner heerlijkheid, dan zult ook gij zitten op twaalf tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls*, Matt. 19:28.
B. Dit is een getrouw woord; er mag mee gerekend en het moet geloofd worden. Maar:
C. Zo wij Hem verloochenen, uit vrees, of uit schaamte, of ter wille van enig tijdelijk voordeel, dan zal Hij ons verloochenen en ontkennen; want Hij kan zichzelf niet verloochenen, maar zal getrouw Zijn woord volbrengen, zowel Zijn bedreigingen als Zijn beloften.

2 Tim. 2:14-18
Na aldus Timotheüs te hebben aangemoedigd om te lijden, gaat hij er nu toe over hem in zijn werk te leiden.

I. Hij moet er zich op toeleggen om hen, die aan zijn zorg toevertrouwd zijn, te stichten en hun *deze dingen in gedachtenis te brengen*; zij weten ze reeds. Want dat is het werk der dienaren; niet om de mensen te vertellen wat zij nog niet weten, maar hun in gedachtenis te brengen hetgeen zij weten. *Betuig dat zij geen woordenstrijd voeren*. Zij, die geneigd zijn om woordenstrijd te voeren, strijden gewoonlijk over dingen van ondergeschikt belang. Woordenstrijd is zeer nadelig voor de dingen Gods. Zij mogen geen woordenstrijd voeren, *hetwelk tot geen nut is*. Indien de mensen slechts begrepen hoe nutteloos de strijdvragen in de godsdienst zijn, dan zouden zij niet zo ijverig met woorden strijden. Het dient alleen *tot verkering der toehoorders*, of hen af te trekken van de grote dingen Gods en onchristelijke haat en vijandigheden te verwekken, waarbij men dikwijls gevaar loopt de waarheid te verliezen. Sommigen zijn zeer genegen tot woordenstrijd, en zulke manieren bereiken nooit enig ander doel dan het schokken en afkeren van anderen; het is niet alleen nutteloos, maar zeer schadelijk, en daarom moeten de dienaren de mensen bevelen geen woordenstrijd te voeren, en zij hebben de meesten kans van gehoor te vinden, wanneer zij dat bevelen *voor de Heere*, dat is, in Zijn Naam en op Zijn last; want dan tonen ze hun lastbrief.

Benaarstig u om uzelf Gode beproefd voor te stellen, **vers 15.** De zorg der dienaren moet zijn zichzelf Gode beproefd voor te stellen, Hem aangenaam te zijn, en te tonen dat zij door God beproefd zijn. Om dat te bereiken, moeten zij voortdurend zorgen en werken, als *een arbeider, die niet beschaamd wordt*. Dienaren moeten arbeiders zijn; zij hebben werk te verrichten en zij moeten er moeite toe nemen. Onbekwame, ontrouwe en luie arbeiders lopen gevaar van beschaamd te worden; maar zij, die hun werk behartigen en zich bij hun werk houden, zijn arbeiders, die niet beschaamd worden. En wat is hun werk? *Het woord der waarheid recht snijden*. Geen nieuw Evangelie bedenken, maar het Evangelie, dat aan hun zorg toebetrouwd is, recht uitdelen. Van oordeel spreken tot hen die oordeel, van troost tot hen die troost nodig hebben; een iegelijk *zijn deel ter rechter tijd geven*, Matth. 24:45.

1. Het woord, dat de dienaren verkondigen, is het woord der waarheid, want het is gesproken door de God der waarheid.
2. Er wordt grote wijsheid, oplettendheid en zorg vereist om dat woord der waarheid recht te snijden; Timotheüs moest zich benaarstigen om dat te doen.

II. Hij moest op zijn hoede zijn tegen hen, die hem in zijn werk wilden verhinderen, **vers 16.** Hij moest waken tegen dwalingen. *Maar stel u tegen het ongoddelijk ijdel-roepen*. De ketters, die roemden op hun inzichten en hun bewijsvoeringen, dachten dat hun mededelingen hun tot aanbeveling strekten; maar de apostel noemt het een *onGoddelijk ijdel-roepen*. Indien de mensen daarin behagen gaan scheppen, *zullen zij in meerdere goddeloosheid toenemen*. De weg der dwaling is een hellend vlak; laat een dwaasheid toegelaten en toegestemd worden, dan zullen spoedig duizend andere volgen. *Hun woord zal voorteten als de kanker*. Wanneer ketterijen de gemeente binnendringen, besmet de ziekte van één dikwijls vele anderen; ook kan één dwaling bij enig persoon vele ketterijen bij hem veroorzaken.
Bij deze gelegenheid noemt de apostel een paar mannen, die kort geleden verderflijke dwaalleringen verkondigd hadden: *Hymeneus en Philetus*. Hij noemt deze dwaalleraren en brandmerkt hen daardoor tot hun eeuwige schande; en waarschuwt allen om niet naar hen te luisteren. Zij zijn van de waarheid afgeweken, van de fundamentele leerstellingen van de Christelijke godsdienst, welke de waarheid is. De opstanding der doden is een van de grote leerstellingen van Christus. Zie hier nu de listigheid van de Slang en van haar zaad. Zij ontkenden de opstanding niet (want dat zou geweest zijn zich openlijk en zelfbewust tegenover het woord van Christus stellen); maar zij gaven aan die heerlijke leer een valse uitlegging. Zij zeiden dat de opstanding alreeds geschied was; dat hetgeen Christus omtrent de opstanding gezegd had, in mystieken zin, bij wijze van allegorische voorstelling, moest opgevat worden; dat er alleen een geestelijke opstanding mede bedoeld was. Het is waar, er is een geestelijke opstanding; maar wanneer men daardoor komt tot de verklaring dat er ten laatsten dage geen werkelijke opstanding van het lichaam zijn zal, dan stoot men de een door Christus verkondigde waarheid tegen de andere in stukken.
Daardoor *verkeerden zij sommiger geloof*; trokken hen af van het geloof aan de opstanding der doden. En indien er geen opstanding der doden is, dan is er ook geen toekomstig leven, geen vergelding van onze diensten en ons lijden in de toekomende wereld, en dan zijn wij de ellendigste van alle mensen, 1 Cor. 15:19 . Alles, wat de leer van een toekomstig leven wegneemt, vernielt het geloof der Christenen. De apostel heeft deze dwaling in de brede afgekeurd in 1 Cor. 15, en gaat daarom hier niet tot het aanvoeren van bewijzen over.

1. De leringen, welke Timotheüs had te mijden, waren ongoddelijk en ijdel; zij waren ledige schaduwen en leidden tot ongoddelijkheid: *zij zullen in meerdere goddeloosheid toenemen*.
2. Dwalingen zijn zeer vruchtbaar en daarom des te gevaarlijker: *hun woord zal voorteten als de kanker*.
3. Wanneer iemand dwaalt aangaande de waarheid, heeft hij er altijd een aannemelijk voorwendsel voor. Hymenetus en Philetus ontkenden de opstanding niet, maar beweerden dat ze reeds geschied was.
4. Dwaling, vooral die de grondslag des geloofs raakt, zal altijd sommigen van de waarheid afkeren.

2 Tim. 2:19-21
Hier zien wij, waarmee wij onszelf mogen troosten, ten opzichte van deze en van andere kleinere dwalingen en ketterijen, die de gemeente besmetten en in beroering brengen en haar schade doen.

I. Het moet ons een grote troost zijn, dat het ongeloof van mensen de belofte Gods niet teniet kan doen. hoewel het geloof van sommigen verkeerd wordt, toch *het vaste fondament Gods staat*, **vers 19;** het is onmogelijk dat zij de uitverkorenen kunnen verleiden. Ook kan dit bedoeld zijn van de waarheid zelf, die zij aanvallen. Alle aanvallen van de macht der duisternis tegen de leer van Christus kunnen haar niet schokken; zij staat vast en biedt het hoofd aan alle stormen, die tegen haar razen. De profeten en apostelen, dat is, de leer van Oud en Nieuw Testament, staat onbeweeglijk. Zij heeft een regel met twee opschriften, aan elke zijde een; zoals gewoonte is in een grootzegel.

1. Het een opschrift drukt onze troost uit: *De Heere kent degenen, die de Zijne zijn*; en wie het niet zijn; Hij kent hen; dat is, Hij erkent hen; kent hen zo dat Hij hen nooit verliezen zal. hoewel het geloof van sommigen is verkeerd, toch kent de Heere de weg der rechtvaardigen, Ps. 1:6. Niets kan het geloof verkeren van hen, die God uitverkoren heeft.

2. Het andere zegel toont onze plicht: *Een iegelijk, die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid*. Zij, die het voorrecht van de vertroosting willen genieten, moeten het ernstig nemen met de verplichting. Zo de Naam van Christus over ons genoemd is, moeten wij afstaan van ongerechtigheid; anders zal Hij ons niet erkennen, maar in de grote dag tot ons zeggen: *Ik heb u nooit gekend, gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt*, Matth. 7:23. Merk op:

A. Welke dwalingen ook in de gemeente mogen gebracht worden, het vaste fondament Gods staat en Zijn voornemen kan nimmer vernietigd worden.
B. God heeft sommigen in de gemeente, die de Zijne zijn en die Hij als de zijn kent.
C. Belijdende Christenen noemen de Naam van Christus, zijn naar Zijn naam genoemd, en moeten dus afstaan van de ongerechtigheid; want *Christus heeft Zichzelf voor ons gegeven, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid*, Tit. 2:14.

II. Een ander ding, dat ons vertroosten kan, is dat, hoewel sommigen van het geloof afgekeerd worden, anderen aan hun oprechtheid vasthouden en er bij volharden, **vers 20.** *In een groot huis zijn niet alleen gouden en zilveren vaten* enz. De gemeente van

Christus is een groot huis; een wèl gemeubileerd huis. Nu zijn sommige van de huishoudelijke voorwerpen van grote waarde, andere hebben weinig waarde en worden tot geringe doeleinden gebruikt; zoals de vaten van hout en aardewerk. Evenzo is het in de gemeente. Er zijn sommige belijders van de godsdienst gelijk aan houten en aarden vaten; zij zijn vaten ter onere.
Maar daardoor zijn niet alle vaten ter onere; er zijn ook vaten van goud en zilver, vaten ter ere; *geheiligd en bekwaamd tot gebruik des Heeren*. Wanneer wij ontmoedigd worden door de slechtheid van sommigen, moeten wij onszelf bemoedigen door de beschouwing van de deugdelijkheid der anderen. Voor onszelf hebben wij toe te zien, dat wij vaten ter ere mogen zijn; *wij moeten onszelf van dat bederf reinigen*, opdat wij aan des Meesters dienst geheiligd mogen zijn.

1. In de gemeente zijn sommige vaten ter ere en sommige ter onere; er zijn vaten der barmhartigheid en vaten des toorns, Ps. 9:22, 23. Sommigen onteren de gemeente door hun verkeerde denkbeelden en slechten wandel; en anderen eren haar en geven haar aanzien door hun voorbeeldig gedrag.
2. De mens moet zichzelf reinigen van die dwalingen, alvorens hij een vat ter ere kan zijn en geschikt voor de dienst des Meesters.
3. Elk vat moet voor des Meesters dienst geschikt zijn; ieder lid in de gemeente, die God goedkeurt, moet aan zijns Meesters dienst gewijd zijn en geschikt voor Zijn gebruik.
4. Heiligmaking des harten is onze voorbereiding voor elk goed werk. De boom moet goedgemaakt worden, zal de vrucht goed zijn.

2 Tim. 2:22-26
Hier vermaant Paulus Timotheüs om zich te behoeden tegen de begeerlijkheden der jonkheid, **vers 22.** hoewel hij een heilig, goed man was, in hoge mate der wereld afgestorven, vond Paulus het noodzakelijk hem te waarschuwen tegen de begeerlijkheden der jonkheid.
Vlied die; neem alle mogelijke voorzorgen om u daarin rein te houden. De lusten des vleses zijn begeerlijkheden der jonkheid; waartegen jonge lieden zorgvuldig moeten waken; en de beste mag zich niet veilig achten. Hij geeft een uitnemend voorschrift tegen de begeerlijkheden der jonkheid. *Jaag na rechtvaardigheid, geloof, liefde, vrede*.

1. Begeerlijkheden der jonkheid zijn zeer gevaarlijk; en daarom moeten ook veelbelovende jonge lieden er tegen gewaarschuwd worden; want zij strijden tegen de ziel, 1 Petrus 2:11.
2. De opwekking van onze genaden zal de uitblussing van onze lusten zijn; hoe meer wij volgen hetgeen goed is, des te verder zullen wij vlieden van hetgeen kwaad is. Rechtvaardigheid, geloof en liefde zijn uitnemende middelen tegen begeerlijkheden der jonkheid. Heilige liefde zal genezen van onreine lusten.

Vrede met degenen, die de Heere aanroepen uit een rein hart. Het zoeken van de gemeenschap der heiligen zal ons afhouden van alle deelgenootschap aan de werken der duisternis. Het kenmerk der Christenen is, dat zij de Heere aanroepen uit een rein hart. Christus moet aangeroepen worden. Het is een kenmerk van alle Christenen, dat zij tot Hem roepen; maar onze gebeden tot God en Christus zijn niet aangenaam en vinden geen verhoring indien ze niet komen uit een rein hart.

II. Hij waarschuwt hem tegen twistgierigheid en, ten einde die te voorkomen, waarschuwt hij hem tegen de *vragen, die dwaas en zonder lering zijn*, **vers 23,** want die dienen niet tot stichting maar tot woordenstrijd. Zij, die zulke vragen voordroegen en er op ingingen, hielden zichzelf voor wijs en geleerd, maar Paulus noemt hen dwaas en zonder lering. Het kwaad dat ze doen is *twisting voortbrengen*, dat ze woordenstrijd en tegenspreking aanstichten tussen Christenen en dienaren. Het is zeer opmerkelijk hoe dikwijls en met hoeveel ernst Paulus Timotheüs waarschuwt tegen godsdienstige twistgesprekken; en zonder twijfel was de bedoeling daarvan onder anderen ook aan te tonen, dat de godsdienst meer bestaat in geloven en beleven wat God eist, dan in fijn gesponnen redeneringen.

Een dienstknecht des Heeren moet niet twisten, **vers 24.** Niets is slechter dan dat voor een dienstknecht van de Heere, die zelf niet twistte of riep, Matth. 12:19, maar een voorbeeld was van zachtmoedigheid en vriendelijkheid voor allen. De dienstknecht des Heeren moet *vriendelijk zijn jegens allen*, en daardoor tonen dat hij zelf onderworpen is aan de gebiedende macht van de heiligen godsdienst, die hij geroepen is te onderwijzen en te bevorderen.

Bekwaam om te leren. Zij, die niet bekwaam zijn om te leren, zijn bekwaam om te twisten; zij zijn hoogmoedig en lichtgeraakt. Dienaren moeten geduldig zijn, het kwade kunnen verdragen, *met zachtmoedigheid onderwijzen*, **vers 25,** niet alleen degenen, die zich onderwerpen, maar ook degenen, die tegenstaan.

1. Zij, die de waarheid tegenstaan, moeten onderwezen worden; want onderwijs in de Schrift is de wijze om met dwalenden om te gaan, en zal meer kans hebben van hen te overtuigen dan vurige tegenspraak; hij leert ons niet hun lichamen te verwoesten om de zielen te behouden.
2. Zij, die tegenstaan, moeten met zachtmoedigheid onderwezen worden, want de Heere is zachtmoedig en nederig van hart, Matth. 11:29, en dit komt overeen met het kenmerk van de dienstknecht des Heeren. *Hij moet niet twisten, maar vriendelijk zijn jegens allen, bekwaam om te leren en die de kwaden kan verdragen*, **vers 24.** Dit is de weg om de waarheid in haar licht en macht te tonen en het kwade door het goede te overwinnen, Rom. 12:21.
3. Hetgeen dienaren moeten beogen met het onderwijzen van hen, die tegenstaan, is hun bekering *of hun God te eniger tijd bekering gave tot erkentenis der waarheid*. Merk hier op:

A. Berouw is een gave Gods.
B. Het is een gave met een voorbehoud in het geval van hen, die tegenstaan, en daarom, hoewel wij nooit mogen wanhopen aan de genade Gods, moeten wij zorgen er niet op vooruit te lopen. Of God hun bekering *gave!*
C. Dezelfde God, die ons tot ontdekking der waarheid brengt, geeft ons door Zijn genade haar te erkennen, anders zouden onze harten tegen haar in opstand blijven; want wij moeten met de mond belijden zowel als met het hart geloven, Rom. 10:9, 10. En daardoor bekeren zondaars zich uit de strik des Satans. Zie hier:

a. De ellende der zondaren; zij *zijn in de strik des duivels, en daaronder gevangen tot zijn wil*. Zij zijn slaven van de slechtste meester; want hij is de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, Ef. 2:2. Zij zijn in een strik gevangen, en wel in de ergste strik, want het is die des duivels; zij zijn als de vissen, die gevangen worden

in het boze net; als de vogels, die in het garen verward zijn. Zij zijn onder de vloek van Cham, *een knecht der knechten zij hij zijn broederen*, Gen. 9:25; zij zijn slaven van hem, die ook niet meer dan een slaaf is.

b. Het geluk van hen, die tot berouw komen; zij ontwaken wederom uit de strik, als een vogel uit de strik des vogelaars; de strik is gebroken en zij zijn ontkomen; en hoe groter het gevaar des te groter de bevrijding. Wanneer zondaren berouw gevoelen, worden zij, die tevoren door de duivel naar zijn wil gevangen geleid werden, geleid in de heerlijke vrijheid van de kinderen Gods, en hebben hun wil verenigd met die van de Heere Jezus. Deze goede Heere verlosse ons uit alle strikken!

HOOFDSTUK III

I. De apostel voorzegt Timotheüs hoe de laatste dagen zijn zullen en de redenen daarvoor, vers 1-9;
II. En geeft hem daaromtrent verscheidene voorschriften, vers 10-17; voornamelijk zijn eigen voorbeeld ("Maar gij hebt achtervolgd mijn leer, enz.) en de kennis der Heilige Schrift, welke goed zijn om wijs te maken tot zaligheid en het beste tegenmiddel zijn tegen het bederf van de tijden, die wij beleven. In dit hoofdstuk deelt Paulus .Timotheüs mede hoe slecht anderen zouden zijn en daarom hoe goed hij moest zijn, en dat wij uit de slechtheid van anderen het voordeel moeten trekken om onze eigen oprechtheid te meer te versterken.

2 Tim. 3:1-9
Timotheüs moest het niet vreemd vinden, dat er in de gemeente slechte mensen gevonden werden, -want het net van het Evangelie omvat goede en slechte vissen, Matth. 13:47, 48. Jezus Christus heeft voorzegd, Matth. 24, dat er verleiders zullen komen, en daarom moeten wij daardoor niet ontstellen, of slechter over de godsdienst en de gemeente denken. Zelfs in goudaderen is vuil, en er ligt een groot deel kaf onder het koren op de dorsvloer.

I. Timotheüs moest weten, dat in de *laatste dagen*, vers 1, in de tijd des Evangelies, *zware tijden ontstaan zullen*. hoewel de tijd des Evangelies in vele opzichten een tijd van hervorming was, moest hij toch bedenken dat er in die tijd *zware tijden* komen zouden; niet zozeer door de vervolgingen als wel door het bederf. Het zouden moeilijke tijden zijn, waarin het zwaar zou vallen een goed geweten te bewaren. Hij zegt niet: Zware tijden zullen komen, want Joden en heidenen zullen samenspannen om het Christendom uit te roeien; maar zware tijden zullen komen door hen, die een *gedaante van Godzaligheid hebben*, **vers 5;** zij zullen bedorven en boos zijn en veel schade aan de gemeente doen. Twee verraders in een garnizoen doen meer kwaad dan duizend belegeraars. Zware tijden zullen komen, want de mensen zullen boos zijn.

1. Zonde maakt de tijden zwaar. Indien er een algemeen bederf van manieren en van de gemoederen der mensen is, maakt dat de tijden gevaarlijk om in te leven; want het is moeilijk onze oprechtheid te bewaren te midden van algemeen bederf.
2. Het komen van zware tijden is een bewijs voor de waarheid van de voorspellingen der Schrift; wanneer in dit opzicht de gang der gebeurtenissen niet aan de profetie beantwoordde, zouden wij in verzoeking komen om de Goddelijkheid des Bijbels te betwijfelen.

3. Het is ons aller belang dit te weten, te geloven en in aanmerking te nemen, opdat wij niet verrast worden wanneer wij zien dat de tijden zwaar zijn. *"En weet dit*!"

II. Paulus deelt Timotheüs mede, waardoor de tijden zo zwaar zouden worden, en wat de kentekenen zullen zijn, waaraan men die tijden herkennen kan, vers 2 en v.v.

1. *Zelfliefde* maakt die tijden zo zwaar. Wie is er, die zichzelf niet liefheeft? Maar hier wordt een onmatige, zondige, eigenliefde bedoeld. De mensen zullen hun vlees meer liefhebben dan hun geestelijk deel. De mensen hebben hun lusten lief en vieren die de teugel, meer dan God lief te hebben en hun plicht te vervullen. In plaats van Christelijke liefdadigheid, die zorgt voor het welzijn van anderen, zullen zij alleen aan zichzelf denken en hun eigen genoegen stellen boven de stichting der gemeente.

2. Geldgierigheid. Eigenliefde brengt een grote sleep van zonden met zich. Wanneer de mensen liefhebbers van zichzelf zijn, kan van hen geen goed verwacht worden, terwijl alle goed verwacht kan worden van hen, die God met hun ganse hart liefhebben. Wanneer geldgierigheid algemeen invloed gaat oefenen en ieder slechts zorgt om te krijgen wat hij kan en te houden wat hij heeft, dan worden de mensen voor elkaar gevaarlijk en moet ieder tegen zijn naasten op zijn hoede zijn.

3. Laatdunkend en hovaardig. De tijden zijn zwaar, wanneer de mensen hoogmoedig op zichzelf, bluffers en lasteraars worden; bluffers tegenover de mensen, die zij verachten en met wantrouwen aanzien, lasteraars van God en Zijn naam. Indien de mensen God niet vrezen, zullen zij geen mens ontzien; en om gekeerd.

4. De ouderen ongehoorzaam. Wanneer de kinderen de ouderen ongehoorzaam zijn en de verplichtingen breken, die op hen rusten, van plicht en dankbaarheid, en gewoonlijk ook van hun eigen belang, daar zij van hun ouders afhangen en alles van hen moeten verwachten, dan zijn de tijden zwaar; want voor welke godloosheid zullen zij terugdeinzen, die hun ouderen ongehoorzaam zijn en tegen hen opstaan?

5. Ondankbaar; onheilig. Die zonden maken de tijden zwaar; zij gaan gewoonlijk hand aan hand. Welke reden is er, waarom de mensen onheilig en zonder vreze Gods zijn, anders dan hun ondankbaarheid voor de barmhartigheden Gods? Ondankbaarheid en goddeloosheid gaan samen; moet gij iemand ondankbaar noemen, dan is er geen erger naam voor hem. Ondankbaar en onrein, bevlekt met vleselijke lusten, dat is een toestand van grote ondankbaarheid jegens die God, die ons van alles voorzien heeft wat voor het lichaam dienstig is; wij misbruiken zijn gaven, indien wij het voedsel onzer lusten er van maken.

6. De tijden zijn zwaar wanneer de mensen niet meer hechten aan de banden, die de natuur of de gewone samenleving geknoopt hebben; wanneer zij zonder natuurlijke liefde en onverzoenlijk zijn, **vers 3.** Wij zijn natuurlijke welwillendheid jegens allen verplicht. Overal, waar mensen gevonden worden, moet menselijkheid heersen, maar voornamelijk tussen bloedverwanten. De tijden zijn zwaar wanneer de kinderen de ouderen ongehoorzaam zijn, **vers 2,** en de ouders de kinderen geen natuurlijke liefde toedragen, **vers 3.** Zie hier hoe diep het bederf der zonde gaat, hoe het de mensen ontbloot zelfs van de liefde, die de natuur hun voor hun eigen kinderen heeft ingeplant; want de liefde van de ouders tot de kinderen is een machtig middel voor de instandhouding van de mensheid op aarde. En het is niet te verwonderen dat zij, die

niet meer door natuurlijke liefde zich verbonden gevoelen, ook door de plechtigste beloften en verbonden zich niet gebonden achten. Zij zijn onverzoenlijk, en maken er geen gewetensbezwaar van om de verplichtingen te verbreken, die zij zelf op zich genomen hebben.

7. De tijden zijn zwaar, wanneer de mensen zijn *achterklappers, valse beschuldigers van elkaar, diaboloi, duivels* voor elkaar, zonder eerbied voor elkanders goeden naam, of voor de verplichting van de eed, maar denkende dat zij alles doen en zeggen mogen wat hun behaagt, Ps. 12:4.

8. Wanneer de mensen geen bedwang meer hebben over zichzelf en over hun lusten; niet over hun begeerlijkheden, want zij zijn *onmatig*; niet over hun hartstochten, want zij zijn *wreed*; wanneer zij geen zelfbeheersing hebben, en aan een stad gelijk zijn, die een bres in de muren heeft, dan worden ze door de minste aanleiding in vuur en vlam gezet.

9. De tijden zijn zwaar, wanneer hetgeen goed is en geëerd behoort te worden, over het algemeen veracht en vertrapt wordt. Het is de trots van vervolgers, dat zij met verachting neerzien op goede mensen, alhoewel die beter zijn dan hun naasten.

10. De tijden zijn zwaar wanneer de mensen zijn verraders, roekeloos, opgeblazen, **vers 4.** Onze Zaligmaker heeft voorzegd dat de een broeder de anderen broeder, en de vader het kind, ter dood zullen overleveren, Matth. 10:21; en Mt 10.21 dat zijn de ergste verraders. Zij, die hun Bijbels aan de vervolgers overgaven, werden *traditores* genoemd, want zij verrieden de waarheid, die hun toevertrouwd was. Wanneer de mensen onbeschaamd en opgeblazen zijn, zich tegen allen aanmatigend gedragen, en deze gemoedsgesteldheid over het algemeen de overhand krijgt, dan zijn de tijden zwaar.

11. Ook wanneer de mensen *meer liefhebbers der wellusten dan liefhebbers Gods zijn*. Wanneer zij meer lekkerbekken dan ware Christenen zijn, dan zijn de tijden zeker zeer slecht. God moet bovenal bemind worden. Het is vleselijk-gezindheid en vijandschap tegen God, wanneer enig ding boven Hem verkozen wordt en vooral zulk een ding als vleselijke wellust is.

12. Vooral zijn de tijden zwaar wanneer de mensen, niettegenstaande dat alles *een gedaante van Godzaligheid hebben*, **vers 5;** Christenen genoemd worden; de Christelijke doop ontvangen hebben; vertoon van godsdienstigheid maken, maar hoe aannemelijk hun vorm van Godzaligheid ook zij, *haar kracht verloochend hebben*. Wanneer zij de gedaante aannemen, die de kracht met zich behoorde te brengen, maar wanneer zij scheiden wat God verenigd heeft; wanneer zij de gedaante der Godzaligheid aannemen om vrij te blijven van bestraffing, maar niet haar kracht zich toe-eigenen om vrij te blijven van de zonde. Merk op:

A. De mensen zijn soms zeer goddeloos en slecht onder een gedaante van Godzaligheid; zij kunnen liefhebbers van zichzelf enz. zijn en toch zich zeer godsdienstig voordoen.
B. De vorm van Godzaligheid is geheel iets anders dan haar kracht; iemand kan de enen hebben en geheel van de andere ontbloot zijn; ja die zelfs verloochenen, ten minste in zijn bijzonder leven.

C. Aan dezulken moeten ware Christenen zich onttrekken.

III. Paulus waarschuwt Timotheüs op zijn hoede te zijn tegen zekere verleiders; niet alleen om zelf niet door hen medegetrokken te worden, maar ook om tegen hun verleiding gewapend te zijn voor degenen, die aan zijn zorg toevertrouwd werden.

1. Hij toont hem hoe ijverig deze zijn om volgelingen te winnen, **vers 6;** zij dienen zich aan bij de mensen, bezoeken hen in hun huizen omdat zij niet openlijk durven optreden; want die het kwade doet haat het licht, Joh. 3:20. Zij werden niet gedwongen om binnenshuis te werken, zoals ware Christenen dikwijls in tijden van vervolging overkwam, maar zij verkozen de huizen binnen te sluipen, zich in de goede mening van de mensen in te dringen en die zo tot hun partij over te halen. En zie nu welke soort van mensen zij voor zich wonnen en tot hun volgelingen maakten Dat waren zwakken: *vrouwkens*; en het waren ondeugenden: *die met zonden geladen zijn en door menigerlei begeerlijkheden gedreven worden*. Een onnozel hoofd en een bedorven hart maken de mensen, en vooral de vrouwen, een lichte prooi voor zulke verleiders.

2. Hij toont aan hoever die mensen er af zijn van tot de kennis der waarheid te zullen komen, hoewel zij voorgeven *altijd te leren*, **vers 7.** In zekere zin moeten wij altijd leren, dat is, altijd toenemen in kennis, voortgaan in het kennen van de Heere, voorwaarts dringen; maar deze waren twijfelzuchtig, babbelziek en onstandvastig, geneigd om elk nieuw denkbeeld aan te grijpen onder voorwendsel van daardoor toe te nemen in kennis; maar zij kwamen nooit tot recht verstand van de waarheid, die in Jezus is.

3. Hij zegt dat er aan hun toenemen paal en perk gesteld zal worden, **vers 8 en 9,** en vergelijkt hen met de Egyptische tovenaars, die Mozes tegenstonden, en die hier *Jannes* en *Jambres* genoemd worden; alhoewel deze namen niet in het Oude Testament te vinden zijn, worden zij door sommige oude Joodse schrijvers zo genoemd. Toen Mozes met een Goddelijk bevel kwam om Israël uit Egypte te doen vertrekken, wederstonden deze tovenaars hem. Zo *staan* ook deze ketters *de waarheid tegen*, en gelijk zij waren ze *mensen, verdorven van verstand*; mensen, die hun verstand verdorven, verlaagd en tegen de waarheid ingenomen hadden. Zij waren *verwerpelijk aangaande het geloof*; verre van ware Christenen te zijn. *Maar zij zullen niet meerder toenemen*; of niet veel vorderen, zoals sommigen lezen. Merk op:

A. Verleiders zoeken verborgen plaatsen en beminnen de duisternis; zij zijn bevreesd voor openbaarheid en sluipen daarom de huizen in. Bovendien vallen zij bij voorkeur aan degenen, die het minst instaat zijn om zich te verdedigen, onnozele en slechte vrouwen.
B. Verleiders zijn in alle eeuwen dezelfden. Hun kenmerken zijn dezelfde: mensen met een verdorven verstand; hun gedrag is hetzelfde: zij staan de waarheid tegen gelijk Jannes en Jambres Mozes tegenstonden; en hun teleurstelling zal ook dezelfde zijn.
C. Zij, die de waarheid tegenstaan, zijn schuldig aan dwaasheid, ja aan ergerlijke dwaasheid, want groot is de waarheid en zij overwinnen.
D. hoewel de geest der dwaling voor een tijd mag losgelaten worden: God houdt de keten in handen. Satan kan de volken en de gemeenten niet langer bedriegen dan God

het hem toelaat. *Zij zullen niet meerder toenemen*; het zal openbaar worden dat zij bedriegers zijn en ieder zal hen verlaten.

2 Tim. 3:10-17

Teneinde Timotheüs te doen volharden in de weg, die hij bewandelt, gaat de apostel over:

I. Om hem zijn eigen voorbeeld aan te tonen, dat Timotheüs lang voor ogen gehad had, want hij was geruime tijd bij Paulus geweest, **vers 10.** *Maar gij hebt achtervolgd mijn leer*. Hoe beter wij de leer van Christus en de apostelen kennen, des te meer zullen wij haar aanhangen; de reden waarom menigeen er zo los van is, is dat hij haar niet genoegzaam kent. De apostelen van Christus hadden geen andere vijanden dan mensen, die hen niet kenden of niet genoeg kenden; zij, die hen het best kenden, beminden en eerden hen het meest. Wat had Timotheüs nu zo goed van Paulus gekend en achtervolgd?

1. *De leer*, die hij verkondigde. Paulus hield niets voor zijn hoorders terug, maar verkondigde hun de gehelen raad Gods, Hand. 20:27, zodat het zijn schuld niet was als zij die niet geheel kenden. Timotheüs had het grote voorrecht gehad, dat hij opgeleid was door zulk een onderwijzer en doordrongen te zijn van de leer, die hij verkondigde.

2. Hij kende geheel zijn *wijze van doen*. Zijn levenswijze was een deel van zijn leer, en niet daarmee in tegenspraak. Zijn leven brak niet af wat zijn leer opgebouwd had. Die dienaren zullen waarschijnlijk het meeste goed doen en de beste blijvende vruchten van hun arbeid zien, wier leven overeenkomt met hun leer; terwijl daarentegen zij geen voordeel voor hun gemeente kunnen verwachten, die goed leren en slecht leven.

3. Timotheüs kende geheel het grote doel, dat Paulus op het oog had, beide in zijn leer en in zijn wijze van doen. Gij hebt gekend mijn *voornemen*. waar ik op aanhoud; hoe ver dat is van enig werelds, vleselijk, zelfzuchtig plan, en hoe oprecht ik begeer de heerlijkheid Gods en de zaligheid der mensen.

4. Timotheüs kende geheel Paulus' goed karakter, waartoe hij mocht besluiten uit zijn leer, wijze van doen en voornemen; want hij gaf bewijzen van zijn *geloof*, dat is van zijn oprechtheid en getrouwheid; of van zijn geloof in Christus; zijn geloof betreffende de toekomstige wereld, waarbij Paulus leefde); zijn *lankmoedigheid*, jegens de gemeenten, waar hij gepredikt had en die hij bestuurde; zijn *liefde* voor alle mensen, en zijn *lijdzaamheid*. Deze waren genadegaven, waardoor Paulus uitnemend was, en Timotheüs wist dat.

5. Hij wist dat hem kwaad aangedaan was omdat hij goed gedaan had, **vers 11.** mijn *vervolgingen, mijn lijden, dat als mij overkomen is*, enz. (hij noemt die op, welke hij ondergaan had toen Timotheüs bij hem was) *te Antiochië, in Iconium en in Lystre*; en hij moest dus niet verwonderd zijn wanneer vervolgingen over hem kwamen; het was niet meer dan hij zelf verduurd had.

6. Hij wist hoeveel zorg God voor hem gedragen had: *En de Heere heeft mij uit alle verlost*. Gelijk hij nooit de goede zaak verlaten had, zo had God hem niet verlaten. Gij weet ten volle mijn *vervolgingen*. Wanneer wij de droefenissen van godvrezende

mensen slechts ten dele kennen, zijn zij voor ons verzoekingen om de zaak te verlaten, waarvoor zij lijden; wanneer wij alleen de moeiten kennen, die zij om Christus' wil verdragen; kunnen wij er toe komen om te zeggen: Wij laten de zaak, die ons waarschijnlijk zo duur zal komen te staan als wij haar omhelzen, voor hetgeen zij is. Maar wanneer wij ten *volle* kennen de vervolgingen, niet alleen wat zij lijden, maar ook hoe zij onder hun lijden ondersteund en vertroost worden, dan zullen wij, in plaats van er door ontmoedigd te worden, ons aangespoord gevoelen, voornamelijk omdat ons voorzegd is dat wij op zulke dingen rekenen moeten, **vers 12.**
Allen, die Godzalig willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden. Niet allen evenveel, in die tijd waren zij, die het geloof in Christus beleden, meer aan vervolging blootgesteld dan in andere tijden; maar in alle tijden zullen zij, die Godzalig willen leven in Christus Jezus, meer of minder vervolgd worden. Zij moeten verwachten veracht te worden, en dat hun godsdienst hun voortdurend in de wereld zal in de weg staan; zij, die Godzalig willen leven, moeten daarop rekenen, vooral zij die Godzalig willen leven in *Christus Jezus*, dat is: overeenkomstig de strenge regelen van de Christelijke godsdienst; zij, die de livrei en de naam van hun Goddelijke Verlosser dragen willen. Allen, die hun belijdenis in hun leven tonen willen, die niet alleen Godzalig willen zijn, maar ook Godzalig willen leven, moeten vervolging verwachten, vooral wanneer zij vastbesloten zijn. Merk hier op:

A. Het leven van de apostel was zeer voorbeeldig door drie dingen: door zijn *leer*, die was overeenkomstig de wil van God; door zijn *leven*, dat was overeenkomstig zijn leer; en door zijn *vervolgingen* en zijn *lijden*.
B. Zijn leven was een leven vol groot nut, maar ook vol groot lijden, en ik houd het er voor dat niemand de grote Meester zo nabij kwam in uitnemende diensten en in zwaar lijden als Paulus; hij leed bijna in alle plaatsen; de Heilige Geest getuigde hem dat banden en verdrukkingen aanstaande waren, Hand. 20:23. Hier vermeldt hij zijn vervolgingen en zijn lijden tn Antiochië, in Iconium en in Lystre; maar hoeveel leed hij buitendien!
C. De apostel zegt dat de Heere hem uit al deze verlost heeft; Timotheüs en ons tot aanmoediging in al ons lijden.
D. Hier is de praktijk en de behandeling van alle ware Christenen: zij leven Godzalig in Jezus Christus, dat is hun praktijk; en zij lijden vervolgingen, dat is de behandeling, die zij van de wereld moeten verwachten.

II. Hij waarschuwt Timotheüs voor het vreeslijk einde van de verleiders; als een reden waarom wij ons dicht zullen houden bij de waarheid, zoals die in Jezus Christus is. *Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid*, **vers 13.** Gelijk goede mensen door de genade Gods van beter tot beter voortgaan, zo worden boze mensen, door de listigheid des Satans en door hun eigen verdorvenheid, al slechter en slechter. Het pad der zonde is een hellend vlak; het gaat van kwaad tot erger: *verleidende en wordende verleid*. Zij, die anderen verleiden, verleiden slechts zichzelf; die anderen in dwaling trekken, lopen zelf al meer en meer in hun verderf en zullen het aan het einde ondervinden.

III. Hij vermaant hem zich stipt te houden aan zijn goede opvoeding, en vooral aan hetgeen hij uit de Heilige Schrift geleerd heeft, **vers 14, 15.** *Blijf in hetgeen gij geleerd hebt*. Het is niet genoeg dat wij het goede geleerd hebben, wij moeten er in blijven en er vorderingen in maken. Dan eerst zijn wij waarlijk Christus' discipelen, Joh. 8:31. Wij moeten niet *kinderen zijn, die als de vloed bewogen en omgevoerd worden met*

allen wind van leer, door de bedriegerij der mensen, door arglistigheid, om listiglijk tot dwaling te brengen, Ef. 4:14.

Wordt niet omgevoerd met verscheidene en vreemde leringen, want het is goed dat het hart gesterkt worde door genade, Hebr. 13:9. En daarom moeten wij blijven in de dingen, die wij van de Heilige Schriften geleerd hebben; wij moeten niet blijven vasthouden aan enige dwaling of vergissing, die wij wellicht in onze kindsheid en jeugd geleerd hebben, want deze moeten wij na betere inlichtingen met volle overtuiging verzaken; maar dit heeft niets uitstaan met ons blijven in de dingen, die wij uit de Heilige Schriften geleerd hebben. Indien Timotheüs bleef hechten aan de waarheid, die hem onderwezen was, zou dit hem wapenen tegen de strikken en dwalingen der verleiders. Timotheüs moest blijven in hetgeen hem geleerd was en waarvan hem verzekering gedaan was.

1. Het is een groot geluk de zekerheid te weten van de dingen, waarin wij onderwezen zijn, Luk. 1:4, niet alleen de waarheid te kennen, maar te weten dat zij van ontwijfelbare zekerheid zijn. Wij moeten trachten meer en meer verzekerd te worden van hetgeen wij geleerd hebben, opdat wij, gegrond in de waarheid, gewapend mogen zijn tegen dwaling, want zekerheid in de godsdienst is van groot belang en voordeel. *Gij hebt geweten*, enz.

A. Gij hebt goed onderwijs gehad. Denk er aan van wie gij het geleerd hebt, niet van slechte mensen en verleiders, maar van goede mensen, die zelf de macht der waarheid ondervonden hadden, welke zij onderwezen, en die geleerd hadden er voor te lijden en daardoor het sprekendste bewijs van hun geloof in die waarheid te leveren.
B. Wetende vooral het vaste fondament, waarop gij gebouwd hebt, namelijk dat der Schrift, **vers 15:** *Dat gij van kindsaf de Heilige Schriften geweten hebt*.

2. Zij, die bekend willen worden met de dingen Gods en er van verzekerd zijn, moeten de Heilige Schriften kennen, want die zijn de samenvatting van de Goddelijke openbaring.

3. Het is een groot geluk de Heilige Schriften van kindsaf te kennen, en kinderen behoren van jongsaf met de Heilige Schriften bekend gemaakt te worden. De leeftijd der kinderen is de leertijd en zij, die goed onderwijs zullen genieten, moeten het ontvangen uit de Schriften.

4. De schriften, die wij moeten kennen, zijn de Heilige Schriften; zij komen van de heiligen God; zijn overgeleverd door heilige mensen; bevatten heilige voorschriften; handelen over heilige dingen en zijn bestemd om ons heilig te maken en ons te leiden op de weg der heiligheid en gelukzaligheid. Zij worden *Heilige Schriften* genoemd, en daardoor onderscheiden van ongewijde schriften van allerlei soort; ook van die, welke alleen handelen over zedelijkheid, burgerlijke rechtvaardigheid en eerlijkheid, maar niet over heiligheid spreken. Indien wij de heilige Schriften willen kennen, moeten wij ze dagelijks lezen en onderzoeken, zoals de edele Bereërs deden, Hand. 17:11. Zij moeten niet bij ons liggen verzuimd en zelden gelezen of ingezien. Merk hier nu op:

A. Wat de voortreffelijkheid van deze Schriften is: Zij is *ingegeven door God*, **vers 16,** en daarom Zijn Woord. Zij is een Goddelijke openbaring en wij kunnen op haar onfeilbaarheid staatmaken. Dezelfde Schrift, die in ons van rede spreekt, overtuigt ons

van haar onfeilbaarheid en openbaring. *De profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken*, 2 Petrus 1:21. De profeten en apostelen spraken niet uit zichzelf, maar wat zij van de Heere ontvingen, hebben zij ons overgeleverd. Dat de Schrift door Goddelijke ingeving geschreven is, getuigt de majesteit van haar stijl; de waarheid, de voortreffelijkheid en de reinheid harer leer; de harmonie van haar verschillende delen; haar macht en invloed op de zielen der menigten, die haar gebruiken; de vervulling van vele profetieën betreffende de dingen, van welke geen mens iets vooruit weten kon; en de onvergelijkelijke wonderen, die verricht werden ten bewijze van haar Goddelijke oorsprong. *God bovendien mede getuigende door tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar zijn wil*, Hebr. 2:4.

B. Welk nut het voor ons zal hebben.

a. *Zij kunnen ons wijs maken tot zaligheid*; dat is, zij zijn een zekere gids op onze weg naar het eeuwige leven. Zij zijn waarlijk wijs, die wijs zijn tot zaligheid. Die Schriften zijn nuttig om ons waarlijk wijs te maken, wijs voor onze zielen en de toekomende wereld. Zij maken u wijs tot zaligheid *door het geloof*. De Schriften zullen ons wijs maken tot zaligheid, indien zij gemengd zijn met het geloof; anders niet, Hebr.4:2. Want indien wij haarwaarheid en goedheid niet geloven, zullen zij ons geen nut doen.
b. Zij zijn *nuttig* voor ons in alle dingen van het Christelijke leven; *tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is*. Zij beantwoorden aan elk deel van de Goddelijke openbaring. Zij onderwijzen ons in de waarheid; zij bestraffen ons in hetgeen verkeerd is; zij leiden ons in hetgeen goed is. Zij zijn nuttig voor allen, want wij allen hebben behoefte aan lering; vermaning en verbetering. Zij zijn voornamelijk nuttig voor dienaren, want die moeten leren, vermanen en verbeteren; en hoe kunnen zij dat beter doen dan door de Schriften!
c. *Opdat de mens Gods volmaakt zij*, **vers 17.** De Christen en de dienaar zijn de mensen Gods. Een mens Gods wordt in deze wereld gevormd door de Schriften. Door haar worden wij *tot alle goed werk volmaakt toegerust*. In de Schriften is in alle gevallen en toestanden voorzien. Welke plichten wij te vervullen hebben, welke diensten van ons vereist worden; in de Schriften vinden wij genoeg om er ons toe instaat te stellen.

C. Alles samen genomen zien wij hier:
a. Dat de Schriften verschillend nut hebben en beantwoorden aan verschillende doeleinden. *Zij zijn nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering* van alle dwalingen in ons oordeel en in ons leven; en *tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is*.
b. De Schrift is een volmaakte regel voor geloof en leven, en is bedoeld voor de mens Gods, de dienaar zowel als de Christen, die Gode gewijd zijn, want zij *is nuttig tot lering*, enz.
c. Zo wij de Schrift raadplegen, die door God ingegeven is, en haar voorschriften volgen, zullen wij mensen Gods gemaakt worden, *volmaakt en tot alle goed werk volmaakt toegerust*.
d. Geen wijsgerige geschriften, geen rabbijnse fabelen, geen paapse legenden, geen ongeschreven overleveringen, kunnen ons volmaakte mensen Gods maken; alleen de Schrift is daartoe instaat. O, dat wij meer onze Bijbel liefhebben, en dichter bij hem ons houden dan ooit! Dan zullen wij ondervinden welke zegen en welk voordeel

daarin gelegen is, en eindelijk de gelukzaligheid verkrijgen, die ons in hem beloofd en verzekerd is.

HOOFDSTUK IV

In dit hoofdstuk:
I. Dringt Paulus met grote plechtigheid en ernst er bij Timotheüs op aan, dat hij zijn werk en dienst als evangelist ijverig en nauwgezet zal verrichten; en deze vermaning aan hem kunnen alle dienaren op zichzelf toepassen, vers 1-5.
II. De reden waarom hij dit doet: waarom moest Timotheüs zo ernstig vermaand worden? Omdat de gemeente zeer waarschijnlijk spoedig het werk van de apostel zou moeten missen, want zijn ontbinding was aanstaande, vers 6-8.
III. Verschillende bijzondere onderwerpen met een wenk en een waarschuwing omtrent Alexander de kopersmid, vers 9-15.
IV. Hij deelt hem mede wat hem bij zijn eerste verantwoording overkwam; hoewel de mensen hem verlieten, stond de Heere hem ter zijde; en dit moedigde hem aan om te hopen op verdere verlossing, vers 16-18.
V. Daarna besluit hij met groeten en een zegenbede, vers 19-22.

2 Tim. 4:1-8
Merk op:
I. Hoe dringend deze opdracht wordt ingeleid, **vers 1.** *Ik betuig dan voor God en de Heere Jezus Christus, die de levenden en doden zal oordelen in zijn verschijning en in Zijn koninkrijk*. Ook de beste mensen hebben nodig ernstig tot hun plicht vermaand te worden. Het werk van de dienaar is geen onverschillig ding, maar beslist noodzakelijk. Wee over hem indien hij niet het Evangelie verkondigt, 1 Cor. 9:16.
Om hem tot getrouwheid op te wekken, moet hij aanmerken:

1. Dat de ogen van God en van Jezus Christus op hem zijn: *Ik betuig u voor God en de Heere Jezus Christus*, dat is: als gij prijs stelt op de gunst van God en van Jezus Christus; als gij u bij God en Jezus Christus aangenaam wilt maken door het vervullen uwer verplichtingen, beide van de natuurlijke en de geopenbaarde godsdienst; als gij u dankbaar betonen wilt aan God, die u schiep, en aan Jezus Christus, die u verloste.

2. Hij betuigt hem, dat hij verantwoording doen moet in de grote dag, en herinnert hem aan het komend oordeel, dat de Heere Jezus is opgedragen. Hij zal oordelen de levenden en de doden, *in zijn verschijning en in Zijn koninkrijk*; dat is, wanneer Hij verschijnen zal in Zijn koninkrijk. Dit betreft allen' Christenen en dienaren; zij moeten nauwkeurig achtslaan op de rekenschap, die zij binnenkort aan Jezus Christus doen moeten van al de hun toevertrouwde talenten. Christus zal oordelen de levenden en de doden; dat is, hen, die op de jongste dag levend overgebleven zullen zijn, en hen, die uit het graf ten leven opgewekt zullen worden.

A. De Heere Jezus Christus zal oordelen de levenden en de doden. *God heeft al het oordeel de Zoon overgegeven*, en Hem aangesteld als Rechter van levenden en doden, Hand. 10:42.
B. Hij zal verschijnen; Hij zal ten tweeden male komen; en dat zal een luisterrijke verschijning zijn, gelijk het woord *epiphaneia* aantoont.

C. Dan zal Zijn koninkrijk in heerlijkheid verschijnen. In Zijn *verschijning en koninkrijk*, want Hij zal dan verschijnen in Zijn koninkrijk, zitten op Zijn troon en de wereld oordelende.

II. Wat is de inhoud van deze last? **vers 2-5.** Hij draagt hem op:
1. *Predik het woord*. Dat is het werk van de dienaren, dat is de bedeling hun toevertrouwd. Zij moeten niet hun eigen inzichten en verbeeldingen prediken, maar het zuivere, eenvoudige woord van God; en zij mogen het niet bederven, maar in oprechtheid, maar als van God, maar als voor Gods aangezicht moeten zij het spreken in Christus, 2 Cor. 2:17.

2. Hij moet het betuigen en met allen ernst zijn hoorders op het hart binden: *Houd aan tijdelijk, ontijdelijk, wederleg, bestraf, vermaan*; doe dit werk met alle vurigheid des geestes. Roep hen, die u toebetrouwd zijn, op om zich te wachten voor de zonde en hun plicht te doen; roep hen op tot berouw, en geloof, en een heilig leven; en doe dat tijdelijk en ontijdelijk. *Tijdelijk*, wanneer zij op hun gemak zijn om u te horen, wanneer de een of andere gunstige gelegenheid zich voordoet om tot hen te spreken. Ja, ook *ontijdelijk*; wanneer er ogenschijnlijk geen gelegenheid is om vat op hen te krijgen; want gij weet niet of dan de Geest Gods beslag op hen legt. De wind blaast waarheen hij wil; *zaai uw zaad in de morgenstond, en trek uw hand des avonds niet af*. Pred. 11:6. Wij moeten het doen tijdelijk, dat is, geen gelegenheid laten voorbijgaan; en ontijdelijk, dat is, onze plicht niet verzuimen, onder voorwendsel dat het nu niet gelegen is.

3. Hij moet de mensen hun gebreken aantonen. *Wederleg, bestraf*. Overtuig goddelozen van het kwaad en het gevaar van hun verkeerden weg. Tracht, door rond en open met hen te spreken, hen tot berouw te brengen. Bestraf hen met ernst en gezag, in de naam van Christus, opdat zij uw ongenoegen mogen beschouwen als een openbaring van Gods ongenoegen tegen hen.

4. Hij moet leiden, aanmoedigen en opwekken hen, die betamelijk wandelen. *Vermaan* hen (moedig hen aan om vol te houden en te volharden tot het einde) *met alle lankmoedigheid en leer*.

A. Hij moet dat zeer geduldig doen; *met alle lankmoedigheid*. Indien gij niet onmiddellijk vrucht op uw arbeid ziet, geef het daarom niet op en wees niet verdrietig hen weer aan te spreken. Aangezien God hen met alle lankmoedigheid verdraagt, moeten ook de dienaren hen vermanen met alle lankmoedigheid.
B. Hij moet het doen redelijk, niet hartstochtelijk, maar *in alle leer*. Dat is: Breng hen tot een goeden wandel door hun goede beginselen in te prenten. Leer hen de waarheid zoals zij in Jezus is, breng hen tot een krachtig geloof in Hem; dat zal het middel zijn om hen van het kwade af te houden zowel als om hen tot het goede te brengen.

a. Het werk van de dienaar heeft verscheidene onderdelen; hij moet *het woord prediken, wederleggen, bestraffen en vermanen*.
b. Hij moet zeer ijverig en zorgvuldig zijn; hij moet *aanhouden tijdelijk en ontijdelijk*; hij moet arbeid noch moeite sparen; maar moet altijd gereed zijn om zorg te dragen voor de eeuwige belangen der zielen.

5. Hij moet *wakker zijn in alles*. Zoek elke gelegenheid om hun een vriendelijkheid te bewijzen; laat door uw verzuim geen gelegenheid verloren gaan. Waak bij uw werk; waak tegen de verzoekingen des Satans, waardoor gij er van afgetrokken zoudt worden; waak over de zielen, die aan uw zorg zijn toevertrouwd.

6. Hij moet rekenen op verdrukkingen en die doorstaan; ze zo goed mogelijk verdragen, *kakopathêson. Lijd verdrukkingen*; wees in verdrukkingen lijdzaam. Word niet ontmoedigd door de verdrukkingen, die over u komen zullen, maar draag ze met gelijkmoedigheid. Gewen u aan ontberingen.

7. Hij moet zijn dienst indachtig zijn en zijn plicht vervullen. *Doe het werk van een evangelist*. Het werk van een evangelist was, als afgevaardigde van de apostelen, nat te maken wat zij gezaaid hadden. Zij waren geen ge- vestigde herders, maar vertoefden een tijdlang in de gemeenten, die de apostelen gesticht hadden, en gingen die voor, tot er een geregelde dienst was ingesteld. Dat was het werk van Timotheüs.

8. Hij moest zijn bediening waarnemen. *Maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij*. Het was een belangrijke opdracht, die hem gegeven was, en daarom moest hij er aan beantwoorden, en alle delen van zijn dienst met ijver en zorg vervullen.

A. Een dienaar moet verdrukkingen verwachten in de getrouwe vervulling van zijn plichten.
B. Hij moet die lankmoedig verdragen als een Christelijke held.
C. Zij mogen hem niet ontmoedigen in zijn werk; want hij moet zijn werk doen en zijn dienst vervullen.
D. Het beste middel om te maken dat men van zijn dienst ten volle verzekerd is, bestaat in het getrouw volbrengen van al de delen van zijn werk.

III. De redenen, die deze opdracht aandringen.
1. Er zullen waarschijnlijk dwalingen en ketterijen de gemeente binnensluipen, waardoor de zielen van vele belijdende Christenen zullen verdorven worden, **vers 3, 4**. *Want er zal een tijd zijn, wanneer zij de gezonde leer niet zullen verdragen*. Gebruik daarom deze tijd, terwijl zij haar nog wel verdragen willen. Wees nu ijverig, want het is nu zaaitijd; zwaai de sikkel terwijl de velden wit zijn om te oogsten, want de tegenwoordige gunstige tijd zal spoedig voorbij zijn.
Zij zullen de gezonde leer niet verdragen. Er zullen opstaan, *die ketelachtig van gehoor zijn* en *zichzelf leraars opgaderen naar hun eigen begeerlijkheden*. Breng daarom in veiligheid zovelen gij maar kunt, opdat, wanneer deze stormen losbarsten, zij wel gefundeerd mogen zijn en hun afval worde voorkomen. De mensen moeten luisteren en de dienaren moeten prediken, tegen de komende tijden en zich behoeden tegen de ongerechtigheden, die in aantocht zijn, hoewel ze niet dadelijk verschijnen. *Zij zullen hun gehoor van de waarheid afwenden*; zij zullen het moede worden het Evangelie van Christus te horen, en zij zullen gretig fabelen aangrijpen en daar genoegen in vinden; en God zal hen aan die dwalingen overlaten, omdat zij niet de waarheid betracht hebben in liefde, 2 Thess. 2:11, 12. Merk hier op:

A. Deze leraars zullen zij zichzelf vergaderen; zij worden niet door God gezonden; zij verkiezen ze om hun begeerten te vervullen en hun oren te strelen.

B. De mensen doen dat wanneer zij de gezonde leer niet kunnen verdragen; de prediking die ontdekkend, eenvoudig en op de man af is; dan geven zij zichzelf leraars.
C. Er is een groot onderscheid tussen het woord Gods en het woord van zulke leraars; het een is gezonde leer, het woord der waarheid; het andere is enkel fabelen.
D. Zij, die het oor lenen aan fabelen, wenden eerst het oor van de waarheid af; want zij kunnen niet beide tegelijkertijd horen en goedkeuren; niemand kan twee heren dienen. *Zij zullen zich keren tot fabelen*. God laat rechtvaardig toe dat zij, die de waarheid moede worden, zich keren tot fabelen, en door fabelen van de waarheid afgeleid worden.

2. Paulus heeft het grootste deel van zijn werk verricht. *Maak dat men van uw dienst ten volle verzekerd zij, want ik word nu tot een drankoffer geofferd*, vers 6.

A. Daarom zal er des te meer gelegenheid zijn voor u. Wanneer arbeiders uit de wijngaard worden weggeroepen, is het voor de achterblijvenden geen tijd om lui te worden, maar om hun ijver te verdubbelen. Hoe minder handen er voor het werk zijn, des te ijveriger moeten de overgebleven handen zijn.
B. Ik heb het werk van mijn tijd en tijdgenoten gedaan, doe gij nu even ijverig het uwe.
C. De troost en de blijmoedigheid van Paulus, in het vooruitzicht van zijn aanstaande ontbinding, moesten Timotheüs aansporen tot de grootst mogelijke ijver, werkzaamheid en ernst in zijn werk. Paulus was een oud krijgsknecht van Jezus Christus, Timotheüs was een nieuw aangeworvene. "Kom", zegt Paulus, "ik heb ondervonden, dat de Meester vriendelijk en de zaak goed is; ik kan met veel genoegen en voldoening op mijn krijgsdienst terugzien; en daarom moet gij niet bevreesd zijn voor de moeilijkheden, waarmee gij te kampen zult hebben. De kroon des levens is voor u zo verzekerd alsof ze reeds op uw hoofd geplaatst was; verdraag daarom verdrukkingen en geef het volle bewijs van uw bediening".

3. De moed en de vertroosting van stervende heiligen en dienaren, en vooral van stervende martelaren, zijn een grote bevestiging van de Christelijke belijdenis, en een grote aanmoediging voor levende heiligen en dienaren in hun werk. Hier ziet de apostel vooruit, naar zijn naderende dood: *Ik word nu geofferd*. De Heilige Geest had van stad tot stad getuigd, dat hem banden en verdrukkingen aanstaande waren, Hand. 20:23. Hij was nu te Rome, en het is waarschijnlijk dat hij bijzondere openbaring van de Heilige Geest ontvangen had, dat hij daar de waarheid bezegelen zou met zijn bloed. Hij ziet er naar uit als naar iets, dat zeer aanstaande is. *Ik ben alrede uitgegoten*; zo staat in het oorspronkelijke, *êdê spendomai*, dat is: ik ben reeds martelaar in toewijding. Hij zinspeelt op het uitstorten van het drankoffer; want het bloed der martelaren, hoewel het geen offerande ter verzoening was, was een offer van erkentelijkheid ter ere van de genade Gods en van zijn waarheden. Merk op:

a. Met hoeveel bereidwilligheid hij van zijn sterven spreekt. Hij noemt het zijn ontbinding, hoewel hij het vooruitzicht had op een bloedige gewelddadige dood, noemt hij het zijn ontbinding of vrijlating. De dood van de Christen is zijn vrijlating uit de gevangenschap dezer wereld en zijn afreis naar de genietingen van de andere wereld; hij houdt niet op te bestaan, maar verhuist alleen van de een wereld naar de andere.

b. Met hoeveel tevredenheid hij terugziet op het leven, dat achter hem ligt, **vers 7.** *Ik heb de goeden strijd gestreden, ik heb de loop geëindigd*. Hij vreesde de dood niet, want hij had het getuigenis van zijn geweten, dat hij door de genade Gods in zekere mate beantwoord had aan het doel des levens. Als Christen en als dienaar had hij de goeden strijd gestreden. Hij had de dienst verricht, de moeilijkheden van de krijg doorstaan, en was een werktuig geweest voor glorierijke overwinningen van de verhoogden Zaligmaker over de machten der duisternis. Zijn leven was een loop en die was nu geëindigd. Zijn krijg was uitgestreden, zijn loop was geëindigd.
Ik heb het geloof behouden. Ik heb de leer van het Evangelie gehouden en geen enkel deel ervan verlaten. Merk op:
Ten eerste. Het leven, van een dienaar vooral, en van ieder Christen is een krijg en een loop; in de Schrift nu eens met het een en dan met het andere vergeleken.
Ten tweede. Het is een goede strijd; de zaak is goed en de overwinning is zeker, zo wij getrouw en moedig volharden.
Ten derde. Wij moeten die goeden strijd strijden; wij moeten hem doorstrijden; wij moeten onze loop voleinden; wij moeten niet ophouden alvorens wij meer dan overwinnaars zijn door Hem, die ons liefgehad heeft, Rom. 8:37.
Ten vierde. Het is een grote troost voor een stervenden heilige, wanneer hij, terugziende op zijn vorig leven, met de apostel zeggen kan: *Ik heb de goeden strijd gestreden*, enz. Ik heb het geloof behouden, de leer des geloofs en de genade des geloofs. Welk een troost, welk een onuitsprekelijke troost zal het zijn, wanneer wij aan het einde onzer dagen dat zeggen kunnen! Laat het dan ons gestadig trachten zijn, door de genade Gods, dat wij met blijdschap onze loop mogen eindigen, Hand. 20:24.

c. Met hoeveel blijdschap ziet hij vooruit! Naar het volgende leven, **vers 8.** *Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid*. Hij had verloren voor Christus, maar hij was er zeker van, dat hij niet door Hem verliezen zou, Phil. 3:8. Dat moest Timotheüs bemoedigen om als een goed krijgsknecht van Jezus Christus alle moeiten te doorstaan, dat er een kroon voor ons weggelegd is; de heerlijkheid en de vreugde, die overvloedig alle moeiten en gevaren van de tegenwoordige krijg zullen belonen.
Zij wordt genoemd *een kroon der rechtvaardigheid*, want zij zal onze diensten belonen; en *God is niet onrechtvaardig, dat Hij die zou vergeten*. Onze heiligheid en rechtvaardigheid zullen daar volmaakt worden en dat zal onze kroon zijn.
God zal ons die geven als *de rechtvaardige Rechter*, die niets over het hoofd ziet. En deze kroon der rechtvaardigheid was niet alleen voor Paulus; alsof zij alleen gegeven zou worden aan de apostelen en aan uitnemende dienaren en martelaren; neen, zij is bestemd *voor allen, die zijn verschijning liefgehad hebben*.
Een kenmerk van alle heiligen is, dat zij de verschijning van Jezus Christus liefhebben; zij hebben Zijn eerste verschijning liefgehad, toen Hij kwam om de zonde door Zijn zelfs offerande weg te nemen, Hebr. 9:26; en zij denken daaraan met liefde; -en zij hebben Zijn tweede verschijning op de grote dag lief, verlangen er naar; en voor hen, die de verschijning van Jezus Christus liefgehad hebben, zal Hij verschijnen met blijdschap; en er is een kroon der rechtvaardigheid voor hen bewaard, die hun dan zal gegeven worden, Hebr. 9:28.
Wij leren hier:
Ten eerste: De Heere is de rechtvaardige Rechter, want Zijn oordeel is overeenkomstig de waarheid.
Ten tweede: De kroon der gelovigen is een kroon der rechtvaardigheid, verworven door de gerechtigheid van Christus en geschonken als beloning voor de rechtvaardigheid der heiligen.

Ten derde: De kroon, die de heiligen zullen dragen, is voor hen weggelegd; zij hebben die thans nog niet, want zij zijn hier erfgenamen; zij bezitten haar nog niet, maar zij zijn er zeker van, want zij is voor hen weggelegd.
Ten vierde: De rechtvaardige Rechter zal haar geven aan allen, die zijn verschijning liefhebben, voorbereiden en er naar verlangen. *Ziet, Ik kom haastelijk! Amen, ja kom, Heere Jezus!*

2 Tim. 4:9-15
Hier, aan het einde van de brief, worden verschillende bijzondere onderwerpen behandeld, die Paulus aan Timotheüs opnoemt.

1. Hij verzoekt hem om zo spoedig mogelijk tot hem te komen, **vers 9.** *Benaarstig u haastelijk tot mij te komen*. Timotheüs was een evangelist, geen gevestigd dienaar van een gemeente; maar volgde de aanwijzingen van de apostelen, tot opbouwing der gemeenten. Paulus had nu het gezelschap en de hulp van Timotheüs nodig; en de reden daarvan was dat verscheidenen hem verlaten hadden, **vers 10.** Een hunner had dat gedaan uit slecht beginsel, namelijk *Demas*, die daardoor voor altijd slecht bekend staat. *Demas heeft mij verlaten, hebbende de tegenwoordige wereld liefgekregen*. Hij verliet Paulus en diens belangen; hetzij uit vrees voor lijden, want Paulus was nu een gevangene en Demas was bevreesd dat hij om zijnentwil in moeite zou komen; hetzij van zijn bediening afgetrokken door wereldse zaken, waarin hij verstrikt geraakt was. Zijn eerste liefde voor Christus en het Evangelie had hij verzaakt en verlaten en hij had de wereld liefgekregen. Liefde voor de tegenwoordige wereld is dikwijls de oorzaak van afval van de waarheid en de weg van Jezus Christus. Hij was weggegaan, *naar Thessalonica gereisd*, waarschijnlijk daarheen geroepen door handelsbelangen of andere wereldlijke aangelegenheden. *Crescens* was naar Galatië gegaan en *Titus* naar Dalmatië.
Lukas echter bleef bij Paulus, vers 11, 12, en was dat niet genoeg? Paulus dacht er niet zo over; hij ha graag het gezelschap van zijn vrienden.

2. Hij spreekt met achting over *Markus. Hij is mij zeer nut tot de dienst*. Waarschijnlijk is deze dezelfde Markus, om wie enige verbittering ontstond tussen Paulus en Barnabas, Hand. 15:39. Paulus wilde hem toen meenemen tot het werk, omdat hij eens gezwicht was en teruggegaan. Maar nu zegt hij: *Neem Markus mede, en breng hem met* u. Hieruit blijkt dat Paulus met Markus verzoend was en nu betere gedachten over hem had. Dit leert ons dat wij vergevensgezind moeten zijn; wij moeten dus niet voor altijd de diensten weigeren van hen, die nuttig zijn hoewel zij zich wellicht vroeger misdragen hebben.

3. Paulus verzoekt Timotheüs tot hem te komen, en de weg door Troas te nemen om hem vandaar enige dingen te brengen, die hij er achtergelaten had, **vers 13.** Hij had daar een reismantel gelaten, die Paulus allicht in een koude gevangenis nu goed gebruiken kon. Het was waarschijnlijk een gewoon kledingstuk van Paulus, een eenvoudige dracht. Sommigen lezen: *de rol perkamenten, die ik te Troas gelaten heb*; anderen *de lessenaar*, die ik achterliet. Paulus werd geleid door Goddelijke ingeving, maar toch wilde hij zijn boeken bij zich hebben. Hij had Timotheüs opgewekt om te volharden in het lezen, en hij deed het zelf ook, hoewel hij nu als een drankoffer zou geofferd worden. Zolang wij leven, moeten wij leren. *Inzonderheid de perkamenten*; sommigen denken, de oorspronkelijke brieven die hij geschreven had; anderen denken

aan de huiden, waarvan hij tenten maakte en waardoor hij, werkende met zijn eigen handen, zijn brood verdiende.

4. Hij noemt *Alexander*, en het kwaad dat deze hem gedaan heeft, **vers 14, 15.** Deze is dezelfde, die in Hand. 19:33 genoemd wordt. Het schijnt dat hij een belijder van de Christelijke godsdienst geweest was, en wel een voornaam belijder; want hij werd vooral kwalijk gehandeld door de vereerders van Diana; en nu deed hij Paulus veel kwaad. Paulus was dikwijls in gevaar van valse broederen, 2 Cor. 11:26; meer dan van openlijke vijanden. Paulus voorzegt dat de Heere het hem vergelden zal. Het is een profetische aankondiging van het rechtvaardig oordeel Gods, dat hem zou treffen. *De Heere vergelde hem (of zal hem vergelden) naar zijn werken*.
Hij waarschuwt Timotheüs om zich voor hem in acht te nemen: *Van welke wacht gij u ook*; dat hij niet, onder de schijn van vriendschap, u verrade eu u leed berokkene. Het is gevaarlijk iets te doen te hebben met mensen, die vijanden zijn van een man als Paulus was. Merk op:

A. Sommigen, die eens Paulus' hoorders en bewonderaars waren, gaven hem later weinig reden van blijdschap; de een verliet hem en de andere deed hem veel kwaads en weerstond zijn woorden met alle kracht.
B. Toch noemt hij gelijktijdig anderen met welgevallen; de slechtheid van de een deed hem de goedheid van de ander niet vergeten; zoals Timotheüs, Titus, Markus en Lukas.
C. De apostel heeft een brandmerk achtergelaten op de namen en de nagedachtenis van twee personen; de een is Demas, die hem verliet omdat hij de tegenwoordige wereld liefgekregen had; en de andere is Alexander, die zijn woorden zeer tegengestaan had.
D. God zal kwaaddoeners, vooral afvalligen, vergelden naar hun werken.
E. Voor mensen met het karakter van Alexander moeten wij op onze hoede zijn, want zij zullen ons geen goed doen, maar zoveel kwaad als in hun vermogen is.

2 Tim. 4:16-22
I. Paulus geeft hier Timotheüs een verslag van zijn tegenwoordige omstandigheden.
1. Hij was kort geleden geroepen om te verschijnen voor de keizer, naar aanleiding van zijn beroep op de keizer, en toen *was er niemand bij hem geweest*, **vers 16,** om zijn zaak te bepleiten, om getuigenis voor hem af te leggen, of om hem enigszins te steunen, maar *zij hadden hem allen verlaten*. Het was vreemd dat zulk een goed man als Paulus was, niemand had die hem erkende, zelfs te Rome, waar zoveel Christenen waren, over wier geloof door de gehele wereld gesproken werd, Rom. 1:8. Maar mensen zijn slechts mensen. De Christenen te Rome waren uitgegaan om hem te ontmoeten, Hand. 28, maar toen het er op aankwam, en zij gevaar zouden lopen van met hem te lijden, hadden zij hem allen verlaten. Hij bidt dat God het hun niet moge toerekenen; en toont daardoor dat het een grote fout was, waardoor God rechtvaardig vertoornd zou zijn; maar hij bidt God het hun te vergeven. Ziehier welk onderscheid gemaakt wordt tussen zonden door moedwil en zonden uit zwakheid.
Alexander de kopersmid weerstond Paulus kwaadaardig, en Paulus bidt tegen hem: *De Heere vergelde hem naar zijn werken*. Maar ten opzichte van deze Christenen, die door zwakheid in de tijd der verzoeking van Paulus terugbeefden, zegt hij: *Het worde hun niet toegerekend*. Merk op:

A. Paulus had zijn beproevingen zowel door zijn vrienden, die hem in tijden van gevaar verlieten, als door zijn vijanden, die hem tegenstonden.
B. Het was hun zonde, dat zij niet voor de apostel opkwamen, vooral bij zijn eerste verantwoording; maar het was een zonde uit zwakheid, en daarom vergeeflijk.
C. God kon het hun toerekenen, maar Paulus tracht dat te voorkomen door zijn ernstig gebed: *Het worde hun niet toegerekend*.

2. *Maar de Heere heeft mij bijgestaan*, **vers 17.** Hij gaf mij buitengewone wijsheid en moed, en bekwaamde mij om des te beter zelf te spreken. Toen niemand hem bijstond, deed God Zijn aangezicht over hem lichten.
Opdat men door mij ten volle verzekerd zou zijn van de prediking; dat is: God bracht mij uit de moeilijkheid, zodat ik het Evangelie mag verkondigen, zoals mijn werk is. Het schijnt dat het hem toen vergund werd het Evangelie te verkondigen, want Paulus kon prediken zowel voor de rechterstoel als van de kansel.
En dat alle heidenen het zouden horen. De keizer zelf en al de aanzienlijken zouden Paulus nooit hebben horen prediken, indien hij niet voor hem gebracht was.
En ik ben uit de muil des leeuws verlost; dat is van Nero, gelijk sommigen menen, of van enigen anderen rechter. Sommigen zien er alleen een overdrachtelijke wijze van spreken in om aan te tonen dat hij in zeer dringend gevaar geweest was.
En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk. Zie hoe Paulus zijn ondervindingen toepast. *Hij, die mij verlost heeft, zal mij verlossen, en wij vertrouwen dat Hij ons verder verlossen zal. Van alle boos werk*, van alle kwaad mij door anderen aangedaan.
En zal mij bewaren tot Zijn hemels koninkrijk. En daarom geeft hij God de eer, zich verheugende in hope in de heerlijkheid Gods. Merk op:

A. Indien de Heere ons bijstaat, zal Hij ons in tijden van moeite en gevaar versterken, en Zijn tegenwoordigheid zal meer uitwerken dan de afwezigheid van alle anderen.
B. Wanneer de Heere Zijn dienstknechten in grote en dringende gevaren bewaart, is dat voor uitnemend werk en grote diensten. Paulus werd bewaard opdat door hem de prediking ten volle bekend zou worden.
C. Vroegere uitreddingen moedigen de hoop aan voor de toekomst.
D. Er is een hemels koninkrijk, waarvoor de Heere Zijn getrouwe getuigende en lijdende dienstknechten bewaart.
E. Wij moeten God de eer geven voor alle vroegere, tegenwoordige en volgende uitreddingen. *Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid; Amen!*

II. Hij zendt groeten *aan Aquila en Priscilla en het huis van Onesiforus*, **vers 19.** Hij zegt: *Trofimus heb ik te Milete ziek gelaten*, **vers 20,** waaruit blijkt, dat, hoewel de apostelen alle soorten van ziekten wonderdadig genazen ter bevestiging van hun leer, zij die macht niet konden uitoefenen aan hun eigen vrienden, opdat het niet de schijn zou hebben van samenspanning.

III. Hij verzoekt Timotheüs: *Benaarstig u om vóór de winter te komen*, **vers 21,** omdat hij verlangde hem te zien, en omdat des winters de reis te gevaarlijk was.

IV. Hij zendt groeten aan Timotheüs van *Eubulus* en *Pudens, Linus, Claudia* en al de *broederen*. Een van de heidense schrijvers uit die tijd vermeldt een zekere Pudens en zijn vrouw Claudia, en zegt dat Claudia een Britse was; sommigen houden deze Pudens en deze Claudia voor dezelfde en maken eruit op, dat zij tot de voorname Christenen te Rome behoorden.

V. Hij besluit met een gebed. *De Heere Jezus Christus zij met uwen geest*. Wij behoeven niets meer om ons gelukkig te maken dan dat de Heere Jezus Christus met onze geest is; want in Hem zijn alle geestelijke zegeningen begrepen. En het is het beste gebed, dat wij voor onze vrienden kunnen opzenden, dat de Heere Jezus Christus met hun geest zij, om hen te redden en te heiligen en ten laatste tot zich te nemen, gelijk de martelaar Stéphanus bad: *Heere Jezus, ontvang mijnen geest*, Hand. 7:59. 'Heere Jezus, ontvang de geest, met welke gij geweest zijt toen hij in dit lichaam woonde; verlaat hem niet in zijn afgescheiden staat.'
De genade zij met ulieden. Amen! Dit was het werk van de apostel in elke brief; zo schreef hij. *De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen*.
2 Thess. 3:17, 18. En indien de genade hier met ons is om ons te bekeren en te veranderen, ons heilig te maken, ons nederig te houden, en ons te bekwamen om tot de einde te volharden, zal de kroon der heerlijkheid hiernamaals ons deel worden, *want de Heere is een zon en schild; Hij zal genade en ere geven, Hij zal het goede niet onthouden dengenen, die in oprechtheid wandelen. Welgelukzalig is de man, die op u vertrouwt*, Ps. 84:11, 12. de *Koning der eeuwen, de onsterflijken, onzienlijken, alleen wijzen God, onze Zaligmaker, zij eer en heerlijkheid van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen*.

EEN VERKLARING MET PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN TITUS.

De brief van Paulus aan Titus heeft veel overeenkomst met de brieven aan Timotheüs. Beiden waren door Paulus bekeerd en zijn deelgenoten in arbeid en in lijden; beiden waren in dienst als evangelisten, wier werk was de gemeenten nat te maken, welke de apostelen geplant hadden; en de dingen, die nog niet in orde waren, daar te regelen; zij waren vice-apostelen, werkende het werk des Heeren, en meest onder hun leiding; doch niet despotisch of willekeurig, maar met behoorlijk gebruik van eigen oordelen inzicht, 1 Corinthiërs 16:10,12.

Wij lezen van deze Titus veel, van zijn titels, karakter, werkzame nuttigheid, in vele plaatsen. Hij was een Griek, Galaten 2:3. Paulus noemde hem zijn zoon, Titus 1:4; zijn broeder, 2 Corinthiërs 2:13; zijn metgezellen medearbeider, 2 Corinthiërs 8:23; iemand die wandelde in dezelfde geest en dezelfde voetstappen als hij. Hij ging met de apostelen op naar de gemeente te Jeruzalem, Galaten 2:1; en verkeerde veel in de gemeente te Corinthe, voor welke gemeente hij veel zorg droeg, 2 Corinthiërs 8:16.
Paulus' tweede brief aan die gemeente, en wellicht ook de eerste, was door hem gezonden, 2 Corinthiërs 8:16-18; 9:2-4; 12:18. Hij was met de apostel te Rome, en ging vandaar naar Dalmatië, 2 Timotheüs 4:10; waarna niets meer omtrent hem in de Schrift vermeld wordt. Daaruit kan men opmaken dat hij geen gevestigd bisschop was. Indien hij dat geweest is, in die tijden, zou de gemeente te Corinthe, waar hij het meeste werkte, de eerste aanspraak op hem gehad hebben.

Op Creta (nu Candia genoemd, vroeger Hecatompolis geheten, naar de honderd steden die er waren) een groot eiland aan de ingang van de Egeïsche zee, had het Evangelie enige invloed gekregen, en hier waren Paulus en Titus op een hunner reizen, bezig deze plantingen te verzorgen. Maar de apostel der heidenen, die de zorg voor al de gemeenten had, kon zelf niet lang op dezelfde plaats blijven. Daarom liet hij Titus daar gedurende enige tijd achter, om het werk, dat hij begonnen was, voort te zetten; en toen hij waarschijnlijk meer dan gewone moeilijkheden ontmoette, schreef Paulus deze brief aan hem. En dat misschien niet zozeer voor zijn eigen zaak als voor die der gemeente, opdat de pogingen van Titus, versterkt met apostolisch advies en gezag, meer betekenend en invloedrijk bij haar zouden zijn. Hij moest zorgen dat al de gemeenten van goede dienaren voorzien werden; de ongeschikte en onwaardige verwijderd werden; en de gezonde leer onderwijzen en allen in hun plichten onderrichten. Hij moest hun voorhouden de vrije genade Gods in de zaligmaking der mensen door Christus, en hun aantonen de noodzakelijkheid van goede werken bij hen, die in God geloofd hebben en van Hem het eeuwige leven verwachten.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een dienstknecht Gods, en een apostel van Jezus Christus, naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis der waarheid, die naar de Godzaligheid is; 2 In de hoop des eeuwigen levens, welke God, Die niet liegen kan, beloofd heeft, voor de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft te Zijner tijd; 3 Namelijk Zijn Woord, door de prediking, die mij toebetrouwd is, naar het bevel van God, onze Zaligmaker; aan Titus, mijn oprechten zoon, naar het gemeen geloof; 4 Genade, barmhartigheid, vrede zij u van God den Vader, en den Heere Jezus Christus, onzen Zaligmaker.

In dit hoofdstuk hebben wij:
I. De voorrede of inleiding tot de brief, meldende van en aan wie hij werd geschreven, met des apostels groet en gebed voor Titus, hem alle zegeningen wensende, vers 1-4;
II. Bespreking van het onderwerp, door aanduiding waarom de apostel Titus op Creta gelaten had, vers 5;
III. En hoe hij moest handelen met goede en slechte dienaren, vers 6-16.

Titus 1:1-4
Hier is de voorrede voor de brief.
I. De schrijver *Paulus*, een heidense naam door de apostel der heidenen aangenomen, Hand, 13:9, 46. Dienaren moeten zelfs in kleine zaken zich schikken, opdat zij beteren ingang voor hun werk mogen krijgen. Toen de Joden het Evangelie verwierpen en de heidenen het aannamen, lezen wij niet meer van deze apostel onder zijn Joodse naam *Saul*, maar onder zijn Romeinse naam *Paulus. Een dienstknecht Gods en een apostel van Jezus Christus*. Hier wordt hij genoemd in zijn betrekking en zijn dienst. Een *dienstknecht Gods*, niet alleen in de algemenen zin, als man en als Christen, maar bepaald als dienaar, *dienende God in het Evangelie van zijn Zoon*, Rom. 1:9. Dat is een hoge eer; het is de heerlijkheid der engelen, dat *zij zijn gedienstige geesten, die uitgezonden worden ten dienste van degenen, die de zaligheid beërven zullen*, Hebr. 1:4. Paulus wordt voornamelijk beschreven als een der eerste dienaren; *een apostel van Jezus Christus*; iemand die de Heere gezien had, door Hem onmiddellijk geroepen en afgevaardigd was, en zijn leer van Hem ontvangen had.
Merk hier op:
De voornaamste dienaren zijn slechts dienstknechten. Veel godsvrucht en toewijding zijn bedoeld in de opschriften en brieven. De apostelen van Jezus Christus, die gebruikt werden om de godsdienst te verspreiden en te bevorderen, waren daarin ook dienstknechten Gods; zij deden niets in tegenstelling met de waarheden en plichten van de natuurlijke godsdienst. Het Christendom, dat zij verkondigden, was er op aangelegd om deze natuurlijke beginselen te verhelderen en te versterken, zowel als ze te bevorderen, en er aan toe te voegen wat nodig was in de toestand van ontaarding en opstand, waarin de mens verkeert.

Derhalve waren de apostelen van Jezus Christus dienstknechten Gods, *naar het geloof der uitverkorenen Gods*. Hun leer kwam overeen met het geloof van Gods uitverkorenen van het begin der wereld, en was het middel om dat te vermeerderen en te verbreiden. Merk op: Er zijn uitverkorenen Gods, 1 Petrus 1:2, en in hen werkt de Heilige Geest kostelijk geloof, geschikt voor hen, die uitverkoren zijn ten eeuwigen leven, 2 Thess. 2:13, 14. *God heeft van de beginne u verkoren tot zaligheid, in*

heiligmaking des Geestes, en geloof der waarheid, waartoe Hij u geroepen heeft door ons Evangelie. Geloof is het eerste artikel van de heiligmaking.

En de kennis der waarheid, die naar de Godzaligheid is. Het Evangelie is de waarheid; de grote, zekere, zaligende waarheid, Col. 1:5; *het woord van de waarheid des Evangelies*. Goddelijk geloof rust niet op feilbare redeneringen en waarschijnlijke denkbeelden, maar op het onfeilbare woord, de waarheid zelf; *die naar de Godzaligheid is*, van een Goddelijke natuur en strekking, rein en het hart van de gelovige reinigende. Beoordeel naar dit kenmerk de leringen en de geesten, of zij uit God zijn of niet; wat onzuiver is en tegen de ware godsvrucht en de praktische godsdienst, kan niet van Goddelijken oorsprong zijn. Alle Evangelische waarheid is naar de Godzaligheid; onderwijzende en aankwekende eerbied en vreze voor God en gehoorzaamheid aan Hem; het is de waarheid, die niet alleen gekend, maar ook erkend moet worden; zij moet voorgehouden worden in leer en leven, Phil. 2:15, 16. *Met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met de mond belijdt men ter zaligheid*, Rom. 10:10. Zij, die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden, kennen en geloven niet zoals zij moesten doen. Het voorname doel van de bediening des Evangelies en de voornaamste strekking van zijn inhoud is deze kennis en dit geloof te brengen, en de erkenning en belijdenis van de waarheid, die naar de Godzaligheid is. Het onderwijs daarin is het voornaamste doel, evenals de bevestiging in dat geloof.

In de hope des eeuwigen levens, **vers 2.** Dit is verder de bedoeling van het Evangelie, om de hoop zowel als het geloof te bevestigen, het hart en de ziel van deze wereld af te trekken en op te heffen tot de hemel en de dingen, die boven zijn. Het geloof en de Godzaligheid der Christenen leiden tot het eeuwige leven, en geven daarvan de hoop en welgegronde verwachting; want God, die niet liegen kan, heeft het beloofd. Het is Gods eer dat Hij niet liegen of bedriegen kan; en dat is de troost der gelovigen, wier schat in Zijn getrouwe beloften opgelegd is. Maar hoe kan gezegd worden dat God ze beloofd heeft vóór de tijden der eeuwen? Door belofte verstaan sommigen Zijn eeuwig besluit; Hij nam het voor in Zijn eeuwigen raad, welke als ‘t ware Zijn belofte in beginsel was. Anderen menen dat *pro chronoon aiconioon* bedoelt *vóór de tijden*, of vele jaren geleden, met heenwijzing naar de belofte schemerend gedaan in Gen. 3:15. Hier is de vastheid en oudheid van de belofte van eeuwig leven aan de heiligen. God, die niet liegen kan, heeft beloofd *vóór de tijden der eeuwen*, dat is, in zeer oude tijden. Hoe heerlijk is dus het Evangelie, dat reeds zo vroeg het onderwerp van Goddelijke beloften was! Hoe hoog moet het door ons gewaardeerd worden en hoeveel reden tot dankbaarheid hebben wij voor onze voorrechten boven hen, die vóór ons geweest zijn! *Zalig zijn uw ogen, omdat zij zien*, enz.
Geen wonder dat de verwerping van dat Evangelie gestreng gestraft zal worden, nu Hij het niet alleen van oude tijden beloofd heeft, maar *ook geopenbaard te Zijner tijd*, **vers 2.** *Zijn woord door de prediking*. Dat is: Hij heeft zijn belofte, die in vroegere tijden duister was, *te Zijner tijd*, (den vooraf daarvoor bepaalden tijd) duidelijk gemaakt, *door de prediking*; hetgeen sommigen noemen *de dwaasheid der prediking* is daardoor in ere gekomen. *Het geloof is door het gehoor, en het gehoor door het woord Gods*, door het gepredikte woord.

Die mij toebetrouwd is. De bediening is een toevertrouwd goed; niemand neemt zichzelf die eer, maar die daartoe geroepen is, en zij, die geroepen zijn, moeten het woord prediken, 1 Cor. 9:16: *Wee mij indien ik het Evangelie niet predik*. Dienaren, die niet prediken, zijn des apostels opvolgers niet. *Naar het beeld van God, onze*

Zaligmaker. De prediking is een werk, bevolen door God onze Zaligmaker. Zie hier een bewijs voor de Godheid van Christus: Christus had Paulus, bij zijn bekering, het Evangelie toevertrouwd. Hand. 9:15, 17; 22: 10, 14, 15; en ook toen Christus hem verscheen, vers 17, 21. Hij is dus deze Zaligmaker; hoewel de gehele Drieëenheid daarin werkt. De Vader maakt zalig door de Zoon, door de werking des Geestes; en zij zenden de dienaren. Laat dus niemand tevreden zijn met menselijke roeping, zonder roeping van Godswege; Hij voorziet, geeft aandrang, en aanstelling en gelegenheid voor het werk.

II. De persoon, aan wie de brief geschreven wordt.
1. Zijn naam: *Titus*, een heidense Griek, maar geroepen tot het geloof en tot de bediening. De genade Gods is vrijmachtig en machtig. Welke waarde of voorbereiding was er in iemand van heidense afkomst en opvoeding?

2. Zijn geestelijke betrekking tot de apostel. *Mijn oprechten zoon*, niet door natuurlijke geboorte, maar door bovennatuurlijke geboorte.
Ik heb u gebaard door het Evangelie, schreef hij aan de Corinthiërs, 1 Cor. 4:15. Dienaren zijn de geestelijke vaders van hen, voor welke zij de middelen ter bekering geweest zijn, en moeten hen teder liefhebben en verzorgen, en zijn verantwoordelijk voor hun verzorging. *Mijn oprechten zoon naar het gemeen geloof*; het geloof, dat alle wedergeboren gemeenschappelijk hebben, en dat gij in waarheid hebt en toont in uw leven. Dit wordt gezegd om Titus te onderscheiden van huichelaars en valse leraren, en hem aan te bevelen bij de Cretensen, als zijnde een levend evenbeeld van de apostel zelf, in geloof en leven en Goddelijke leer. Aan deze Titus, de apostel zo dierbaar, schrijft hij.

III. De begroeting en het gebed, hem allen zegen toewensende. *Genade, barmhartigheid, vrede zij u van God de Vader en de Heere Jezus Christus, onze Zaligmaker*. Hier zijn:

1. *Genade*; de vrije gunst van God en aanneming door Hem. *Barmhartigheid*, de vrucht van die gunst, in de vergeving der zonden en vrijmaking van al haar ellenden, beide hier en hiernamaals. En *vrede*, het werkelijk gevolg van barmhartigheid. Vrede met God door Christus, die onze vrede is, en met de schepselen en met onszelf, uitwendige en inwendige vrede, die alle mogelijke goeds bevat, dat ons geluk uitmaakt voor tijd en eeuwigheid. Genade is de bron van alle zegeningen. Barmhartigheid, vrede en alle goeds komen uit haar voort. Die Gods gunst deelachtig wordt, heeft alles wat goed is.

2. Deze zegeningen worden toegewenst van *God de Vader*, de Fontein van alles goeds. Elke zegen en elke vertroosting komt tot ons van God als een Vader. Hij is de Vader van allen, als Schepper; maar van de gelovigen door aanneming en wedergeboorte.
En van de Heere Jezus Christus, onze Zaligmaker, als de Weg en het Middel, waardoor ze verworven en uitgedeeld worden. Alles komt van de Vader door de Zoon, die van nature Heere is, de erfgenaam van alle dingen; en onze Heere, Verlosser en Hoofd, die al Zijn leden bestuurt en regeert. Allen zijn onder Hem gesteld; wij hangen van Hem af en zijn Hem onderwerping en gehoorzaamheid verschuldigd. Hij is Jezus en Christus; de gezalfde Zaligmaker; en bepaald onze Zaligmaker, van ons, die in Hem geloven; Hij heeft ons verlost van zonde en hel, en de hemel en de

gelukzaligheid gebracht. Zover gaat de inleiding van de brief; daarop volgt het begin van de behandeling van het onderwerp; door Titus te zeggen waarom hij hem te Creta gelaten had.

Titus 1:5
Hier wordt het bevel meegedeeld.
I. *Meer in het algemeen, Om die oorzaak heb ik u in Creta gelaten, opdat gij hetgeen nog ontbrak, voorts terecht zoudt brengen*. Dat was het werk der evangelisten, in welke dienst Titus was; nat te maken wat de apostelen geplant hadden, 1 Cor. 3:6; voort te zetten en te voltooien wat zij begonnen waren; *epidiorthoen*, het een en ander te regelen. Titus moest terechtbrengen hetgeen, waar de apostel gedurende zijn kort verblijf aldaar geen tijd voor gehad had. Let op:

1. De grote ijver van de apostel in het Evangelie; zodra hij de dingen in de een plaats voorlopig in orde gebracht had, haastte hij zich naar de andere. Hij was een schuldenaar beiden aan Grieken en barbaren, en arbeidde om onder hen allen het Evangelie te verbreiden zover hij kon.

2. Zijn getrouwheid en voorzichtigheid. Hij verwaarloosde de plaatsen niet, wanneer hij verder reisde, maar liet iemand achter om het jonge plantsoen te verzorgen en voort te zetten wat hij begonnen was.

3. zijn nederigheid. Hij versmaadde het niet in zijn werk geholpen te worden, en dat door hen, die niet met hem op dezelfde hoogste trap in de bediening stonden, of zo grote gaven en bekwaamheden hadden. Indien het Evangelie maar bevorderd en het welzijn der zielen tot stand gebracht mocht worden, was hij gewillig daarvoor de hulp van anderen te aanvaarden; een geschikt voorbeeld voor dienaren, van opwekkende ijver en werkzaamheid, dat hen moet leren getrouw en zorgvuldig voor de kudde te zijn, en tegenwoordig of afwezig, levende en stervende, zoveel zij vermogen, de geestelijke opbouwing en vertroosting van hun gemeenten te behartigen.

4. Kunnen wij hier zien, dat Titus, hoewel aan de apostel ondergeschikt, toch boven de gewone gevestigde herders en bisschoppen stond, die aan bepaalde gemeenten als hun eigen standplaatsen gebonden waren; maar Titus had hoger rang; hij moet zulke gewone herders aanstellen waar zij ontbraken en de dingen in hun goede vorm stellen, en dan naar andere plaatsen gaan om daar zo nodig hetzelfde te doen. Titus was niet alleen een dienaar van de algemene kerk, zoals de anderen ook waren, maar een algemeen dienaar. Anderen hadden de gewone bevoegdheid om overal te dienen naar roeping en gelegenheid, in *actu primo*; maar evangelisten als Timotheüs was, hadden bevoegdheid in *actu secundo et exercito*, en konden bediening uitoefenen waar zij ook kwamen en hun recht op de gemeenten handhaven. Zij waren overal in hun eigen plaats en hadden het recht de gewone dienaren te leiden en te bevelen. Overal waar een apostel als apostel kon optreden, kon een evangelist als evangelist handelen, want *zij werkten het werk des Heeren*, 1 Cor. 16:10, *gelijk als ik*, zegt de apostel; zonder aan tijd en plaats gebonden te zijn.
Hier in Creta was Titus slechts bij gelegenheid en voor korte tijd; Paulus wenste dat hij daar het werk verrichten zou, waarvoor hij gezonden was, en daarna bij hem te Nicopolis komen, waar hij dacht te overwinteren. En daarna werd hij naar Corinthe gezonden, bleef een poos bij de apostel te Rome en ging toen naar Dalmatië. Dat is het laatste wat wij van hem in de Schrift lezen, zodat uit de Schrift niet blijkt dat hij een

vasten bisschopszetel had; hij verliet Creta en wij zien niet dat hij er terug gekomen is. Maar welk recht hadden Paulus en Titus daar? Was hetgeen zij deden geen inbreuk op de rechten van de burgerlijke overheid? In genen dele; zij kwamen niet om zich te mengen in de burgerlijke rechten van anderen. *Wie heeft mij tot een rechter of scheidsman over u gezet!* Luk. 12:14. Hun werk was geestelijk: het moest door overtuiging en overreding uitgevoerd worden; in geen enkel opzicht de macht der overheid onderbreken, vooruitlopen of verzwakken; maar die veeleer versterken en verzekeren.
Hetgeen ontbrak was niet iets dergelijks als burgerlijke overheden moesten verrichten, maar het waren Goddelijke bevelen en instellingen, van Christus, het hoofd der gemeente, ontvangen. Daarvoor was Titus achtergelaten. Het is geen gemakkelijk werk gemeenten te stichten en tot volkomenheid te brengen. Paulus zelf had hier gewerkt en toch ontbrak er nog iets; allerlei dingen waren uit de voegen geraakt; de geestelijke stenen moesten behouwen en gevoegd worden, opdat het gebouw stevigheid zou krijgen. De besten zijn blootgesteld aan verval. De dienaren moeten daartegen voorzien, om goed te maken wat verkeerd is en aan te vullen wat ontbreekt. Dit was in het algemeen het werk van Titus in Creta.

II. In het bijzonder moest hij *van stad tot stad ouderlingen stellen*; dat is: dienaren, die voor het merendeel uit de oudste, meest-ontwikkelde Christenen van ondervinding genomen moesten worden; of, indien zij jonger waren, moesten ze ernstig en degelijk van karakter en levenswijs zijn. deze moesten aangesteld worden overal waar een voldoend aantal Christenen gevonden werd, zoals in grotere steden gewoonlijk het geval was, hoewel het ook in dorpen kon geschieden als daar genoeg Christenen gevonden werden. Deze ouderlingen moesten de gewone en dagelijkse zorg voor de gemeenten dragen; haar voeden en regeren en al het herderlijk werk verrichten. Het woord wordt soms in meer algemenen zin gebruikt van allen, die een geestelijken arbeid in de gemeenten te doen hebben. Zo waren de apostelen *ouderlingen*, 1 Petrus 5:1. Maar hier worden bedoeld gewone gevestigde herders, die *in het woord en in de leer arbeidden*, en *over de gemeenten des Heeren* gesteld waren; zoals zij verder in het hoofdstuk beschreven worden. Het woord *ouderling* wordt soms gebruikt in dezelfde zin als *sacerdos*, en vertaald in *priester*; een naam, die niet aan dienaren van het Evangelie gegeven wordt, tenzij in figuurlijken zin of vergelijkenderwijze, zoals van al het volk Gods gezegd wordt dat zij *koningen en priesters Gode* gemaakt zijn *(hiereis* is niet hetzelfde als *presbuteroes)* om geestelijke offeranden van gebeden, dankzeggingen en aalmoezen te brengen. Maar eigenlijk hebben wij onder het Evangelie geen priesters, behalve Christus alleen, *de hogepriester onzer belijdenis*, Hebr. 3:1, die zichzelf voor ons Gode opofferde, en door kracht daarvan altijd leeft om voor ons te bidden. Ouderlingen zijn dus eigenlijk geen priesters, om offerande te brengen, hetzij zinnebeeldig, hetzij werkelijk; maar alleen bedienaren van het Evangelie, om Christus' instellingen te verbreiden, en de *gemeente Gods te voeden, over welke de Heilige Geest hen tot opzieners gesteld heeft.*

1. Een gemeente zonder gevestigde en blijvende bediening is onvolmaakt en gebrekkig.

2. Waar een genoegzaam aantal gelovigen is, moeten ouderlingen aangesteld worden; hun blijven in de gemeente is even noodzakelijk als hun eerste aanstelling, *tot volmaking der heiligen, tot opbouwing van het lichaam van Christus, totdat allen komen tot een volmaakten man in Christus*; totdat het gehele getal van Gods

uitverkorenen is geroepen en met Christus verenigd in één lichaam, en gebracht tot volwassenheid en volle kracht, naar de mate der genade, die hun gegeven is, Ef. 4:12, 13. Dit werk moet en zal verricht worden tot het einde der wereld, en daarom moeten de noodzakelijke en bepaalde middelen daartoe verschaft worden. Hoeveel dank zijn wij Gode verschuldigd voor zulk een instelling! Hoe dankbaar moeten zij zijn, die er de zegeningen van genieten! Hoeveel medelijden en gebed moet er zijn voor hen, die haar missen! *Bidt de Heere des oogstes dat Hij arbeiders uitstote in Zijn wijngaard! Het geloof is door het gehoor*; en het wordt er ook door bewaard, gehandhaafd en vruchtbaar gemaakt. Onwetendheid en bederf, verval van het goede en toenemen van het kwade ontstaan uit het gebrek van een onderwijzende en levenwekkende bediening. En daarom was Titus in Creta gelaten *om terecht te brengen hetgeen nog ontbrak en van stad tot stad ouderlingen aan te stellen*; maar hij mocht dat niet doen naar eigen wil en gril, doch volgens de apostolische aanwijzing.

III. De regel voor zijn werkzaamheid. *Gelijk ik u bevolen heb*; waarschijnlijk toen hij van hem scheidde, en in tegenwoordigheid van anderen, waarop hij zich nu kon beroepen, niet zozeer om Titus' wil als voor de mensen, opdat zij des te gewilliger Titus zouden gehoorzamen; wetende en in aanmerking nemende dat deze hetgeen hij deed, verrichtte op apostolische aanwijzing en bevel, waardoor hij gewaarborgd en gesteund werd. Onder de wet moest alles vervaardigd worden naar het voorbeeld, dat Mozes op de berg getoond was; en zo moet onder het Evangelie alles ingesteld en beheerd worden naar de bevelen van Christus en Zijn voornaamste dienaren, die daarbij onfeilbaar door Hem geleid werden. Menselijke overleveringen en uitvindingen mogen niet in de gemeente ingevoerd worden. Voorzichtige voorstellen om het doel van Christus' instellingen te bereiken, in overeenstemming met de algemene regelen van het Woord, mogen, ja moeten er zijn; maar niemand mag iets veranderen aan de inhoud van het geloof en de eredienst, of aan de orde en tucht in de gemeenten. Indien een evangelist niets zonder hogere aanstelling mocht doen, hoeveel minder de anderen! De gemeente is het huis Gods en Hem komt het toe de dienaren aan te stellen en de regelen te geven, zoals het Hem behaagt. Thans volgen de aanwijzingen omtrent de hoedanigheden en kenmerken van de ouderlingen, die hij moest aanstellen. *Stel van stad tot stad ouderlingen aan, gelijk ik u bevolen heb*; zulken als ik u beschreven heb en hier nog meer in bijzonderheden beschrijf. Dat volgt nu van het zesde tot het negende vers ingesloten.

Titus 1:6-16

De apostel geeft hier Titus aanwijzingen betreffende ordening; aantonende wie hij ordenen moet en wie niet.
I. Wie hij ordenen moet. Hij noemt hun hoedanigheden en deugden, ten opzichte van hun leven en gedrag, zowel als van hun leer; het eerste in de **verzen 6, 7 en 8,** en het laatste in **vers 9.**

1. Hun hoedanigheden van leven en wandel moeten zijn:
A. Meer in het algemeen. *Indien iemand onberispelijk is*; niet geheel en al zonder fouten, want zulke mensen zijn er niet, want *er is niemand die leeft en niet zondigt*; ook niet dat iemand geheel en al onbesproken is, want dat is zeldzaam en moeilijk. Christus en Zijn apostelen werden verkeerd besproken, hoewel zij het niet verdiend hadden. In Christus was zeker niets te berispen, en de apostelen waren ook niet zoals hun vijanden hen afschilderden. Maar de bedoeling is: hij moet iemand zijn, die niet

onder verdenking van een slecht karakter ligt. Hij moet een goeden naam hebben zelfs bij *degenen, die buiten zijn*; niet slecht en schandelijk schuldig, zodat hij verachting over de heilige bediening zou brengen; zulk een moet hij niet zijn.

B. Meer in het bijzonder.
a. Zijn hoedanigheden moeten zijn wat zijn betrekkingen betreft: zelf moet hij zijn een man van echtelijke trouw: *ener vrouwe man*. De Roomse Kerk zegt: *gener* vrouwe man; maar van de beginne was het niet zo; het huwelijk is een instelling, waartegen geen beroep of roeping een beletsel is. 1 Cor. 9:5: *Hebben wij niet macht om een vrouw, een zuster zijnde, met ons om te leiden, gelijk ook de andere apostelen en de broeders des Heeren, en Cefas? Verbiedende te huwelijken* is een van de dwaalleringen van de anti-christelijke kerk, 1 Tim. 4:3. Niet dat een dienaar *moet* gehuwd zijn, dat is de bedoeling niet; hij moet de man van éne vrouw zijn, en niet van een vrouw gescheiden zijn en een andere getrouwd hebben; zoals maar al te veel de gewoonte was onder de Joden, zelfs om nietige redenen. Hij moest zijn de echtgenoot van één vrouw tegelijk; geen bigamist. Hij mocht wel met meer dan éne vrouw gehuwd zijn, maar dan na elkaar; doch gehuwd zijnde mocht hij slechts éne vrouw hebben, niet twee of meer, zoals de zondige gewoonte van die tijd slechts al te veel meebracht, door een brutale navolging van de patriarchen; van welke slechte gewoonte de Heere onderwees dat men afstand moest doen. Veelwijverij is schandelijk in ieder, want dan heeft men een hoer of bijzit bij zijn wettige vrouw; zulke zonde of dergelijk ander wangedrag moest ver zijn van iemand, die tot zo heilige bediening toegelaten wordt.
En wat zijn kinderen betreft: *hij moet gelovige kinderen hebben*; gehoorzaam en goed, opgevoed in het ware Christelijke geloof, en daarnaar levende, tenminste zover als de pogingen van de ouders dat kunnen bewerken. Het is een eer voor dienaren, dat hun kinderen gelovig en godvrezend zijn, en dat betaamt bij hun belijdenis.
Die niet te beschuldigen zijn van overdadigheid of ongehoorzaam zijn. Niet met recht te beschuldigen; geen grond of aanleiding gevende voor beschuldiging, want ook de onschuldigste kan vals beschuldigd worden; zij moeten dus zorgen dat zij er geen aanleiding toe geven. Kinderen, zo gelovig, en gehoorzaam en matig, zullen een goed teken zijn voor de getrouwheid en de ijver van de vader, die hen zo onderwezen en opgevoed heeft; en hun getrouwheid in het kleine zal een aanmoediging zijn om hun het grotere toe te vertrouwen, de leiding en regering van de gemeente Gods.
De reden daarvoor wordt aangegeven door het karakter van zijn bediening, **vers 7**. *Want een opziener moet onberispelijk zijn als een huisverzorger Gods*. Zij, die tevoren ouderlingen genoemd worden, heten hier opzieners; en dat waren zij, daar zij geen gevestigde dienaren boven zich hadden. Titus' werk hier was, dat is duidelijk, slechts tijdelijk, en zoals tevoren is aangeduid, zijn verblijf slechts kort. Na ouderlingen geordend en vele dingen terechtgebracht te hebben, ging hij verder en liet alles (want dat schijnt de Schrift ons te zeggen) in handen van deze ouderlingen, die de apostel hier opzieners en huisbezorgers Gods noemt. Wij lezen niet in de heilige Schrift dat hij enigen opvolger in Creta had; maar aan deze ouderlingen of opzieners was opgedragen de volle zorg van weiding, regering en behoeding van hun kudde. Zij hadden geen gebrek aan macht, die nodig was om de godsdienst voort te planten en onder hen te bedienen, en die voor volgende tijden aan anderen over te dragen. Daar zij zulke opzieners over de kudde waren, die voorbeelden moesten zijn, en als Gods huisbezorgers voor al de zaken van Zijn huis moesten zorgen, om te voorzien in alle nodige dingen, bestond er grote reden dat hun karakter open en goed zou zijn en zij zelf onberispelijk. Anders zou immers de godsdienst er onder lijden, het werk

verhinderd worden, de zielen bevooroordeeld worden en in gevaar komen, die zij moesten redden. Dat zijn de hoedanigheden in hun huiselijk leven en de redenen daarvoor.

b. Verder wordt voorgeschreven, *ten eerste*, in ontkennende zin, wat een ouderling of opziener niet moet zijn: *niet eigenzinnig*. Dat verbod is van wijde strekking; het sluit uit: eigenwilligheid, onmatige ingenomenheid met eigen bekwaamheden, eigenliefde, en het zoeken van zichzelf door zichzelf tot middelpunt te maken; zelfvertrouwen, zelfbehagen, laag neerzien op anderen, hoogmoed, hooghartigheid, aanmatiging, alles naar zijn hand willen zetten, en dwaas zijn als Nabal. Het is een grote eer voor een dienaar als hij niet voor deze zonden liefde gevoelt, als hij bereid is raad te vragen en aan te nemen; zich zoveel redelijk is naar de zin van anderen te schikken; allen alles te worden, opdat hij enkelen moge winnen.
Niet genegen tot toornigheid (mê orgilon) niet van een opvliegend karakter; niet spoedig en gemakkelijk geprikkeld en in vlam gezet. Hoe ongeschikt zijn zij, die zichzelf niet kunnen beheersen, om de gemeente te regeren; zij, die hun ongebreidelde hartstochten laten woeden. De dienaar moet zacht en beleefd zijn, en geduldig jegens alle mensen.
Niet genegen tot de wijn. Er is geen groter schande voor een dienaar dan dat hij een wijnzuiper is, iemand die de wijn liefheeft en zich onmatig vrijheid geeft om te drinken, tot de wijn of de sterke drank hem opgewonden heeft. Matig gebruik op geschikte tijden van dit, evenals van alle goede schepselen Gods, is niet ongeoorloofd. *Neem een weinig wijn, om uw maag en uw menigvuldige zwakheden*, schreef Paulus aan Timotheüs, 1 Tim. 5:23. Maar buitensporigheid daarin is schandelijk voor allen, en voornamelijk voor dienaren. De wijn verandert de mens in een wild dier; hier komt vooral de vermaning van de apostel tepas: *Wordt niet dronken in wijn, waarin overdaad is, maar wordt vervuld met de Geest*, Ef. 5:18. Daarin is geen overdaad, die in het eerste zo gemakkelijk kan zijn; wacht u daarom om de grens te naderen. *Geen smijter*, niet iemand van twistziek en ontevreden humeur, die onrechtvaardig of uit wraakzucht, met wreedheid of nodeloze ruwheid anderen behandelt.
Geen vuil-gewinzoeker, of die er zeer verlangend naar is. 1 Tim. 3:3. Hier wordt niet bedoeld dat hij behoorlijke betaling voor zijn werk, waardoor hij het nodige onderhoud en gemak verkrijgen kan, moet weigeren, maar hij mag winst niet zijn enig of zijn hoofddoel maken; en ook niet de bediening aanvaarden en uitoefenen met lage wereldse bedoelingen. Niets is onwaardiger in een dienaar, die geroepen is zijn eigen en anderer oog op de toekomende wereld te richten, dan dat hij te zeer aan de tegenwoordige gehecht is. Het wordt *vuilgewin* genoemd, omdat het de ziel bezoedelt, die er onmatig en gretig naar haakt, alsof het nog voor iets anders goed was dan voor een goed en geoorloofd gebruik. Zo ver over hetgeen de opziener *niet* moet zijn.

Maar: *Ten tweede*, hij moet *wel* zijn, **vers 8,** iemand *die* graag *herbergt*; hetwelk een teken is dat hij geen vuil-gewinzoeker is, maar bereid om hetgeen hij bezit voor goede doeleinden te gebruiken, en het niet voor zichzelf opspaart, hetgeen hem zou verhinderen het liefdadig voor anderen uit te geven.
Ontvangen en onderhouden van vreemdelingen (dat bedoelt het woord) is een grote en noodzakelijke liefdedienst, vooral in die tijden van droefenis en druk, toen de Christenen moesten vluchten en wegreizen om voor de vervolgingen hunner vijanden veilig te zijn, en op hun rondreizen geen plaatsen en huizen gereed voor hun ontvangst vonden, gelijk ze in onze dagen bestaan. Ook kan het zijn, dat vele arme heiligen geen voldoende middelen hadden om hun verblijf te betalen. Het ontvangen en

onderhouden van dezulken was goed en aangenaam voor God. En zulk een gezindheid en praktijk, overeenkomstig vermogen en gelegenheid, zijn zeer gepast in hen, die voorbeelden van alle goede werken moeten zijn.
Die de goeden liefheeft; goede mensen en goede dingen; dienaren moeten daarin voorbeelden zijn; dat zal getuigen van hun oprechte godsvrucht en hun gelijkvormigheid aan God en aan hun Meester Jezus Christus. *Doe wel aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs*, zij, die de voortreffelijksten der aarde zijn en in dewelke al onze lust moet wezen.
Matig, of *voorzichtig*, gelijk het woord betekent; een noodzakelijk sieraad voor een dienaar, zowel in zijn bediening als in zijn persoonlijk gedrag. Hij moet een wijs huisverzorger zijn, niet gejaagd, of dwaas, of koppig; maar iemand, die zijn eigen hartstochten en genegenheden goed in toom kan houden.
Rechtvaardig in de dingen, die tot het maatschappelijk leven behoren; en zedelijk rechtvaardig, onpartijdig met de mensen omgaande, elk het hem verschuldigde gevende.
Heilig in hetgeen de godsdienst betreft; iemand die God eerbiedigt en eert, en een geestelijk en hemels gedrag leidt.
Kuis; ingetogen; het komt van een woord dat *sterkte* betekent; en doelt op iemand die de macht heeft over zijn begeerten en genegenheden; en die ze ook in geoorloofde dingen, zo er een goed doel mee bereikt kan worden, weet te beteugelen en terug te houden. Niets betaamt een dienaar meer dan *matig, rechtvaardig, heilig en kuis* te zijn, matig ten opzichte van zichzelf; rechtvaardig jegens alle mensen; heilig voor God. Dat zijn de vereisten voor leven en wandel van de dienaren, huiselijk en in het openbaar, ontkennend en bevestigend; wat hij wel en wat hij niet behoort te zijn en te doen.

2. Ten opzichte van de leer:
A. Zijn plicht is: *Die vasthoudt aan het getrouwe woord, dat naar de leer is*; dicht blijft bij de leer van Christus; *het woord Zijner genade*; daarmee instemmende overeenkomstig de voorschriften, die hij ontvangen heeft; daaraan vasthoudende in zijn eigen geloof en belijdenis, en in zijn onderwijs aan anderen.

a. Het Woord Gods, in de Schriften geopenbaard, is een getrouw en onfeilbaar woord; het woord van Hem, die de *Amen is, de getrouwe en waarachtige Getuige* en wiens Geest de schrijvers leidde. *De heilige mensen Gods, door de Heilige Geest gedreven, hebben het gesproken*.
b. Dienaren moeten dat vasthouden en voorhouden, dat heilige woord, in hun leer en leven. *Ik heb het geloof behouden*; dat was Paulus' troost, 2 Tim. 4:7, en *niet geschroomd de ganse raad Gods te verkondigen*; dat was zijn getrouwheid, Hand. 20:7.

B. Het doel daarvan is: *opdat hij machtig zij, beide om te vermanen en om de tegensprekers te wederleggen*; om anderen te bewegen en te trekken tot het geloof, en om de tegenstanders te overtuigen. Hoe zou hij dit kunnen doen indien hij zelf onzeker en ongestadig was, en niet *vasthield aan dat getrouwe woord en die gezonde leer*, welke het onderwerp van zijn lering moet zijn, en het middel en de grond waardoor hij moet overtuigen degenen, die tegenspreken? Wij zien hier opgenoemd het grote werk van de bediening: vermanen degenen, die gewillig zijn om hun plicht te kennen en te doen; en wederleggen degenen, die tegenspreken. Die beide dingen moeten gedaan worden *door de gezonde leer*; dat is, op redelijke en onderrichtende

wijze, door Schriftuurlijke bewijzen en getuigenissen uit het onfeilbare Woord der waarheid, waarin allen kunnen en moeten berusten en waardoor ze voldaan en overwonnen worden. Dat was de eigenschap, vereist in hen, die Titus ordenen zou.

II. De aanwijzing van de apostel zegt hem nu wie hij moet verwerpen en vermijden: mensen van ander karakter. De vermelding daarvan wordt gebruikt als een reden voor de zorg, die hij had aanbevolen omtrent de eigenschappen der dienaren; waarom die moesten zijn, en alleen moeten zijn, zulke mannen als hij beschreven had. Hij handelt over slechte leraars en slechte hoorders onder hen, in **vers 10** en vervolgens.

1. Over slechte leraren.
A. Deze valse leraren worden beschreven. Zij waren *ongeregelden*, hoofdig en naijverig naar macht, weerbarstig en onhandelbaar (zoals sommigen lezen) zij wilden zich niet onderwerpen aan de tucht en noodzakelijke orde in de gemeente, en verdroegen goed bestier en de gezonde leer niet.
IJdelheidsprekers en verleiders van zinnen; zij verbeeldden zich wijs te zijn, maar waren waarlijk dwaas; en daarom veelpraters, die in dwalingen en vergissingen vervielen en er trots op waren, terwijl ze al hun krachten inspanden om ook anderen mee te trekken. Er waren velen van dezulken; *inzonderheid die uit de besnijdenis zijn*; bekeerden, naar zij voorgaven, tenminste van het Jodendom bekeerd, maar die nu Judaïsme en Christendom dooreen mengden en daardoor een bedorven leer samenstelden. Deze waren de valse leraren.

B. Hier volgt des apostels aanwijzing hoe met hen gehandeld moest worden, **vers 11.**
Welke men moet de mond stoppen; niet door uitwendige kracht, want daar had Titus de macht niet toe en dat was ook de wijze van het Evangelie niet; maar door weerlegging en overtuiging; door hen hun dwaling aan te tonen, *en zelfs niet één uur voor hen te wijken*. Zeker, in geval van hardnekkige tegenstand, wanneer zij de vrede der gemeente zouden verstoren en andere gemeenten bederven, zou de kerkelijke tucht moeten toegepast worden; het laatste middel om het verkeerde te herstellen en het nadeel van velen te voorkomen. Getrouwe dienaren moeten verleiders bijtijds weerstaan, *opdat hun dwaasheid moge openbaar worden en zij niet verder toenemen*.

C. De redenen daarvoor zijn:
a. De verderflijke gevolgen van hun dwalingen. Zij *verkeren gehele huizen, lerende wat niet behoort* (namelijk, de noodzakelijkheid der besnijdenis en van het onderhouden van de Mozaïsche wet enz.) Daardoor verkeren zij het Evangelie en de zielen der mensen; niet van enkelen, maar van gehele gezinnen. De apostelen werden ten onrechte ervan beschuldigd, dat zij *de gehele wereld in rep en roer brachten*, maar van deze valse leraren werd naar waarheid gezegd, dat zij velen tot hun verderf van het ware geloof aftrokken. Dezulke moest de mond gestopt worden, vooral met het oog op:

b. Het lage doel, dat ze met hun gedrag hadden: *Om vuil gewins wil*. Zij dienden onder voorwendsel van godsvrucht een werelds belang. *De geldgierigheid is de wortel van alle kwaad*. Zulken moeten vóór alles tegengestaan, beschaamd, tegengewerkt worden, door de gezonde leer en de uitspraken der Schrift. Dit ten aanzien van de valse leraars.

III. Ten opzichte van hun aanhang wordt een oude getuigenis omtrent hen aangehaald.

1. Dat is, **vers 12.** *Een uit hen, zijnde hun eigen profeet*. Een hunner, een Cretens, niet een der Joden, maar Epimenides, een Grieks dichter, die natuurlijk hen goed kende en van wie men niet denken kan dat hij hen belasteren zou. *Hun eigen profeet*. Hun dichters, schrijvers van Goddelijke waarzeggingen, werden voor profeten gehouden. Velen hunner getuigden tegen de ondeugden van het volk. Aratus, Epimenides en anderen onder de Grieken; Horatius, Juvenalius en Persius onder de Latijnen, hebben veel schoons tegen hun ondeugden gezegd.

2. Hier is de inhoud van zijn getuigenis: *Krêtes aei pseustai, kaka thêria, gasteres argai; De Cretensen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken*. Spreekwoordelijk stonden zij bekend om hun valsheid en leugenachtigheid; de Cretenser spelen, *krêtizein*, en liegen was hetzelfde. Zij werden bij *kwade beesten* vergeleken om hun sluwe kwaadaardigheid en woeste aard; en *luie buiken* genoemd vanwege hun ledigheid en zinnelijkheid; zij waren meer geneigd om te eten dan om te werken en door eerlijk beroep hun brood te verdienen. Zulke schandelijke ondeugden, die zelfs de heidenen elkaar verweten, moesten ver van de Christenen zijn; valsheid, liegen, beestachtige valsheid en wreedheid, zinnelijke lusten, leegloperij en luiheid, zijn zonden, die ook door het licht der rede bestraft worden. En die werden de Cretensen door hun eigen dichters toegeschreven.

3. Hier volgt de bevestiging door de apostel zelf, **vers 13.** *Deze getuigenis is waar*. De apostel zag slechts al te veel reden voor deze karakterschets. De aanleg van sommige volken is meer tot ondeugden geneigd dan die van andere. De Cretensen waren over het algemeen zoals zij hier beschreven worden, lui en ontaard, vals en bedrieglijk; de apostel moet het toestemmen. En dus:

4. Hij wijst Titus aan hoe hij met hen handelen moet. *Daarom bestraf hen scherp*. Paulus schreef aan Timotheüs dat hij met zachtheid moest optreden; maar hier beveelt hij Titus scherp te bestraffen. De reden van dit onderscheid kan liggen in het verschil van karakter van Timotheüs en Titus; de eerste heeft misschien meer flinkheid in zijn karakter gehad en was daardoor geneigd om met vuur te bestraffen, waarom Paulus hem verzocht het met zachtheid te doen. En de andere was allicht van zachter gemoedsstemming en moest daarom opgewekt worden om scherp te bestraffen. Waarschijnlijk echter moet het verschil gezocht worden in de aanleg van het volk. Timotheüs had met betere mensen te doen en moest daarom met zachtheid bestraffen; en Titus was werkzaam onder ruwe en onbeschaafde mensen, en moest die scherp bestraffen. Hun verdorvenheden waren veel en grof; hun zonden werden zonder schaamte of terughouding bedreven; en daarom moest in overeenstemming daarmee met hen gehandeld worden. Er moet in de bestraffing onderscheid gemaakt worden tussen zonden en zonden; sommige zijn grof en kwaadaardig van nature; of in de wijze waarop ze met brutaliteit bedreven worden, tot grote oneer van God en tot gevaar en schade voor de mensen. Er moet ook onderscheid gemaakt worden tussen zondaren en zondaren. Sommigen hebben een zachter en handelbaarder karakter; zijn geschikter om met tederheid bewerkt te worden en zouden door te veel hardheid en strengheid ontmoedigd en weggestoten worden; de anderen zijn harder en stugger, die moeten met snijdende taal tot verbrijzeling en schaamte gebracht worden. Er is wijsheid nodig om de bestraffingen steeds op de beste wijze toe te dienen, Judas vers 22, 23. *Ontfermt u wel eniger, onderscheid makende, maar behoudt anderen door vreze, en grijpt ze uit het vuur*. De zonden en verdorvenheden der Cretensen waren

menigvuldig, groot en algemeen; daarom moesten zij scherp bestraft worden. Maar opdat zulk een handelwijze niet verkeerd toegepast worde, volgt hier:

5. *Opdat zij gezond mogen zijn in het geloof, en zich niet begeven tot Joodse fabelen en geboden der mensen, die zich van de waarheid afkeren*, **vers 14, 15,** dat is opdat zij mogen zijn en zich ook betonen te zijn waarlijk en inderdaad veranderd van zulke ondeugden en levenswijze als waarin deze Cretensen in hun onbekeerde staat leefden, en opdat zij in geen geval, gelijk sommige bekeerden slechts al te gemakkelijk deden, zich begeven tot de Joodse overleveringen en bijgelovigheden van de Farizeeën, welke geschikt zijn om het Evangelie, met zijn gezonde waarheden, geheel te verdraaien.

A. Ook de scherpste bestraffing moet het welzijn van de bestrafte ten doel hebben; zij moet niet toegediend worden uit kwaadwilligheid, of haat, of afkeer, maar uit liefde; zij moet niet dienen om in de bestraffer hoogmoed, hartstocht of enige slechte genegenheid te bevredigen, maar om de schuldige te verbeteren en te hervormen.

B. Boven alles is gezondheid in het geloof begeerlijk en noodzakelijk. Dat is de gezondheid en de levenskracht der ziel, aangenaam voor God, troostrijk voor de Christen, en maakt ons bekwaam om graag en getrouw onze plicht te vervullen.

C. Een goed middel om gezond in het geloof te blijven is het oor af te wenden van fabelen en bespiegelingen der mensen, 1 Tim. 1:4. *Begeef u niet tot fabelen en oneindelijke geslachtsrekeningen, welke meer twistvragen voortbrengen dan stichting Gods, die in het geloof is*. En 1 Tim. 4:7*: Verwerp de ongoddelijke en oudwijfse fabelen, en oefen uzelf in de Godzaligheid*. Inbeeldingen en geboden van mensen in de verering Gods zijn het tegendeel van geloof en godsvrucht. Joodse ceremoniën en gebruiken, die vroeger Goddelijke instellingen waren, zijn nu - nadat de werkelijkheid gekomen is - niet meer dan geboden van mensen, die niet alleen niet in verband staan met het geloof, maar het verkeren, en de mensen afkeren van de waarheid, de zuivere evangelische waarheid en geestelijke aanbidding, door Christus gesteld in plaats van die uiterlijke dienst onder de wet.

D. Het is een schrikkelijk oordeel om van de waarheid afgekeerd te worden, om Christus voor Mozes te verlaten, de geestelijke aanbidding van het Evangelie uit te ruilen voor de vleselijke geboden van de wet, of de ware Goddelijke instellingen en voorschriften voor menselijke uitvindingen en geboden. *Wie heeft u betoverd*, vroeg Paulus aan de Galatiërs, 3:1, 3, *dat gij der waarheid niet gehoorzaam zoudt zijn? Gij, die begonnen zijt in de Geest, eindigt gij nu in het vlees?* Na dus het doel van de scherpe bestraffing der bedorven en ondeugende Cretensen te hebben aangetoond, namelijk dat zij gezond zouden zijn in het geloof en zich niet begeven tot Joodse fabelen en menselijke geboden:

6. Geeft Paulus de reden daarvan op; die is de vrijheid, welke wij onder het Evangelie genieten van de wettische voorschriften, en het kwaad en nadeel van een Joodse geest onder de bedeling van het Christendom. Voor goede Christenen, die gezond zijn in het geloof en er door gereinigd werden, zijn *alle dingen rein*, **vers 15.** Voedsel en drank en al zulke dingen, die onder de wet verboden waren, - de onderhouding waarvan sommigen nu nog handhaven willen - zijn nu allen zonder onderscheid *rein* (geoorloofd en vrij om te gebruiken).

Maar de bevlekten en ongelovigen is geen ding rein. Zij misbruiken en veranderen in zonde de dingen, die op zichzelf goed en geoorloofd zijn; zij zuigen vergif uit de dingen, waar de anderen honing uit puren; hun *verstand en geweten*, de leidende vermogens, *zijn bevlekt*; een smet rust op alles wat zij doen. *Het offer der godlozen is de Heere een gruwel*, Spr. 15:8. *De ploeging der godlozen is zonde*, Spr. 21:4, Pr 21.4 niet op zichzelve, maar door hem; de vleselijke gezindheid van zijn hart drukt het stempel op het werk van zijn hand.

Tegenwerping. Maar zijn deze Judese mannen (zoals gij hen noemt) dan geen mensen, die de godsdienst belijden, en goed spreken van God en van Christus, en van de rechtvaardigheid des levens? En moeten zij dan zo scherp beoordeeld worden?
Antwoord. Zij belijden dat zij God kennen, maar zij verloochenen Hem met de werken, alzo zij gruwelijk zijn, en ongehoorzaam, en tot alle goed werk ondeugende, **vers 16.** Er zijn er velen, die met de tong belijden God te kennen, en toch in hun levenswandel Hem verwerpen en verloochenen; hun leven is in tegenspraak met hun belijdenis. *Zij komen tot u, gelijk het volk pleegt te komen, en zitten voor uw aangezicht, als Mijn volk, en horen uw woorden, maar zij doen ze niet, want zij maken liefkozingen met hun mond, maar hun hart wandelt hun gierigheid na*, Ezech. 33:31. *Zij zijn gruwelijk en ongehoorzaam en tot alle goed werk ondeugende*. De apostel, terwijl hij Titus opdraagt hen scherp te bestraffen, doet het zelf reeds; hij geeft hun zeer harde woorden, maar zeker niet harder dan hun gedrag verdiende en hun lot behoefde.
Zij zijn gruwelijk, bdeluktoi; zij verdienen dat God en alle goede mensen de ogen van hen afwenden, als walgelijk en beledigend.
En ongehoorzaam, apeitheis, niet voor overtuiging vatbaar en ongelovig. Zij mogen allerlei dingen doen, maar het is niet de gehoorzaamheid des geloofs, niet wat geboden is, en komt niet uit Gods gebod voort.
Tot alle goed werk ongeschikt; zonder oordeel en gevoel om enig ding goed te doen. Ziehier de ellendigen toestand van huichelaars, van zulken die een gedaante van Godzaligheid hebben, maar zonder haar kracht. Laat ons echter voorzichtig zijn zulk een oordeel over anderen uit te spreken, en zorgvuldig dat het ons niet treffe; dat er niet in ons zij *een boos, ongelovig hart om af te wijken van de levenden God*. Laat ons *oprecht zijn en zonder aanstoot te geven tot de dag van Christus; vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot prijs en heerlijkheid van God*, Phil. 1:10, 11.

HOOFDSTUK II

De apostel geeft Titus hier bestuur voor getrouwe vervulling van zijn bediening in het algemeen, **vers 1;** en voornamelijk tegenover verschillende soorten van mensen, vers 2-10; en geeft de gronden aan voor deze en volgende aanwijzingen, vers 11-14; met een samenvatting daarvan, vers 15, ten besluite.

Titus 2:1-10

Hier is het derde deel van het onderwerp van de brief. In het voorgaande hoofdstuk had de apostel Titus leiding gegeven in aangelegenheden van regering der gemeenten, en om de dingen te regelen, die dat behoefden. Hier vermaant hij hem:

I. In het algemeen, tot getrouwe vervulling van zijn dienst. Zijn ordenen van anderen om het Woord te verkondigen ontsloeg hem niet van de plicht om zelf te prediken. Ook mocht hij niet alleen zorgen voor dienaren en ouderlingen; hij moest ook de

Christenen onderwijzen in hun plichten. Het woord *doch* wijst terug op de valse leraars, die fabelen, ijdele en nutteloze dingen uitstrooiden. In tegenstelling daarmee, zegt hij tot hem: *Doch gij, spreek hetgeen der gezonde leer betaamt*, wat overeenkomt met het Woord, dat zuiver en onbedorven is, genezend en voedend ten eeuwigen leven.

A. De ware leerstellingen van het Evangelie zijn *gezonde leer*; in vorm en uitwerking; zij zijn in zichzelve goed en heilig, en maken het de gelovigen ook; zij maken hen bekwaam in en krachtig tot de dienst van God.
B. Dienaren moeten zorgen alleen zulke waarheden te onderwijzen. Indien de gewone gesprekken der Christenen moeten zijn *onberispelijk, nuttig tot stichting, opdat zij genade mogen geven die ze spreken en die ze horen*, Ef. 4:29, hoeveel te meer moet de prediking der dienaren dat zijn! Daartoe vermaant de apostel Titus in het algemeen, en daarna:

II. Meer in het bijzonder, geeft Paulus hem voorschriften hoe hij die gezonde leer moet toepassen op verschillende soorten van personen, **verzen 2-10**. Dienaren moeten het niet bij algemeenheden laten, maar moeten ieder zijn bescheiden deel toedienen naar gelang van leeftijd, plaats, levenstoestand; zij moeten bijzonder zijn zowel als praktisch in hun prediking; zij moeten de mensen hun plichten leren, en ieder zijn eigen plicht. Hier hebben wij een uitnemende Christelijke handleiding, geschikt voor ouden en jongen, voor mannen en vrouwen, voor de prediker zelf en voor de dienstbaren.

1. De *oude mannen.* Door oude mannen verstaan sommigen de ouderlingen, met inbegrip van de diakenen enz. Maar het bedoelt meer de ouden in jaren. Oude discipelen van Christus moeten zich in elk opzicht gedragen overeenkomstig de Christelijke leer.
Dat de oude mannen nuchter zijn; niet denken dat de zwakheden van de ouden dag hen veroorloven zich enige buitensporigheid of onmatigheid te vergunnen, en daardoor te trachten zich wat te versterken. Zij moeten in alle dingen maat houden, zowel met het oog op hun gezondheid en geschiktheid, als ten raad en voorbeeld voor de jongeren.
Stemmig. Lichtzinnigheid is voor ieder ongepast, maar vooral voor bejaarden; zij moeten ingetogen en kalm zijn; stemmig in kleding, omgang, gedrag. Opzichtigheid in kleding, wuftheid en ijdelheid in gedrag zijn voor hen in de hoogste mate onbetamelijk.
Voorzichtig. Kalm en voorzichtig; zij moeten hun hartstochten en genegenheden goed kunnen regeren; zodat zij niet weggesleept worden in enig ding, dat. kwaad of ongepast is.
Gezond in het geloof; oprecht en standvastig, getrouw blijvende bij de waarheid des Evangelies, niet belust op nieuwigheden; niet gereed om in verkeerde denkbeelden en meningen deel te nemen; niet ingenomen met Joodse fabelen en overleveringen, of vertelsels van rabbijnen. Zij, die veel jaren hebben, moeten veel genade en goedheid bezitten; de inwendige mens moet vernieuwd worden van dag tot dag naarmate de uitwendige verbroken wordt.
In de liefde, die bij het geloof behoort gevoegd te zijn, die daardoor werkt, die daarin moet openbaar worden; liefde tot God en de mensen; en gezond daarin. Het moet oprechte liefde zijn, zonder geveinsdheid; liefde tot God om zijns zelfs wil; liefde tot de mensen om Gods wil. De plichten van de tweede tafel moeten vervuld worden door

kracht van die der eerste; liefde tot de mensen als naasten en tot de heiligen als de heerlijken der aarde, in wie al onze lust is; en liefde ten allen tijde; in tegenspoed zowel als in voorspoed. Er moet ook in de liefde gezondheid zijn.
En in de lijdzaamheid. Bejaarde mensen hebben neiging om knorrig, kribbig en hartstochtelijk te zijn; en moeten daarom op hun hoede zijn tegen zulke zwakheden en verzoekingen. Geloof, liefde en lijdzaamheid zijn de drie voornaamste Christelijke deugden, en gezondheid daarin is evangelische volmaaktheid. Er is verdraagzame lijdzaamheid en wachtende lijdzaamheid, beiden moeten betracht worden. Lijdzaamheid, die het kwade met geduld draagt, en lijdzaamheid, die het goede met geduld ontbeert, tot wij er voor geschikt zijn en het goed is voor ons. Wees *navolgers van degenen, die door geloof en verdraagzaamheid de beloftenissen beërfd hebben*. Dit over de oude mannen.

2. Aangaande de *oude vrouwen*. Deze moeten evenzo ingelicht en gewaarschuwd worden. Sommigen denken dat hier sprake is van de diaconessen, wier diensten grotendeels gevraagd werden voor het bezoeken der armen en het verzorgen der zieken; maar er is meer reden om het te nemen als gezegd over al de vrouwen, die de godsdienst belijden en bejaard zijn.
Zij moeten in *haar dracht zijn gelijk het de heiligen betaamt*; beiden mannen en vrouwen moeten in hun kleding zijn gelijk het met hun godsdienst overeenkomt. De hier voren vermelde deugden, *nuchterheid, stemmigheid, voorzichtigheid, gezondheid in het geloof, in de liefde en in de lijdzaamheid*, aanbevolen voor oude mannen, zijn niet alleen voor hen betamelijk, maar moeten door beide seksen betracht worden; door oude vrouwen zowel als door oude mannen. De vrouwen, zo goed als de mannen, moeten haar plicht horen en leren uit het Woord; daar is voor beide seksen slechts één weg ter zaligmaking; beiden moeten dezelfde dingen leren en betrachten als bejaarde lieden en Christenen; de deugden en plichten zijn dezelfde. De oude vrouwen *insgelijks* (dat is evenzeer als de mannen) *dat zij in hare dracht zijn gelijk het de heiligen betaamt*; zoals eigenaardig en betamelijk is voor heilige mensen, gelijk zij belijden te zijn en behoren te zijn; zij moeten een ernstig voorkomen in kleding en houding bewaren; in spreken en handelen; kortom in haar gehele gedrag; en dat wel uit een inwendig beginsel en uit gewoonte van heiligheid, dat te allen tijde het uitwendig gedrag moet beïnvloeden en regelen. hoewel er geen opzettelijk voorschrift bestaat en geen Schriftwoord kan aangevoerd worden, dat elk woord, elke blik, elke houding in het bijzonder regelt, toch zijn er algemene voorschriften, waarnaar alles behoort gedaan te worden, zoals: 1 Cor. 10:31: *Doet het al ter ere Gods*. En Phil. 4:8: *Al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat lieflijk is, al wat welluidt, zo er enige deugd is en zo er enige lof is, bedenkt dat.*
En hier wordt de regel en maatstaf voor het gedrag aangegeven door hetgeen al dan niet betamelijk is. geen *lasteressen, mê diaboloes*; geen lasteressen of zaaisters van tweedracht, die haar naasten bekladden en achter de rug kwaad van hen spreken, een grote en zeer algemene zonde; niet alleen graag sprekende, maar graag kwaad sprekende van de mensen, en daardoor vrienden van elkaar scheidende. Een lasteraar is iemand, *wiens tong ontstoken wordt door de hel*; zozeer doen zij des duivels werk dat hun naam hem gegeven wordt, waar hij de aanklager der broederen wordt genoemd.
Zich niet tot veel wijn begevende; dit woord duidt mensen aan, die er zo op gesteld zijn, dat zij geheel onder heerschappij van de wijn geraken. Dat is een groot kwaad in ieder, maar voornamelijk in bejaarde vrouwen; doch het werd niet zelden gevonden onder de Grieken van die tijd en die plaats. Hoe onzedelijk en schaamteloos, beide

lichaam en ziel bedervende en verontreinigende! Welk een slecht voorbeeld en hoe verkeerden invloed oefenen zulke vrouwen uit; geheel het tegenovergestelde van hetgeen van haar verlangd wordt in hetgeen volgt: *leraressen van het goede* te zijn! Geen openbare predikers, dat is verboden, 1 Cor. 14:34: *Ik sta de vrouwen niet toe in de gemeente te spreken*. Maar op andere wijze kunnen en moeten zij onderwijzen, door haar voorbeeld en goeden wandel.
Merk hier op: Zij, wier handelingen en gedrag met heiligheid overeenstemmen, zijn daardoor leraressen van goede dingen; en daarbij kunnen en moeten zij door bijzonder onderricht tehuis en in besloten kring onderwijzen: *De woorden van de koning Lemuël, de last waarmee zijn moeder hem onderwees*, Spr. 31:1. Zulk een vrouw wordt geprezen. *Zij doet haren mond open met wijsheid, en op haar tong is leer der goeddadigheid*, Spr. 31:26. Leraressen van het goede zijn het tegenovergestelde van leraressen van het kwade, of van hetgeen beuzelachtig en ijdel is, hetgeen geen goede strekking heeft, van oudwijfse fabelen, bijgelovigheden en menselijke verzinsels. Haar werk is het tegenovergestelde daarvan en daarom mogen zij leraressen van het goede heten.

3. Hier zijn lessen voor de *jonge vrouwen*, welke de oude vrouwen haar moeten leren door haar te onderwijzen en raad te geven in, de plichten van de godsdienst, overeenkomstig haar leeftijd. Zulk onderricht wordt dikwijls van bejaarde vrouwen beter aangenomen dan van mannen; zelfs dan van dienaren; de bejaarde vrouwen moesten derhalve zich toeleggen op het onderrichten van de jonge vrouwen, voornamelijk van de getrouwde jonge vrouwen: want hij spreekt van haar plichten jegens echtgenoten en kinderen. De oude vrouwen moeten deze jonge vrouwen leren:

A. Zich persoonlijk goed te gedragen: *voorzichtig* te *zijn*; het tegenovergestelde van de ijdelheid en losheid, die der jeugd eigen zijn; voorzichtig in haar oordeel en kalm in aandoeningen en gedrag. *Voorzichtigheid* en *kuisheid* behoren bij elkaar; menigeen stelt zich aan de zwaarste verzoekingen bloot, die hadden voorkomen kunnen worden indien men in de aanvang wat voorzichtiger geweest was. *De bedachtzaamheid zal over u de wacht houden*; *de verstandigheid zal u behoeden*, Spr. 2:11.
Kuisheid en *het huis bewaren* zijn samengevoegd. Toen Dina uitging om de dochteren des lands te bezien, verloor ze haar kuisheid. Het is te vrezen dat zij, die haar huis als een soort van gevangenis beschouwt, haar kuisheid als een keten voelt. Er zijn - en er mogen ook zijn - gelegenheden om buitenshuis te komen, maar de begeerte naar vermaak en veel gezelschap, met verwaarlozing van de huiselijke werkzaamheden, en een gevoel van onrust wanneer zij thuis is, wordt hier bedoeld als het kwaad, dat tegenover *"het huis bewaren"* staat, en dat gewoonlijk vergezeld gaat met, of gevolgd wordt door, andere slechte dingen. *En meteen ook leren zij ledig omgaan bij de huizen; en zijn niet alleen ledig, maar ook klapachtig, en ijdele dingen doende, sprekende hetgeen niet betaamt*, 1 Tim. 5:13. Haar werk *is het huis te bewaren*, en zij moeten de vijanden geen aanleiding geven om kwaad van haar te spreken.
Goed te zijn; in het algemeen het tegenovergestelde van kwaad te zijn; en in het bijzonder, in haar kring, vriendelijk, hulpvaardig en liefderijk te zijn; als Dorkas, *vol van goede werken en aalmoezen*. Het kan ook, zoals sommigen menen, de meer bepaalde betekenis hebben van een zacht en teder gemoed te hebben, niet gemelijk en bitter, niet vitziek en kribbig en twistmakend en iedereen berispend; niet van prikkelbare geaardheid, zichzelve en ieder ander tot last; maar van goede, aangename omgang, en hulpvaardig in raad en werk. *Zij bouwt haar huis, en doet haar man goed*

en geen kwaad, al de dagen haars levens. In haar persoonlijk karakter moet zij dus zijn *voorzichtig, matig, kuis, het huis bewarende en goed*.

B. Tegenover haar gezin: *Hare mannen lief te hebben* en *haar eigen mannen onderdanig te zijn*. Waar liefde is zal dit geen zwaar gebod zijn. God heeft in de natuur, en door Zijn wil, deze onderdanigheid geboden. *Ik wil niet dat de vrouw over de man heerse*, 1 Tim. 2:12. En de reden is er bijgevoegd: *Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva. En Adam is niet verleid, maar de vrouw, verleid zijnde, is in overtreding geweest*, vers 13, 14. Zij viel het eerst en was de oorzaak voor de val van haar man. Zij was gegeven tot een hulpe tegenover hem, en werd hem de grievendste aanstoot; het werktuig voor zijn val en ondergang; en daarom werd de band van onderwerping vaster om haar gelegd, Gen. 3:16: *Tot uw man zal uw begeerte zijn en hij zal over u heersen*; hetgeen u moeilijker kan zijn dan vroeger. Het is daarom dubbel genoemd: eerst *in de staat der onschuld*; toen was er een natuurlijke ondergeschiktheid, want Adam was eerst gemaakt en daarna Eva, en de vrouw was uit de man genomen; en daarna *na de val*; want de vrouw was eerst in overtreding en verleidde de man. Toen begon een onderwerping, die niet zo gemakkelijk en weldoend was, maar een gevolg, een straf van haar zonde. Doch in Christus werd het een geheiligde toestand, Ef. 5:22, 23: *Gij vrouwen, wees aan uw eigen mannen onderdanig gelijk de Heere* (als erkennende in hen het gezag van Christus, wiens beeld zij dragen); *want de man is het hoofd der vrouw, gelijk ook Christus het hoofd der gemeente is, en Hij is de behouder des lichaams*. God wilde dat het gezag over de gemeente een beeld zou hebben in het gezag van de man over zijn vrouw. Christus is het hoofd der gemeente, om haar te beschermen en zalig te maken, haar met alles goeds te verzorgen, en haar te beveiligen tegen en te verlossen van alle kwaad. En zo staat de man over zijn vrouw, die hij naar zijn vermogen vrijwaart van beledigingen en voorziet van al wat haar nuttig is. Daarom, gelijk de gemeente aan Christus onderdanig is, moeten de *vrouwen haar eigen mannen onderdanig zijn, gelijk het betaamt in de Heere*, Coll. 3:18; gelijk overeenkomt met de wet van Christus en strekt tot ere van Hem en de Vader. Het is dus geen onbeperkte, volstrekte, slaafse onderdanigheid, die geëist wordt, maar een onderwerping uit liefde, om wanorde en verwarring te voorkomen, en om het doel van de betrekking des te beter te bereiken. Daarom moet de huisvrouwen, in betrekking tot haar echtgenoten, geleerd worden hoe haar verplichting vordert, dat zij zich in liefde aan hem onderwerpen.
Haar kinderen lief te hebben; niet alleen met de natuurlijke liefde, maar met geestelijke liefde; liefde die ontspringt uit een geheiligd hart en bestuurd wordt door het Woord; geen vertroetelende, dwaze liefde, die het kwade in hen duldt, de nodige terechtwijzing en bestraffing verzuimt; maar een geregelde Christelijke liefde, die zich openbaart in een godvruchtige opvoeding, waardoor hun leven en gedrag goed gevormd worden; die voor hun zielen evenzeer zorg draagt als voor hun lichamen; voor hun geestelijk welzijn zo goed als voor hun aardse belangen, en zelfs voor de eerste in de voornaamste plaats.
De reden daarvoor wordt er bijgevoegd: *Opdat het woord Gods niet gelasterd worde*. Gebreken in de huiselijke betrekkingen dienen zeer tot lastering van het Christendom. "Wat zijn deze door hun nieuwe godsdienst beter dan anderen?, zouden de ongelovigen al spoedig vragen. Het Woord van God en het Evangelie van Christus zijn zuiver, uitnemend, heerlijk in zichzelf; en hun uitnemendheid moet tevoorschijn komen en getoond worden in leven en wandel van hun belijders, voornamelijk in hun huiselijke betrekkingen. Gebreken daarin brengen grote oneer, Rom. 2:24: *Om uwentwil wordt de naam van God onder de heidenen gelasterd*. Zij zijn gereed om te

zeggen: "Welk een God dat is. kan men zien aan Zijn dienaren; en wat Zijn woord, Zijn leer en Zijn dienst zijn, tonen deze belijders!" Zo wordt Christus *gewond in het huis Zijner liefhebbers*. Zover over de plichten der jonge vrouwen.

4. De verplichting der *jonge mannen*. Die zijn geneigd om vurig en voortvarend te zijn; gedachteloos en roekeloos; daarom moeten zij ernstig vermaand worden om kalm te zijn, niet ras; naar raad te luisteren en zich te schikken, niet eigenwillig en koppig te zijn; nederig en zacht, niet hooghartig en trots; want er zijn meer jonge mannen door hoogmoed ten val gebracht dan door enige andere zonde. De jonge mannen moeten waardig en degelijk zijn in gedrag en manieren; zij moeten de ernst van rijper leeftijd voegen bij de levenskracht en de levensmoed der jeugd. Dat zal maken dat de jonge jaren goed besteed worden, en dat men er met gerustheid op kan terugzien wanneer de kwade dagen komen; het zal van veel zonde en leed terughouden, en de grond leggen om veel goeds te doen en te genieten. Men zal zich in het einde niet beklagen, maar vrede en troost in het sterven hebben en daarna de kroon der heerlijkheid beërven.

5. Aan deze voorschriften hoe Titus anderen, oude mannen en vrouwen, jonge getrouwde vrouwen en mannen, moet onderwijzen, voegt Paulus voor hemzelf (waarschijnlijk was hij toen nog een jonge man) enig bestuur. Hij kon niet verwachten, dat hij anderen met goed gevolg zou onderwijzen, indien hijzelf zich niet in wandel en prediking goed gedroeg.

A. Voor zijn gedrag ontving hij deze aanwijzing: *Betoon uzelf in alles een voorbeeld van goede werken*, **vers 7.** Zonder dat zou hij met de andere hand afbreken wat hij met de een bouwde. De verkondigers van goede werken moeten ze zelf ook verrichten; goede leer en goed leven moeten samengaan. *Gij, die een ander leert, leert gij uzelf niet?* Een gebrek in dit opzicht geeft veel lastering en grote aanstoot.
In alles; sommigen lezen: *voor alles*, of *voor allen*. Anderen in bijzonderheden op hun plicht wijzen, is nodig; maar boven alles gaat het voorbeeld; en vooral dat van de leraar is nodig; dan alleen gaan voorlichting en invloed samen. Laat hen in uw leven een duidelijk voorbeeld zien van de deugden, die zij moeten tonen. Het voorbeeld onderwijst niet alleen de geleerde dingen, maar prent ze in het geheugen; indien zij reinheid en stemmigheid, matigheid en goedheid in u zien, zullen zij daarvoor des te gemakkelijker zelf gewonnen worden; zij moeten godvrezend en heilig, matig en rechtvaardig kunnen worden *zoals gij zelf zijt*. Dienaren moeten voorbeelden der kudde zijn, en de gemeente hun navolgers, gelijk zij van Christus.
En nu volgt het voorschrift:

B. Voor zijn leer en onderwijs zowel als voor zijn leven. *In de leer onvervalstheid, deftigheid, oprechtheid, het woord gezond en onverwerpelijk*, **vers 7, 8.** Het moet duidelijk worden dat het doel van zijn prediking alleen de ere Gods was, en het belang van Christus en diens koninkrijk, en het welzijn en geluk der zielen; dat hij deze bediening niet had aanvaard of gebruikt om geldelijk voordeel; niet uit eerzucht of gierigheid, maar met het zuivere doel van bevordering van deze geestelijke instelling. In zijn prediking moest hij dus niet door fraaie woorden of schone zinnen trachten indruk te maken; ook niet door menselijke geleerdheid of welsprekendheid, maar gezonde taal moest gebruikt worden, die *onverwerpelijk* was; Schriftuurlijke taal voor de mededeling van Schriftuurlijke waarheden. Dat is gezonde, onverwerpelijke leer. Wij hebben meer dan eens deze plichten van de dienaar uiteengezet, 1 Tim. 4:16: *Heb*

acht op uzelf en op de leer; en vers 12 van hetzelfde hoofdstuk: *Niemand verachte uw jonkheid, maar wees een voorbeeld der gelovigen in leer*, enz.; in uw woord, als een Christen, wees stemmig, ernstig en opbouwend; laat uw prediking het zuivere Woord Gods zijn en wat daarmee in overeenstemming is, en er op gegrond is. Wees dus een voorbeeld in *woord* en in *gedrag*; laat uw leven met uw leer overeenkomen. *Zodoende zult gij èn uzelf behouden èn die u horen*. In 2 Tim. 3:3: *Gij hebt achtervolgd mijn leer en wijze van doen* (zegt dezelfde apostel); gij weet hoe aannemelijk die zijn. En zo moet het met anderen ook zijn; hun leer moet overeenkomen met hun leven, en hun leven met hun leer. Dan zijn zij goede en getrouwe dienaren. *Nacht en dag arbeidende, opdat wij u niet lastig zouden zijn, hebben wij het Evangelie van God onder u gepredikt. Gij zijt getuigen en God, hoe heilig en rechtvaardig en onberispelijk wij u, die gelooft, geweest zijn*, 1 Thess. 2:9, 10. Daar moeten de dienaren naar streven, zoals de volgende woorden aantonen, die bevatten:

C. De reden, zowel voor de onberispelijkheid van het leven van de dienaar als voor de ernst en de gezondheid van zijn prediking.
Opdat degene, die daartegen is, beschaamd worde en niets kwaads van ulieden hebbe te zeggen, **vers 8.** Tegenstanders zullen misschien gelegenheid zoeken om aanmerking te maken; en zullen het zeker doen wanneer zij iets verkeerds in leven of leer bemerken; maar indien beide recht en goed zijn, kunnen zulke dienaren de laster beschamen. Er zal niets met reden aan te merken zijn, en dus zal de laster beschaamd worden over zijn tegenstand. Getrouwe dienaren zullen ondervinden dat vijanden op hun gedrag letten; die zullen trachten fouten te vinden in hun leer of wandel; des te meer reden hebben zij om op zichzelf toe te zien, opdat geen wettige oorzaak tegen hen gevonden worde. Aan tegenstand en laster kan men niet altijd ontkomen; mensen met bedorven zinnen zullen de waarheid tegenstaan, en dikwijls de verkondigers en belijders van de waarheid verwijtingen doen. Maar deze *moeten door weldoen de onwetendheid der dwaze mensen tot zwijgen brengen, opdat in hetgeen zij kwalijk van u spreken, als van kwaaddoeners, zij uit de goede werken, die zij in u zien, God verheerlijken mogen in de dag der bezoeking*, 1 Petrus 2:12. Dit is de regel voor Titus zelf, en de plicht van alle vrijen onder hen, mannen en vrouwen, ouden en jongen. Nu volgen:

6. De besturingen voor de *dienstbaren*. Dienstbaren mogen niet menen, dat hun lage en geringe staat hen plaatst beneden Gods waarneming of de onderhouding van Zijn wetten; dat zij, omdat ze dienstknechten van mensen zijn, ontslagen zijn van het dienen van God. Neen, de dienstknechten moeten hun plichten jegens hun aardse meesters weten en doen; maar met het oog op hun hemelse Meester. En Titus had hen niet alleen te onderrichten en te waarschuwen in de openbare prediking, maar ook in afzonderlijke gesprekken. Hij moest niet alleen de aardse meesters hun roeping voorhouden, maar ook de dienstknechten hun plicht leren. Dienstknechten moeten, niet minder dan hun meesters, tot hun eigen vorming en vertroosting Gods verordeningen naleven. In deze bestiering van Titus zijn de plichten zelf opgenoemd, waartoe hij de dienstknechten moet vermanen, maar ook de gewichtige beweegreden, waarmee hij er bij hen op moest aandringen.

A. De plichten zelf zijn deze:
a. Zij *moeten hun eigenen heren onderdanig zijn*, **vers 9.** Dat is de voornaamste plicht, die al de andere kenmerkt. *Gij zijt dienstknechten desgenen, die gij gehoorzaamt*, Rom. 6:16. Er moet zijn inwendige onderwerping en verschuldigde achting en eerbied

in de gedachten. *Ben ik een heere, waar is mijn vreze?* De verschuldigde achting voor mij, gepaard aan de betamelijke uitwendige tekenen en openbaring daarvan, in het doen van hetgeen ik u beveel? Die moet in de dienstknechten zijn; hun wil moet onderworpen zijn aan de wil huns meesters; hun tijd en arbeidskracht moeten ter beschikking van huns meesters bevel staan. *Gij huisknechten, zijt met alle vreze onderdanig* de *heren, niet alleen de goeden en bescheidenen, maar ook de harden,* 1 Petrus 2:18. Die plicht vindt zijn oorsprong in de wil van God en in de betrekking, waarin zijn voorzienigheid hen geplaatst heeft; niet in de hoedanigheid van de persoon. Indien hij een meester is, dan zijn hem als zodanig de plichten van een dienstknecht verschuldigd. Dienstknechten moeten daarom vermaand worden tot gehoorzaamheid aan hun meesters.

b. *Dat zij in alles welbehagelijk zijn*; in alle geoorloofde dingen, en zulke als waarin de meesters hun bevelen mogen; in elk geval zulke als niet strijdende tegen de wil van hun grote en oppersten Heere. Wij moeten hier niet uit opmaken, dat zij hen onvoorwaardelijk moeten gehoorzamen en behagen, zonder enige beperking; maar altijd onder voorbehoud van Gods rechten, waarop in geen geval inbreuk mag gemaakt worden. Indien Zijn gebod en dat van de aardse meester met elkaar in botsing komen, wordt ons geleerd dat wij Gode meer moeten gehoorzamen dan de mensen; maar dan moeten dienstknechten dat doen op goede gronden, zodat er geen twijfel mogelijk is; anders zijn zij niet te verontschuldigen. En de wil van God moet niet alleen de maatstaf van de gehoorzaamheid der dienstknechten zijn, maar hij is er ook de reden voor. Alles moet gedaan worden uit eerbied voor Hem, krachtens Zijn gezag, en in de eerste plaats en in hoofdzaak om Hem te behagen, Coll. 3:22-24. Door het dienen van de aardse meester om Christus' wil wordt Hij gediend; en bijgevolg zal dat door Hem ook beloond worden. Doch hoe kunnen dienstknechten hun meesters in alles behagen, en toch geen mensenbehagers zijn? Mensenbehagers in de slechten zin van het woord zijn zij, die alleen, of voornamelijk, mensen naar de ogen zien in al wat zij doen; en er God buiten laten of Hem aan de mens onderschikken. Zij, die de wil van de mens volbrengen, hoewel die tegen Gods wil ingaat; die meer er op letten om de mens dan om God te behagen; die, als dit door de aardse meester geëist wordt, hem behagen hoewel het God mishaagt; en die er meer voor zorgen dat de aardse meester, dan dat God tevreden is. Tegen zulk zondig mensenbehagen moeten allen op hun hoede zijn. *Gij dienstknechten, zijt gehoorzaam uwen heren naar het vlees, met vreze en beven, in eenvoudigheid des harten, gelijk als aan Christus; niet naar ogendienst als mensenbehagers, maar als dienstknechten van Christus, doende de wil van God van harte; dienende met goedwilligheid de Heere, en niet de mensen,* Ef. 6:5-7. Dient niet als zij, die alleen letten op de gunst of de ongenade van mensen; of die daar in de eerste plaats op letten. Bewijst de diensten niet voornamelijk aan de mensen, maar aan Christus, die ze van u eist, en die ieder het goede, dat hij gedaan heeft, zal belonen, hetzij dienstknecht, hetzij vrije.

Merk hier dus op: De Christelijke vrijheid gaat zeer wel samen met maatschappelijke dienstbaarheid en onderwerping. Men kan mensen dienen en toch dienstknechten van Christus zijn; dat staat er niet tegenover, maar is er aan ondergeschikt, in zoverre als het dienen van mensen overeenkomstig de wil van Christus is en om Zijnentwil geschiedt. Christus kwam niet om de maatschappelijke orde en standsverschillen te vernietigen of te benadelen. *Zijt gij, een dienstknecht zijnde, geroepen, laat u dat niet bekommeren,* 1 Cor. 7:21. Laat dat u niet verontrusten, alsof dat een stand ware een Christen onwaardig, en ook niet alsof een zó geroepen persoon Gode minder aangenaam zou zijn; *die in de Heere geroepen is, een dienstknecht zijnde, die is een*

vrijgelatene des Heeren; niet vrij *van* die dienst, maar vrij *daarin*; geestelijk vrij, hoewel niet maatschappelijk. *Desgelijks ook die, vrij zijnde, geroepen is, die is een dienstknecht van Christus*; hij is aan Hem verbonden, al is hij maatschappelijk aan niemand onderworpen. Zodat *gebondenen en vrijen allen een zijn in Christus*. Dienstknechten moesten daarom niet bedroefd of bezorgd zijn over hun toestand, maar getrouw en gewillig in de stand, waarin God hen geplaatst had; en er naar trachten om hun meesters in alles welbehagelijk te zijn. Het zou zwaar zijn onder een of anderen bozen Nabal te dienen, maar het moest zo goed mogelijk geschieden.

c. *Niet tegensprekende*; hun meesters niet tegensprekende, of met hen redetwistende; of hun enig oneerbiedig en prikkelend antwoord gevende. Job beklaagde zich over zijn dienstknechten, dat *hij hen riep en zij hem niet antwoordden*; maar dat was op andere wijze zondig. *Zulk zwijgen geeft verachting te kennen*; maar hier bedoelt Paulus eerbiedig zwijgen; liever met nederig stilzwijgen een verwijt of een bestraffing aanhoren, dan bedaard of brutaal tegenwerpingen maken. Die zich van een overtreding bewust is, en haar dan nog vergoelijkt of rechtvaardigt, maakt haar dubbel zwaar. Toch sluit dit *niet tegenspreken* niet uit, dat men met een zacht antwoord de toorn zou kunnen afwenden, wanneer plaats en omstandigheden daartoe gunstig zijn. Goede en wijze meesters zullen bereid zijn daarnaar te luisteren en recht te doen. Maar een ontijdig antwoord, of een woord op ongepaste wijze, of aanmatigend en brutaal zijn wanneer de zaak geen verontschuldiging toelaat, toont een gebrek aan die nederigheid en zachtheid, welke door de stand van de dienstknecht geëist worden.

d. *Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende*. Dat is een ander groot vereiste in goede dienstknechten: *eerlijk zijn*; nooit tot eigen gebruik nemen wat hun meester toebehoort; niet *verspillen* wat aan hun zorgen is toevertrouwd. Dat is *onttrekken*. Zij moeten rechtvaardig en trouw zijn, en voor huns meesters goed doen alsof het hun eigen ware. -*Wie zijn vader of zijn moeder berooft en zegt: Het is geen overtreding, die is des verdervenden mans gezel*, Spr. 28:24; die is instaat om met die man mede te doen. Die er zo gemakkelijk over denkt om meer te nemen dan recht is, al is het ook van zijn ouders of van zijn meester, zal waarschijnlijk zijn geweten wel verharden en verder gaan; het is slecht op zichzelf en het voert tot erger. Het kan zijn dat de meester hard en karig is en nauwelijks voldoende in de nooddruft zijner dienstknechten voorziet, toch mogen zij hun eigen rechters niet zijn en niet door diefstal zichzelf voorzien; zij moeten hun lot dragen en aan God overlaten hun zaak te rechten en hen te verzorgen. Ik heb hier niet het oog op uiterste gevallen, om in het leven te blijven; want de dienstknecht heeft een recht op hetgeen daarvoor nodig is.
Niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende; hij moet niet alleen niet stelen en niet verkwisten, maar hij moet het goed zijns meesters verbeteren en zijn best doen om diens voorspoed te behartigen. Hij, die het talent zijns meesters niet gebruikt om er winst mede te doen, is schuldig aan ontrouw, al heeft hij het ook begraven om het niet te verliezen. De getrouwheid van een dienstknecht bestaat in de spoedige, stipte en goede uitvoering van de bevelen zijns meesters; het bewaren van zijn geheimen; het behartigen van zijn zaken en het uitvoeren met bekwaamheid; en het voordeel aanbrengen zoveel in zijn vermogen is. Hij moet voor het hem toevertrouwde zorgvuldig waken en zoveel hij kan alle verwaarlozing, verlies en schade voorkomen. Op die wijze brengt hij een zegen over zichzelf, door het tegenovergestelde berokkent hij dikwijls zichzelf nadeel. *Zo gij in eens anders goed niet getrouw zijt geweest, wie zal u het uw geven?* Luk. 16:12. Dit zijn de plichten, waartoe de dienstknechten moesten aangespoord worden. Daarop volgt:

B. De overweging, waarmee Titus op de vervulling daarvan moest aandringen. *Opdat zij de leer van God, onze Zaligmaker, in alles mogen versieren*, dat is, dat zij het Evangelie en de heiligen godsdienst van Christus aanbevelen mogen in de goede mening van hen, die buitenstaan, door hun zacht, nederig, gehoorzaam en getrouw gedrag in alle dingen. Zelfs dienstknechten, hoewel zij wellicht denken dat zij in hun nederige en ondergeschikte stand weinig kunnen bijdragen tot de eer van het Christendom of de leer van Christus kunnen versieren en de uitnemendheid van Zijn waarheid en wegen bekend maken, kunnen wanneer zij getrouw hun plicht vervullen, de heerlijkheid Gods en de eer van de godsdienst bevorderen. De ongelovige meesters zullen beter gaan denken over die verachten weg, die overal tegengesproken wordt, wanneer zij zien dat hun Christelijke dienstknechten beter zijn dan de andere; gehoorzamer, onderworpener, getrouwer, eerlijker en ijveriger. De ware godsdienst is een eer voor zijn belijders, en die moeten zorgen dat zij hem geen oneer aandoen, maar veeleer zoveel in hen is, versieren. Ons licht moet schijnen voor de mensen, opdat zij onze goede werken mogen zien en onze Vader, die in de hemelen is, verheerlijken. En daarom gaf Paulus aan Titus deze verschillende bevelen aan de onderscheidene personen, die hij te bedienen had.

Titus 2:11-14

Hier hebben wij de gronden of redenen, waarom al de vorige vermaningen gegeven zijn ontleend aan de aard en de bedoeling van het Evangelie en aan het doel van de dood van Christus.

I. Aan de aard en de bedoeling van het Evangelie. Jong en oud, mannen en vrouwen, meesters en dienstknechten, en Titus zelf, moeten ieder hun eigen plichten vervullen, want dat is het doel en het werk van het Christendom, om mensen te onderrichten, te helpen, te vormen tot een recht en behoorlijk gedrag, ieder in zijn eigenaardige roeping. Daarom:

1. Zij zijn onder de bedeling der genade Gods, zoals het Evangelie genoemd wordt, Ef. 3:2. Het is genade in zijn oorsprong: de vrije gunst en goedertierenheid Gods, geen verdienste in het schepsel. Het is genade door op uitnemende en duidelijke wijze deze goedertierenheid te verklaren en te openbaren; en het is het middel om genade te brengen en te werken in de harten der gelovigen. Genade nu verplicht en dringt tot goedheid. *Dat dan de zonde niet heerse, maar stelt uzelf Gode ten dienste, want gij zijt niet onder de wet, maar onder de genade*, Rom. 6:12 14. De liefde van Christus dringt ons om niet onszelf te leven, maar voor Hem, 2 Cor. 5:14, 15. Zonder dit gevolg, is de genade vergeefs ontvangen.

2. Dit Evangelie brengt zaligmaking (ontdekt die aan zondaren en biedt ze hun aan) en verzekert ze aan de gelovigen: verlossing van zonde en toorn, van dood en hel. Daarom wordt het genoemd het *woord des levens*; het brengt tot geloof en zo tot het leven; het leven van heiligheid hier en van gelukzaligheid hiernamaals. De wet is de bediening des doods, maar het Evangelie is de bediening van leven en vrede. Daarom moet het als redding ontvangen worden; zijn voorschriften moeten betracht, zijn geboden gehoorzaamd worden, opdat het einddoel moge bereikt worden, *de zaligheid der zielen*. En de verwerpers van deze genade Gods zullen des te minder te verontschuldigen zijn; sinds:

3. Zij is verschenen, of helderder en duidelijker dan vroeger schijnt. De oude bedeling was vergelijkenderwijze duister en vol schaduwen; maar dit is een helder en stralend licht; en gelijk het zoveel helderder is zo is het ook veel meer verspreid, want:

4. Zij is verschenen aan *alle mensen*; niet alleen aan de Joden, zoal de heerlijkheid Gods op de berg Sinaï aan dat afgezonderde volk alleen, buiten gezicht van alle anderen, verscheen; maar de Evangelische genade is bereikbaar voor allen, en allen worden uitgenodigd om te komen en deel te nemen aan zijn zegeningen, heidenen zowel als Joden. De mededeling er van is vrij en algemeen. *Onderwijst alle volken. Predikt het Evangelie aan alle creaturen*. De afscheiding is verbroken; er is niet meer de uitsluiting van vroeger. *De prediking van Jezus Christus is verzwegen geweest van de tijden der eeuwen, maar nu geopenbaard, en door de profetische Schriften, naar het bevel des eeuwigen Gods, tot gehoorzaamheid des geloofs, onder alle heidenen bekendgemaakt*, Rom. 16:25, 26. De leer van genade en verlossing door het Evangelie is voor mensen van alle rangen en in alle omstandigheden; slaven en dienstknechten zowel als meesters; en nodigt daarom allen uit en moedigt allen aan om haar te ontvangen en te geloven en dienovereenkomstig te wandelen en haar door ons gedrag te versieren.

5. De Goddelijke openbaring *onderwijst*; niet alleen door middel van inlichting en onderrichting zoals een leraar zijn leerlingen doet; maar door voorschrift en gebod, zoals een vorst de wet geeft aan zijn onderdanen. Zij onderwijst ons wat wij te mijden hebben. en wat te volgen; wat te laten en wat te doen. Het Evangelie is niet alleen of niet voornamelijk voor overdenking, maar voor naleving en als levensregel gegeven; want het onderwijst ons:

A. De zonden te verlaten: de *goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden te verzaken*; er afstand van te doen en er niet mede te doen te hebben. *Aangaande uw vorige wandeling, legt af de ouden mens, die verdorven wordt*, dat is: dat gehele lichaam der zonde, hier *goddeloosheid en wereldse begeerlijkheden* genoemd. "Doe weg alle ongoddelijkheid en ongodsdienstigheid; alle ongeloof, verachting of verzuim van het Goddelijk Wezen, alle liefdeloosheid, wantrouwen en gebrek aan vreze voor Hem; alle verachting van Zijn instellingen, alle nalatigheid in verering van Hem; alle ontheiliging van Zijn naam of Zijn dag.
Verzaak dus alle goddeloosheid, haat die en doe er afstand van; en alle *wereldse begeerlijkheden*; alle verkeerde en ondeugende begeerten en genegenheden, die in wereldse mensen heerschappij voeren. Doe ook afstand van de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens, van alle zinnelijkheid en onzedelijkheid, gierigheid en eerzucht, van alle zoeken van de eer van mensen boven de eer die uit God is; doe dat alles van u. *Zij, die van Christus zijn, hebben het vlees gekruisigd en zijn begeerlijkheden en lusten*. Zij hebben dat gedaan door het sluiten van het verbond en door belofte; en zijn nu verplicht het daadwerkelijk en vóór alles te doen; zij moeten aan het werk gaan en zichzelf meer en meer reinigen van alle onreinheid des vleses en des geestes. Zo leert het Evangelie ons in de eerste plaats wat wij niet moeten doen en dat wij de zonde moeten verzaken. Daarna:

B. Wat wij wel doen moeten. *Matig, rechtvaardig en Godzalig leven*. De godsdienst bestaat niet alleen uit iets te laten; er moet goed gedaan worden zowel als kwaad gelaten; in deze samenvoeging wordt de oprechtheid getoond en het Evangelie

versierd. Wij moeten matig leven ten opzichte van onszelf; behoorlijk onze begeerten en hartstochten beheersen; de grenzen van bezadigdheid en matigheid niet overschrijden; alle buitensporigheid vermijden; rechtvaardig handelen jegens alle mensen, ieder het zijn gevende en niemand onrecht doende, maar veel meer anderen goed doende, naarmate van ons vermogen en hun behoeften; dat is een deel van de rechtvaardigheid, want wij zijn in aanraking met anderen en mogen daarom niet alleen voor onszelf zorgen. *Wij zijn elkanders leden en moeten voor elkaar het goede zoeken*, 1 Cor. 10:24; 12:25. Het algemeen, dat de belangen van allen omvat, moet de zorgen van allen genieten. Zelfzucht is een soort van onrechtvaardigheid; zij ontrooft aan anderen hetgeen, waar zij recht op hebben. Hoe beminnelijk is dus een rechtvaardig gedrag! Het bevordert alle belangen, niet slechts van enkelen, maar ook van het algemeen, en draagt daardoor bij tot de vrede en het geluk van de wereld. Laat ons dus zowel rechtvaardig als matig leven. En daarbij Godzalig, in onze plichten jegens God en Zijn dienst en verering. Alles moet met het oog op Hem gedaan worden. *Het zij dat gij eet, hetzij dat gij drinkt, hetzij dat gij iets anders doet, doe het al ter ere Gods*. 1 Cor. 10:31. Persoonlijke en familieplichten moeten vervuld worden uit gehoorzaamheid aan Zijn geboden, met het verschuldigde doel om Hem te behagen uit beginselen van heilige liefde en vreze voor Hem. Er is echter ook een bepaalde en rechtstreekse plicht, die wij Hem verschuldigd zijn, namelijk, het geloof aan en de erkenning van Zijn wezen en volmaaktheden; door Hem inwendig en uitwendig eer en aanbidding te brengen; door Hem lief te hebben, te vrezen en te vertrouwen; op Hem te steunen en ons aan Hem te wijden; en alle godsdienstige plichten en instellingen, die Hij verordend heeft, waar te nemen; door Hem te aanbidden en te verheerlijken, ook door het overdenken van Zijn woord en werken.

Dat is Godzaligheid, opziende en komende tot God, in onze tegenwoordige toestand, niet onmiddellijk, maar zoals Hij zich in Christus geopenbaard heeft; zo beveelt en vereist het Evangelie het. Langs andere weg tot God naderen, bijvoorbeeld door engelen of heiligen, is vruchteloos, en tegen de regel en de belofte van het Evangelie. Alle gemeenschap van God met ons is door Zijn Zoon, en wederkerig moet het evenzo zijn. Wij moeten in God door Christus het voorwerp van onze hoop en verering zien. Zo moeten wij ons oefenen in de Godzaligheid, zonder welke er geen versiering van het Evangelie is, dat ons zulk een houding voorschrijft en onderwijst. Een evangelisch gedrag is noodzakelijkerwijze een Godzalig gedrag; de uitdrukking van onze liefde en vreze voor God, van onze hoop en ons geloof en ons vertrouwen in Hem, zoals Hij in Zijn Zoon zich aan ons geopenbaard heeft. *Wij zijn de besnijdenis* (wij hebben in waarheid hetgeen door dat sacrament werd voorgebeeld), *die God in de Geest dienen en in Christus Jezus roemen en niet in het vlees vertrouwen*.

Ziehier in hoe klein bestek onze gehele verplichting is samengevat; *de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzaken, en matig, rechtvaardig en Godzalig leven in deze tegenwoordige wereld*. Het Evangelie leert ons niet alleen hoe wij goed zullen geloven en hopen, maar ook hoe wij goed zullen leven, zoals behoort voor hen, die geloven en hopen in deze tegenwoordige wereld en die een betere verwachten. Er is een tegenwoordige en een toekomende wereld; de tegenwoordige is de tijd en de plaats van onze beproeving; en het Evangelie leert ons hier goed te leven; evenwel niet als ons einddoel, maar vooral met het oog op de toekomende wereld; want het onderwijst ons:

C. In alles uit te zien naar de heerlijke toekomende wereld, waarvoor een matig, rechtvaardig en Godzalig leven in deze wereld de voorbereiding is. *Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van onze grote God en onze Zaligmaker*

Jezus Christus. **vers. 13.** De *hoop* is hier naamverwisseling voor de zaak, waarop gehoopt wordt, namelijk, de hemel en zijn gelukzaligheid, die hier *de hoop* genoemd wordt, omdat dat de grote zaak is waar wij naar verlangen en op wachten; en een *gezegende hoop*, omdat, wanneer ze vervuld is, wij voor eeuwig volmaakt gelukkig zullen zijn.
En de verschijning der heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker Jezus Christus. Dit toont aan zowel het tijdstip van de vervulling onzer hoop, als haar zekerheid en grootheid. Het zal zijn bij de wederkomst van Christus, *wanneer Hij komen zal in zijn heerlijkheid, en die des Vaders en der heilige engelen*, Luk. 9:26. Zijn eigen heerlijkheid, die hij had vóór de wereld was, en die Zijns Vaders; want Hij is het uitgedrukte Beeld van Diens zelfstandigheid, en als Godmens, diens gemachtigde Regeerder en Rechter; en van de heilige engelen, als Zijn heerlijke dienaren en lijfwacht. Zijn eerste komst was in geringheid, om aan de gerechtigheid te voldoen en de zaligheid te verwerven. Zijn tweede komst zal zijn met majesteit, om Zijn volk daarmee te begiftigen en er van in het bezit te stellen. *Christus, eenmaal geofferd zijnde om veler zonden weg te nemen, zal ten anderen maal zonder zonden gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid*, Hebr. 9:28.
De grote God en onze Zaligmaker (of *Hij is onze Zaligmaker (Jezus Christus*; want zij zijn niet twee, maar slechts één, zoals blijkt uit het gebruik van slechts één lidwoord *toe megaloe theoe kai sootêros*, niet *kai toe sootéros*; wat eveneens het geval is in 1 Cor. 15:24: *Wanneer Hij het koninkrijk zal overgegeven hebben aan God, dat is de Vader, tooi theooi kai patri*. Christus is dus *de grote God*; niet zinnebeeldig, zoals ook overheden en anderen soms goden genoemd worden; of omdat Hij verschijnt en handelt in de Naam van God; maar eigenlijk en werkelijk; *de waarachtige God*, 1 Joh. 5:20; *de sterke God*, Jes. 9:6; *Die in de gestaltenis Gods zijnde, het geen roof achtte Hem gelijk te zijn*, Phil. 2:6. Bij Zijn wederkomst zal Hij Zijn dienstknechten belonen en hen met zich in heerlijkheid brengen. Merk op:

a. Dit is de algemene en zalige hoop van alle ware Christenen op de toekomende wereld. Indien zij alleenlijk in dit leven op Christus hopende waren, dan waren zij de ellendigste van alle mensen, 1 Cor. 15:19. Door hoop wordt bedoeld het voorwerp van de hoop, dat is Christus zelf, die *onze hoop* genoemd wordt, 1 Tim. 1:1; en in Hem hebben wij zegeningen, rijkdommen en heerlijkheid, Ef. 1:18; daarom wordt Hij onze *zalige* hoop genoemd.

b. Het doel van het Evangelie is ons door deze zalige hoop allen op te wekken tot een goed leven. *Opschortende de lenden uws verstands en nuchteren zijnde, hoopt volkomen op de genade, die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus*, 1 Petrus 1:13. Hetzelfde vindt men hier: *Verwacht de zalige hoop*, en doet daarom afstand van alle godloosheid en wereldse begeerlijkheden, matig, rechtvaardig en Godzalig levende; niet uit baatzucht, maar als dankbare Christenen. *Hoedanigen behoort gij te zijn in heiligen wandel en Godzaligheid, verwachtende en haastende tot de toekomst van de dag Gods*, 2 Petrus 3:11, 12. Verwachtende en haastende, dat is, er naar uit. ziende en er zich toe voorbereidende

c. Door en in de heerlijke wederkomst van Christus zal de zalige hoop der Christenen worden bereikt; want hun zaligheid zal zijn: *Hem gelijk wezen en Zijn heerlijkheid zien*, Joh. 17:24. De heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker zal dan stralen als de zon. hoewel Hij in de uitoefening van Zijn rechterlijke macht zal verschijnen als de Zoon des mensen, zal Hij krachtig bewezen worden ook de Zoon Gods te zijn. Zijn

Goddelijkheid, die op aarde omsluierd was, zal dan stralen als de zon in haar kracht. De werking en het doel van het Evangelie is daarom de harten der Christenen te verwakkeren om die wederkomst van Christus te verwachten. *Wij zijn wedergeboren tot een levende hoop daarvan*, 1 Petrus 1:3; *om de levenden God te dienen en Zijn Zoon van de hemel te verwachten*, 1 Thess. 1:9, 10. Dat is het kenmerk der Christenen, dat zij de komst van hun Meester verwachten, Luk. 12:36; en Zijn *verschijning liefhebben*, 2 Tim. 4:8. Laat ons dan naar deze hoop uitzien; laat onze lenden gegord zijn; onze lampen brandende; en wijzelf gelijken op mensen, die hun heer wachten. Dag en uur weten wij niet; maar Hij *zal komen en niet vertoeven*, Hebr. 10:37.

d. De troost en de blijdschap der Christenen is, dat hun Zaligmaker is de grote God, en zich als zodanig bij Zijn wederkomst heerlijk zal openbaren. Macht en liefde, majesteit en barmhartigheid, zullen dan alle in de hoogste luister verschijnen, tot schrik en verwarring der godlozen, maar tot eeuwigdurende vreugde en blijdschap der Godzaligen. Indien Hij niet op deze wijze de grote God, en tevens mens, ware, Hij kon onze Zaligmaker en onze hoop niet zijn. Deze overwegingen dienen om de voorschriften te steunen, welke voor allen gegeven werden, ieder naar zijn bijzondere roeping; naar de aard en bedoeling van het Evangelie. En hieraan is een andere beweegreden vastgeknoopt, namelijk:

II. Het doel van de dood van Christus.
Die zichzelf voor ons overgegeven heeft, opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid, en zichzelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken, **vers 14.** Het doel van de dood van Christus, zowel als de inhoud van Zijn leer, was ons tot heiligheid en gelukzaligheid te brengen. Hier handelen wij over:

1. De Verwerver der redding. Jezus Christus, *de grote God en onze Zaligmaker*. Die ons zaligmaakt niet enkel als God; nog minder enkel als mens; de Godmens; twee naturen in één persoon; mens, opdat Hij zou kunnen gehoorzamen, lijden en sterven; voor mensen; en God, opdat Hij zijn mensheid kon steunen, waarde en kracht aan haar ondernemen geven; en een juist begrip hebben van de eer aan de Godheid verschuldigd, zowel als van het welzijn van het schepsel; en het laatste brengen tot de heerlijkheid van de eerste. Zulk een betaamde ons, en dat was:

2. De prijs van onze verzoening. *Hij gaf Zichzelf*. De Vader gaf Hem, maar Hij gaf ook Zichzelf; en in de vrijwilligheid en gewilligheid, zowel als in de grootte van het offer, lag Zijn aannemelijkheid en verdienste. *Daarom heeft Mij de Vader lief, overmits Ik Mijn leven afleg, opdat Ik hetzelve wederom neme. Niemand neemt hetzelve van Mij, maar Ik leg het van Mijzelf af*, Joh. 10:17, 18. *En Ik heilig Mijzelf voor hen*. Joh. 17:19. Ik zonder Mij af en wijd Mij voor dit werk; om beiden te zijn: de priester en het offer voor God; voor de zonden der mensen. De menselijke natuur was de offerande, de Goddelijke natuur het altaar, dat de gave heiligde, en het geheel was de daad van de persoon. *Hij gaf Zichzelf tot een rantsoen voor velen*, 1 Tim. 2:6. *In de volheid der tijden is Hij verschenen om door Zijns zelfs offerande de zonden weg te nemen*. Hij was priester en offer beide. *Wij zijn verlost niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, maar door het dierbaar bloed van Christus*, 1 Petrus 1:18, 19, dat *het bloed Gods* genoemd wordt in Hand. 20:28, dat is het bloed van Hem, die God is.

3. De personen voor wie. *Voor ons*, ons, arme, verloren zondaren, van God afgedwaald en in opstandelingen tegen Hem verkeerd. Hij gaf zichzelf *voor ons*, niet

alleen tot ons welzijn, maar in onze plaats. De Messias werd afgesneden niet voor zichzelf, maar voor ons. *Hij heeft geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen*, 1 Petrus 3:18. *Hij is zonde gemaakt voor ons* (een offer voor de zonde) *opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem*, 2 Cor. 5; 21. Wonderbare afdaling en genade! *Hij heeft ons liefgehad en zichzelf voor ons overgegeven*; wat kunnen wij dan minder doen dan Hem liefhebben en onszelf aan Hem geven? Vooral wanneer wij in aanmerking nemen:

4. Het doel waarmee Hij zichzelf voor ons overgaf.
A. *Opdat Hij ons zou verlossen van alle ongerechtigheid*. Dit behoort bij de vermaning; *verzaken de godloosheid en de wereldse begeerlijkheden*. Christus gaf zichzelf om ons daarvan te verlossen; die van ons weg te nemen. De zonde lief te hebben en in haar te leven is het bloed der verzoening met voeten treden, een van Zijn grootste zegeningen verachten en verwerpen, en in tegenspraak met Zijn bedoeling handelen. Maar hoe kon het kortstondig lijden van Christus ons verlossen van alle ongerechtigheid? Door de oneindige waarde van Zijn persoon. Hij was God, lijdende, maar niet als God. De daden en eigenschappen van elke natuur behoren bij de persoon. God heeft zijn gemeente *gekocht met Zijn eigen bloed*, Hand. 20:28. Indien de betaling ineens geschieden kon, was geen voortdurend lijden nodig. Een bloot schepsel kon dat niet doen, door de eindigheid zijner natuur, maar de Godmens kon het. *De grote God en onze Zaligmaker gaf zichzelf voor ons*; dat is de reden. *Door één offerande heeft Hij in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden*, Hebr. 9:25, 26; 10:14. Hij behoefde zichzelf niet dikwijls op te offeren; ook kon Hij door de dood niet gehouden worden toen Hij die eens ondergaan had. Heerlijk doel en gevolg van de dood van Christus; verlossing van alle ongerechtigheid. Daarvoor stierf Christus; en:

B. *Om zichzelf een eigen volk te reinigen*. Dat sterkt de tweede vermaning: *Matig, rechtvaardig en Godzalig leven in deze tegenwoordige wereld*. Christus stierf om te verlossen zowel als om vergeving te verwerven; om genade te verkrijgen, om onze natuur te herstellen, zowel als om ons te bevrijden van schuld en verdoemenis. Hij gaf zichzelf voor zijn gemeente, *om haar te reinigen*. Zo heeft Hij zichzelf een *eigen volk* verworven, door hen te reinigen. Daardoor zijn zij onderscheiden van de wereld, die in het boze ligt; zij zijn uit God geboren; met Hem verenigd; dragen Zijn beeld, zijn heilig gelijk hun hemelse Vader heilig is.
Merk op: Verlossing van zonden en heiliging van de natuur gaan samen; en die samen maken een eigen volk voor God; vrijmaking van schuld en verdoemenis en van de macht der lusten; en heiligmaking van de ziel door de Geest. Zij zijn *een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk*.

C. *IJverig in goede werken*. Dit verkregen volk, dat door de genade gereinigd is, moet tonen dat te zijn door het doen van goede werken, en daarin ijverig zijn. Het Evangelie is geen leer van lediggang, maar van heiligheid en Godzalig leven. Wij zijn verlost van onze ijdele wandeling, om God te dienen *in heiligheid en gerechtigheid al de dagen onzes levens*. Laat ons toezien dat wij goed doen en daarin ijverig zijn, maar ook dat onze ijver geleid worde door kennis en bezield door liefde, gericht tot heerlijkheid Gods, en altijd bezig met goed werk. Dat is de beweegreden voor de vervulling van de voorgeschreven plichten, ontleend aan de dood van Christus.

Titus 2:15
De apostel besluit dit hoofdstuk, gelijk hij het begon, met een samenvatting voor Titus van al het gezegde, waarin wij vinden het onderwerp en de wijze van het onderwijs des dienaars, en een bijzondere vermaning aan Titus voor hemzelf.

I. Het onderwerp van des dienaars onderwijs.
Deze dingen; namelijk die hier genoemd zijn, geen Joodse fabelen of overleveringen, maar de waarheden en plichten van het Evangelie; van zonden te vermijden, en matig, rechtvaardig en Godzalig te leven in de tegenwoordige wereld. Dienaren moeten in hun prediking zich dicht aan het Woord van God houden. *Indien iemand spreekt, die spreke als de woorden Gods*, 1 Petrus 4:11; en niet de verzinselen en uitvindingen van zijn eigen brein.

II. De wijze waarop: *Spreek dit, en vermaan en bestraf met allen ernst. Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is*, 2 Tim. 3:16; dat is: om de gezonde leer te onderwijzen; te overtuigen van zonden; terug te brengen van dwaling; te verbeteren van leven; voort te helpen in hetgeen recht en goed is; *opdat de mens Gods* (de Christen en de dienaar) *volmaakt zij, tot alle goed werk volmaakt toegerust*; opdat die door hemzelf verricht of aan anderen onderricht worden. Hier vinden wij wat tot al die plichten zal bekwamen, opdat ze recht beoefend worden mogen.
Spreek deze dingen, of leer ze; vermijd niet te verkondigen de ganse raad Gods. De grote en noodzakelijke waarheden en plichten van het Evangelie voornamelijk, *spreek* die en *vermaan, parakalei, dring daar met de meesten ernst op aan*.
Dienaren mogen niet koud en levenloos zijn in het overgeven van de hemelse leer en voorschriften, alsof die onverschillige en onbeduidende dingen waren; maar zij moeten ze aandringen met de ernst, die bij hun inhoud en belangrijkheid past; zij moeten de mensen oproepen om er op te letten en ze te bedenken; en *niet alleen hoorders te zijn, die zichzelf bedriegen, maar daders des Woords, opdat ze daarin zalig mogen zijn.*
En bestraf; overtuig en bestraf de tegensprekers en hen, die de waarheid verwaarlozen of niet naar hun plicht ontvangen; hen die haar niet aanhoren met zulk een gelovig en gehoorzaam hart als zij behoorden te doen, maar in plaats daarvan misschien in verkeerde praktijken leven, zich koppig en ongehoorzaam aanstellen en alle goede werken afkeuren.
Bestraf met allen ernst, als komende in de Naam van God en gewapend met Zijn bedreigingen en tucht, waardoor hun doen openbaar worde tot overtuiging. Dienaren zijn getuigen in de poort.

III. Hier is een bepaalde aanwijzing voor Titus, met betrekking tot hemzelf. *Dat niemand u verachte*. Geef daartoe geen aanleiding; en verdraag het niet zonder bestraffing, overwegende dat hij, *die veracht, veracht geen mens maar God*. Het kan ook bedoelen: Spreek en vermaan deze dingen, dring er bij hen allen op aan, opdat zij gevoelen dat ze hun aangaan, en bestraf de zonde met moed en getrouwheid; zie daarbij nauwkeurig toe op uzelf en uw eigen gedrag, dan zal niemand u verachten. De beste wijze voor dienaren om zich voor verachting te vrijwaren is zich dicht bij de leer van Christus te houden en Zijn voorbeeld te volgen; goed te prediken en te leven, en met voorzichtigheid en moed hun plicht te doen; dat zal het best hun goeden naam en hun rust bewaren. Wellicht wordt hier een waarschuwing voor de gemeente bedoeld; dat Titus, hoewel jong en slechts een plaatsvervanger van de apostel, niet door hen

veracht mocht worden, maar beschouwd en geëerbiedigd moest worden als een getrouw dienaar van Christus, en aangemoedigd en geholpen in zijn werk. *Erkent degenen, die onder u arbeiden en uw voorstanders zijn in de Heere, en u vermanen; en acht hen zeer veel om huns werks wil*, 1 Thess 5:12, 13. Let op hun onderricht, eerbiedig hun personen, ondersteun hen in hun bediening, en bevorder zoveel in u is, hun pogingen voor de ere Gods en de zaligheid der zielen.

HOOFDSTUK III

Over de plichten, die de Christenen meer in het algemeen betreffen en de redenen daarvoor, vs. 1-8. Wat Titus in zijn onderricht moest vermijden; hoe hij met ketters moest handelen; en enige andere aanwijzingen, vs. 9 -14; groeten en besluit van de brief, vs. 15.

Titus 3:1-8

Hier is het vierde onderdeel van de inhoud van de brief. De apostel had Titus besturing gegeven ten aanzien van de bijzondere en eigenaardige plichten van verschillende soorten van personen; maar nu draagt hij hem op hen te vermanen omtrent hetgeen in het algemeen te doen is; namelijk stilheid en onderwerping aan de regering, bereidheid om het goede te doen, gelijkmoedig en vriendelijk gedrag jegens alle mensen; -allen dingen, die bij de godsdienst behoren en die versieren; daarom moet hij hun zulke dingen in gedachtenis brengen. De dienaren moeten de gemeente haar plichten herinneren. Zij zijn wachters voor de gemeente in het gebed tot God, Jes. 62:6; en Gods wege in de prediking. *Ik zal niet verzuimen u altijd daarvan te vermanen*, 2 Petrus 1:12. Vergeetachtigheid is een zeer algemene zwakheid; er bestaat dus behoefte aan gedurige herinnering en opwekking. Hier volgen de plichten en de redenen daartoe.

I. De plichten zelf, waaraan zij herinnerd moeten worden:

1. *Vermaan hen dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn*, **vers 1.** De overheid is Gods instelling ten nutte van allen, en daarom moeten allen haar erkennen en zich aan haar onderwerpen; niet alleen door kracht en macht, maar gewillig en om des gewetens wil. *Overheden en machten*; alle burgerlijke overheden, zowel de hoogstgeplaatsten als die lager in rang zijn; van welke vorm de regering ook zij; dat zij hun onderdanig zijn en hun gehoorzamen in alle geoorloofde en eerlijke dingen, en welke het tot hun werk behoort om ze te eisen. De Christelijke godsdienst werd door zijn tegenstanders valselijk voorgesteld als afbreuk doende aan de rechten van vorsten en overheden, en leidende tot scheuring en opstand tegen de wettige overheid; en daarom moet aan de onwetendheid der boze mensen de mond gestopt worden, evenals aan de lasteraars en vijanden. De Christenen worden daarom vermaand veelmeer voorbeelden te zijn van alle verschuldigde onderwerping en gehoorzaamheid aan hun regering. Natuurlijke begeerte naar vrijheid behoort geleid en gebonden te zijn door de rede en de Schrift. Geestelijke voorrechten mogen ons niet verslappen of verzwakken, maar bevestigen en versterken in het behartigen van onze plichten jegens de overheid. Vermaan hen daarom dat zij *de overheden en machten onderdanig zijn en gehoorzamen*.

2. *Dat zij tot alle goed werk bereid zijn*. Sommigen menen dat hier bedoeld wordt alle goed werk, dat door de overheid binnen haar bevoegdheid geëist wordt. Wat door de

goede orde vereist wordt en de algemene rust en vrede kan bevorderen en verzekeren, doe dat graag en houd u daarvan niet af. Maar hoewel dit ingesloten is, misschien in de eerste plaats bedoeld, toch is daarmee de inhoud van de vermaning niet uitgeput. Zij bedoelt goed werk in alle opzichten, en bij alle gelegenheid die zich voordoet, hetzij betrekkelijk God, onze naasten of onszelf, al wat de godsdienst in het oog der wereld verheffen kan.
Al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat lieflijk is, al wat welluidt; zo er enige deugd is en zo er enige lof is, bedenkt datzelve, Phil. 4:8; bedenkt dat en doet het. Enkel lieftalligheid, alleen goede woorden en gedachten, zijn niet genoeg zonder goede werken. *De zuivere en onbevlekte godsdienst voor God en de Vader is deze: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld*, Jak. 1:27. Niet alleen gebruiken, maar ook opzoeken, de gelegenheid om goed te doen; geschiktheid en bereidwilligheid er voor verkrijgen; het niet aan anderen overlaten, maar graag voor zichzelf behouden; er zich in te verheugen en te verlustigen; er zijn gehele hart aan geven.

3. *Dat zij niemand lasteren; mêdena blasphêmein*; niemand beschimpen, vervloeken of lasteren; of zoals onze (de Engelse) vertaling meer algemeen heeft: *van niemand kwaad spreken*; onrechtvaardig, vals of onnodig, zonder roeping daartoe, en terwijl het alleen kwaad en geen goed doet aan de besproken persoon of aan iemand anders. Indien er niets goeds kan gezegd worden, zeg dan liever niets dan dat u onnodig kwaad spreekt. Wij moeten er nooit genoegen in hebben om van anderen het kwade te spreken, ook nooit het zo erg mogelijk maken, maar liever zoveel wij kunnen goed maken. Wij moeten nooit rond lopen als nieuwsboden, om onaangename geschiedenissen te vertellen, die de goeden naam van onze naaste bederven en de broederlijke liefde verwoesten. Verkeerde voorstellingen of vermoedens van slechte bedoelingen of van huichelarij in hetgeen een ander deed, dingen buiten ons bereik of verantwoording, vallen alle onder dit verbod. Dit kwaad is zeer algemeen en van grote nadelige strekking. *Indien iemand zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, diens godsdienst is ijdel*, Jak. 1:26. Zulk lichtzinnig liefdeloos gebabbel is Gode onbehagelijk en de mensen nadelig. *Die de overtreding toedekt, zoekt liefde*, Spr. 17:9, dat is, door die tederheid en welwillendheid verwerft hij zichzelf liefde, en geeft de overtreder liefde; *maar die de zaak weer ophaalt, scheidt de voornaamste vriend*; die de fouten van anderen telkens van voren af aan rondbazuint, verwekt onenigheid en vijandschap tegen zichzelf, en waarschijnlijk ook tussen anderen. Dit behoort onder de zonden, die afgelegd moeten worden, Ef. 4:31; want indien zij wordt toegelaten, maakt zij ons ongeschikt voor de gemeenschap der heiligen hier en in de hemel, 1 Cor. 6:10. Vermaan hen dus dat te vermijden.

4. *Dat zij geen vechters zijn, amachoes einai*, zomin met hand als met tong, geen ontevreden, twistzieke personen, altijd bereid om slechte en heftige woorden terug te geven. Een heilige verdraagzaamheid is voor de zaken goed en belangrijk, en daarom prijzenswaard en betamelijk; geen toorn of onrechtvaardig geweld. De Christenen moeten de dingen zoeken, die tot vrede leiden, en dat op vredelievende wijze, niet ruw en onbeschoft, maar zoals past voor dienstknechten van de God des vredes en der liefde. *Wreekt uzelf niet, beminden, maar geeft de toorn plaats*, Rom. 12:19; dat is Christelijke wijsheid en plicht. *Het is de eer des mans de overtreding voorbij te gaan*; het is de plicht van een verstandig man en daarom zeker van een Christen, wiens rede verbeterd en verlicht is door de godsdienst. Die mag en zal niet dengenen, die hem beledigd heeft, met kwaad vergelden, maar, gelijk God, *traag tot toorn en gereed tot*

vergeving zijn. Twist en strijd komen voort uit des mensen begeerlijkheden en uit zijn buitensporige en onbetoomde hartstochten, die onderdrukt en beheerst, maar niet ingewilligd moeten worden. En Christenen moeten daartoe vermaand worden, opdat zij niet door een toornige, twistgierige gemoedsgesteldheid en handeling God mishagen en onteren en de godsdienst in slechten reuk brengen, door onenigheid te brengen in de plaatsen waar zij verkeren. *Die traag is tot toorn is beter dan de machtige, en die zijn geest beheerst sterker dan die een stad inneemt*. En daarom volgt hier:

5. Maar bescheiden, *epieikeis*, zijn; gelijkmoedig en rechtvaardig; of gul en open in de beoordeling der dingen, niet alle woorden en daden in de slechtste zin opvattend; en uit vredesgezindheid soms van streng recht afstand doende.

6. *Alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle mensen*. Wij moeten van een zachte gemoedsgesteldheid zijn; en niet alleen in onze harten zachtheid hebben, maar ook in ons spreken en in ons gedrag. *Alle zachtmoedigheid*; zachtmoedigheid in alle omstandigheden en voorvallen; niet alleen jegens vrienden, maar jegens *alle mensen*; maar steeds met wijsheid, zoals Jakobus ons vermaant, Jak. 3:12. Maak onderscheid tussen de zondaar en de zonde; acht niet alle zondaren gelijk; er zijn *splinters* en *balken*. Maak dus onderscheid tussen zondaar en zondaar. *Ontfermt u eniger, onderscheid makende; maar behoudt anderen door vreze en grijpt ze uit het vuur*, Judas 22, 23. Vermaan deze dingen. *De wijsheid, die van boven is, die is ten eerste zuiver, daarna vreedzaam, bescheiden, gezeggelijk*. Zachtmoedigheid van geest en gedrag maakt de godsdienst aangenaam; zij wordt ons bevolen als navolging van Christus, het grote. voorbeeld, en brengt haar eigen beloning met zich, in het gemak en de troost, die zij verschaft, en in de zegeningen, die haar vergezellen. deze zullen vrolijk en verblijd zijn, met wijsheid en goed geleid hun weg gaan, verzadigd worden met brood en verheerlijkt door hun redding.

Dat zijn de plichten zelf, waartoe Titus de mensen moest vermanen, en daaraan: II Voegt hij de redenen daarvoor toe. Deze spruiten voort:
1. Uit hun eigen vroegere toestand. *Want ook wijzelf waren eertijds.* De rechte beschouwing van des mensen natuurlijken toestand is een groot middel om tot alle gelijkmoedigheid, vriendelijkheid en zachtmoedigheid te komen jegens hen, die nu nog in die toestand verkeren. Dat heeft de strekking om hoogmoed terneer te slaan en medelijden en hoop te wekken ten aanzien van hen, die nog onbekeerd zijn. Wijzelf waren zo en zo, verdorven en vol zonden, daarom mogen wij niet ongeduldig, bitter, hard en gestreng zijn jegens hen, die nu zijn zoals wij eens waren. Zouden wij toen gewillig geweest zijn om op ons te laten toornen, en om uit de hoogte en ruw behandeld te worden? Neen, maar wij zouden vriendelijke en menslievende behandeling verdragen hebben; en daarom moeten wij nu zo omgaan met hen, die onbekeerd zijn, naar de gulden regel: *Wat gij niet wilt dat u gedaan worde, doe dat ook een ander niet*. Hun voormalige natuurlijke toestand wordt nu in de onderdelen opgenoemd. *Want ook wijzelf waren eertijds zo*:

A. *Onwijs*. Zonder waarachtig geestelijk verstand en geestelijke kennis; onwetend omtrent hemelse dingen. Zij zijn het meest geschikt met de dwaasheden van anderen geduld te hebben, die zich goed hun eigen dwaasheden herinneren; zij behoren zacht, vriendelijk en geduldig jegens anderen te zijn, die eens hetzelfde behoefden en toen zonder twijfel verwachtten.

B. *Ongehoorzaam*; koppig en onvatbaar voor overtuiging, het Woord tegenstaande, en in opstand zelfs tegen de natuurlijke wetten van God en van de menselijke samenleving. Die twee zijn met recht naast elkaar geplaatst; *dwaas en ongehoorzaam*. Want hoe onwijs is het God en Zijn natuurlijke en geopenbaarde wetten ongehoorzaam te zijn! Dit is het tegenovergestelde van gezond oordeel en van de mensen beste en grootste belangen; en wat is dwazer dan het verkrachten en tegenstaan van deze?

C. *Dwalende*, of dolende; namelijk buiten de weg van waarheid en heiligheid. De mens in zijn natuurlijken staat is tegenstrevend van nature en wordt daarom vergeleken bij een verloren schaap, dat moet gezocht en teruggebracht worden, en in de rechten weg geleid, Ps. 119:176. Hij is zwak en gemakkelijk te begoochelen door de listen en streken van Satan en van hen, die graag misleiden en doen dwalen.

D. *Menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienende*; als hun vazallen en slaven. Dwalende mensen worden gemakkelijk verstrikt en omslingerd; zij zouden niet menigerlei begeerlijkheden en wellusten dienen, gelijk zij doen, wanneer zij niet daardoor verblind en betoverd werden. Ziehier ook welk een verschillende beschrijving dit woord geeft van een zinnelijk en vleselijk leven bij wat de wereld het gewoonlijk noemt. Vleselijk-gezinde mensen denken dat zij allerlei vermaken genieten; maar Gods Woord noemt het dienstbaarheid en slavernij; zij zijn de bedrogenen en de gebonden slaven; zij zijn ver van vrijheid en geluk, maar gevangenen van hun wellusten, die zij als hun meesters en dwingelanden dienen. Merk verder op: Het is de ellende van de dienaren der zonde, dat zij verschillende meesters hebben; de een wellust jaagt hen die weg op en de andere drijft hen deze kant uit; de hoogmoed gebiedt hun het een, maar de gierigheid beveelt hun het tegenovergestelde. Welke ellendige slaven zijn de zondaren, die nog wel menen geheel vrij te zijn. De wellusten, die hen beheersen, beloven hun vrijheid, maar door hun onderwerping worden zij slaven der verdorvenheid, want van wie iemand overwonnen is, die is hij tot een dienstknecht gemaakt.

E. *In boosheid en nijdigheid levende*. De boosheid is een van hun meesteressen. De boosheid zoekt anderen te benadelen en verheugt zich daarin.

F. *In nijdigheid*; die eens anders goed hem benijdt en misgunt; aan de voorspoed en het geluk van de naasten knaagt. Beide zijn wortels van bitterheid, waaruit allerlei beroerte opwaarts schiet; slechte gedachten en gesprekken; *tongen door de hel ontstoken*, die afdingen en inbreuk maken op de welverdienden lof van anderen. *Hun woorden zijn zwaarden*, waarmee zij inhouwen op de goeden naam en de eer van hun naasten; dat was de zonde van Satan en van Kaïn, die uit de boze was en zijn broeder doodsloeg; en waarom sloeg hij hem dood? Hoe anders dan uit boosheid en nijdigheid; *omdat zijn werken boos waren en die van zijn broeder rechtvaardig?* Deze waren sommige van de zonden, waarin wij in onze natuurlijken toestand leefden.

G. *Hatelijk*; afschuwelijk en verdienende gehaat te worden; en:

H. *Elkaar hatende*. Zij, die zondig zijn, en alleen leven in allerlei zonden, die zij zichzelf veroorloven, zijn hatelijk voor God en alle goede mensen. Hun gedrag en wegen zijn zo, hoewel niet hun personen alleen. Het is de ellende van alle zondaren,

dat zij elkaar haten; en het is de plicht en het geluk van alle heiligen, dat zij elkaar liefhebben. Hoeveel ontevredenheid en twist komt voort uit de verdorvenheden der .mensen, zoals zij in hun natuur hadden, die nu door de bekering goed geworden zijn; maar die in hun onwedergeboren staat gereed waren om elk ogenblik als wilde beesten op elkaar aan te vallen. De overweging, dat wij ook eens zo geweest zijn, moet ons bedaard houden en geschikt maken om gelijkmoedig, vriendelijk, zacht en teerhartig te zijn jegens hen, die nu nog in die staat verkeren. Dit is de beweegreden, ontleend aan hun eigen vroegere toestand.

2. Aan hun tegenwoordige toestand. Wij zijn verlost uit deze onze ellendigen toestand niet door onze eigen verdienste of kracht, maar alleen door de barmhartigheid en vrije genade Gods, door de verdienste van Jezus Christus en de werking van Zijn Geest. Daarom hebben wij geen reden, ten opzichte van onszelf, om te toveren tegen hen, die nog onbekeerd zijn, maar veel meer om medelijden met hen te hebben; en ten hunnen opzichte om hoop te koesteren, dat zij, hoewel in zichzelf even onwaardig en onbekwaam als wij waren, barmhartigheid mogen verkrijgen, gelijk wij.

En naar aanleiding hiervan bespreekt de apostel opnieuw de oorzaken van onze verlossing, **vers 4-7.** Er is sprake van de eerste oorzaak en bewerker van onze zaligheid: God de Vader, daarom hier genoemd: *"God onze Zaligmaker". Al deze dingen zijn uit God, die ons met zichzelf verzoend heeft in Christus Jezus*; 2 Cor. 5:18. Alle dingen betrekkelijk de nieuwe schepping en de herstelling van de gevallen mens tot leven en gelukzaligheid, waarvan de apostel hier spreekt, zijn uit God de Vader, de beginner evenals de ontwerper van dit werk. Er is volgorde in handeling, evenals in het bestaan. De Vader begint; de Zoon voert uit; de Heilige Geest werkt en volmaakt allen. God (namelijk de *Vader)* is een Zaligmaker in Christus, door de Heilige Geest, Joh. 3:16. *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe*. Hij is de Vader van Christus, en door Hem de Vader der barmhartigheid; alle geestelijke zegeningen komen door Christus van Hem, Ef. 1:3. *Wij roemen in God door Jezus Christus*, Rom. 5:11. *Verheerlijkt eendrachtig met één mond de God en Vader van onze Heere Jezus Christus*, Rom. 15:6.

B. De oorsprong daarvan; *de Goddelijke liefde en vriendelijkheid voor de mensen*. Door genade worden wij zalig van begin tot eind. Dat is de grond en de beweegreden. Gods medelijden en barmhartigheid met de in ellende verzonken mens was het eerste rad, of liever, was de Geest in de raderen, die alle in beweging zette en hield. God wordt niet en kan niet worden bewogen door iets buiten Hemzelf. De aanleiding is in de mens, namelijk zijn ellende en jammerlijkheid. De zonde, die de oorzaak van deze ellende was, zou veeleer toorn dan medelijden verwekt hebben; maar God, die wist hoe Hij alles aan zijn eer en volmaaktheid kon doen beantwoorden, wilde liever medelijden tonen en zaligmaken dan verderven. Hij verheugt zich in barmhartigheid. *Waar de zonde overvloedig was, is de genade veel meer overvloedig geworden*. Wij lezen van *Gods rijkdom in goedheid en barmhartigheid*, Rom. 2:4; Ef. 2:7. Laat ons die erkennen en Hem er de heerlijkheid van geven; het brenge ons niet tot lichtzinnigheid, maar tot dankbaarheid en gehoorzaamheid.

C. Hier is het middel; de uitstraling van deze liefde en genade Gods in het Evangelie, *dat verschenen is*, namelijk in zijn Woord. De verschijning van liefde en genade heeft, door de Geest, grote kracht om te verzachten, te veranderen en tot God te brengen, en

is daardoor *de kracht Gods tot zaligheid een iegelijk, die gelooft*. Zo is dus toegestemd dat God is de bewerker; Zijn vrije genade de bron, en de openbaring daarvan in het Evangelie het middel van redding; opdat des te meer Hem alle eer daarvan gegeven worde.

D. Nu worden valse gronden en beweegredenen weggenomen. *Niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hebben, maar naar zijn barmhartigheid heeft Hij ons zalig gemaakt*; niet ter wille van in ons vooruitgeziene werken, maar alleen uit Zijn eigen vrije genade en barmhartigheid. Werken moeten geschieden door de verlosten, want er is plaats voor gelaten; maar zij behoren niet onder de oorzaken van hun verlossing; zij zijn de weg naar het koninkrijk en niet de verdiende prijs er van; alles komt van het begin tot het einde neer op het beginsel van onverdiende gunst en barmhartigheid. De verkiezing is uit genade; wij zijn verkoren om heilig te *zijn*; niet omdat vooruitgezien werd dat wij het zouden zijn, Ef. 1:4. Het is de vrucht, niet de wortel der verkiezing. *God heeft ons van de beginne verkoren tot zaligheid, in heiligmaking des Geestes en geloof der waarheid*, 2 Thess. 2:13. Zo is ook de daadwerkelijke roeping, waarin de verkiezing naar buiten treedt en het eerst gezien wordt. *Hij heeft ons zalig gemaakt en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons gegeven is in Christus Jezus vóór de tijden der eeuwen*, 2 Tim. 1:9. *Wij worden om niet gerechtvaardigd uit genade*, Rom. 3:24, en geheiligd en verlost uit genade. *Uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof; en dat niet uit* u, *het is Gods gave*, Ef. 2:8. Het geloof en al de zaligmakende genade zijn de vrije gave Gods en alle Zijn werk; het begin, de voortzetting en de voleinding in heerlijkheid, zijn alle van Hem. Bij het opbouwen van mensen tot een heiligen tempel Gods, van het fondament tot de hoeksteen, moeten wij zeggen. *Genade, enkel genade! Niet uit de werken, opdat niemand roeme, maar uit genade, opdat hij die roemt, roeme in de Heere*. Zo zien wij de ware oorzaak; en worden de valselijk zogenoemde besproken en weggenomen.

E. Hier is de zekere oorzaak der zaligheid, dat waarin zij ligt; het begin en het einde: wedergeboorte en vernieuwing des Heiligen Geestes, zoals het hier genoemd wordt. *Het oude is voorbijgegaan*; *zie, het is alles nieuw geworden*; in zedelijke en geestelijke, niet in stoffelijke en natuurlijke zin. Het is dezelfde mens, maar met andere bedoelingen en gewoonten; de slechte zijn weggedaan, voor zoveel de hun gegeven voorkeur betreft; en al wat er van overbleef zal eens geheel verdwijnen, wanneer het werk in de hemel voltooid worden zal. Een nieuw overheersend beginsel van genade en heiligheid is gewrocht; dat bezielt, en regeert, en maakt de mens een nieuw schepsel, een nieuwen mens, met nieuwe gedachten, begeerten en genegenheden, met een nieuwe en heilige wending van leven en handelingen; het leven van God in de mens, niet enkel van God op bijzondere wijze, maar aan Hem gelijkmakende en naar Hem uitgaande.
Hier is de zaligmaking begonnen en zij zal groeien en toenemen tot volmaaktheid; daarom wordt er gezegd: *Hij heeft ons zalig gemaakt*. Wat zo is begonnen, zal zeker op zijn tijd volmaakt worden, en daarom wordt het genoemd alsof het alreeds volmaakt was. Laat ons daarom zonder uitstel daarnaar uitzien; wij moeten nu werkelijk zalig gemaakt worden, door wedergeboorte, wanneer wij op goede gronden volmaakte zaligheid in de hemel verwachten willen. De verandering zal slechts in trap, niet in soort, bestaan. Genade is aangevangen heerlijkheid, gelijk de heerlijkheid volmaakte genade is. Hoe weinigen nemen dat ten harte! De meesten handelen alsof zij bevreesd zijn gelukkig te zullen zijn vóór de tijd; zij zouden de hemel willen

hebben; dat beweren zij ten minste; maar zij bekreunen zich thans niet om heiligheid; dat is: zij zouden het eind willen hebben zonder het begin. Zo dwaas zijn zondaren! Maar zonder wedergeboorte, dat is zonder de eerste opstanding, wordt de tweede, heerlijke, de opstanding der rechtvaardigen, niet bereikt. Hier dus is de werkelijke zaligmaking, in het nieuwe Goddelijke leven, gewrocht door het Evangelie.

F. Het uitwendig teken en zegel daarvan is de doop; die daarom *het bad der wedergeboorte* genoemd wordt. Het werk zelf is *inwendig en geestelijk*; maar het wordt uitwendig betekend en verzegeld door deze instelling. Water is reinigend en vuil-wegnemend; het neemt de onreinheid des vleses weg; en was dus geschikt om het beeld te zijn van het wegnemen der schuld en onreinheid van de zonde, door het bloed en de Geest van Christus; hoewel die geschiktheid, zonder de instelling van Christus, daarvoor niet voldoende zou geweest zijn. Door die instelling verkreeg het die betekenis van Gods zijde; een zegel van de rechtvaardigmaking door het geloof, gelijk de besnijdenis was, in de plaats waarvan de doop gekomen is; en aan onze zijde is die het teken van onze verbintenis met de Heere, om de zijn te zijn. De doop redt dus figuurlijk en sacramenteel, wanneer hij recht wordt toegepast. *Sta op, en laat u dopen, en uw zonden afwassen, aanroepende de naam des Heeren*, Hand. 22:16. En: *Opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende met het bad des waters door het woord*, Ef. 5:26. Acht dit uitwendig teken en zegel niet gering, waar het toegediend is overeenkomstig de instelling van Christus; maar berust toch niet in de uitwendige wassing; doch let op de *vraag van een goed geweten*, zonder welke de uitwendige wassing niets baten zal. Het verbond, door de doop verzegeld, verbindt tot plichten, zowel als het zegeningen en voorrechten voorhoudt en meedeelt; indien de eerste niet worden nageleefd, wordt tevergeefs naar de laatste uitgezien. Scheid nooit wat God samengevoegd heeft; in die beide delen, het uitwendige en het inwendige, is de doop één geheel. Gelijk hij, die besneden werd, doordoor een schuldenaar was geworden om de gehele wet te doen, Gal. 5:3, zo is hij, die gedoopt werd, verbonden om al de geboden en instellingen van het Evangelie, door Christus gegeven, na te komen. *Onderwijst alle volken, hen dopende in de naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, lerende hen onderhouden alles, wat Ik u geboden heb*, Matth. 28:19, 20. Dit is het uitwendig teken en zegel der verlossing; de doop hier genoemd *het bad der wedergeboorte*.

G. Hier volgt het voornaamste uitwerksel, namelijk: de Geest van God; *de vernieuwing des Heiligen Geestes*. Dat sluit de Vader en de Zoon niet uit; in alle werk zijn ook deze betrokken; evenmin het gebruik der middelen, het Woord en de sacramenten, waardoor de Geest werkt; door zijn werking is hetgeen de middelen doen zaligmakend. In geheel onze zaligmaking is het toepassend en werkend deel bepaald toegeschreven aan de Heilige Geest. Er wordt gezegd dat wij geboren zijn uit de Geest; levend gemaakt en geheiligd worden door de Geest; geleid, bekrachtigd en geholpen worden door de Geest. Door Hem doden wij de zonde, vervullen onze plichten, wandelen in Gods wegen; al het werk van Goddelijk leven in ons, de werken en vruchten der gerechtigheid, zijn alle door de Heilige Geest, die daardoor genoemd wordt de Geest des levens en der genade en der heiligheid; alle genade komt door Hem. Daarom moet Hij ernstig gezocht worden; zorgvuldig hebben wij er tegen te waken dat wij zijn werkingen niet doden, of Hem tegenstaan en uitblussen. De Geest is teder. Zoals wij jegens Hem handelen, zo kunnen wij verwachten dat Hij jegens ons doen zal; zo wij Hem verwaarlozen, tegenstaan en zijn werkingen tegenwerken, zal Hij die verminderen; zo wij voortgaan Hem te beledigen, zal Hij zich terugtrekken.

Bedroef de Heilige Geest Gods niet, door welke gij verzegeld zijt tot de dag der verlossing, Ef. 4:30. De Geest verzegelt ons door Zijn vernieuwend en heiligend, getuigend en verzekerend werk; Hij onderscheidt en werkt ter zaligmaking en maakt er ons geschikt voor; het is alles Zijn werk. Wij zouden ons niet tot God kunnen keren door enige kracht, die in ons is, niet meer dan wij gerechtvaardigd kunnen worden door enige rechtvaardigheid, die in ons is.

H. Hier wordt de wijze beschreven, waarop God deze Geest mededeelt in de gaven en genaden; niet met karige en bekrompen hand, maar zeer vrij en overvloedig: *Denwelke Hij over ons rijkelijk heeft uitgegoten*. Meer van de Geest in Zijn gaven en genaden is uitgestort onder het Evangelie dan onder de wet, daarom wordt deze bedeling voortreffelijk genoemd *de bedeling des Geestes*, 2 Cor. 3:8. Een deel van de Geest heeft de kerk van alle eeuwen gehad, maar nu, in de tijd van het Evangelie, sinds de komst van Christus, meer dan vroeger. *De wet is door Mozes gegeven; de genade en de waarheid zijn door Jezus Christus geworden*; dat is: een meer overvloedige uitstorting van genade, die al de oude profetieën vervulde. *Ik zal water gieten op de dorstigen en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen*, Jes. 44:3. Dat is de grootste en beste van alle zegeningen, een uitstorting van genade en van de heiligende gaven des Geestes. *Ik zal Mijnen Geest uitgieten op alle vlees*, Joël 2:28; niet alleen op de Joden, maar ook op de heidenen. Dit zou gebeuren onder de bedeling des Evangelies, en dientengevolge *viel de Heilige Geest op allen, die het woord hoorden*, Joden en Heidenen beiden, Hand. 10:44, 45. Petrus, toen hij sprak van Christus' opwekking en hemelvaart, zei: *Hij dan, van de Vader de belofte des Heiligen Geestes ontvangen hebbende, heeft dit uitgestort, wat gij nu ziet en hoort*, Hand. 2:17, 18, 33. Dit was inderdaad in grote mate de wonderdadige gave des Heiligen Geestes; maar nooit zonder Zijn heiligende genade, die altijd Zijn bijzondere gaven vergezelde. Er was toen grote overvloed van gewone gaven van verlichting, uitwendige roeping en belijdenis, algemeen geloof en van meer bijzondere gaven van heiliging tevens, zoals geloof, hoop, liefde en andere genaden des Geestes. Laat ons trachten daar een deel van te ontvangen! Wat zou het zijn indien velen begiftigd werden en wij droog bleven! Onze verdoemenis zou er door verzwaard worden, indien wij onder zulke uitstorting van genade ontbloot van genade bleven. *Wordt vervuld met de Geest*, zegt de apostel; dat is een plicht zowel als een voorrecht; want God is gereed om door middel van het Evangelie te zegenen en die zegen werkelijk te maken. Dat is Gods wijze van uitdelen van genade en van alle geestelijke zegeningen: *overvloedig*; Hij is niet karig jegens ons, maar wij zijn het jegens Hem en jegens onszelf.

I. Hier wordt de verdienende oorzaak van dit alles genoemd: Christus. *Door Jezus Christus, onze Zaligmaker*. Hij is het, die ons de Geest en Zijn verlossende gaven en genaden verwierf. Alles komt door Hem, en door Hem als Zaligmaker, wiens werk het is ons tot genade en heerlijkheid te brengen; Hij is onze gerechtigheid en onze vrede, ons hoofd, van wie wij alle geestelijk leven en invloed hebben. *Hij is ons van God geworden tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligheid en verlossing*. Laat ons God om Hem bovenal verheerlijken; laat ons door Hem tot de Vader gaan; en van Hem alle heiligende en zaligende invloeden ontvangen. Hebben wij genade? Laat ons daarvoor Hem danken met de Vader en de Geest; *en alle dingen schade en drek achten bij de uitnemendheid der kennis van Hem*; en daarin meer en meer wassen en toenemen.

J. Hier is het deel, waartoe wij in deze nieuwe geestelijke toestand gebracht zijn, namelijk rechtvaardigmaking; het recht van erfgenamen en de hoop des eeuwigen levens. *Opdat wij, gerechtvaardigd zijnde door zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hoop des eeuwigen levens*, **vers 7.** Rechtvaardigmaking in de zin des Evangelies is de vrijspraak van de zondaar en zijn aanneming als een rechtvaardige door de gerechtigheid van Christus, die hij door het geloof ontvangen heeft. Daarin is de wegneming van de schuld, die aan straf onderwierp, en de herinnering en behandeling van de zondaar als iemand, die nu voor Gods ogen rechtvaardig is. Dat doet God ons vrijmachtig, maar door de tussenkomst der zelfofferande en rechtvaardigheid van Christus, waarop wij door het geloof de hand leggen, Rom. 3:20 enz. *Daarom zal uit de werken der wet geen vlees gerechtvaardigd worden voor Hem; maar door de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen en over allen, die geloven*. En daarom wordt, vers 24, gezegd, dat *wij worden om niet gerechtvaardigd, uit zijn genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, welke God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van zijn rechtvaardigheid door de vergeving der zonden, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengenen, die uit het geloof van Jezus is*. God, door de zondaar te rechtvaardigen in de weg des Evangelies, is hem genadig, en toch rechtvaardig jegens zichzelf en zijn wet, aangezien de vergeving tot stand kwam door een volmaakte rechtvaardigheid, en aan de gerechtigheid voldaan werd door Christus, die de verzoening voor de zonden is; en niet verdiend door de zondaar zelf.

Daarom staat hier: *Niet uit de werken der rechtvaardigheid, die wij gedaan hadden, maar naar zijn barmhartigheid heeft Hij ons zalig gemaakt, opdat wij gerechtvaardigd zijnde door zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hoop des eeuwigen levens*. Het is door genade, als de bron, (gelijk gezegd is) maar *door de verzoening, die in Christus Jezus is*, die de weg baande, omdat door Hem Gods wet en rechtvaardigheid voldaan werden; en door het geloof dat deze verzoening aanneemt. *Van alles, waarvan gij niet kondt gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, wordt door deze een iegelijk die gelooft gerechtvaardigd*, Hand. 13:39. Daarom begeert de apostel *in Hem gevonden te worden, niet hebbende zijn eigen rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die is door het geloof van Jezus Christus, de rechtvaardigheid Gods door het geloof*. Laat ons daarom niet vertrouwen op onze eigen rechtvaardigheid of op de verdiensten van onze goede werken, maar alleen op Christus, gerechtigheid, aangenomen door het geloof ter rechtvaardigmaking en aanneming door God. Wij moeten inwonende gerechtigheid hebben, en de vruchten daarvan moeten zich tonen in werken van gehoorzaamheid; maar niet als onze rechtvaardigende gerechtigheid voor God, doch als vruchten van onze rechtvaardigmaking, en als bewijzen van ons deelgenootschap aan Christus en als teken van leven en gelukzaligheid en de aanvang van die beide.

Doch dit alles werd verworven door Christus, opdat wij, *zijnde gerechtvaardigd door* zijn *genade, erfgenamen zouden worden*. Onze rechtvaardigmaking is door de genade van God, en onze rechtvaardigmaking door die genade is nodig om ons *erfgenamen des eeuwigen levens* te maken; zonder deze rechtvaardigmaking zou er geen aanneming tot kinderen, geen zoonschap en dus geen recht op erfenis zijn. *Zovelen Hem aangenomen hebben, die heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk dengenen, die in zijn naam geloven*, Joh. 1:12. Het eeuwige leven is ons in de belofte geschonken, de Geest werkt in ons het geloof en de hoop op dat leven, en zo zijn wij erfgenamen gemaakt en hebben nu reeds in zekeren zin het bezit ervan; geloof en hoop brengen het ons nader en vervullen ons met blijdschap in de welgegronde verwachting ervan. De geringste gelovige is een groot erfgenaam. hoewel hij zijn

aandeel nog niet in handen heeft, toch heeft hij goede hoop door genade en dat houdt hem staande onder alle moeilijkheden. Er is een betere toestand in zicht. Hij verwacht de *onverderflijke, onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen voor hem bewaard wordt*. Hoezeer mogen wij ons door deze woorden vertroost gevoelen! En dit alles is een goede reden, waarom *wij alle zachtmoedigheid bewijzen zullen aan alle mensen*; omdat wij zoveel zegeningen verkregen hebben door de vriendelijkheid en de liefde van God voor ons; en wij mogen hopen dat zij, op Gods tijd, deelgenoten mogen worden aan dezelfde genade. Dat zijn dus de redenen om gelijkmoedig, vriendelijk, zachtmoedig en beleefd jegens alle mensen te zijn; ontleend aan onze eigen slechten toestand in vroegere tijd en een betere toestand, waarin wij nu overgeplaatst zijn, zonder enige verdienste of recht aan onze zij, en waartoe anderen door dezelfde genade ook kunnen gebracht worden.

III. De apostel, na de plichten van de Christenen in het algemeen, met de redenen die ervoor bestaan, beschreven te hebben, voegt er een andere reden aan toe, ontleend aan hun nuttigheid voor de mensen. Nadat hij de genade Gods jegens ons besproken heeft, legt hij onmiddellijk de nadruk op de noodzakelijkheid van goede werken, want wij moeten de zegeningen van Gods barmhartigheid niet verwachten tenzij wij ernst maken met de vervulling onzer plichten. *Dit is een getrouw woord en deze dingen wil ik dat gij ernstiglijk bevestigt*, **vers 8;** (dit is een ware Christelijke leer van het hoogste belang, welke de dienaren dus met de meesten ernst en aanhoudend moeten leren en aandringen); *opdat degenen, die aan God geloven*, niet denken zullen dat alleen het geloof, zonder werkzaamheid, hen zal zaligmaken; maar het moet een werkzaam geloof zijn, dat vruchten der gerechtigheid voortbrengt. Zij moeten dus zorgvuldig zijn om *goede werken voor te staan*; die niet alleen zo nu en dan verrichten als de gelegenheid zich daartoe voordoet, maar de gelegenheden zoeken om ze te doen. *Deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn de mensen*, deze *goede werken*; zoals sommigen lezen; of dit *onderwijzen van deze dingen*, beter dan de dwaze vragen, waarover verder gesproken wordt. Deze dingen zijn goed in zichzelf, en het onderricht daarin is goed voor iedereen; het maakt de mensen van algemeen nut voor hun omgeving. Dienaren, die leren, moeten toezien dat zij verkondigen hetgeen gezond en goed in zichzelf is, en hetgeen voor allen nuttig is om te horen; alles moet strekken tot opbouwing van enkele personen en van gemeenten.

Titus 3:9-15

Hier is het vijfde en laatste gedeelte van het onderwerp van de brief; wat Titus in zijn onderwijs had te vermijden; hoe hij met een ketter moest handelen, en enige andere aanwijzingen. Merk op:

I. Opdat de bedoeling van de apostel helder en ten volle zou blijken en vooral geschikt zijn voor de tijd en de toestand van zaken in Creta, en met het oog op de vele Judaïsme leraren onder hen, zegt hij Titus wat deze in zijn onderwijs heeft te vermijden, **vers 9.** Er zijn noodzakelijke vragen, die behandeld en tot helderheid gebracht moeten worden, opdat daardoor de nuttige kennis vermeerderd worde; maar ijdele en dwaze vragen, die evenmin tot Gods verheerlijking als tot stichting van de mensen dienen, moeten vermeden worden. Sommige mensen hebben een vertoning van wijsheid, maar zij zijn ledig; zo stond het met velen, van de Joodse geleerden, zowel als van de latere geleerden; die overvloedig zijn in allerlei vraagstukken, welke voor geloof of wandel niet het minste nut hebben; die moeten verworpen worden.

Evenzo de *geslachtsrekeningen* (sommigen menen van de goden, waarvan de heidenen zoveel ophef maakten; misschien ook wel die, waarin de Joden zich zo graag verdiepten). Er kunnen van die aard enkele nuttige en geoorloofde onderzoekingen ingesteld worden, om in sommige gevallen de vervulling van de Schrift aan te tonen, vooral wat betreft de afstamming van Christus als Messias; maar al wat diende alleen om vertoning te maken, de ijdelheid te strelen, op oude afkomst te roemen, en meer dergelijke, waarin de Joodse leraren zaten te pluizen en waarmee zij hun hoorders verontrustten zelfs nu, nadat Christus gekomen was en het onderscheid van geslachten en stammen weggenomen had, zodat zij opnieuw gingen opbouwen wat Christus vernietigd had, dat alles moest Titus weerstaan als dwaas, onnut en ijdel.
En twistingen en strijdingen over de wet. Er waren onder hen, die de Mozaische regelen en ceremoniën voorstonden, en deze door de gemeenten wilden onderhouden zien, hoewel ze door het Evangelie en de komst van Christus waren vervuld en afgeschaft. Titus mocht hun geen voet geven, maar moest hen vermijden en tegenstaan, *want zijn onnut en ijdel*.
Dat slaat zowel op de *dwaze vragen en geslachtsrekeningen*, als op de *twistingen en strijdingen over de wet*. Wel verre dat ze dienstig zijn om te onderwijzen en op te bouwen in de Godzaligheid, zijn zij er veel meer hinderpalen voor; de Christelijke godsdienst en de goede werken, die gehandhaafd moeten worden, zullen er door verzwakt en benadeeld worden; de vrede der gemeente wordt er door verstoord en de voortgang van het Evangelie gestremd.
Dienaren moeten niet alleen onderwijzen dingen, die nuttig en goed zijn, maar het tegendeel vermijden en weerstaan, omdat dit het geloof zou bederven, de Godzaligheid en de goede werken verhinderen; ook moet de gemeente niet het oor gestreeld worden, maar zij moet gezonde leer liefhebben en omhelzen, die het meest tot nut en opbouwing dient.

II. Maar omdat er, niettegenstaande dit alles toch *ketterijen en ketters* in de gemeente zullen zijn, geeft de apostelen aan Titus aanwijzing hoe hij in zulke gevallen handelen moet, **vers 10.** Hij die de waarheid, zoals zij in Christus Jezus is, verzaakt, die valse leringen bedenkt en die verbreidt tot verderf van het geloof op gewichtige en belangrijke punten, en daardoor de vrede der gemeente verwoest, moet, nadat behoorlijke middelen om hem tot inkeer te brengen vergeefs aangewend werden, verworpen worden. Verwerp hem na de eerste en tweede vermaning; vermaan hem eerst opdat hij zo mogelijk terug gebracht worde, en gij uw broeder moogt gewinnen; maar indien dat niet helpt, verwerp hem uit de gemeenschap, opdat anderen niet benadeeld worden, en waarschuw alle Christenen hem te mijden.
Wetende dat de zodanige verkeerd is (afgekeerd van de grondslag), en *zondigt* op ergerlijke wijze, *zijnde bij zichzelf veroordeeld*. Zij, die zich door vermaningen niet laten gezeggen, maar in hun zonden en dwalingen blijven volharden, *zijn verkeerd en bij zichzelf veroordeeld*. Zij brengen over zichzelf de straf, welke de regeerders der kerk op hen moeten toepassen; zij onttrekken zichzelf aan de gemeente en daardoor aan hare gemeenschap en veroordelen dus zichzelf. Merk op:

1. Hoe groot een kwaad werkelijke ketterij is; daarom moet niemand er lichtvaardig van beschuldigd worden, hoewel bij allen er streng tegen gewaakt moet worden. Zulk een is verkeerd of afgekeerd; een woord ontleend aan een gebouw, dat zo vervallen is, dat het moeilijk, zo niet onmogelijk, is het te herstellen of te herbouwen. Werkelijke ketters zijn zelden tot het ware geloof gebracht; omdat niet zozeer een onjuist oordeel als tegenstreven van de wil in het spel is; en wel door hoogmoed, eerzucht,

eigenzinnigheid, gierigheid of dergelijke zonde; waartegen dus moet gewaakt worden. Wees nederig, heb de waarheid lief en breng haar in beoefening, en gij zult geen prooi worden van vervloekte ketterij.

2. Er moet moeite en geduld besteed worden ook aan hen, die het ergerlijkst dwalen. Zij moeten niet gemakkelijk opgegeven en uitgeworpen worden; maar behoorlijk tijd en middelen moeten aangewend worden om hem terug te brengen.

3. De middelen der gemeente, zelfs tegenover ketters, zijn overredend en zedelijk. Zij moeten worden vermaand, onderwezen en gewaarschuwd; dat bedoelt *noethesia*.

4. Bij voortgezette tegenstand en onbekeerlijkheid heeft de gemeente de macht, en is zij verplicht, haar eigen zuiverheid te bewaren, door zulk een bedorven lid af te scheiden. Deze tucht kan door Gods zegen dienstbaar worden tot bekering van de zondaar; en zo niet, dan zal zij hem des te minder te verontschuldigen maken in zijn veroordeling.

III. De apostel voegt hier enige andere aanwijzingen aan toe, **vers 12, 13.** Hier volgen twee persoonlijke zaken.
1. Titus moest zich gereed houden om te *Nicópolis* bij Paulus te komen (waarschijnlijk een stad in Thracië op de grenzen van Macedonië) zodra Artemas of Tychicus naar Creta zullen gezonden zijn, om zijn plaats te vervangen en de zorg voor de gemeenten op zich te nemen, die hij dan verlaten zal. De apostel wilde die gemeenten, jong en zwak als zij waren, niet zonder voldoend opzicht laten om haar te helpen en te leiden. Naar het schijnt was Titus niet haar gevestigde opziener en herder, maar een evangelist; anders zou Paulus hem niet van dat werk afgeroepen hebben. Omtrent Artemas lezen wij weinig, maar Tychicus wordt bij verschillende gelegenheden met achting genoemd. Paulus noemt hem *een geliefde broeder, een getrouw dienaar, een mededienstknecht in* de *Heere*; dus iemand, die voor de dienst recht geschikt geacht wordt.
Omdat Paulus aan Titus schrijft: *Benaarstig u tot mij te komen te Nicópolis, want aldaar heb ik voorgenomen te overwinteren*, is het duidelijk dat de brief niet te Nicópolis geschreven is, zoals een onderschrift vermeldt, want dan zou hij gezet hebben, *alhier* en niet *aldaar*, heb ik voorgenomen te overwinteren.

2. De andere persoonlijke opdracht aan Titus is, dat hij twee van zijn vrienden op hun reis zal geleiden, zorgen dat zij behoorlijk toegerust worden en dat hun niets zou ontbreken. Dit moest gedaan worden niet als een bewijs van burgerlijke beleefdheid, maar uit Christelijke waardering, omdat zij beiden uitgezonden waren; en dus zij zowel als hun werk achting verdienden. Zij waren waarschijnlijk gezonden om het Evangelie te prediken of op andere wijze voor de gemeenten nuttig te zijn.
Zenas wordt de *wetgeleerde* genoemd, dit kan zijn met betrekking tot de Romeinse en ook tot de Mozaïsche wet; wat zijn beroep geweest is, is twijfelachtig.
Apollos was een voortreffelijk en getrouw dienaar. Het begeleiden van zulke mannen op een deel van hun weg en het vergemakkelijken van hun werk en hun reis was een nodige en Gode welgevallige dienst.

3. Daaraan te helpen en daarin bezig te zijn, behoorde tot hetgeen de apostel aan Titus opgedragen had te onderwijzen, en hij herhaalt het hier: *Dat ook de onze leren goede werken voor te staan tot nodig gebruik, opdat zij niet onvruchtbaar zijn*, **vers 14.** Laat

de Christenen, die in God geloofd hebben, *leren goede werken voor te staan*; vooral het ondersteunen van dienaren in hun prediking van het Evangelie, en daardoor *medearbeiders der waarheid* worden, 3 Joh. 5-8.
Opdat zij niet onvruchtbaar zijn. Het Christendom is geen onvruchtbare belijdenis; zijn belijders moeten vervuld zijn met *vruchten der gerechtigheid, welke zijn door Jezus Christus tot heerlijkheid en roem van God*. Het is niet genoeg dat zij schadeloos zijn, zij moeten voordelig wezen; het goede doen zowel als het kwade nalaten.
Laat de onze enige goede broodwinning, een behoorlijk beroep zoeken, om zichzelf en hun gezinnen te onderhouden en geen nutteloze last op aarde te zijn. Zo lezen sommigen deze woorden. Laat hen niet denken, dat het Christendom een vrijbrief geeft voor gemakzucht; neen, het legt de verplichting op om enig nuttig werk te verrichten en daarin Gods zegen te verwachten. Dat geeft een goed gerucht en doet de godsdienst door ieder eren; zij mogen geen nutteloze leden van de maatschappij zijn en anderen niet tot last verstrekken; maar instaat zijn om anderen in hun behoeften te helpen. *Goede werken voor te staan tot nuttig gebruik*; niet leven van de arbeid van anderen, maar zelf bijdragen tot het algemeen welzijn.

IV. De apostel besluit met groeten en zegenbeden, **vers 15.** hoewel zij waarschijnlijk Paulus niet persoonlijk bekend waren (tenminste niet allen), betuigt hij hun zijn liefde en doet hun door Titus zijn beste wensen overbrengen; daardoor erkent hij hem in zijn werk en wijst hem aan om daarin voort te gaan. Het strekt tot grote vertroosting en aanmoediging te weten, dat het hart en de gebeden van andere Christenen voor en met ons zijn.
Groet hen, die ons liefhebben in het geloof, of om des geloofs wille; die onze liefhebbende mede-Christenen zijn. Heiligheid, of het beeld Gods in de mens, is de grote aantrekkelijkheid, die kracht geeft aan alle andere banden, en zij zelf is de beste.
De *genade zij met u allen. Amen*. Dat is de laatste zegenbede; niet voor Titus alleen, maar voor al de gelovigen met hem; hetgeen toont dat, hoewel de brief in het opschrift alleen de naam van Titus bevat, hij geschreven was ten nutte van de gemeenten aldaar, en dat zij waren voor het oog en in het hart van de apostel toen hij schreef: "De *genade zij met u allen"*; de liefde en de gunst van God, met de vruchten en de gevolgen daarvan, overeenkomstig ieders geestelijke behoeften in het bijzonder, en de aanwas daarvan en het gevoel meer en meer in uw zielen. Dat is des apostels wens en gebed, tonende zijn genegenheid voor hen, zijn begeerte naar hun welzijn en een middel om de begeerde zaak voor hen te verkrijgen en aan hen mede te delen. Genade is de voornaamste zaak, waarnaar wij hebben te verlangen en waarom wij moeten bidden; zowel voor onszelf als voor anderen; zij is de samenvatting van alle goeds.
Amen! besluit het gebed; uitdrukkende de begeerte en de hoop dat het zo wezen moge en zo zijn zal.

EEN VERKLARING MET PRACTISCHE OPMERKINGEN VAN DE BRIEF

VAN DE APOSTEL PAULUS AAN PHILEMON

Deze brief van Filémon is geplaatst de laatste van de brieven, die de naam van Paulus bevatten; wellicht omdat hij de kortste is en een bijzonder onderwerp behandelt, dat zeer verschilt van die der andere brieven. Maar toch een onderwerp, waarvan de Geest Gods, die de brief ingaf, zag dat de behandeling zeer leerrijk en nuttig voor de gemeente zou zijn. De zaak was deze: Filémon, een man van aanzien en waarschijnlijk een dienaar in de gemeente te Colosse, een stad van Frygië, had een dienaar genaamd Onésimus, die hem bestal en vluchtte. Deze kwam op zijn omzwervingen te Rome, waar Paulus toen gevangen was om des Evangelies wil. Door Gods Voorzienigheid kwam hij daar onder diens prediking, en werd daardoor bekeerd door de zegen Gods. Daarna had hij een tijdlang de apostel in zijn banden gediend, en was hem waarschijnlijk verder nuttig geweest. Maar Paulus, te weten komende dat hij de dienstknecht van een ander was, wilde hem zonder diens toestemming niet bij zich houden, doch zond hem terug met een aanbevelingsbrief, waarin hij ernstig verzocht om vergeving en vriendelijke wederaanneming.

Voordat wij overgaan tot de verklaring, moet ten opzichte van de brief en zijn inhoud kennis genomen worden van de volgende algemene dingen:

I. De goedheid en barmhartigheid Gods voor een arme en rondzwervende zondaar, om hem door Zijn genadige voorzienigheid onder de middelen te brengen, en die te doen dienstbaar zijn aan zijne bekering. Zo werd hij gevonden van Degene, die Hem niet zocht; gevonden van degenen, die Hem niet vraagde, Jesaja 65:1.
II. De grote en innige toegenegenheid tussen een waarachtig bekeerde en hem, die God als het middel voor zijn bekering gebruikte. Paulus beschouwt deze arme vluchteling nu als zijn zoon in het geloof, en noemt hem *zijn eigen ingewanden.* En Onésimus dient gaarne Paulus in zijn gevangenschap, en zou daarmee gaarne zijn voortgegaan indien zijn plicht dat gedoogd had; maar daar hij de dienstknecht van een ander was, moest hij terugkeren en zich aan zijn meester onderwerpen en zich ter zijner beschikking stellen.
III. De tedere en goede gemoedsgesteldheid van den gezegenden Paulus. Met hoeveel ernst stelt hij belang in de arme slaaf! Nu deze door zijn prediking verzoend is met God, werkt hij voor zijn verzoening met zijn meester. Welk een innemende brief schrijft hij in zijn belang! Nauwelijks is enige beweegreden verzuimd, die mogelijk in deze omstandigheid dienst kan doen, en alle worden zo dringend aangewend, dat hij niet meer had kunnen doen al ware het dat hij de grootste gunst voor zichzelf verzocht had.
IV. De merkwaardige voorzienigheid Gods, die zulk een korte brief deed bewaard blijven, ofschoon hij kon beschouwd worden als van weinig betekenis voor de gemeente; daar het niet alleen een brief aan een bijzonder persoon is (gelijk die aan Timotheüs, Titus, Gajus en de uitverkoren vrouwe ook zijn) maar ook met een bijzondere, persoonlijke inhoud: het aanbevelen van een weggelopen slaaf in de gunst van zijn meester, die hij beledigd had. Wat is daarin, dat de zaligheid betreft? En toch is over deze brief Gods zorg waakzaam geweest, omdat hij, evenals de andere Schriften, door Goddelijke ingeving geschreven was, en op zijn wijze, evenals die andere, dus nuttig is tot lering, tot vermaning, tot verbetering, en tot kennis van de

Godzaligheid. God wilde een bewijs en een voorbeeld geven van Zijn vrije en rijke genade tot aanmoediging en vertroosting van de laagste en ergste zondaren, die tot Hem opzien om barmhartigheid en vergeving. En een voorbeeld voor dienaren en anderen om niemand te verachten; veel minder nog over hen te oordelen, alsof zij de gemeenste buitengeworpenen waren, maar veelmeer te arbeiden aan hun bekering, hopende dat zij gered mogen worden; en terzelfder tijd hoe zich jegens hen te gedragen. Vreugde moet er zijn op aarde, zowel als in de hemel, over één zondaar, die zich bekeert. Hij moet worden bemind en geholpen, en in het goede versterkt en er in vooruit gebracht; en wat zijn uitwendige omstandigheden aangaat, zijn welzijn moet gezocht en bevorderd worden zoveel als mogelijk is. En zulk een geredde, wat hem aangaat, hij moet nederig en dankbaar zijn, God en Zijn werktuigen erkennende voor al het goede, dat hij ontvangen heeft; bereid om al wat doenlijk is te verrichten teneinde te herstellen wat hij bedorven heeft, en een leven van dankbaarheid en gehoorzaamheid te leiden.

Tot zulke doeleinden werd wellicht deze brief geschreven en bewaard. En misschien is er nog meer en diepgaander in. Bij wijze van vergelijking is het gehele geval toepasselijk op het middelaarschap en de tussenkomst van Christus voor arme zondaren. Wij, gelijk Onésimus, hebben ons aan de dienst van God onttrokken en Hem in Zijn rechten beledigd. Jezus Christus vindt ons en werkt door Zijn genade een verandering in ons, en treedt daarna voor ons tussen bij de Vader, opdat wij weer in Zijn gunst mogen aangenomen worden en ons de beledigingen vergeven worden; en wij zijn er zeker van, want de Vader hoort Hem altijd.

Er is geen reden om er aan te twijfelen of Paulus slaagde er in, dat Filémon Onésimus vergaf en hemweer aannam. Hoeveel meer reden hebben wij om te vertrouwen, dat de voorspraak van Christus bij d Vader de aanneming verwerft van allen, wier lot Hij zich aantrekt en die Hij Zijn Vader aanbeveelt.
Na deze algemene beschouwingen komen wij tot de brief zelf.

HOOFDSTUK 1

1 Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timotheus, de broeder, aan Filemon, den geliefde, en onzen medearbeider. 2 En aan Appia, de geliefde, en aan Archippus, onzen medestrijder, en aan de Gemeente, die te uwen huize is: 3 Genade zij ulieden en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

In deze brief hebben wij:

1. De voorrede, vers 1-7;
2. Het onderwerp, vers 9-21;
3. Het besluit, vers 22-25.

Filémon 1:1-7

I. In de eerste twee verzen worden genoemd de persoon, die de brief schrijft, en de persoon, aan wie hij gericht is, met enige nadere aanduiding die min of meer de reden van het schrijven doet kennen.

1. Paulus schrijft als voornaamste; hij noemt zich *een gevangene van Jezus Christus*, dat is voor Jezus Christus. Op zichzelve is het geen troost en geen eer om een gevangene te zijn, maar zoals Paulus het was, *voor het geloof en de verkondiging van het Evangelie*, was het waarlijk heerlijkheid en zeer geschikt om Filémon te bewegen tot hetgeen hem door zo iemand gevraagd werd. Een verzoek van iemand, die lijdt voor Christus en Zijn Evangelie, zal zeker met tederheid beschouwd worden door een gelovige en door een dienaar van Christus, vooral wanneer het versterkt wordt door de hulp van Timotheüs, een uitnemend man in de gemeente; die soms door Paulus *zijn zoon in het geloof* genoemd werd, maar nu, waarschijnlijk op meergevorderden leeftijd, *zijn broeder*. Wat kon aan twee zulke vragers geweigerd worden? Paulus gaat er niet licht over heen om een armen bekeerde te helpen; hij neemt alles te hulp wat hem van dienst kan zijn.

2. De personen, aan wie geschreven wordt, zijn *Filémon en Appia*, en met hen *Archippus*, en de *gemeente, die te hunnen huize is*. Filémon, de meester van Onésimus, was de voornaamste, aan wie de brief gericht werd, het hoofd van het gezin, die de macht en het gezag had om aan te nemen of te verwerpen. Onésimus was zijn eigendom; en daarom moest de zaak in de eerste plaats met hem behandeld worden.

Aan Filémon, de geliefde en onze medearbeider. Hij was een goed man, en waarschijnlijk een dienaar, en om beide redenen een man, die Paulus beminde. *De goeden liefhebben* is een eigenschap van een goed dienaar, Tit. 1:8, en boven alles moeten zij liefhebben hen, die met hen arbeiden in het Evangelie en die daarin getrouw zijn. De algemene roeping der Christenen bindt hen, die Christenen zijn, aan elkaar; maar wanneer ze samengevoegd zijn door de bijzondere roeping van dienaren, zal de band nog veel inniger zijn! Paulus, op de hoogste trap der bediening, noemt niet alleen Timotheüs, een evangelist, zijn broeder, maar zelfs Filémon, een gewone dienaar, zijn geliefde medearbeider, een voorbeeld van nederigheid en nederbuiging, en van allergenegenste gevoelens zelfs in hen, die de hoogste in de gemeente zijn, jegens anderen, die arbeiders zijn in dezelfde bepaalde hemelse roeping.

Met Filémon wordt Appia genoemd, waarschijnlijk zijn echtgenote; en omdat ook zij belang heeft bij de zaken van het gezin richt Paulus zich ook tot haar. Ook zij was beledigd en ook haar was onrecht aangedaan door Onésimus, en daarom was het raadzaam ook haar te noemen in een brief van verzoening en waarin vergeving

gevraagd werd. Rechtvaardigheid en voorzichtigheid leidden Paulus er toe haar opzettelijk te noemen; zij kon helpen om dit schrijven zijn doel te doen bereiken. Zij wordt genoemd vóór Archippus, omdat zij bij de zaak meer betrokken was. Er bestaat innige vereniging tussen man en vrouw in huishoudelijke zaken, hun belangen zijn één, hun handelingen en neigingen behoren dus ook één te zijn. Zij zijn de voornaamste van de personen, aan wie de brief gericht is.
De minder voorname zijn *Archippus* en *de gemeente in Philemons huis*. Archippus was dienaar van de gemeente te Colosse, vriend van Filémon en denkelijk zijn mededienaar. Paulus hield hem wellicht voor iemand, die Filémon om raad zou vragen, en die hem behulpzaam zou zijn in het goede werk van verzoenen en vredemaken; en vond het daarom gewenst om zijn naam in het opschrift van de brief te melden, met de bijvoeging: onze *medestrijder*. Hij had Filémon genoemd onze (niet zijn) *medearbeider*. Dienaren moeten zichzelf beschouwen als arbeiders en krijgsknechten; moeten daarom moeite doen en ongemak verdragen; zij moeten op wacht staan en hun post betrekken; zij moeten elkaar beschouwen als medearbeiders en medestrijders, die elkaar moeten helpen, en elkanders harten en handen versterken in al het werk van hun heilige bediening. Zij moeten zorgen dat zij van geestelijke wapenen voorzien zijn en die goed kunnen gebruiken. Als arbeiders moeten zij het Woord bedienen, en de sacramenten en tuchtmiddelen; en waken over dè zielen, *als degenen die rekenschap geven zullen*. En als krijgsknechten moeten zij de strijd des Heeren strijden; zich niet verwarren in de dingen dezes levens; maar trachten te behagen aan Hem, die hen tot zijn krijgsknechten geroepen heeft, 2 Tim. 2:4. En *de gemeente, die te uwen huize is*; zijn gehele gezin; waarin de aanbidding Gods uitgeoefend werd, zodat hij, om zo te zeggen, een gemeente in zijn huis had.

A. Gezinnen, die over het algemeen tot de Godvruchtigste en ordelijkste behoren, kunnen toch een ongodsdienstig en ondeugend lid bevatten. Dit verzwaarde de zonde van Onésimus, dat die gepleegd werd waar hij beter kon en moest geleerd hebben; waarschijnlijk had hij zijn wangedrag zeer bedekt gehouden en was het eerst door zijn vlucht kenbaar geworden. Alleen God kent de harten; totdat de daden hen blootleggen.

B. Deze een slechte dienstknecht verhinderde niet dat Philemons gezin genoemd werd en geacht werd te zijn een gemeente, ter wille van de godsdienstige verering en de orde, die daar gehouden werd; en dat moeten alle gezinnen zijn: kweekplaatsen van godsdienst; plaatsen waar God aangeroepen, Zijn Woord gelezen, Zijn sabbat gehouden wordt, en waar de leden onderwezen worden in de kennis van Hem en van hun plichten jegens Hem. Verzuim daarvan is de bron van onwetendheid en allerlei bederf. Slechte gezinnen zijn kweekplaatsen voor de hel, gelijk goede voor de hemel.

C. Meesters en andere leden van de gezinnen mogen niet menen, dat het genoeg is goed te zijn, een ieder voor zichzelf en op zijn eigen plaats, maar zij moeten dat ook jegens elkaar zijn. Philemons huisgezin was een gemeente en Paulus richt zijn brief aan hen allen, omdat zij allen bij de zaak van Onésimus belang hebben; opdat ook hun genegenheid, evenals die van Filémon, tot hem moge wederkeren, en opdat zij, ieder naar zijn vermogen, mogen medewerken dat de gewenste en gevraagde verzoening tot stand kome. Het is begeerlijk dat alle leden van een gezin elkaar wèlgezind zijn, om elkanders bijzonder welzijn en het algemeen goed en de zegen voor allen te bevorderen. Daarom heeft Paulus zijn brief zo algemeen geadresseerd, opdat allen gezind zouden worden de armen bekeerling weer te erkennen en aan te nemen, en zich welwillend jegens hem te gedragen. Daarop volgt:

II. De groet van de apostel. *Genade zij ulieden en vrede van God, onze Vader en de Heere Jezus Christus*. Dit was het teken in elke brief; zo schreef de apostel. Hij wenst hartelijk het beste voor al zijn vrienden; hij wenst hun het beste van alle dingen; geen goud of zilver, of enig aards goed, in de eerste en voornaamste plaats, maar *genade en vrede van God in Christus*. Hij kan zelf hun die niet geven, maar hij bidt dat ze hun geschonken mogen worden.
Genade, de vrije gunst en welwillendheid van God, de oorsprong en fontein van alle zegeningen; *en vrede*, alles goeds als de vrucht en uitwerking van die genade.
Zij ulieden; dat is worde u geschonken, blijve met u, met het troostrijke gevoel daarvan voor uzelf.
Van God onze Vader en de Heere Jezus Christus. De Heilige Geest wordt hier ook bedoeld, hoewel niet genoemd, want alle handelingen met de schepselen gaan uit van de gehele Drieëenheid; van de Vader, die onze Vader is in Christus, de eerste in handeling en in wezen; en van Christus, Zijn gunst en genegenheid als God, en de vruchten daarvan, door Hem als Middelaar, de Godmens. Het is in de Geliefde, dat wij aangenomen zijn, en door Hem hebben wij vrede en alle goede dingen, die is, met de Vader en de Geest, voor alles te danken en te prijzen, en die wij moeten aannemen niet alleen als Jezus en Christus, maar als onze Heere. In 2 Cor. 13:14 staat de apostolische zegen voluit: *De genade van* onze *Heere Jezus Christus en de liefde Gods en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen. Amen!*
Geestelijke zegeningen moeten eerst en voornamelijk gezocht worden voor onszelf en voor anderen. De gunst van God en de vrede met Hem, is in zichzelve het beste en begeerlijkste goed, en het is de oorzaak van al het overige, en hetgeen zoetheid legt in elke barmhartigheid en ons gelukkig maken kan zelfs bij het gemis van alle aardse goederen. *Alhoewel de vijgeboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan de wijnstok zal zijn, dat het werk des olijfbooms liegen zal, en de velden geen spijze voortbrengen, dat men de kudde uit de kooi afscheuren zal en dat er geen rund in de stallingen wezen zal; zo zal ik nochtans in de Heere van vreugde opspringen, en ik zal mij verheugen in de God mijns heils*, Hab. 3:17, 18. *Velen zeggen: wie zal ons het goede doen zien!* Maar, als *God over ons het licht Zijns aanschijns verheft*, zal dat meer vreugde in ons hart geven dan alle wereldse goederen samen, Ps. 4:6, 7. En Num. 6:27. *De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede*. Daarin is alle goeds, en alles komt tot ons uit deze één Fontein: God, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Na deze begroeting door de apostel van Filémon en zijn gezin en vrienden, ten einde des te beter het doel van zijn schrijven te bereiken.

III. Vermeldt hij de bijzondere toegenegenheid, die hij voor hem gevoelt, door dankzegging en gebed voor hem; en de grote vreugde over de vele goede dingen, die hij van hem wist en hoorde, **vers 4-7.** Des apostels dank en gebed voor Filémon worden hier genoemd in hun voorwerp, omstandigheden en inhoud, en de weg waardoor veel van het goede, dat hij van Filémon vernam, hem ter oren kwam.

1. Hier is hetgeen, waarvoor Paulus dankzegt en bidt voor Filémon. *Ik dank mijnen God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijn gebeden* enz. Merk op:
A. God is de Bewerker van al het goede, dat in enig mens is of door hem gedaan wordt. *Uw vrucht is uit Mij gevonden*, Hos. 14:9. Hem komt derhalve daarvoor alle dank toe. *Wie ben ik, en wat is mijn volk, dat wij de macht zouden verkregen hebben, om vrijwillig te geven, gelijk dit is? Want het is alles van U*, 1 Kron. 29:14; beide het

offer en de wil om het te brengen. Daarom zegt hij, vers 13 :*Nu dan, o onze God, wij danken U en loven de naam Uwer heerlijkheid*.

B. Het is het voorrecht van alle Godvrezenden, dat zij in hun gebeden en dankzeggingen komen tot God als hun God: *Onze God, wij danken U!* zegt David. *Ik dank mijnen God*, schrijft Paulus.

C. Onze gebeden en dankzeggingen moeten Gode gebracht worden niet alleen voor onszelf, maar ook voor anderen. Afzonderlijke gebeden moeten niet gebracht worden met een afzonderende geest; wij mogen niet alleen aan onze eigen belangen denken, maar moeten ook anderen ons herinneren. Wij moeten vreugde en dankbaarheid gevoelen voor al het goede in hen, of door hen verricht, of hun geschonken - zover het ons bekend is - en het goede voor hen zoeken. Daarin ligt voor geen gering gedeelte de gemeenschap der heiligen. Paulus was gewoon in zijn afzonderlijke gebeden en dankzeggingen, dikwijls zijn vrienden met name te gedenken. *Ik dank mijnen God, uwer altijd gedachtig zijnde in mijn gebeden*; soms bij name, maar altijd hen in gedachten hebbende; en God weet wat wij bedoelen, al noemen wij het niet bij name. Dat is een middel om ons te oefenen in de liefde, en goed voor anderen te verkrijgen. *Strijdt met mij in uw gebeden tot God voor mij*, zegt de apostel, en wat hij voor zichzelf begeerde, bracht hij zeker in praktijk voor anderen; en dat moeten wij allen doen. *Bidt voor elkaar*, Jak. 5:16.

2. Bij welke gelegenheden deed Paulus dat? *Altijd. Altijd uwer gedachtig zijnde*; doorgaand, niet eens of twee keren per dag, maar gewoonlijk. Zo moeten wij Christelijke vrienden veel en dikwijls gedenken, wanneer hun toestand het vereist, en hen in onze gedachten en in onze harten aan God opdragen.

3. Hier is de zaak, waarvoor hij dankzegt en bidt met betrekking tot Filémon.

A. Zijn dankzeggingen.
a. Hij dankt God voor de liefde, welke hij gehoord had dat Filémon voor de Heere Jezus had. Hem moeten wij liefhebben boven alles als God; zoals Zijn Goddelijke volmaaktheden waardig zijn; en in betrekking tot ons, als de Heere, onze Heere, onze Schepper, Verlosser en Zaligmaker, die ons heeft liefgehad en zichzelf voor ons overgaf. Paulus dankt God er voor dat hij gehoord heeft, dat Filémon dat kenmerk bezit en vertoont.

b. Evenzeer voor zijn geloof in Christus. Liefde tot Christus en geloof in Hem zijn Christelijke deugden van de eersten rang; er bestaat dus grote reden van dankzegging aan God, wanneer Hij iemand met deze gezegend heeft. Zo schrijft Paulus aan de Romeinen, 1:8: *Ik dank mijnen God door Jezus Christus over u allen, dat uw geloof verkondigd wordt in de gehele wereld*. En met betrekking tot de Colossensen, 1:3, 4: *Wij danken de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben*. Dit is een zaligmakende genade, en het beginsel zelf van Christelijk leven en alle goede werken.

c. Hij dankt God evenzeer voor Philemons liefde tot al de heiligen. Die twee moeten samengaan; want *wie liefheeft dengenen, die geboren heeft, die moet* (en zal) *ook liefhebben degenen, die geboren zijn*. De apostel voegt dat bijeen in Coll. 1:3, 4: *Wij danken God alzo wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de*

liefde, die gij hebt tot al de heiligen. Zij, die het beeld van Christus dragen, zullen door alle Christenen bemind worden. Verschillende gevoelens en manieren in dingen van ondergeschikt belang zullen geen verschil maken in de genegenheid voor elkaar; hoewel er verschil in de graad van liefde zal zijn naarmate de gelijkenis met Christus meer of minder gezien wordt. Maar uitwendige verschillen komen hier niet in aanmerking.
Paulus noemt een armen bekeerden slaaf zijn *ingewanden*. Wij moeten, evenals God doet, alle heiligen liefhebben. Paulus dankt God niet alleen voor het goede, dat in de gemeenten was, maar ook voor het goede, dat in de enkele personen gevonden werd, en hoewel dit hem alleen door mededeling van anderen bekend was. *Alzo ik hoor uw liefde en geloof, hetwelk gij hebt aan de Heere Jezus en jegens al de heiligen*. Dat was waar hij naar vroeg ten opzichte van zijn vrienden; de oprechtheid, de toeneming en de vruchtbaarheid van hun genade, hun geloof in Christus en hun liefde jegens al de heiligen. Liefde jegens de heiligen, zo zij oprecht is, zal algemene en allen-omvattende liefde jegens al de heiligen zijn; maar geloof en liefde, hoewel zij in het hart verborgen zijn, worden gekend aan hun vruchten. Daarom:

B. Voegt de apostel gebeden bij zijn dankzeggingen; opdat de vruchten van Philemons geloof en liefde meer en meer openbaar mochten worden, en opdat de mededeling daarvan anderen mocht brengen tot erkentenis van al het goede voor Christus Jezus, dat in hem en in zijn huis was; *opdat hun licht mocht schijnen voor de mensen, en dezen, ziende hun goede werken*, mochten opgewekt worden om hen na te volgen, en *hun Vader, die in de hemelen is, te verheerlijken*. Goede werken moeten verricht worden, niet uit ijdele eer, om gezien te worden; maar als ze gezien worden moet het zijn tot verheerlijking Gods en tot welzijn der mensen.

4. Hij voegt er de reden bij, zowel voor zijn dankzegging als voor zijn gebed. *Want wij hebben grote vreugde en vertroosting over uw liefde, dat de ingewanden der heiligen zijn verkwikt geworden door u, broeder*, **vers 7.** Het goede, dat gij gedaan hebt en nog doet, is een overvloedige oorzaak van vreugde en vertroosting voor mij en voor anderen, die daarom begeren dat gij meer en meer moogt voortgaan en overvloedig worden in zulke vruchten tot Gods eer en tot aanbeveling van de godsdienst. *De bediening van deze dienst vervult niet alleen het gebrek der heiligen, maar is ook overvloedig door vele dankzeggingen tot God*, 2 Cor. 9:12.

Filémon 1:8-25
Wij hebben hier:
I. Het voorname deel van de brief; dat was: pleiten bij Filémon in het belang van Onésimus, dat hij deze weer ontvangen en zich met hem verzoenen zou. Vele beweegredenen daartoe gebruikt Paulus, vers 8-21.

1. De eerste pleitgrond is ontleend aan het voorafgaande en daarom er mede verbonden door het woordje: *daarom*; ziende hoeveel goeds meegedeeld wordt omtrent u en gevonden wordt in u, voornamelijk uw liefde tot al de heiligen, laat mij dat nu ook zien bij deze nieuwe gelegenheid: *verkwik de ingewanden van Onésimus en daardoor ook de mijne*. Vergeef hem en ontvang hem, die een nieuwbekeerde en daardoor ook een heilige, een voorwerp van uw gunst en liefde, is. Een geneigdheid om goed te doen, gepaard met vroeger gegeven bewijzen daarvan, is een goed middel om er nader op aan te dringen. *Zijt niet traag in goeddoen*; ga er mee voort nu gij er toe instaat zijt en nieuwe gelegenheden daartoe zich voordoen; doe het voortdurend.

2. De tweede pleitgrond is het gezag van hem, die nu het verzoek deed: *Ik heb grote vrijmoedigheid in Christus om u te bevelen hetgeen betamelijk is*, **vers 8.** De apostelen hadden onder Christus grote macht in de gemeenten over de gewone dienaren, zowel als over de leden der gemeenten; tot opbouwing; zij mochten van hen eisen hetgeen betamelijk was en moesten dan gehoorzaamd worden; dit moest Filémon wel in achtnemen. Dit was een zaak, waarin de apostel de macht had te bevelen, hoewel hij daarvan thans geen gebruik wenste te maken. Dienaren, hoeveel macht zij ook in de gemeenten mogen hebben, moeten voorzichtig in de uitoefening daarvan zijn; zij mogen die niet verder aanwenden dan raadzaam is en niet verder dan vereist wordt; in alles moeten zij Goddelijke wijsheid en bescheidenheid tonen. En daarom is hetgeen volgt:

3. De derde pleitgrond. Afstand doende van het gezag, waardoor hij bevelen kon, verkoos hij met hem in onderhandeling te treden: *Zo bid ik nochtans liever door de liefde*. Het is geen verlaging voor degenen, die macht hebben, om neerbuigend te zijn, en soms te verzoeken wat zij, naar strikt recht, bevelen kunnen. Zo doet Paulus hier hoewel hij een apostel was; hij bidt waar hij kon bevelen; hij handelt uit liefde in plaats van uit gezag; en dat versterkte ongetwijfeld zijn invloed. Vooral door hetgeen volgt:

4. De vierde pleitgrond. Indien enige omstandigheid de persoon, die iets vraagt kracht bijzet aan zijn verzoek, dan is het wel deze: *Daar ik zodanig een ben, te weten Paulus, een oud man, en nu ook een gevangene van Jezus Christus*. Hoge leeftijd geeft aanspraak op eerbied; en de verzoeken van bejaarden, in dingen, die geoorloofd en gepast zijn, behoren met onderscheiding ontvangen te worden. Het verzoek van een bejaarden apostel, die lijdende was voor Christus en diens Evangelie, moest zachtmoedig aangehoord worden. Indien gij iets doen wilt voor een armen, ouden gevangene, om hem in zijn banden te vertroosten en hem zijn keten lichter te maken, willig dan in wat ik van u begeer; gij zult daardoor in zekeren zin Christus eren in de persoon van Zijn oudn lijdende dienstknecht, en die zal het zeker beschouwen als aan Hemzelf gedaan.

5. de vijfden pleitgrond ontleent hij aan de geestelijke betrekking tussen Onésimus en hemzelf. *Ik bid u dan voor mijn zoon, die ik in mijn banden heb geteeld, namelijk Onésimus*, **vers 10.** hoewel hij naar recht en in burgerlijke verhouding uw dienstknecht is, in geestelijke zin is hij nu *mijn zoon;* God heeft mij gebruikt als werktuig voor zijn bekering; hier, terwijl ik om Christus' wil gevangen zit. Zo geeft God soms eer en vertroosting aan Zijn lijdende dienstknechten; niet alleen door in henzelf door hun lijden het goede te werken, en daardoor hun eigen deugden te oefenen en te sterken, maar ook door hen te maken tot een middel van veel geestelijk goeds voor anderen; hetzij door hun bekering gelijk met Onésimus het geval was, hetzij door hun bevestiging en versterking; zie Phil. 1:14: *Het merendeel der broederen, door mijn banden vertrouwen gekregen hebbende, durft overvloediger het woord onbevreesd spreken*. hoewel Gods dienstknechten in banden zijn, zo zijn Zijn Woord en Geest toch niet gebonden; en kunnen er geestelijke kinderen geboren worden.
De apostel zegt met tederheid: *mijn zoon, die ik in mijn banden heb geteeld*. Hij was hem dierbaar en daarom hoopte hij, dat hij het ook Filémon zou zijn. Een weldaad in de gevangenis genoten, is dubbel zoet en versterkend. Paulus maakt een pleitgrond

van deze dierbare betrekking, die nu tussen hem en Onésimus bestond; zijn zoon in zijn banden geteeld.

6. Hij beroept zich op Philemons eigenbelang. *Die eertijds u onnut was, maar nu u en mij zeer nuttig*, **vers 11.** Merk op:

A. Ongeheiligde mensen zijn nutteloze mensen. Zij beantwoorden niet aan het grote doel van hun bestaan en betrekkingen. Genade maakt ons voor een en ander geschikt. *Vroeger onnut, maar nu zeer nuttig*, gezind en geschikt om nuttig te zijn; en hij zal het voor u, zijn meester, zijn, indien gij hem ontvangt, want sinds zijn bekering is hij het mij geweest, mij in mijn banden dienende. Er schijnt een zinspeling op de naam Onésimus te zijn, want die betekent: *de nuttige*. Nu zal hij met recht zijn naam dragen. Men zie ook hoe de apostel in deze zaak spreekt, niet alsof Onésimus door zijn vroeger gedrag enigen waarborg gegeven had; hij had zijn meester onrecht aangedaan, en was gevlucht en had geleefd alsof hij vrij was en hem niet toebehoorde; maar daar God boetelingen de zonden vergeeft en ze niet weer ophaalt, moeten mensen ook zo doen. Hoe teder spreekt Paulus hier. Onésimus' zonde was niet klein; hij wenste dus niet dat iemand de zaak vergoelijken zou, zomin als hijzelf dat deed; maar nu hij er zich over vernederd had en zonder twijfel er zich zeer voor schaamde, wilde de apostel zijn geest niet neerslaan door voortdurend hem er mede te beladen. Daarom spreekt hij hem voor bij Filémon, opdat deze geen scherpe aanmerkingen over zijns dienstknechts wangedrag zou maken, maar het hem vergeven.

B. Welk een gelukkige verandering brengt de bekering teweeg; van kwaad wordt iemand goed, van onnut zeer nuttig. Godvrezende dienstknechten zijn een schat voor een gezin. Zij zijn nauwgezet op hun tijd en het hun toevertrouwde, bevorderen de belangen van hen, die zij dienen, en handelen met alles zo goed mogelijk. Deze beweeggrond wordt hier dus ook gebruikt. Het zal nu een voordeel zijn hem te ontvangen; hij is zo veranderd dat u moogt verwachten dat hij een getrouw dienstknecht vol plichtbesef zal zijn, hoewel hij dat vroeger niet was.

7. Hij spreekt Filémon van de grote toegenegenheid, welke hij voor Onésimus gevoelt. Hij had vroeger reeds de geestelijke betrekking vermeld, *mijn zoon, die ik in mijn banden geteeld heb*; en nu zegt hij hoe dierbaar die zoon hem is: *Doch gij, neem hem, dat is mijn ingewanden, weer aan*, **vers 12.** Ik heb hem lief als mijzelf, en daarom heb ik hem tot u gezonden met het doel, dat gij hem ontvangen zult, en dat doen om mijnentwil; neem hem dus aan als iemand, die mij dierbaar is. Ook goede mensen hebben soms behoefte aan grote ernst en overreding om hun hartstochten te beheersen; hun gevoeligheden te onderdrukken; en vergeving te schenken hun, die hen beledigd en hun onrecht gedaan hebben. Sommigen denken dat Paulus nog een andere reden had om zoveel, zo ernstig en zo liefdevol te pleiten om zijn verzoek ingewilligd te krijgen. Filémon, een Phrygiër, was misschien van nature een man met een ruw en lastig humeur, en daarom moest al het mogelijke in het werk gesteld worden om hem tot vergeving en verzoening over te halen. Wij moeten strijden om gelijk God, traag tot toorn, geneigd tot vergeven en overvloedig in vergevensgezindheid te zijn.

8. Het was voor de apostel een opoffering dat hij Onésimus terugzond; hoewel hij kon verwachten, dat Filémon hem wel zou toegestaan hebben hem langer bij zich te houden, wilde hij dat niet doen, **vers 13, 14.** Paulus was nu gevangen en had behoefte aan een vriend of een dienaar om voor hem te zorgen en hem bij te staan; hij had

ondervonden dat Onésimus daarvoor zeer bereid en geschikt was, en daarom had hij hem kunnen houden, om hem te dienen in plaats van Filémon zelf. Indien hij deze verzocht had om met dat doel zelf te komen, onderstelde hij dat deze het niet zou geweigerd hebben; veel minder nog wilde hij denken dat die onwillig zou zijn hem zijn dienstknecht daarvoor te laten. En toch wilde hij die vrijheid niet gebruiken, hoewel ze hem zeer te stade zou zijn gekomen.
Ik heb hem tot u gezonden, opdat enige goede dienst, door u aan mij bewezen, niet zou zijn als *naar bedwang maar naar vrijwilligheid*. Goede daden zijn Gode en de mensen het aangenaamst wanneer zij vrijwillig verricht worden. En Paulus wilde, niettegenstaande zijn apostolische macht, tonen hoeveel eerbied hij had voor burgerlijke rechten, welke door het Christendom in geen enkel opzicht afgeschaft of verzwakt, maar veeleer bevestigd en versterkt worden. Hij wist dat Onésimus de dienstknecht van Filémon was, en daarom niet zonder diens goedkeuring aan hem onthouden worden mocht. In zijn onbekeerde staat had deze dat recht geweld aangedaan en zich tot zijns meesters schade er aan onttrokken, maar nu had hij zijn zonden ingezien en berouwd; nu was hij gewillig en begerig om tot zijn plicht terug te keren, en Paulus wenste hem daarvan niet terug te houden, maar veelmeer hem daarin behulpzaam te zijn. Hij had inderdaad op de bereidwilligheid van Filémon kunnen vooruit handelen, maar verloochende liever zichzelf dan dat te doen.

9. De verandering, nu in Onésimus gewerkt, maakte dat Filémon thans geen gevaar meer liep dat deze opnieuw zou vluchten of hem benadelen. *Want wellicht is hij daarom voor een kleinen tijd van u gescheiden geweest, opdat gij hem voor eeuwig weer zoudt hebben*, **vers 15.** Men vindt mensen, van welke Salomo zegt: *Zo gij hem uitredt, zult gij nog moeten voortvaren*, Spr. 19:19, maar de verandering, in Onésimus gewrocht, was van die aard, dat hij voortaan niemand meer zou nodig hebben, om hem voor te spreken. De liefde mocht zo hopen en oordelen; het zou ook wel zo zijn; maar toch spreekt de apostel voorwaardelijk, opdat niemand stout genoeg zou zijn om ook zulke proeven te nemen in afwachting van gelijken gunstige uitslag.

A. In zaken, die verkeerd kunnen lopen, moeten dienaren behoedzaam spreken, opdat de goedgunstige beschikkingen van God jegens zondaren niet worden misbruikt als aanmoedigingen tot de zonde, of tot verzwakking van een rechtmatige afschuw van het kwade. *Veellicht* is hij daarom voor een kleine tijd van u gescheiden geweest, enz.

B. Hoe zachtmoedig wordt onderwijl over de zonden van de boeteling gesproken; hij noemt het *een gescheiden zijn voor een tijd*; in plaats van het de naam te geven, die het verdiende. Het was zo beschikt en geordend door God, en in die zin was het *een gescheiden zijn*; maar op zichzelf en ten opzichte van het karakter en de wijze van de daad, was het een *misdadig weglopen*. Wanneer wij spreken over de natuur van een zonde of belediging van God, mag het kwaad in geen enkel opzicht vergoelijkt worden; maar wat de persoon van de boetvaardig zondaar aangaat: indien God de zonde bedekt, moeten wij dat eveneens doen. *Hij is voor een tijd van u gescheiden geweest, opdat gij hem voor eeuwig weer zoudt hebben*. Na zijn bekering kan hij terugkomen, en voor u levenslang een getrouwe en nuttige dienstknecht zijn. *Stoot een dwaas in een mortier, evenwel zal zijn dwaasheid niet van hem wijken*. Maar zo is het niet met oprechte boetelingen; die zullen niet weer tot dwaasheid vervallen.

C. Let op de wijsheid, de goedheid en de macht van God, die zulk een heerlijk einde veroorzaakte van hetgeen zo slecht was begonnen en enigen tijd voortgezet; dat hij

zulk een armen slaaf, zo laag van stand en zo veracht bij de mensen, aanzag en zulk een goede en grote verandering in hem werkte; in hem, die zo op slechte wegen verdoold was; die zulk een goeden meester onrecht aangedaan had; die gevlucht was uit een zo Godzalig gezin, ver weg van de middelen der genade, van de gemeente, die in zijn huis was; opdat hij zou geleid worden in de weg der zaligheid, die hij ontlopen was, en opdat te Rome de middelen zouden gezegend worden aan zijn hart, waartegen hij zich te Colosse verzet had. Welke schatten van Goddelijke genade zijn hier! Niemand is zo laag, zo diep gezonken, dat er ten enenmale aan hem moet gewanhoopt worden. God kan hen ontmoeten, die Hem ontlopen; Hij kan op Zijn tijd en plaats de middelen dienstbaar maken, die ergens anders onvruchtbaar bleven. Zo ging het met Onésimus; toen hij tot God teruggekeerd was, ging hij terug tot zijn meester, die meer dienst van hem zou hebben en zekerder van zijn dienst zou zijn dan ooit. Hij zou plichtgevoel en getrouwheid tonen levenslang, en daarom was het nu in het belang van Filémon hem weer aan te nemen. Zo geeft God dikwijls Zijn volk winst door verlies.

10. De tiende pleitgrond ligt in de hoedanigheid, waarin Onésimus nu terugkeerde en waarin Filémon hem weer moest aannemen, **vers 16.** *Nu voortaan niet als een dienstknecht* (Paulus bedoelt, niet *enkel* als een dienstknecht) *maar meer dan een dienstknecht* (in geestelijken zin), *namelijk een geliefden broeder,* (iemand die hij moet erkennen als een broeder in Christus en die hij als zodanig moet liefhebben, ter wille van de heilige verandering, die in hem gewrocht werd). Hij is dus iemand, die u nuttig zal zijn uit betere beginselen en op betere wijze dan vroeger; hij zal nu uw gezin liefhebben en er het beste voor zoeken, er een zegen voor zijn en medewerken aan de instandhouding van de gemeente, die te uwen huize is.

A. Er bestaat een geestelijke broederschap tussen alle ware gelovigen, hoewel zij verschillend zijn in maatschappelijke en uitwendige opzichten; zij zijn allen kinderen van dezelfde hemelse Vader; zij hebben recht op dezelfde geestelijke voorrechten en zegeningen; zij moeten elkaar liefhebben en goede diensten bewijzen als broeders; hoewel ieder in de plaats en stand in de maatschappij, waarin zij geroepen werden. Het Christendom vernietigt of verzwakt niet de verschillende maatschappelijke plichten, maar maakt ze sterker en beveelt hun rechte naleving.

B. Godvrezende dienstknechten zijn meer dan gewone dienstknechten; zij hebben genade in het hart en hebben genade gevonden in Gods ogen, en zullen ook genade vinden in de ogen van godvrezende meesters. mijn *ogen zullen zijn op de getrouwen in het land, dat zij bij mij zitten; die in de oprechten weg wandelt, die zal mij dienen*, Ps. 101:6. Nu Onésimus zulk een geworden is, ontvang en beschouw hem nu als een deelgenoot van hetzelfde gemeenschappelijke geloof, en *als een geliefden broeder, inzonderheid mij, hoeveel te meer dan* u. *Inzonderheid mij*, die het werktuig voor zijn bekering was. Goede dienaren hebben lief niet zozeer overeenkomstig het uitwendig goed, dat zij ontvangen, dan wel naarmate van het geestelijk goed, dat zij doen. Paulus noemt Onésimus *zijn eigen ingewanden*; andere bekeerden *zijn blijdschap en kroon. Een geliefde broeder, inzonderheid mij, hoeveel te meer dan u, beide in het vlees en in de Heere* (zowel in maatschappelijk als in geestelijk opzicht). Hij is uw slaaf, uw eigendom, een lid van uw huisgezin; en nu, in geestelijk opzicht, uw broeder in Christus, waardoor de verbintenis verhoogd wordt. Hij is Gods dienstknecht en de uwe; hier zijn meer banden dan die hem aan mij hechten. Hoe bereidvaardig moet hij dus door u ontvangen en bemind worden; als lid van uw gezin en één met u door

oprecht geloof; lid van uw gezin en van de gemeente, die te uwen huize is! Bij deze pleitgrond wordt gevoegd:

11. Deze, ontleend aan de gemeenschap der heiligen. *Indien gij mij dan houdt voor een metgezel, zo neem hem aan gelijk mij,* **vers 17.** Er is een gemeenschap der heiligen; zij hebben en stellen belang in elkaar en moeten daarnaar liefhebben en handelen. Toon nu uw liefde tot mij en het belang, dat gij in mij stelt, door lief te hebben en te ontvangen iemand, die mij zo na staat en zo dierbaar is als mijzelf; neem hem aan en behandel hem zoals gij mij zoudt doen, met even gelijke en oprechte - ofschoon misschien niet even innige - liefde. Maar waarom zoveel belangstelling voor een dienstknecht, een slaaf, en nog wel een die zich misdragen heeft? Onésimus was nu boetvaardig; en het was zonder twijfel om hem aan te moedigen en hem te ondersteunen tegen de vrees, die hij had om terug te keren tot een meester, die hij zoveel onrecht aangedaan had; om hem te bewaren van in vertwijfeling en wanhoop weg te zinken, en hem te bemoedigen tot zijn plicht. Wijze en goede dienaren zullen grote en tedere zorg hebben voor pasbekeerden, om hen zoveel mogelijk te bemoedigen en te sterken tot hun plicht.

Tegenwerping. Maar Onésimus had zijn meester niet alleen beledigd, doch ook benadeeld! Het antwoord daarop is:

12. Een belofte van vergoeding aan Filémon. *En indien hij u iets verongelijkt heeft, of schuldig is, reken dat mij toe,* vers 18. Hier zijn drie dingen:

A. Een belijdenis van Onésimus' schuld aan Filémon. *Indien hij u iets verongelijkt heeft of schuldig is*. Dit is niet een *indien* van onderstellende zin, maar een toestemming of schuldbelijdenis: *"daar* hij u iets verongelijkt heeft of schuldig is; een *indien* als in Coll. 3:1 en 2 Petrus 2:4. Ware boetvaardigen zullen steeds bereid zijn om hun overtredingen te belijden; dat was Onésimus zeker ook tegenover Paulus geweest, nadat hij door deze tot schuldbesef en berouw gebracht was. Vooral zal dit het geval zijn indien anderen er onder geleden hebben. Onésimus had Paulus zijn overtredingen beleden, en

B. Paulus schrijft thans aan Filémon: *Ik, Paulus, heb het geschreven met deze mijn hand; ik zal het betalen*. Merk op:

a. De gemeenschap der heiligen heft het eigendomsrecht niet op. Onésimus, nu bekeerd en een geliefde broeder geworden, blijft de slaaf van Filémon, en blijft hem schuldenaar v oor het hem gedane ongelijk. Hij wordt daarvan ontslagen alleen door vrije en vrijwillige kwijtschelding; of door het zelf terug te geven, of indien een ander zijn schuld op zich neemt. Dit laatste doet de apostel liever dan dat hij hierin zou tekortkomen.

b. Borgstelling is niet in alle gevallen ongeoorloofd, maar in sommige gevallen een goede en barmhartige daad. Alleen moet men de persoon en het geval goed kennen; niet *voor een vreemde* borg blijven, Spr. 11:15, en niet boven zijn vermogen gaan. Maar help uw vriend zoveel gij kunt en zover gij met recht en voorzichtigheid gaan kunt. Hoe heerlijk voor ons dat Christus van een zoveel beter verbond borg heeft willen blijven, Hebr. 7:22; dat Hij zich *tot zonde liet maken voor ons, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem*.

c. Behoorlijke schriftelijke borgstelling mag gevraagd en gegeven worden, evenals door mondelinge toezegging. Mensen zijn sterflijk, woorden kunnen vergeten of misverstaan worden; het schrift waarborgt beter het recht en de vrede, en is in alle tijden door allerlei mensen, ook door goede, daarvoor gebruikt, Jer. 32:9; Luk. 16:5-7. Het was veel dat Paulus, die zelf van bijdragen leefde, op zich nam alle verliezen te vergoeden, die een meester door een ondeugende dienstknecht geleden had; maar dit toont zijn werkelijke en grote liefde voor Onésimus en zijn volle geloof in de oprechtheid van diens bekering. Ook had hij reden om te verwachten dat, niettegenstaande zijn edelmoedig aanbod, Filémon het niet zou aannemen, maar alles kwijtschelden, in aanmerking genomen:

C. De stand van zaken tussen hem en Filémon: *Opdat ik u niet zegge, dat gij ook uzelf mij daartoe schuldig zijt* Herinner u, zonder dat ik het u in gedachten behoef te brengen, dat gij mij uit andere oorzaken meer schuldig zijt dan dit bedraagt. Bescheidenheid in zelfwaardering is ware roem. De apostel doelt op de zegeningen, die Filémon door hem verkregen had. "Dat gij genade en aanneming door God verkregen hebt, en op de rechte en troostrijke wijze daarvan genieten kunt, hebt gij, onder God, aan mijn bediening te danken." Ik ben het werktuig in zijn hand geweest om u dat geestelijk goed te geven, en aan uw eigen beoordeling laat ik over welke verplichting gij daardoor aan mij hebt. Gij zult erkennen, dat het kwijtschelden van een geldschuld aan een armen boeteling, om mijnentwil en op mijn verzoek, hoewel ik de verantwoording op mij genomen heb en gij daardoor niet meer hem, maar mij, zijn borg, haar kwijtscheldt, nog zulk een grote zaak niet is. Hier staat meer aan de andere zijde geboekt: *Gij zult toestemmen, dat gij mij uzelf schuldig zijt*.
Merk op: hoe groot de verplichtingen zijn tussen dienaren en hen, die door hun pogingen gezegend zijn geworden met bekering of geestelijke opbouwing. *Gij zoudt*, zo schreef Paulus aan de Galatiërs, uw *ogen uitgegraven en mij gegeven hebben*, 4:15. Maar aan de andere zijde noemt hij hen zijn *kinderen, die hij opnieuw bezig was te baren opdat Christus een gestalte in hen mocht verkrijgen*; dat is dat zij meer Christus gelijkvormig mochten worden. Zo lezen wij in 1 Thess. 2:8. *Alzo wij tot u zeer genegen zijn, hebben wij u graag willen mededelen niet alleen het Evangelie van God, maar ook onze eigen zielen, daarom dat gij ons lief geworden waart*. Bij wijze van vergelijking verklaart dit ons wat Christus voor ons ondernomen heeft. Wij waren tegen God opgestaan en hadden Hem verongelijkt door de zonde; maar Christus nam op zich voldoening aan te brengen, *Hij, rechtvaardig, voor de onrechtvaardigen, opdat Hij ons tot God zou brengen*. "Indien de zondaar u iets schuldig is, zet dat op Mijn rekening; leg zijn ongerechtigheid op Mij; Ik zal de schuld dragen."

13. Nog een pleitgrond is de vreugde en de vertroosting, die de apostel daardoor van Filémon genieten zou, evenals van Onésimus, door zulk een geschikte en aangename vrucht van Philemons geloof en gehoorzaamheid. *Ja, broeder, laat mij uwer hierin genieten in de Heere; verkwik mijn ingewanden in de Heere*, **vers 20.** Filémon was Paulus' zoon in het geloof, maar hij behandelt hem als een broeder. Onésimus was een arme slaaf, maar hij pleit voor hem alsof hij iets belangrijks voor zichzelf verzocht. Hoe innemend spreekt hij! *Ja broeder*, of: *o mijn broeder* (een uitroep van begeerte) *laat mij uwer hierin genieten in de Heere!* Gij weet, dat ik nu een gevangene in de Heere ben, om zijnentwil en voor zijn zaak, en behoefte heb aan al de troost en de ondersteuning, die mijn vrienden in Christus mij geven kunnen. Nu, dit zal mij een grote vreugde zijn. Ik zal vreugde hebben in de Heere, wanneer ik zulk een bewijs,

zulk een vrucht zie van uw eigen Christelijk geloof en van uw liefde; en Onésimus zal daardoor opgewekt en aangemoedigd worden.

A. Christenen moeten de dingen doen, waardoor zij elkanders harten verblijden; gemeente en dienaren wederkerig, en de dienaren aan hun broederen. Van de wereld moeten zij moeite verwachten; zij behoren dus voor troost en blijdschap op elkaar te zien.

B. De vruchten van geloof en gehoorzaamheid in de gemeenteleden zijn der dienaren grootste blijdschap, vooral naarmate de liefde tot Christus en zijn leden zich openbaart in het vergeven van ongelijk, het betonen van medelijden, het barmhartig zijn gelijk de Vader in de hemel barmhartig is. *Verkwik mijn ingewanden in de Heere*. Ik word hierin niet gedreven door enig vleselijk, zelfzuchtig doel, maar door hetgeen Christus behaagt, en door het doel dat Hij er door verheerlijkt worde. Merk op:

a. De eer en de dienst des Heeren zijn van een Christen voornaamste doel in alle dingen;
b. Het is voor een goed dienaar als eten en drinken te zien, dat de gemeente ijverig is in goede werken, voornamelijk in daden van liefde en weldadigheid, naar de omstandigheden medebrengen, in het vergeven van aangedaan onrecht; het afstand doen van rechten, en dergelijke. Zijn laatste pleitgrond is:

14. De goede hoop en verwachting, die hij van Filémon heeft. *Ik heb aan u geschreven, vertrouwende op uw gehoorzaamheid*; *en ik weet dat gij doen zult ook boven hetgeen ik zeg*, **vers 24.** Wanneer men goede gedachten en verwachting van ons heeft, worden wij daardoor bewogen en des te meer aangemoedigd om te doen hetgeen men van ons vraagt. De apostel wist dat Filémon een goed man was en was daarom overtuigd van zijn bereidheid om het goede te doen, en dat niet op karige en zuinige manier, maar met vrijgevige hand. Goede mensen zijn bereid tot goede werken, en niet eng en gierig daarin, maar overvloedig. *Een milddadige beraadslaagt milddadigheden*, Jes. 32:8. De Macedoniërs gaven eerst zichzelf aan de Heere, en toen aan Zijn apostel door de wil van God, om met het hun zoveel goed te doen als zij konden, naar de gelegenheid zich voordeed. Zover de inhoud van de brief. Thans volgt:

II. Het slot, waarin:
1. Hij de verwachting te kennen geeft van te zullen losgelaten worden, op hun gebeden, en van hen binnenkort te zullen zien; en daarom Filémon verzoekt toebereidselen voor zijn ontvangst te maken. *En bereid mij ook tegelijk een herberg*; *want ik hoop dat ik door uw gebeden ulieden zal geschonken worden*, **vers 22.** Hij komt nu tot een ander onderwerp, maar toch naar het schijnt niet zonder verband met het behandelde. Dat kon bevorderd worden door de aanduiding, dat hij hoopte spoedig zelf te kunnen komen en te zien welke uitwerking de brief had gehad. Filémon werd daardoor des te meer aangespoord om hem voldoening te geven. Wij hebben hier:

A. De gevraagde zaak. *Bereid mij ook tegelijk een herberg*, waaronder begrepen is alles wat een vreemdeling kan nodig hebben. Hij vraagt Filémon dat te doen, met de bedoeling van zijn gast te zijn, hetgeen het best met zijn oogmerk strookte. Gastvrijheid is een voorname Christelijke deugd, met name in dienaren en vooral jegens dienaren gelijk de apostel was, die tot hen kwam uit zulk gevaar en lijden om

Christus' en des Evangelies wil. Wie zou niet aan zo iemand zo veel vriendelijkheid bewijzen als in zijn vermogen was? Het is een eervolle titel, die hij Gajus geeft in Rom. 16:23, *de huiswaard van mij en van de gehele gemeente*. Onesiforus wordt ook om deze reden door de apostel zeer vriendelijk herdacht, 2 Tim. 1:16, 18. *De Heere geve de huize van Onésiforus genade, want hij heeft mij dikmaals verkwikt en heeft zich mijner keten niet geschaamd, en hoeveel hij mij te Eféze gediend heeft, weet gij zeer wel*.

B. Hier is de grond voor des apostels verzoek. *Want ik hoop dat ik door* uw *gebeden ulieden zal geschonken worden*. Hij wist niet hoe God met hem handelen zou, maar de zegen des gebeds had hij dikwijls ondervonden, en hij hoopte die ook thans weer te verkrijgen door bevrijding en de vrijheid om tot hen te komen.

a. Voor leven, vrijheid en gelegenheid tot de dienst zijn wij van God afhankelijk; alles gaat naar het Goddelijk welbehagen.

b. Indien de een of andere barmhartigheid ons onthouden .wordt, moet ons vertrouwen en onze hoop op God zijn, zonder verzwakken of bezwijken, zolang de zaak nog hangende is.

c. Maar toch moet dat vertrouwen gepaard gaan met het gebruik der middelen, vooral van het gebed; hoewel geen ander middel aangewend worden kan; het gebed heeft de hemel en gevangenisdeuren ontsloten. *Een vurig gebed des rechtvaardigen vermag veel*.

d. Gebed van de gemeente voor hare dienaren, voornamelijk wanneer deze in moeite en gevaar zijn, is haar grote plicht; de dienaren behoeven dat en vragen er om. Paulus, hoewel een apostel, deed dat met ernst, Rom. 15:30; 2 Cor. 1:11; Ef. 6:18, 19; 1 Thess. 5:25. De geringste kan daardoor de grootsten helpen.

e. hoewel het gebed verhoord wordt, verdient het de gevraagde zaak niet; die is Gods gave en door Christus verworven. Ik hoop dat ik door uw gebeden, *charisthêsomai humien, ulieden zal geschonken worden*. Wat God geeft, daar wil Hij niettemin om gevraagd worden, opdat de barmhartigheden beter gewaardeerd worden, men erkenne van wie zij komen en God er de dank voor gebracht worde. Het leven en de arbeid der dienaren is voor het welzijn der gemeente; de dienst is voor haar ingesteld: *Hij heeft de mensen gaven gegeven, apostelen*, enz., Ef. 4:8, 11, 12. Hun gaven, hun werk, hun leven, zijn alle haar ten zegen. *Alle dingen zijn uwe, Apollos, Cefas*, enz., 1 Cor. 3:21, 22.

f. Door voor getrouwe dienaren te bidden, bidt de gemeente eigenlijk voor zichzelve. *Ik hoop dat ik ulieden zal geschonken worden*; tot uw dienst en vertroosting, *en opbouwing in Christus*, 2 Cor. 4:15.

g. Let op de nederigheid van de apostel; indien hij zijn vrijheid herkreeg, zou hij dat toeschrijven aan hun gebeden, zo goed als, ja meer dan, aan zijn eigen gebeden. Hij toont hun daardoor hoe hoge gedachten hij had van de gebeden van velen, en de aandacht die God geven wil aan de gebeden van Zijn volk. Zover over de eerste zaak in het slot van des apostels brief.

2. Hij brengt de groeten over van een, die zijn medegevangene was, en van vier anderen zijner medearbeiders, **vers 23, 24.** Groeten is gezondheid en vrede toewensen. Het Christendom is niet een vijand van de beleefdheid, maar gaat er mede samen, 1 Petrus 3:8. Het is een eenvoudige uitdrukking van liefde en achting en een middel om die te bewaren en aan te kweken.
U groeten Epafras, mijn medegevangene in Christus Jezus. Hij was uit Colosse, en dus stadgenoot en medeburger van Filémon; naar het schijnt was hij evangelist, die onder de Colossensen werkte (misschien was hij de eerste, die onder hen gearbeid had) en voor hen had hij bijzondere genegenheid. Onze *geliefden mededienstknecht en een getrouw dienaar van Christus voor u*; noemt Paulus hem in Col. 1:7; en *een dienstknecht van Christus, te allen tijde strijdende voor u in de gebeden*, 4:12. *Ik geef hem getuigenis, dat hij grote ijver heeft voor* u. Hij was dus een zeer uitnemend man; en te Rome zijnde, waarschijnlijk in gezelschap van Paulus en met deze werkende in de verkondiging en uitbreiding van het Evangelie, was hij met deze in dezelfde gevangenis geworpen en om dezelfde reden. Zij worden beiden *gevangenen van Christus Jezus* genoemd; waardoor de oorzaak van hun gevangenschap wordt aangeduid; niet enige misdaad of godloosheid, maar het geloof in Christus en Zijn dienst. Het is een eer smaadheid te lijden om Christus' wil.
Mijn medegevangene in Christus Jezus wordt hij genoemd tot zijn eigen eer en des apostels troost; niet dat hij gevangen en daardoor verhinderd was om te werken (dat was een oorzaak van droefenis) maar dat, nu God hem geroepen en vergund had om te lijden, zijn voorzienigheid het zo beschikt had dat zij gezamenlijk mochten lijden, en daardoor de zegen en de troost genoten van elkanders gebeden en wellicht in sommige gevallen van elkanders hulp; dat was barmhartigheid. Zo verlicht God soms het lijden van Zijn dienstknechten door de gemeenschap, die zij in hun banden met elkaar hebben. Zij hebben zich nooit inniger in God verheugd dan wanneer zij gezamenlijk voor Hem lijden mochten. Zie Paulus en Silas; terwijl hun voeten bekneld zaten in de stok, waren hun tongen vrij en hun harten jubelden ter verheerlijking Gods.

Markus, Aristarchus, Demas, Lukas, mijn medearbeiders. Het noemen van al deze namen stond zeker enigszins in verband met de inhoud van de brief. Hoe verkeerd zou het zijn het verzoek van de hand te wijzen, dat daardoor door zoveel waardige mannen ondersteund werd. *Markus*, de neef van Barnabas en zoon van Maria, die zo gastvrij was voor de heiligen te Jeruzalem; Col. 4:1; Hand. 12:12, en wiens huis een plaats van samenkomst voor gebed en Godverheerlijking was. Er bestond enig geschil tussen Paulus en hem, toen zij van elkaar scheidden; maar toch ging hij met Barnabas uit naar het werk, en hier vinden wij hem met Paulus verzoend, en waren de verschillen vergeten, 2 Tim. 4:11. Hij verzocht dat Markus tot hem zou gebracht worden; *want die was hem zeer nut tot de dienst*; de dienst als evangelist.
Aristarchus wordt met Markus vermeld in Col. 4:10, en daar door Paulus zijn medegevangene genoemd; en sprekende van Markus, de zoon der zuster van Barnabas, voegt hij er aan toe: *aangaande welke gij bevelen ontvangen hebt; zo hij tot u komt ontvangt hem*; een bewijs, dat hijzelf hem ontvangen en zich met hem verzoend had.
Daarop volgt *Demas*, die, naar het schijnt, toen nog niet verkeerd was gebleken; hoewel hij later is gecensureerd, 2 Tim. 4:10, omdat hij Paulus verlaten had, *daar hij de tegenwoordige wereld lief gekregen had*. Maar de Schrift zwijgt er over, hoever zijn afval ging; of hij zijn werk en bediening geheel verlaten heeft of slechts gedeeltelijk; of hij later berouw gekregen heeft en wedergekeerd is. En dat moeten wij

ook doen; hier wordt hem geen brandmerk opgelegd, maar wordt hij genoemd gelijk met de anderen die getrouw bleven, evenals in Col. 4:14.
Lukas is de laatste, de *geliefde medicijnmeester*; de evangelist; die naar Rome kwam als reisgenoot van Paulus, Col. 4:14, 2 Tim. 4:11. Hij was steeds met Paulus in diens grootste gevaren, en zijn medearbeider. De bediening is geen zaak van vleselijk gemak en genoegen, maar van moeite; zo iemand daarin ledig is, beantwoordt hij niet aan zijn roeping. Christus zegt tot zijn discipelen: *Bidt de Heere des oogstes, dat Hij arbeiders* (geen luiaards) *uitstote tot de oogst*, Matth. 9:38. En de gemeente wordt vermaand: *Erkent degenen, die onder u arbeiden en uw voorstanders zijn in de Heere en u vermanen, en acht hen zeer veel om huns werks wil*, 1 Thess. 5:12, 13.
Mijn medearbeiders, zegt de apostel; dienaren moeten elkanders helpers aan de waarheid zijn; zij dienen dezelfde Heere, in hetzelfde heilige werk, en verwachten dezelfde heerlijke beloning; daarom moeten zij elkanders helpers zijn in de bevordering der belangen van hun grote en gemeenschappelijke Meester. Op deze begroetingen volgen:

3. Des apostels bede en zegen ten besluite, **vers 25.**
A. Wat afgebeden wordt. *Genade*, de vrije gunst en liefde van God; tegelijk met de uitwerking en vrucht daarvan in alle goede dingen, voor ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid. Genade is het meest wenselijke voor ons en voor anderen; de apostel begint en eindigt er mede.

B. Van Wie. *Van onze Heere Jezus Christus*, de Zoon van God, de tweede Persoon in de Drieëenheid; *Heere* door natuurlijk recht; *door wie en tot wie alle dingen geschapen zijn*, Col. 1:16; Col 1.16 Joh. 1:1-3; *die de Erfgenaam van alle dingen is*; en als Godmens en Middelaar, die ons gekocht heeft en aan wie de Vader ons gegeven heeft; *Jezus*, de Zaligmaker, Matth. 1:21. Wij waren verloren en verdorven, maar Hij heeft ons gevonden en hersteld. Hij verlost ons door zijn verdiensten, heeft vergeving en leven voor ons verworven; en Hij verlost ons door zijn macht; heeft ons van de zonde en de Satan en de hel gered; vernieuwt ons naar het beeld en geleidt ons naar de heerlijkheid van God. Dus is Hij Jezus; en Christus, de Messias of Gezalfde, gewijd en verkoren om te zijn koning, en priester, en profeet, voor zijn gemeente. Tot al deze bedieningen werd men onder de wet met olie gezalfd; en daartoe was onze Zaligmaker geestelijk gezalfd met de Heilige Geest, Hand. 10:38. In niemand behalve in Hem waren die drie, en in zulk een mate, verenigd. *Hij is gezalfd met olie der vreugde boven zijn medegenoten*, Ps. 45:7. Deze Heere Jezus Christus is de onze door Zijn oorspronkelijk recht op ons, en door de aanbieding en gave door het Evangelie, doordien Hij ons gekocht heeft, en door onze aanneming van Hem, onze overgave aan Hem en onze mystieke vereniging met Hem: *Onze Heere Jezus Christus*. Alle genade voor ons komt door Christus; Hij verwierf en schenkt die. *Uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen genade voor genade*, Joh. 1:16. *Hij is de vervulling van allen* Ef. 1:23.

C. Met wie. *Met uwen geest, meta toe pneumatos humoon*, niet alleen van Filémon, maar van allen, die in de aanhef genoemd zijn. *Met uwen geest*; dat is: met u; de ziel of geest is de onmiddellijke zetel van de genade, van waaruit zij de gehelen mens beïnvloedt, en vanwaar zij uitstroomt in heerlijke en heilige werken. Geheel het gezin wordt besloten in deze zegening; teneinde allen des te meer op te wekken om het doel van de brief te doen bereiken.

Amen, wordt hier aan toegevoegd; niet alleen om sterk en met toegenegenheid gebed en zegenbede aan te dringen; *zo moge het zijn!* maar ook als een uitdrukking van geloof, dat ze verhoord zullen worden; *zo zal het zijn!* En wat hebben wij voor ons geluk meer nodig dan *dat de genade van onze Heere Jezus Christus zij met onze geest?* Dit is de gewone zegenbede, maar hier mag zij beschouwd worden als in verband staande met de gelegenheid. De genade van Christus zij met uwen geest; Filémon, met de uwen vooral; om die te verzachten en te vertederen; om alle onvriendelijkheid en gevoeligheid weg te nemen; en om u te bekwamen anderen vergeving te schenken gelijk God om Christus' wil u vergeven heeft.